

การศึกษาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

โดย

นางสาวรุจินันท์ ดวงจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษาศามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

โดย
นางสาวรุจินันท์ ดวงจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

A STUDY OF READING COMPREHENSION THAI POEM ABILITY OF
MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS USING JIGSAW 2 TECHNIQUE
COOPERATIVE LEARNING WITH LANGUAGE EXERCISES

By
MISS Ruchinan DUANGCHAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (TEACHING THAI LANGUAGE)
Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ การศึกษาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

โดย รุจินันท์ ดวงจันทร์

สาขาวิชา การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจ้อย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจ้อย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุชบา บัวสมบุรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยวรี ญาณปรีชาเศรษฐ)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลพัทธ์ ใจเอือกเย็น)

57255314 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : ความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง, การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2, แบบฝึกทักษะ

นางสาว รุจินันท์ ดวงจันทร์: การศึกษาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจ้อย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 39 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ 2) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง 3) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที่ แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t - test dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

57255314 : Major (TEACHING THAI LANGUAGE)

Keyword : READING COMPREHENSION ABILITY OF THAI POEM, COOPERATIVE LEARNING WITH JIGSAW 2 TECHNIQUE, LANGUAGE EXERCISES

MISS RUCHINAN DUANGCHAN : A STUDY OF READING COMPREHENSION THAI POEM ABILITY OF MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS USING JIGSAW 2 TECHNIQUE COOPERATIVE LEARNING WITH LANGUAGE EXERCISES THESIS ADVISOR : ATIKAMAS MAKJUI, Ph.D.

The objectives of this research were: 1) to compare the reading comprehension abilities of the Thai poem of Mathayomsuksa 1 students before and after learning through the cooperative learning with the jigsaw 2 technique with the language exercises, and 2) to investigate students' opinions towards learning activities through the cooperative learning with the jigsaw 2 technique with the language exercises. The sample which was drawn by simple random sampling and used in this study consisted of 39 students from Mathayomsuksa 1/1 who were studying in the 1st semester, 2018 at Kasetsart University Laboratory School, Kamphaengsaen Campus, Educational Research and Development Center. The instruments used in this study were composed of: 1) a lesson plan based on the cooperative learning with the jigsaw 2 technique with the language exercises, 2) language exercises of the Thai poem comprehension, 3) a test of Thai poem comprehension skills, and 4) a student opinion questionnaire on learning activities through the cooperative learning with the jigsaw 2 technique with the language exercises. All data obtained were analyzed in terms of mean, standard deviation (S.D.), and t- test dependent and content analysis.

The results of the study showed as follows:

1. The posttest result of reading comprehension of the Thai poem after learning through the cooperative learning with the jigsaw 2 technique together with the language exercises was significantly ($p < .05$) higher than the pretest one.

2. The opinions of the Mathayomsuksa 1 students towards the learning activities through the cooperative learning with the jigsaw 2 technique with the language exercises were averagely at a high level of agreement.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณา เอาใจใส่ ให้คำปรึกษา และคำแนะนำจากอาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจ้อย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุชบา บัวสมบุญรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุวรี ญาณปรีชาเศรษฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำอันมีค่าต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมพร ร่วมสุข ที่ได้กรุณาเป็นประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพัทธ์ ใจเยือกเย็น ซึ่งได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วสันต์ เตือนแจ่ม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แสงเดือน เจริญนิม และอาจารย์ยุท อังคสกุลักษณ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณชพงศ์ อุดมศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการทดลองเครื่องมือ ขอขอบคุณอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรอมา พิชยะสุนทร อาจารย์อานนท์ พิงสาย ที่ให้ความช่วยเหลือ และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทดลองใช้เครื่องมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ เพื่อนในชั้นเรียนระดับปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทยทุกท่านที่เป็นกำลังใจให้กัน

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อธรรณชัย ดวงจันทร์ คุณแม่สุบัน ใจดี และบุคคลในครอบครัวทุกท่าน ที่เป็นผู้ให้กำลังใจและให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณประโยชน์จากการวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและชี้แนะแนวทางแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนตลอดจนผู้ที่สนใจทั่วไป

รุจินันท์ ดวงจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉุ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	10
คำถามของการวิจัย.....	12
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
สมมติฐานของการวิจัย.....	12
ขอบเขตการวิจัย.....	12
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	14
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1.....	17
หลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา.....	20
เอกสารเกี่ยวกับการอ่านและการอ่านจับใจความ.....	25
ความหมายของการอ่าน.....	25

ความสำคัญของการอ่าน.....	26
จุดมุ่งหมายของการอ่าน	29
ความหมายของการอ่านจับใจความ.....	31
ความสำคัญของการอ่านจับใจความ.....	32
การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง.....	33
หลักการอ่านจับใจความ	35
การวัดและประเมินผล การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง	37
ความสำคัญของการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง	39
วิธีการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง.....	40
เอกสารเกี่ยวกับบทร้อยกรอง.....	42
ความหมายของร้อยกรอง	42
ประเภทของบทร้อยกรอง.....	43
ลักษณะบังคับของบทร้อยกรอง.....	44
คุณค่าของบทร้อยกรอง.....	47
เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2	49
ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	49
ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2	51
องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2	52
ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2	52
วิธีการคิดคะแนนกลุ่มและคะแนนพัฒนา.....	53
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	56
ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ.....	56
เอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ	58
ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกทักษะ	58

จุดมุ่งหมายของแบบฝึกทักษะ.....	59
หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ.....	59
ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี.....	61
หลักการและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ.....	63
การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ.....	67
หลักในการฝึกทักษะ.....	69
ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ.....	71
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	73
งานวิจัยในประเทศ.....	73
งานวิจัยต่างประเทศ.....	75
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
ตัวแปรที่ศึกษา.....	76
แบบแผนการวิจัย.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
การดำเนินการทดลอง.....	92
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิก ซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ.....	95
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ.....	96
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99

สรุปผลการวิจัย	100
อภิปรายผล	100
ข้อเสนอแนะ	106
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	106
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	106
รายการอ้างอิง.....	107
ภาคผนวก	119
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญการตรวจเครื่องมือวิจัย	120
ภาคผนวก ข แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ....	122
ภาคผนวก ค แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง	157
ภาคผนวก ง แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง	204
ภาคผนวก จ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วย เทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ.....	220
ภาคผนวก ฉ ข้อมูลแสดงความสอดคล้องของเครื่องมือ	223
ประวัติผู้เขียน	238

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ผลการสอบเรื่องการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน 1.1 ตัวชี้วัดที่ 2	3
ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนที่ทำคะแนนการอ่านจับใจความไม่ผ่านเกณฑ์การอ่านสาร แต่ละประเภท	4
ตารางที่ 3 แสดงโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559	22
ตารางที่ 4 โครงสร้างเวลาเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	23
ตารางที่ 5 โครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	23
ตารางที่ 6 เกณฑ์การคิดคะแนนพัฒนา (improvement points)	54
ตารางที่ 7 เกณฑ์การกำหนดกลุ่มที่ได้รับรางวัล	54
ตารางที่ 8 การบันทึกคะแนนสอบและคะแนนพัฒนา	55
ตารางที่ 9 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	78
ตารางที่ 10 ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความ บทร้อยกรอง	86
ตารางที่ 11 เกณฑ์การกำหนดค่าความคิดเห็น	90
ตารางที่ 12 เกณฑ์การแปลความหมายของค่าความคิดเห็น	90
ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	95
ตารางที่ 14 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	96

ตารางที่ 15	แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านจับใจความ บทร้อยกรอง.....	221
ตารางที่ 16	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ.....	224
ตารางที่ 17	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ บทร้อยกรอง.....	226
ตารางที่ 18	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง.....	227
ตารางที่ 19	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง.....	230
ตารางที่ 20	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง.....	232
ตารางที่ 21	ตารางแสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะแบบกลุ่มย่อย.....	234
ตารางที่ 22	ตารางแสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะแบบภาคสนาม.....	235
ตารางที่ 23	ตารางแสดงคะแนนความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	237

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับ แบบฝึกทักษะ.....	83
แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความ บทร้อยกรอง แบบปรนัย.....	89
แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	92

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้โลกมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาทางเทคโนโลยีเติบโตอย่างรวดเร็ว และเข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์มากขึ้น จนเรียกได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะความก้าวหน้าในการติดต่อสื่อสารที่ทุกคนในสังคมให้ความสนใจ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีทางด้านการสื่อสารกันอย่างแพร่หลาย เพื่อที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารสำหรับเป็นแนวทางในการศึกษา การประกอบอาชีพ หรือการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในประเทศให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกได้เป็นอย่างดีเพียงใดก็ตามก็ไม่ได้หมายความว่าผู้รับสารจะมีความเข้าใจข่าวสารได้อย่างถูกต้องเสมอไป สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นต้องใช้ในการที่จะรับรู้หรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับข่าวสารเหล่านั้น คือ การอ่าน เพราะการอ่านถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่จะได้รับความรู้มาใช้ทำประโยชน์ต่าง ๆ ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 25) ได้กล่าวถึงการอ่านไว้ว่า

การอ่านเป็นทักษะสำคัญที่เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ การนำไปใช้ในการดำรงชีวิต การอ่านเป็นเสมือนกุญแจที่จะไขไปสู่ความกระจ่างในเรื่องราวเหตุการณ์หรือปัญหามาตราการ เป็นทักษะที่จะช่วยปรับคน ปรับขยายประสบการณ์ ทั้งยังช่วยให้สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และสร้างความเพลิดเพลินจากการอ่านได้อีกด้วย

นอกจากนี้ อัจฉรา ประดิษฐ์ (2552:19) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสรุปได้ว่าการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ เป็นรากฐานของการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว กว้างขวางยิ่งขึ้น ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านย่อมมีมุมมองและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รวมทั้งเป็นคนยืดหยุ่นสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและพัฒนาสังคมได้ ตัวผู้อ่านเองก็จะเกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรม และเชาวน์ปัญญาได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นในยุคสังคมปัจจุบันที่ผู้คนมีความเครียดสูงด้วยสภาวะเศรษฐกิจ หน้าที่การงาน ความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม ตลอดจนจนสภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การอ่านเป็นอีกทางเลือกที่จะช่วยให้ผู้อ่านรู้สึกผ่อนคลายจากความเครียดเหล่านั้นได้ และอาจจะทำให้ผู้อ่านค้นพบแนวคิด ข้อคิด และนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน

การอ่านจัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ เพราะวิชาการต่าง ๆ จำเป็นจะต้องอาศัยความสามารถในการอ่านเพื่อที่จะทำความเข้าใจเนื้อหา และจับใจความจากเรื่อง แล้วจึงนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ ดังนั้นการจัดเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนานักเรียนให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การที่จะพัฒนานักเรียนให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ จึงประสบผลสำเร็จ

การอ่านประเภทหนึ่งที่นักเรียนควรจะได้รับคือการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเพราะเป็นประโยชน์มากในการแสวงหาความรู้ คือ การอ่านจับใจความ ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 2) ได้กล่าวถึง การอ่านจับใจความ ว่า

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ รวมทั้งการใช้เวลาว่างก็ใช้การอ่านจับใจความสำคัญเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น สารที่อ่านจึงมีทั้งสารวิชาการให้ความรู้ด้านต่าง ๆ และสารบันเทิงที่ให้ความสนุกสนานคลายความเครียด ไม่ว่าจะเป็นการอ่านสารประเภทใดก่อนที่ผู้อ่านจะเริ่มเข้าสู่รายละเอียดของเนื้อเรื่องมักจะค้นหาคำสำคัญที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องเป็นอันดับแรก เพราะคำสำคัญจะช่วยให้ผู้อ่านคาดเดาเรื่องราวได้ก่อนที่จะอ่านรายละเอียดต่อไป

นอกจากนี้ ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ (2533: 50) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาความรู้ที่ดีที่สุด นักอ่านที่เก่ง ๆ จะอ่านหนังสือได้รวดเร็ว จับใจความได้ถูกต้องและจับใจความได้มาก ส่วน แวมมยุรา เหมือนนิล (2545: 17) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป เช่น ถ้านักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ ก็คงไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์เรื่องนั้นว่าดีหรือไม่ดีได้เลย เช่นเดียวกับ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์ (2543: 45) ที่ได้กล่าวถึง การอ่านจับใจความสำคัญว่า ถ้านักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนก็จะเป็นผู้รอบรู้ สามารถแสวงหาความรู้จากการอ่านได้อย่างมากมาย สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียน

การอ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างมากต่อทุก ๆ คน ทั้งนี้เพราะบุคคลย่อมใช้ความสามารถในการอ่านแสวงหาความรู้และความบันเทิงจากสื่ออันหลากหลายซึ่งเสนอทั้งในรูปแบบของร้อยแก้วและร้อยกรอง ในการอ่านร้อยแก้วที่ปรากฏในงานเขียนประเภทข่าว บทความ โฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ นั้น มีวิธีเรียบเรียงถ้อยคำและวิธีอ่านใกล้เคียงกับภาษาพูดในชีวิตประจำวัน ผู้อ่านจึงสามารถเข้าใจความหมายได้อย่างรวดเร็ว ถึงแม้ว่าร้อยกรองจะพบมากในชีวิตประจำวันเช่นร้อยแก้ว ทั้งที่ปรากฏแทรกในร้อยแก้ว เช่น บทความ โฆษณาชวนเชื่อ

หรือปรากฏแยกเฉพาะในบทกวีนิพนธ์ บทเพลง และคำขวัญ แต่เนื่องจากวิธีการเรียบเรียงถ้อยคำ และวิธีอ่านที่มีลักษณะต่างจากภาษาพูดปกติ ผู้อ่านจึงเข้าใจยากกว่าการอ่านร้อยแก้ว การที่จะให้บุคคลมีประสิทธิภาพในการรับสารทุกประเภทได้เข้าใจโดยถ่องแท้และทัดเทียมกัน จะต้องอาศัยวิธีการเรียนรู้และฝึกฝนจนชำนาญ ดังนั้น ในส่วนของการศึกษาเล่าเรียน การอ่านร้อยกรองจึงเป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่งที่ครูจะต้องวางพื้นฐานให้แก่ นักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และประโยชน์ของการอ่านจับใจความที่มีต่อการเรียนการสอน จึงกำหนดเรื่องการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่านไว้ว่าผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 6) ส่วนการอ่านจับใจความกำหนดไว้ในตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือกำหนดให้นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน จากสื่อต่าง ๆ เช่น เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เรื่องสั้น บทสนทนา นิทานชาดก วรรณคดีในบทเรียน งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ บทความได้ เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3)

แม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะให้ความสำคัญกับการอ่านและการอ่านจับใจความดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่นักเรียนยังมีปัญหาเรื่องการอ่านโดยเฉพาะการอ่านจับใจความ ดังจะเห็นได้จาก ผลการสอบเรื่องการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน 1.1 ตัวชี้วัดที่ 2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสอบเรื่องการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน 1.1 ตัวชี้วัดที่ 2

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ)
101	50	6	43	2,505	24.80

ที่มา: โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน, สมุดบันทึกผลการสอบ วิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 (นครปฐม, 2558), 4.

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้ทดสอบเรื่อง การอ่านจับใจความ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 101 คน เพื่อศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับทักษะการอ่านจับใจความ โดยให้

นักเรียนทำแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ และแบ่งประเภทสารที่อ่านจับใจความเป็น ชั่ว นิทาน บทความ สารคดี เรื่องสั้น และบทร้อยกรอง

จะเห็นว่านักเรียนสอบได้คะแนนเรื่องการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน 1.1 ตัวชี้วัดที่ 2 ผลสอบของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 24.80 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดเป้าหมายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ ร้อยละ 50

จากผลการทดสอบการอ่านจับใจความข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาสรุปจำนวนนักเรียนที่ทำคะแนนการอ่านจับใจความไม่ผ่านเกณฑ์ ตามประเภทสารที่อ่านจับใจความปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนที่ทำคะแนนการอ่านจับใจความไม่ผ่านเกณฑ์การอ่านสารแต่ละประเภท

ลำดับที่	ประเภทสาร	จำนวนนักเรียนที่ทำคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ
1	บทร้อยกรอง	76.23
2	เรื่องสั้น	51.48
3	สารคดี	50.49
4	บทความ	45.54
5	นิทาน	27.72
6	ชั่ว	15.84

ที่มา: โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน, สมุดบันทึกผลการสอบวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 (นครปฐม, 2558), 6.

จากตารางที่ 2 พบว่า จำนวนนักเรียนที่ทำคะแนนการอ่านจับใจความไม่ผ่านเกณฑ์จากสารประเภทบทร้อยกรองมากที่สุดร้อยละ 76.23 รองลงมาเป็นสารประเภทเรื่องสั้น สารคดี บทความ นิทาน และสารประเภทช่าวมีนักเรียนทำคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 15.84

จากผลการสอบการอ่านจับใจความ และจำนักเรียนที่ทำคะแนนการอ่านจับใจความไม่ผ่านเกณฑ์การอ่านสารแต่ละประเภทข้างต้นจึงพอจะสรุปได้ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความสารประเภทบทร้อยกรอง ซึ่งทักษะการอ่านจับใจความเป็นทักษะสำคัญในการเรียนวิชาภาษาไทย

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา เป็นโรงเรียนหนึ่งที่ประสบปัญหาเรื่องความสนใจในการอ่านและเรียนวรรณคดีไทย

ของนักเรียน เนื่องจากทางโรงเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความเป็นเลิศทางด้านภาษาอังกฤษ มีห้องเรียน English Program (EP) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อาจส่งผลให้ความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยด้านวรรณคดีโดยเฉพาะบทร้อยกรองน้อยลง นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีนิสัยรักการอ่าน เพื่อหน่ายการอ่านหนังสือ อ่านแล้วไม่เข้าใจบทร้อยกรองจากวรรณคดีเรื่องที่อ่าน ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างแท้จริง อีกทั้งมีความรู้ความเข้าใจวงศัพทจากบทร้อยกรองในวรรณคดีน้อย อ่านบทร้อยกรองจากวรรณคดีแล้วไม่สามารถสรุปใจความของเรื่องได้ คือ ไม่สามารถเรียบเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ได้ ไม่เข้าใจคำซึ่งมีความหมายโดยนัยที่แฝงอยู่ หรือถ้าจับใจความได้ก็จะไม่ถูกต้องสมบูรณ์ จะใช้วิธีการลอกข้อความออกมา ไม่สามารถสรุปเป็นภาษาของตนเองได้ ไม่ทราบว่าคุณสมบัติเป็นใจความหลักใจความรอง มักรอให้ครูผู้สอนเป็นฝ่ายบอกว่าใจความหลัก และใจความรองอยู่ในส่วนไหนของเนื้อเรื่องไม่สามารถวิเคราะห์ลักษณะของตัวละคร และไม่สามารถวิเคราะห์คุณค่าที่ได้จากการอ่านบทร้อยกรองในวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ ได้ (อุดมพร พัสถาน, 2537: 5) จากประสบการณ์ของผู้วิจัยรวมทั้งการสัมภาษณ์อาจารย์สอนภาษาไทยที่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน 2 คน (พรอุมมา พิชยะสุนทร และธนวรรณ สอนประเสริฐ สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559) มีความเห็นตรงกันว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมักแข่งขันกันเรียน เด็กกลุ่มเก่งกับเด็กกลุ่มปานกลางให้ความสนใจเรียนดี แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ในการช่วยเหลือกันเรียนรู้ ส่วนเด็กกลุ่มเรียนอ่อนรวมทั้งเด็กพิเศษนั้นมีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองน้อย ทำให้ผลการเรียนวรรณคดีร้อยกรองออกมาต่ำ บรรยากาศในชั้นเรียนไม่เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน นักเรียนไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากนี้วรรณคดีในแบบเรียนของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนมากเป็นวรรณคดีร้อยกรอง ได้แก่ นิราศภูเขาทอง สุภาพีตพระร่วง โคลงโลกนิติ กาพย์พระไชยสุริยา กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ซึ่งมีวรรณคดีร้อยแก้วเพียงเรื่องเดียว คือ เรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา

ปัญหาในการอ่านจับใจความนอกจากจะเกิดจากนักเรียนแล้ว ยังเกิดจากครูผู้สอนขาดประสบการณ์ในการสอนทักษะการอ่านจับใจความ ส่วนมากจะเป็นการเน้นเนื้อหา สอนทฤษฎี และหลักการอ่านจับใจความ แล้วให้นักเรียนอ่านเอง ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่ซ้ำซาก ขาดเทคนิควิธีสอน นวัตกรรมการสอนที่น่าสนใจ ขาดความรู้ความเข้าใจวรรณคดี โดยเฉพาะวรรณคดีร้อยกรอง

จากปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาในการสอนอ่านจับใจความบทร้อยกรองจากวรรณคดีนั้นเกิดจากสาเหตุใหญ่ 2 ประการ คือ ครูและนักเรียน ปัญหาดังกล่าวล้วนเริ่มต้นมาจากครูแล้วส่งผลต่อความสนใจในการเรียนวรรณคดีร้อยกรอง และการอ่านของนักเรียน เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวควรมีการพัฒนาการเรียนการสอนอ่านบทร้อยกรองจากวรรณคดีให้มากขึ้นโดยการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ของครู เพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนและปัญหาที่เกิดขึ้น

ในการเรียนทุกด้าน การที่นักเรียนจะบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนได้นั้นจึงอยู่ที่เทคนิคการสอนของครู (จารุวรรณ เทียนเงิน, 2547: 7)

การแก้ปัญหาที่ตัวครุควรเริ่มจาก การสำรวจตนเองว่ามีความรู้ความเข้าใจ ชาบซึ่งและเห็นคุณค่าวรรณคดีมากน้อยเพียงใด จากนั้นต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทั้งความรู้ เกี่ยวกับวรรณคดีโดยตรงและความรู้ที่ประกอบการสอนวรรณคดี เช่น ความรู้ทางด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยมที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ครูต้องสร้างเจตคติที่ดีในการสอนมีความรักในการสอนวรรณคดี เพราะการที่จะสอนให้นักเรียนเข้าถึงวรรณคดี ครูต้องเป็นผู้ที่เข้าถึงวรรณคดีก่อนแล้วจึงหาแนวทางจัดการเรียนการสอน เลือกวิธีสอนที่จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนวรรณคดี เพราะปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การสอนวรรณคดีมีประสิทธิภาพ คือวิธีสอน ครูต้องรู้จักวิธีสอนหลาย ๆ แบบ และใช้เทคนิคช่วยสร้างการสอน เช่น การตั้งคำถาม การจัดการแข่งขัน หรือเล่นเกม เพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ (ศรีวิไล ดอกจันทร์, 2559:138)

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านบทร้อยกรองจากวรรณคดีให้มีประสิทธิภาพทำให้นักเรียนมีความสนใจและเห็นความสำคัญของวรรณคดีร้อยกรอง และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตจริง ๆ ได้ ควรมีลักษณะของวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการสอน และอำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ แสวงหาความรู้และสรุปความรู้ที่ได้ด้วยตนเองมากที่สุด โดยให้นักเรียนได้เรียนเป็นกลุ่มมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนในช่วงวัยนี้เป็นช่วงวัยรุ่น นิยมทำกิจกรรมกับเพื่อน การแบ่งกลุ่มเพื่อเรียนทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งการเรียนการอ่านบทร้อยกรองวรรณคดีจะสัมฤทธิ์ผลก็ต่อเมื่อได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนซึ่งส่งผลให้สนใจการเรียนมากขึ้นและทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านสังคมและทางอารมณ์ที่ดียิ่งขึ้น (กรมวิชาการ, 2535: 6 - 7)

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญซึ่งมีส่วนช่วยในพัฒนาการทางด้านสังคมและอารมณ์อันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น คือ การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (cooperative learning) เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มุ่งเน้นการทำงานร่วมกัน ปฏิบัติงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันและพัฒนาทักษะทางสังคม เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 3 - 5 คน สมาชิกกลุ่มแต่ละกลุ่ม คละเพศ เชื้อชาติ และความสามารถทางการเรียน โดยคละนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ ในแต่ละกลุ่มเป็นสัดส่วน 1:2:1 คือ เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน สมาชิกกลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รับฟังความคิดเห็นกัน สมาชิก

ทุกคนต้องรับผิดชอบผลงานของตนเอง (Johnson and Johnson 1996, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี 2548: 102) ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบด้วยเทคนิควิธีสอนหลายวิธี ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น เทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์ STAD (student teams – achievement division) เทคนิคทีมแข่งขัน TGT (teams – games – tournament) เทคนิคกลุ่มช่วยสอนเป็นรายบุคคล TAI (team assisted individualized instruction) เทคนิคบูรณาการการอ่านและการเขียน CIRC (cooperative integrated reading and composition) เทคนิคจิกซอว์ (Jigsaw) เทคนิคจิกซอว์ 2 (Jigsaw 2) และเทคนิคการศึกษาแบบกลุ่ม (group investigation) เป็นต้น (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2545: 172)

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือแต่ละเทคนิคสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับแต่ละรายวิชา เนื้อหา และวัตถุประสงค์ ดังนั้น เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแต่ละเทคนิคจึงไม่สามารถนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จในทุกสาขาวิชาหรือทุกหน่วยการเรียนรู้ ครูผู้สอนหรือผู้สนใจแนวคิดหลักการ และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องศึกษาหลักการ แนวคิด และองค์ประกอบอื่นที่สำคัญเกี่ยวกับวิธีสอนแบบร่วมมือกันให้เข้าใจก่อนนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน คือมีการร่วมมือกันเรียนรู้และทักษะทางสังคม

ผู้วิจัยสนใจและศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน และเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเทคนิคจิกซอว์ 2 นั้น มีหัวใจสำคัญในการสอนคือผู้เรียนจะต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน ผู้เรียนทุกคนต้องพึ่งพาความรู้จากผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อจะได้ทำข้อสอบได้ดี ซึ่งเทคนิคจิกซอว์ 2 เป็นเทคนิคที่พัฒนาจากเทคนิคจิกซอว์ สมาชิกกลุ่มแยกย้ายกันไปศึกษาหาความรู้ในหัวข้อเนื้อหาที่แตกต่างกัน แล้วกลับเข้ากลุ่มมาถ่ายทอดความรู้ที่ได้มาให้สมาชิกกลุ่มฟัง วิธีนี้คล้ายกับการต่อภาพจิกซอว์ ซึ่งลักษณะของการจัดกิจกรรม จะเป็นการจัดให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันเข้าร่วมกลุ่มกันเรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home Group) สมาชิกในกลุ่มบ้านจะรับผิดชอบศึกษาหัวข้อที่แตกต่างกัน แล้วแยกย้ายไปเข้ากลุ่มใหม่ในหัวข้อเดียวกัน กลุ่มใหม่นี้เรียกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) เมื่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทำงานร่วมกันเสร็จ ก็จะแยกย้ายกลับไปกลุ่มเดิมคือ กลุ่มบ้านของตน นำความรู้ที่ได้จากการอภิปรายจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาสรุปให้กลุ่มบ้านฟัง ผู้สอนทดสอบและให้คะแนน อาจสรุปเป็นขั้นตอนการสอนได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ชี้นำ 2) ชี้นการสอน 3) ชี้นศึกษากลุ่มย่อย 4) ชี้นการทดสอบย่อย 5) ชี้นการยกย่องกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2548: 121 - 122)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 นอกจากจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแล้ว ยังพัฒนาการเรียนรู้รายบุคคลด้วย เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มต้องแยกไปศึกษาหัวข้อที่กำหนดให้เข้าใจจนเป็นผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนักเรียนกลับกลุ่มเดิมเพื่ออธิบายแต่ละ

หัวข้อให้สมาชิกในกลุ่มฟังจนครบทุกหัวข้อ แล้วจึงทำแบบทดสอบ มีการจัดกลุ่มผู้เรียนละความสามารถมีสมาชิกกลุ่มละ 5 – 6 คน สมาชิกในกลุ่ม 1 คน ของแต่ละกลุ่มจะได้รับมอบหมายงานหรือสาระให้ศึกษาค้นคว้า 1 เรื่อง หลังจากนั้นสมาชิกที่ได้รับมอบหมายงานจากแต่ละกลุ่มจะมารวมกลุ่มกันเป็นกลุ่ม “ผู้เชี่ยวชาญ” มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์กัน จนเข้าใจในทุกเรื่องที่กำหนดแล้วกลับไปสอนหรืออธิบายให้กลุ่มของตนฟัง ต่อจากนั้นครูจะทดสอบรายบุคคล คิดคะแนนคำนวณคะแนนพัฒนาการ แล้วเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัลเป็นการชื่นชม ยกย่อง และประกาศผลงาน

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 นั้น แตกต่างจากเทคนิคจิกซอว์ คือ เทคนิคจิกซอว์ 2 มีการคิดคะแนนพัฒนาการของกลุ่มซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และให้ความช่วยเหลือกันมากขึ้นเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ในขณะที่วิธีสอนด้วยเทคนิคจิกซอว์ไม่มีการคิดคะแนนพัฒนาการของกลุ่มทำให้นักเรียนสนใจเฉพาะคะแนนของตนเอง ไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มเท่าที่ควร

แม้ว่า เทคนิคจิกซอว์ 2 จะเป็นเทคนิคที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ซึ่งการสอนอ่านจับใจความ ต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านที่ดี หรือทำให้เกิดความชำนาญ สามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งการสร้างเสริมทักษะต้องอาศัยการฝึกฝน วิธีที่ง่ายและใช้ได้มีประสิทธิภาพ คือ การฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึก (Davies, อ้างถึงในกาญจนา คุณารักษ์, 2539:45) การนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนซ้ำ ๆ และนำความรู้จากการเรียนมาใช้ สามารถทบทวนความรู้จากการเรียน การใช้แบบฝึกทักษะซึ่งเป็นสื่อที่จะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างประสบการณ์ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง และผู้เรียนเรียนรู้จากการกระทำจริงจึงทำให้จดจำสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เกิดแรงจูงใจและสามารถตรวจสอบผลการเรียน ทำให้ทราบความก้าวหน้าและข้อบกพร่องอันส่งผลต่อทัศนคติและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้อย่างดี (ชนิษฐา แสงภักดี, 2540: 26) แต่สำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของเทคนิคจิกซอว์ 2 ดังกล่าวแล้วข้างต้น จะไม่มีการนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ อีกทั้ง การอ่านจับใจความเป็นความสามารถที่ต้องทำการฝึกทำซ้ำ ฝึกซ้ำอยู่เสมอ การนำแบบฝึกทักษะมาเสริมในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจจะทำให้ความสามารถในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ยังไม่พบว่ามีผู้นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ

บทร้อยกรองร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบเพียงเทคนิคจิกซอว์ 1 ซึ่งมีหลักการเดียวกัน ดังกล่าวแล้วข้างต้น การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้วิธีอื่น และเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือวิธีอื่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อ่านจับใจความบทร้อยกรองแล้วประสบความสำเร็จ เช่น งานวิจัยของพรณิภา พลขวาง (2550:89) ที่ทำวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ประกอบการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกุดฉิม จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 งานวิจัยของรัตวี เพ็งคำปิ้ง (2555:85) เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และงานวิจัยของพงษ์กรณ์ วีรพิพัฒน์ (2554:83) ที่ทำวิจัยเรื่องผลการใช้รูปแบบจิกซอว์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทรโยคมนตรีกาญจนวิทยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบจิกซอว์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากที่กล่าวมาจะเห็นจะได้ว่าผู้วิจัยส่วนใหญ่จะนำเทคนิคจิกซอว์ 1 และเทคนิคจิกซอว์ 2 มาใช้ในการสอนอ่านจับใจความซึ่งก็ได้ผลการวิจัยที่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากรูปแบบการจัดกิจกรรมมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้เกิดการเรียนรู้อันเกิดจากการเรียนรู้แบบร่วมมือ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิกซอว์ใช้ได้ผลดีในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ และน่าจะได้ผลดียิ่งหากนำมาใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความบทร้อยกรองที่ต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งเป็นการสร้างทักษะทางสังคมที่ดีในการอยู่ร่วมกันให้แก่ นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะนักเรียนในระดับชั้นนี้กำลังอยู่ในช่วงวัยที่มีความกระตือรือร้นและกำลังก้าวเข้าสู่พัฒนาการของการอยู่ร่วมกันในสังคมและเป็นพื้นฐานในการเรียนการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีชั้นสูงในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะมาสอนอ่านจับใจความบทร้อยกรอง เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงจุดเด่นของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 และแบบฝึกทักษะมาใช้ในการเรียนรู้ร่วมกัน กล่าวคือการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอว์ 2 เป็นเทคนิคการเรียนการสอนที่มีการรวมกลุ่มกันแบบละความสามารถ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเอง มีการช่วยเหลือ

กันในการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ และช่วยกันคิดแลกเปลี่ยนความรู้จนทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ และหากนักเรียนได้รับการฝึกฝนโดยใช้แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นก็จะสามารถพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองได้ดีขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อศึกษาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา และในวิชาภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ยังมีผู้นำเทคนิคจิกซอว์ 2 และแบบฝึกทักษะมาใช้ร่วมกันน้อย โดยผู้วิจัยได้นำเทคนิคจิกซอว์ 2 และแบบฝึกทักษะมาใช้ร่วมกันเพื่อให้เป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับวัย ความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งยังไม่มีผู้ใดทดลองทำมาก่อน และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนนำไปปรับใช้ในการสอนอ่านจับใจความบทร้อยกรองจากวรรณคดีและบทร้อยกรองปัจจุบันต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือ ความช่วยเหลือจากสมาชิกในกลุ่ม รวมทั้งได้พัฒนาทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ และทักษะการแสวงหาความรู้ การคิด การแก้ปัญหา จึงกล่าวได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบหนึ่ง ซึ่งแนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้มาจากนักการศึกษาต่างประเทศหลายท่านที่ได้ศึกษาวิจัยและทดลองรูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรมรูปแบบดังกล่าว และเป็นที่รู้จักแพร่หลาย อาทิ โรเบิร์ต สลาวิน (Robert Slavin) จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson) เป็นต้น ซึ่งเทคนิควิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ต่างก็มีแนวคิดหลักการพื้นฐานในการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน หากแต่มีความแตกต่างกันด้านกิจกรรมการเรียนรู้ในรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น (วิชรา เล่าเรียนดี, 2548: 102)

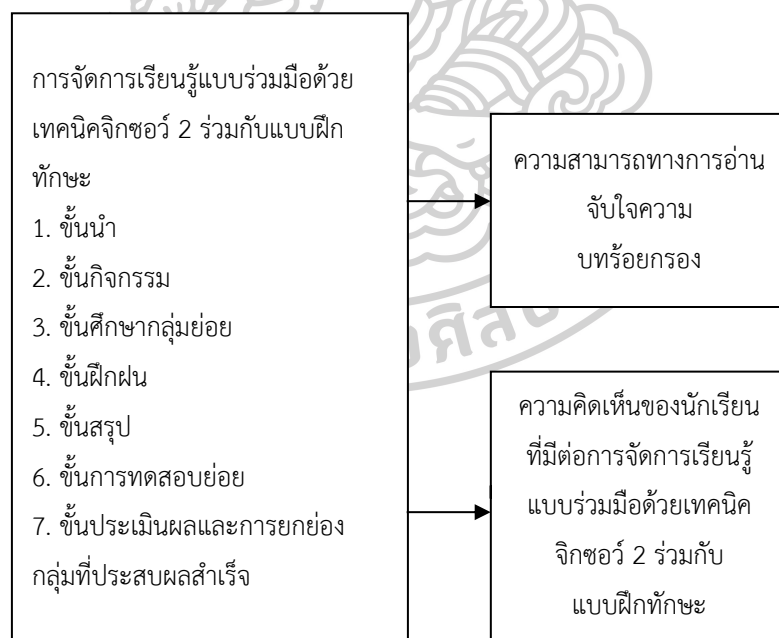
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ ดังนี้ 1) จัดกลุ่มนักเรียนเพื่อร่วมมือกันเรียนรู้ 2) จัดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องย่อยจากที่ครูกำหนดให้หรือให้นักเรียนเลือกประเด็นที่สนใจมากที่สุด 3) การนำเสนอและพัฒนาผู้เชี่ยวชาญจากกลุ่มต่าง ๆ 4) การแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจของผู้เชี่ยวชาญ แต่ละเรื่องในกลุ่มเดิม 5) การวัดผลการเรียนรู้และเก็บคะแนน เป็นการกำหนดคะแนนพัฒนาของแต่ละคนภายในกลุ่ม

และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของแต่ละกลุ่ม 6) การยกย่องชมเชยความสำเร็จของกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จสูงสุดโดยติดบอร์ด ชมเชยเพื่อเผยแพร่ผลงาน โดยสรุปเป็นขั้นตอนการเรียนการสอนจะประกอบด้วย 1) ขั้นนำ 2) ขั้นการสอน 3) ขั้นการศึกษากลุ่มย่อย 4) ขั้นการทดสอบย่อย 5) การยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ (Slavin 1990, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี, 2548: 121)

ส่วนการเรียนรู้โดยการใช้แบบฝึกทักษะ เป็นการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญ มีกิจกรรมที่หลากหลาย ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะและความแม่นยำในเนื้อหา ด้วยการทบทวนเนื้อหาหรือฝึกเพิ่มเติมหลังจากเรียนแล้ว เพราะการที่ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดมาก ๆ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาแล้วฝึกให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และเกิดความชำนาญมากขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำวิธีการเรียนรู้เทคนิคจิกซอร์ 2 และแบบฝึกทักษะ มาสังเคราะห์ และพัฒนาวิธีการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นกิจกรรม 3) ขั้นศึกษากลุ่มย่อย 4) ขั้นฝึกฝน 5) ขั้นสรุป 6) ขั้นการทดสอบย่อย 7) ขั้นประเมินผลและการยกย่องที่ประสบผลสำเร็จ

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามของการวิจัย

1. ความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

สมมติฐานของการวิจัย

ความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนการเรียนรู้

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 151 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 1 ห้องเรียน คือ ห้อง ม.1/1 มีนักเรียนจำนวน 39 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ การอ่านจับใจความสำคัญ ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานที่ 1.1 ตัวชี้วัดที่ 2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน และสาระการเรียนรู้
แกนกลาง ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสื่อที่ใช้ในการจับใจความครั้งนี้คือ บทร้อยกรองปัจจุบันประเภท
กลอนสุภาพ กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉบัง 16 กาพย์สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ

5. ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ใช้เวลาในการทดลองจัดการเรียนรู้ 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ
2 วัน วันละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 10 คาบ โดยมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน
2 คาบ รวมเวลาที่ใช้ทั้งหมด 12 คาบ ดำเนินการทดลองสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สังเคราะห์ขึ้นมาจากการนำขั้นตอนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้
ของเทคนิคจิกซอร์ 2 และนำแบบฝึกทักษะมาใช้เป็นสื่อเพื่อเพิ่มเติมสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ
เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยคำนึงถึงลักษณะเด่นและข้อดีของวิธีสอนด้วยเทคนิค
จิกซอร์ 2 และแบบฝึกทักษะ โดยมีขั้นตอนในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนทราบและเข้าใจหลักการ
ของการเรียน ทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน แนะนำระเบียบในการเรียนร่วมกัน
เป็นกลุ่ม

2. ขั้นกิจกรรม ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสามารถ และครูเสนอหัวข้อเรื่องในการ
เรียนแก่ผู้เรียน

3. ขั้นการศึกษากลุ่มย่อย ครูแบ่งหัวข้อเรื่องที่จะศึกษาออกเป็นประเด็นย่อย แล้วให้
สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนแยกกันไปศึกษาร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ หัวข้อเดียวกัน จากนั้นให้กลับมา
กลุ่มเดิม อธิบายเนื้อหาที่ตนเองไปศึกษาให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มเข้าใจ โดยผลัดกันอธิบาย

4. **ขั้นฝึกฝน** นักเรียนทุกคนและทุกกลุ่มทำแบบฝึกทักษะ
5. **ขั้นสรุป** ครูและนักเรียนรวบรวมความรู้ที่ได้จากขั้นกิจกรรมและขั้นฝึกฝนแล้วนำมาสรุปให้ได้สาระสำคัญตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยสรุปในรูปแบบของแผนผังความคิด
6. **ขั้นการทดสอบย่อย** ผู้เรียนจะต้องได้รับการทดสอบย่อยจากการทำแบบทดสอบและคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม
7. **ขั้นประเมินผลและการยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ** ครูเป็นผู้ประเมินผลพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และเมื่อคะแนนถึงเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้ จะมีการกำหนดรางวัล ได้แก่ กลุ่มเก่ง กลุ่มเก่งมาก และกลุ่มยอดเยี่ยม

2. ความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง หมายถึง พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนที่สามารถสรุปสาระสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ ตอบคำถาม พร้อมทั้งบอกแนวคิดของผู้เขียน ข้อคิดของบทร้อยกรองเรื่องต่าง ๆ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ วัดได้จากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ
2. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง และการอ่านจับใจความสื่ออื่น ๆ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

1.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

1.3 โครงสร้างเวลาเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

2. เอกสารเกี่ยวกับการอ่านและการอ่านจับใจความ

2.1 ความหมายของการอ่าน

2.2 ความสำคัญของการอ่าน

2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

2.4 ความหมายของการอ่านจับใจความ

2.5 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

2.6 หลักการอ่านจับใจความ

2.7 การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

2.8 ความสำคัญของการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

2.9 วิธีการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

3. เอกสารเกี่ยวกับบทร้อยกรอง

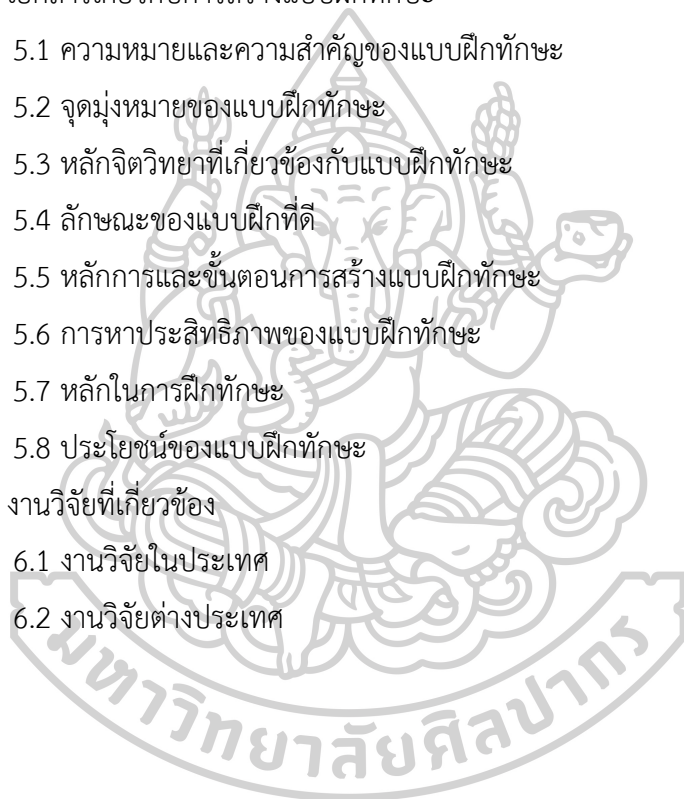
3.1 ความหมายของบทร้อยกรอง

3.2 ประเภทของบทร้อยกรอง

3.3 ลักษณะบังคับของบทร้อยกรอง

3.4 คุณค่าของบทร้อยกรอง

4. เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2
 - 4.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 4.2 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2
 - 4.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบจิกซอร์ 2
 - 4.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบจิกซอร์ 2
 - 4.5 วิธีการคิดคะแนนกลุ่มและคะแนนพัฒนา
 - 4.6 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
5. เอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ
 - 5.1 ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกทักษะ
 - 5.2 จุดมุ่งหมายของแบบฝึกทักษะ
 - 5.3 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ
 - 5.4 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี
 - 5.5 หลักการและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ
 - 5.6 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ
 - 5.7 หลักในการฝึกทักษะ
 - 5.8 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3) ได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) โดยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นระดับสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ความคิด ความดีงามและมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อโดยให้มีการจัดโครงสร้างด้านเวลาเรียน คือ เป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียน สำหรับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม ควรให้สัดส่วนใกล้เคียงกัน แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยังคงมีความสำคัญ ควรจัดเวลาเรียนให้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อ และจัดรายวิชาอาชีพ หรือโครงการอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถที่จะออกไปสู่โลกอาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วยองค์ความรู้ 5 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม และได้มีการกำหนดสมรรถนะสำคัญไว้ข้อหนึ่งว่าผู้เรียนต้องมีความสามารถในการคิดซึ่งเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม และได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ดังนี้

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดชั้นปีมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไว้ดังนี้

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน
2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน
5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการ โดยพิจารณาจากบริบท
6. ระบุข้อสังเกต และความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจ
7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำ วิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องในระดับที่ยากขึ้น
8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา

ในชีวิต

9. มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ระบุคุณภาพของผู้เรียนเมื่อศึกษาวิชาภาษาไทย จบในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ดังนี้คือ

คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องเข้าใจความหมาย โดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญ และรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอน และความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

2. เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อัดชิวประวัติ

และประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้สึกความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

3. พุดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดูนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพุด พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์และพุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ มีมารยาทในการฟัง ดู และพุด

4. เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลี สันสกฤต คำภาษาถิ่น คำภาษาต่างประเทศ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพุด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และ โคลงสี่สุภาพ

5. สรุปเนื้อหาจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญวิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดี วรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้างต้นจะเห็นได้ว่า ในสาระที่ 1 การอ่านนั้นหลักสูตรได้กำหนดตัวชี้วัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไว้ตัวชี้วัดหนึ่งคือ จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งจากตัวชี้วัดดังกล่าวก็สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไว้ว่านักเรียนต้องสามารถจับใจความสำคัญ และรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน ดังนั้น เมื่อโรงเรียนต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจึงต้องมีการนำเรื่องการอ่านจับใจความมาสอนเพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและคุณภาพของผู้เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

**หลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา**

หลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา (หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2559:1) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย โครงสร้าง ของหลักสูตร และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ดังต่อไปนี้ คือ

วิสัยทัศน์

จัดการศึกษาเพื่อเป็นการสร้างทางเลือกให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ มุ่งสู่สถาบันอุดมศึกษา โดยมีความเป็นผู้นำดำรงคุณธรรมตามที่สังคมต้องการ

พันธกิจ

1. ให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแก่นิสิตศึกษาศาสตร์
2. ศึกษา วิจัย พัฒนาการศึกษา และบริการวิชาการ
3. จัดการศึกษาเพื่อเป็นการขยายโอกาสสำหรับเด็กและเยาวชน พร้อมไปกับการทำนุบำรุง

ศิลปวัฒนธรรม

เป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

1. ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการศึกษา
2. ผู้เรียนระดับอนุบาลศึกษามีความพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดี
3. ผู้เรียนระดับประถมศึกษามีทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้อย่างหลากหลาย มีคุณธรรม จริยธรรม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความสามารถในการแสดงออกและเป็นผู้ นำ
4. ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา มีการพัฒนากระบวนการแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ การดูแลสุขภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุนทรีย์ และสามารถศึกษาต่อตามความถนัดอย่างมี คุณภาพ
5. คณาจารย์สามารถค้นคว้า วิจัย ทดลองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา อย่างมีคุณภาพ
6. โรงเรียนมีระบบการบริหารหลักสูตรที่ดีมีประสิทธิภาพ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

1. มีความรู้ทางวิชาการ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจาร์ณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ และเป็นบุคคลในสังคมแห่งการเรียนรู้
2. มีทักษะด้านภาษาเพื่อการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
3. มีบุคลิกภาพในการเป็นผู้นำ รู้จักตนเอง พึ่งพาตนเองได้ และร่วมงานกับบุคคลอื่นได้
4. มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
5. มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยทางด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
6. มีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
7. มีความเป็นประชาธิปไตย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การจัดการหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีดังต่อไปนี้คือ

1. จัดสาระการเรียนรู้ในรายพื้นฐานให้มีความครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ
2. จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่เน้นวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่ดีในการศึกษาต่อ
3. มุ่งส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาต่างประเทศที่ 2 เพิ่มเติม โดยกำหนดให้เลือกเรียน 1 ภาษา นอกเหนือจากการเรียนภาษาอังกฤษ
4. จัดรายวิชาเลือกที่มีความหลากหลายเพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักเรียนตามศักยภาพ ความถนัดและความสนใจ อีกทั้งมีความสอดคล้องทั้งการศึกษาต่อทางสายอาชีพและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามโครงสร้างที่ทางโรงเรียนกำหนด

โดยโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการจัดโครงสร้างหลักสูตร ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

รหัส	ชื่อรายวิชา	จำนวน	
		คาบ/สัปดาห์	หน่วยกิต
รายวิชาพื้นฐาน			
ท 21101	ภาษาไทย 1	3	1.5
ค 21101	คณิตศาสตร์ 1	3	1.5
ว 21101	วิทยาศาสตร์ 1	3	1.5
ส 21102	สังคมศึกษา 1	3	1.5
ส 21103	ประวัติศาสตร์ 1	1	0.5
พ 21101	สุขศึกษา 1	1	0.5
พ 21103	พลศึกษา 1	1	0.5
ศ 21101	ศิลปะ 1	2	1.0
ง 21101	การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี 1	2	1.0
อ 21101	ภาษาอังกฤษ 1	3	1.5
รวมรายวิชาพื้นฐาน		22	11.0
รายวิชาเพิ่มเติม			
ว 21201	วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	2	1.0
ค 21201	การประยุกต์ 1	2	1.0
อ 21201	ภาษาอังกฤษโดยชาวต่างชาติ 1	2	1.0
	วิชาเลือก กลุ่มที่ 1	2	1.0
	วิชาเลือก กลุ่มที่ 2	2	1.0
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
กิจกรรมแนะแนว		1	
กิจกรรมนักเรียน			
- ลูกเสือ			
- ชมรม		1	
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (1 กิจกรรมทุกชั้นปี)		2	
รวม		36	16.0

ที่มา: หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา, 17.

ในรายวิชาเลือกกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดนั้นเป็นรายวิชาเลือกที่นักเรียนจะลงตามความสนใจ โดยที่รายวิชาเลือกกลุ่มที่ 1 เป็นรายวิชาเลือกที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้งานอาชีพและเทคโนโลยี สุขศึกษาและพลศึกษา และศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ ส่วนรายวิชา

เลือกกลุ่มที่ 2 เป็นรายวิชาเลือกที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งในรายวิชาเลือกในกลุ่มที่ 2 ของสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่เป็นรายวิชาเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้น มี 2 รายวิชา แบ่งออกเป็นภาคต้นกับภาคปลายตามลำดับ ดังนี้ คือ ท 21101 นิทานหรรษา และ ท 21102 ภาษาเพื่อการแสดง

การวัดผลและประเมินผล ใช้วิธีการได้หลากหลายวิธี โดยเน้นการวัดผลและประเมินผลให้ สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของทักษะที่ต้องการวัด

โครงสร้างเวลาเรียน

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้จัดโครงสร้างเวลา เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ดังนี้

ตารางที่ 4 โครงสร้างเวลาเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รหัสวิชา	รายวิชา	จำนวนคาบ	หน่วยกิต
ท21101	ภาษาไทย 1	60	1.5
ท21102	ภาษาไทย 2	60	1.5
ท22101	ภาษาไทย 3	60	1.5
ท22102	ภาษาไทย 4	60	1.5
ท23101	ภาษาไทย 5	60	1.5
ท23102	ภาษาไทย 6	60	1.5

ตารางที่ 5 โครงสร้างรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ หน่วยย่อยการเรียนรู้	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	จำนวน คาบ	น้ำหนัก คะแนน
1	เสียงในภาษาไทยและการสร้างคำ	ท 4.1 ม.1/1, ม.1/2	6	6
2	การฟังและการดู	ท 3.1 ม.1/1, ม.1/2, ม. 1/6	4	5
3	การพูดประเภทต่าง ๆ	ท 3.1 ม.1/1, ม.1/2, ม.1/3, ม.1/4,ม.1/5,	5	6

ตารางที่ 5 โครงสร้างรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ หน่วยย่อยการเรียนรู้	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	จำนวน คาบ	น้ำหนัก คะแนน
4	การอ่านจับใจความ	ท 1.1 ม.1/2	16*	10
5	โคลงโลกนิติ	ท 5.1 ม.1/1, ม.1/2, ม.1/3, ม.1/4	5	5
6	สุภาพิตพระร่วง	ท 5.1 ม.1/1, ม.1/2, ม.1/3, ม.1/4	5	5
7	สำนวน คำพังเพย และสุภาพิต	ท 4.1 ม. 1/6	4	4
8	ภาพยี่เรื่องพระไชยสุริยา	ท 1.1 ม.1/9 ท 4.1 ม.1/5 ท 5.1 ม.1/1, ม.1/2	5	5
9	การเขียนประเภทต่างๆ	ท 1.1 ม.1/7 ท 2.1 ม.1/6, ม.1/7	6	6
10	ภาพยี่แหลมเครื่องควหาวน	ท 1.1 ม.1/1, ม.1/8 ท 2.1 ม.1/5 ท 3.1 ม.1/3	4	4

*หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาทดลอง 10 คาบ ไม่รวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการอ่านจับใจความ จำนวน 10 คาบ จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการอ่านจับใจความ ผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตาม ตัวชี้วัด และสามารถนำสาระการเรียนรู้แกนกลางมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัย ได้ศึกษาหลักสูตร จากนั้นเลือกเนื้อหาเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องตรงตามตัวชี้วัด ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การอ่าน ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ประกอบด้วย จับใจความจากสื่อหรือกรองปัจจุบันประเภทกลอนสุภาพ ภาพยี่ยานี 11 ภาพยี่ฉบั้ง 16 ภาพยี่ สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ

เอกสารเกี่ยวกับการอ่านและการอ่านจับใจความ

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นการใช้กระบวนการคิด การตัดสินใจ การใช้เหตุผล การแสวงหาความรู้ซึ่งมี
นักการศึกษาให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังที่

แม้นมาส ซวลิต (2542: 232) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่านคือการใช้ศักยภาพ
ของสมองเพื่อรับรู้ แปลความหมายและความเข้าใจปรากฏการณ์ของข้อมูลข่าวสาร เรื่องราว
ประสบการณ์ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ ตลอดจนสาระอื่น ๆ ซึ่งมีผู้แสดงออกโดยสัญลักษณ์
ที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น เพื่อสื่อสารการอ่านเป็นทักษะพื้นฐาน

ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2545: 9) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง
การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด แล้วนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์ ตัวอักษร
ที่ใช้ในการอ่านเป็นเพียงเครื่องหมายแทนคำพูดและคำพูดก็เป็นเพียงเสียง ซึ่งใช้เป็นเครื่องหมาย
แทนความคิดหรือของจริง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 10) ได้พิจารณาและให้ความหมายของการอ่าน คือ การที่
ผู้อ่านสามารถจดจำเรื่องได้และเก็บไว้ในสมอง ถ้ามีโอกาสเล่าให้ผู้อื่นฟังก็สามารถเล่าได้ถูกต้อง
แต่การอ่านที่ผู้อ่านจะจำข้อความที่อ่านได้ก็ต้องเข้าใจความหมายของคำรู้หน้าที่ของคำอีกทั้งแยก
พยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ออกจากคำได้ อีกประการหนึ่ง ผู้อ่านจะจำเรื่องได้มาหรือ
น้อยยังขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องนั้นด้วย

กรมวิชาการ (2546: 89) ได้ระบุไว้ว่า การอ่าน หมายถึง การรับรู้เรื่องราวภาษาที่ปรากฏ
อยู่ในวัสดุสิ่งพิมพ์ รับรู้เรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารมาถึงผู้อ่าน

สิริอาภา รัชตะหิรัญ (2548: 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึง กระบวนการ
แปลความหมายของตัวอักษรและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ออกเป็นความคิด ความเข้าใจเรื่องราวหรือสารที่
ผู้เขียนเจตนาจะให้รับรู้ แต่ถ้การแปลตัวอักษรและสัญลักษณ์เหล่านั้นออกมาเป็นเสียงโดยไม่เข้าใจ
ความหมาย ก็จัดว่าการอ่านนั้นยังไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะการอ่านที่แท้จริงอยู่ที่การเข้าใจความหมาย

จากความหมายการอ่านข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง การใช้สายตาสัมผัสตัวอักษร
และสัญลักษณ์ผ่านกระบวนการทางสมอง เพื่อรับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์
โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน
สามารถเกิดความรู้สึก อารมณ์และจินตนาการร่วมไปกับผู้เขียนได้ สามารถวิเคราะห์และประเมิน
ความถูกต้องของเรื่องราวที่อ่านได้ และสามารถนำความรู้ความคิดที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านนอกจากเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ แล้ว การอ่านยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ทำให้ทันโลก ทันเหตุการณ์ ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 10) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ และการใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอก็จะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย ดังนั้นการที่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดีจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมให้ อีกทั้งยังต้องผสมผสานกับความสนใจของผู้อ่านเพื่อเป็นแรงจูงใจที่ช่วยให้นักเรียนได้อ่านอย่างสม่ำเสมอ

สนิท สัตโยภาส (2545: 93 - 94) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

1. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่อง ยิ่งถ้าได้อ่านหนังสือพิมพ์ วารสารหรือนิตยสารอยู่เป็นประจำแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านเป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก เมื่อเข้าวงสนทนากับใครก็จะร่วมวงสนทนาได้เข้าใจ และเข้าสังคมได้โดยไม่ขัดเขิน

2. การอ่านจะช่วยพัฒนาความคิดและยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้นเพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก เมื่อมีความรู้มากย่อมก่อให้เกิดสติปัญญาที่แหลมคม ฉลาดปราดเปรื่องและอาจถึงขั้นเชี่ยวชาญในเรื่องที่สนใจและติดตามอ่านก็ได้

3. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญของการศึกษา เพราะไม่ว่านักเรียน นักศึกษาจะเรียนวิชาใดล้วนต้องอาศัยการอ่านช่วยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนทั้งสิ้น

4. การอ่านช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ เพราะการประกอบอาชีพทุกอาชีพย่อมอาศัยความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการทำงาน ถ้าบุคคลใดพยายามแสวงหาความรู้ความสามารถใส่ตนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ย่อมมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพมากกว่าผู้ที่ไม่พัฒนาตนเองและวิธีการสำคัญประการหนึ่งที่จะได้ความรู้ ประสบการณ์และความสามารถในการวิทยาการใหม่ ๆ ก็คือ “การอ่าน”

5. การอ่านช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีขึ้นได้ด้วย ด้วยเหตุที่มีหนังสือในกลุ่มที่มีเนื้อหาซึ่งเกี่ยวกับการวางตน การพูดจา การเข้าสังคม การแต่งกาย ตลอดจนการแนะนำการปฏิบัติตนไปในทางที่เหมาะสมและทันสมัยมีอยู่มากมาย ถ้าผู้อ่านได้นำข้อแนะนำเหล่านั้นมาทดลองปฏิบัติตามก็จะทำให้บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้

6. การอ่านช่วยแก้ปัญหาในใจได้ เพราะปัญหาที่เราประสบในชีวิตประจำวันอาจมีวิธีแก้ไขในหนังสือที่อ่านก็จะสามารถนำมาประยุกต์แก้ปัญหาเราได้ เช่น ปัญหาชีวิต ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการประกอบอาชีพ

7. การอ่านทำให้เกิดความจรรโลงใจ ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนานช่วยให้จิตใจได้พักผ่อนหลังจากที่ได้เคร่งเครียดกับงานมา ถ้าได้อ่านเรื่องเบาสมอง เรื่องชวนหัวหรืองานเขียนประเภทบันเทิงคดีก็จะคลายลงได้

8. การอ่านช่วยให้เราใช้เวลาอย่างมีคุณค่าหรือเรียกว่า “การอ่านช่วยฆ่าเวลาให้มีค่า” แทนที่จะใช้เวลาไปในทางไร้ค่า ไม่ถูกไม่ควรด้วย

ไพพรรณ อินทนิล (2546: 7 - 9) ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ว่า

1. การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ในชีวิตประจำวันเราจะต้องอาศัยการอ่านเพื่อการดำรงชีวิตแทบทุกเรื่อง เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้สินค้า เครื่องอุปกรณ์ อุปกรณ์บริโภค ตลอดจนยารักษาโรค ทุกคนต้องรู้จักอ่านวิธีใช้วันหมดอายุหรือแม้แต่การไปติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ จำเป็นที่จะต้องอ่านหนังสือออก จึงจะสามารถไปติดต่อหน่วยงานที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะเบื้องต้นที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การเรียนวิชาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียน นอกห้องเรียน ล้วนแต่ใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น

3. การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม การอ่านหนังสือจะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรม และเขาวนปัญญาได้เป็นอย่างดีและรู้จักนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญา และจิตใจ ผลที่ตามมาคือทำให้สามารถกระทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม แก่ส่วนรวม สามารถวินิจฉัยความถูกต้องของเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างฉับไว

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บำหยัน อิมสำราญ (2547: 91) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน ดังต่อไปนี้

1. การอ่านทำให้ผู้อ่านได้รับสาระความรู้ต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่ทันต่อความคิด ความก้าวหน้าของโลกได้เช่นเดียวกับการรับสารจากสื่อชนิดต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ

2. หนังสือเป็นสื่อที่ดีที่สุด ใช้ง่ายที่สุดและมีราคาถูกที่สุดที่บุคคลทั่วไปใช้เพื่อศึกษาหาความรู้และความเพลิดเพลิน

3. การอ่านหนังสือเป็นการฝึกให้สมองได้คิดและเกิดสมาธิด้วย ฉะนั้นหากมีการฝึกอย่างต่อเนื่องจะทำให้ทักษะด้านนี้พัฒนาและเกิดผลสัมฤทธิ์สูง

4. ผู้อ่านหนังสือสามารถสร้างความคิดและจินตนาการได้เอง ในขณะที่สื่ออย่างอื่นเช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ จะจำกัดความคิดของผู้อ่านมากกว่า ฉะนั้นการอ่านหนังสือจึงทำให้ผู้อ่านมีอิสระทางความคิดได้ดีกว่าการใช้สื่อชนิดอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2547: 7 - 8) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

1. จะช่วยสร้างความคิดให้เกิดขึ้นกับผู้อ่าน ทั้งนี้ เพราะสารแต่ละประเภท ผู้เขียนได้สอดแทรกเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการนำเสนอให้ผู้อ่านรู้จัก นอกจากนั้น ยังได้สอดแทรกความคิดเห็นของผู้เขียนลงไปในเรื่องนั้น นอกจากจะได้รับความรู้และความคิดของผู้เขียนแล้ว ยังทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดใหม่เป็นของตนเองโดยอาศัยแนวทางการคิดของผู้เขียนเป็นพื้นฐาน

2. จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้กับผู้อ่าน สารแต่ละประเภทจะสอดแทรกความรู้ที่แตกต่างกัน บางเรื่องอาจเกี่ยวข้องกับการเรียน บางเรื่องอาจเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน รวมทั้ง อาจมีความรู้ใหม่ที่ช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้รอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมที่อยู่ใกล้ตัวหรือสังคมที่อยู่ไกลออกไปแล้วแต่มีความสำคัญด้วยกันทั้งสิ้น

3. จะช่วยทำให้เกิดทักษะการสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน กล่าวคือข้อมูลที่ปรากฏในสารมักจะกระจัดกระจาย ดังนั้น การอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านจัดข้อมูลเป็นหมู่พวกแล้วสรุปแต่ละพวกให้เหลือแต่แก่นหรือแนวคิดเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

4. จะช่วยทำให้เข้าใจสังคม เพราะสารแต่ละยุคสมัยเปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของสังคม ดังนั้น การอ่านจึงมีคุณค่าที่ช่วยทำให้เห็นฉากของสังคมในอดีต ปัจจุบัน และรวมถึงอนาคตซึ่งต้องการบุคคลที่มีความสามารถมาช่วยตัดสินใจความถูกต้องในเหตุการณ์เหล่านั้น ทั้งนี้โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการอ่านเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจนั่นเอง

5. จะช่วยให้เห็นรูปแบบของสารประเภทต่าง ๆ สารแต่ละประเภทย่อมมีรูปแบบของการนำเสนอที่แตกต่างกัน เช่นการนำเสนอสารวิชาการให้ความรู้ย่อมมีรูปแบบของการนำเสนอที่แตกต่างจากสารบันเทิง ซึ่งมีรูปแบบของการนำเสนอที่แตกต่างออกไป การอ่านสารหลายประเภทย่อมเห็นข้อที่แตกต่างกันอันจะนำไปสู่การพัฒนาอัตราเร็วในการอ่านให้สูงขึ้น

จากความสำคัญของการอ่านดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ช่วยให้ผู้อ่านได้มีความรอบรู้ทันเหตุการณ์ สามารถพัฒนาระบบการคิดให้มีศักยภาพมากขึ้น อีกทั้งสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รวมถึงการอ่านช่วยสะท้อนสภาพสังคมทำให้เข้าใจสังคมได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน จรรโลงใจและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกด้วย

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าต้องการรู้สิ่งใด หากมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนจะทำให้การอ่านเป็นไปตามแนวทางที่วางไว้ ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 23 - 25) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการอ่าน ดังนี้

1. อ่านเพื่ออยากรู้อยากเห็นและรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ (Information) อันเป็นความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์

2. อ่านเพื่อแก้ปัญหา

3. อ่านเพื่อความรู้และเพื่อการศึกษา

4. อ่านเพื่อนค้นคว้าและวิจัย (Research)

5. อ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ

6. อ่านเพื่อรักษาสุขภาพเป็นโรคต่าง ๆ ควรจะรักษาตัวอย่างไร

7. อ่านเพื่อปรับปรุงงานอาชีพ

8. อ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินเป็นการหาความสนุกสนานเพลิดเพลินโดยไม่ต้องไปดูภาพยนตร์ ละคร โทรทัศน์ ฯลฯ

9. อ่านเพื่อแก้เหงา หรืออ่านเพื่อฆ่าเวลา

10. อ่านเพื่อไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 5 - 6) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายเฉพาะของการอ่าน ดังนี้

1. ตอบสนองอารมณ์ที่ผู้อ่านพอใจ เช่น รัก ชอบ โกรธ เสียใจ และดีใจ

2. ช่วยให้เกิดความจำเป็นในชีวิตประจำวัน เพราะการอ่านจะช่วยขจัดเซย อารมณ์ที่ขาดหายไป และช่วยตอบสนองความต้องการในส่วนของอารมณ์หรือความรู้สึกที่ต้องการ

3. ติดตามเรื่องที่ได้รับฟังจากผู้อื่น

4. ส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยแนวทางจากเรื่องที่อ่าน

5. ส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้นในการอ่านเรื่องอื่น ๆ เพิ่มขึ้น

6. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

7. ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของสมอง

8. ช่วยให้มีความรู้เพิ่มขึ้น สามารถใช้ประกอบการเรียนวิชาอื่น ๆ

9. รู้จักสถานที่ที่ไม่สามารถเดินทางไปเยือน แต่สามารถหาประสบการณ์ได้จากการอ่าน

10. มีความคิดเป็นอิสระในการเลือกเรื่องที่จะอ่าน

11. มีความเฉลียวฉลาดโดยอาศัยความรู้และแนวคิดจากการอ่านไปสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่นได้

12. เป็นการใช้เวลาพักผ่อน

13. ช่วยให้เกิดความสนใจเรื่องใหม่ๆ

14. ส่งเสริมการฝึกทักษะการอ่านจากขั้นพื้นฐานไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น
15. เป็นการฝึกให้มีระดับความคิดสูงขึ้น
16. เปิดเผยความลึกซึ้งในเรื่องราวบางอย่างที่ผู้อ่านยังไม่เคยรู้มาก่อน
17. ช่วยให้มีสุขภาพจิตดีขึ้น
18. ช่วยให้มีความคิดแตกฉานมากขึ้น
19. ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีน้ำใจนักกีฬา
20. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาแก้ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเรื่องส่วนตัว
21. ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน
22. ส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถเผชิญหน้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ด้วยความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น
23. พัฒนาคุณค่าทางสังคมโดยอาศัยความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้น
24. ช่วยให้อ่านมีหุ้มตากว้างไกลยิ่งขึ้น

กัลยา สหชาติโกสีย์ และคณะ (2545: 4) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการอ่านมี 4 ประการ ดังนี้

1. อ่านเพื่อการค้นคว้าหรือการศึกษาหาความรู้ เช่น การอ่านหนังสือเรียน ตำราวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น
2. อ่านเพื่อทราบข่าวสาร ข้อเท็จจริง หรือหาคำตอบในสิ่งที่เราสงสัย เช่น การอ่านฉลาก การใช้จ่าย การอ่านประกาศแจ้งความต่าง ๆ การอ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
3. อ่านเพื่อความบันเทิงและจรรโลงใจ เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี อ่านบทเพลง กวีนิพนธ์ เป็นต้น
4. อ่านเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาอาชีพ เป็นการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และใช้พัฒนาการงานอาชีพของตนเอง เช่น เกษตรกรอ่านตำราเพาะเห็ด แม่ครัวอ่านตำราทำอาหาร แม่บ้านอ่านหนังสือแม่บ้านทันสมัย เป็นต้น

กานต์มณี ศักดิ์เจริญ (2546: 90 - 92) ได้กล่าวถึงความหมายมุ่งหมายในการอ่านไว้ ดังนี้

1. อ่านเพื่อรู้ รู้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ความเป็นไปในโลกซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
2. อ่านเพื่อให้เกิดความคิดการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ รู้จักพิจารณาหาเหตุผลในเรื่องนั้น ๆ เป็นการปลูกฝังนิสัยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรือเพื่อความบันเทิง ได้แก่ นวนิยาย เรื่องสั้น จะช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินคลายความเครียด
4. อ่านเพื่อความจรรโลงใจหากพบปัญหาคับข้องใจการอ่านหนังสือประเภทชีวประวัติ ประวัตินักบุคคลสำคัญ จะทำให้เราฟันฝ่าอุปสรรคในชีวิตไปได้ทำให้แก้ปัญหาชีวิตของตนได้ไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค

5. อ่านเพื่อสนองความต้องการด้านอื่น ๆ มนุษย์เรามีความต้องการที่แตกต่างกัน
6. การอ่านจะช่วยชดเชยสิ่งที่ขาดหายไป
7. การอ่านเป็นการแนะแนวทางการแก้ปัญหาได้ทุกด้าน

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2550: 3) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อให้รู้
2. อ่านเพื่อความสนุกสนานบันเทิง หรือเพลิดเพลิน
3. อ่านเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคม
4. อ่านเพื่อต้องการข่าวสาร ข้อเท็จจริง
5. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าเป็นพิเศษ เพื่อต้องการประโยชน์เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะหรือเพื่อทำตำรับตำราทั่วไป
6. อ่านเพื่อหาข้อมูลประมวลเข้าเอามาทำวิจัยเผยแพร่ในหมู่นักวิชาการ อันจะเป็นประโยชน์แก่ชาติและส่วนรวม

จากจุดมุ่งหมายของการอ่านดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านมีจุดมุ่งหมายเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อทราบข่าวสาร ข้อเท็จจริงเรื่องต่าง ๆ เพื่อความบันเทิง และเพื่อนำมาพัฒนาตนเองในการดำรงชีวิตประจำวัน รวมถึงการพัฒนาอาชีพของตนเองอีกด้วย

การอ่านจับใจความ

ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการเรียนเพราะเป็นทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

แววมยุรา เหมือนนิล (2541: 21) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่าการอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปใจความสำคัญ ค้นหาสาระของเรื่องที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง โดยต้องมีการฝึกฝนและผู้อ่านต้องทำความเข้าใจความหมายและใช้ความคิดเห็นส่วนตน ช่วยตัดสินใจในการเลือกใจความสำคัญ พร้อมทั้งสามารถลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่อง

ศศิธร ธีฎลักษณ์านนท์ (2542: 236) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่าเป็นการอ่านแล้วสรุปใจความสำคัญหรือข้อความที่สำคัญ ด้วยการจดบันทึกย่อ หรือจดจำไว้ในสมอง หรือด้วยการขีดเส้นใต้ไว้ในหนังสือ นั้น ใจความสำคัญที่ผู้อ่านได้รับอาจมีหลายลักษณะตามแต่จะต้องการ เช่น เป็นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เป็นความรู้หรือข้อมูลที่ผู้อ่านสนใจ เป็นแนวคิดหรือทรรศนะของผู้เขียน หรือเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 45) ที่ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านให้เข้าใจเนื้อเรื่อง จับใจความสำคัญและสามารถสรุปได้ สามารถตอบคำถามพร้อมก็นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 88) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ นักเรียนจะต้องทำความเข้าใจข้อความหรือสารที่อ่าน 4 ขั้นตอน คือ การแปลความสำคัญของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในสาร การทำความเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และข้อความ การจับใจความสำคัญและแนวคิดของผู้เขียน และกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นขณะที่ ทำความเข้าใจสัญลักษณ์

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2547: 42) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความว่า การอ่าน จับใจความหมายถึงการจับประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านว่าผู้เขียนต้องการส่งสารหรือ ให้ข้อคิดเห็นอะไรเป็นสำคัญ

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจ ข้อความหรือเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยสามารถสรุปสาระสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ ตอบคำถาม พร้อมทั้ง บอกแนวคิดของผู้เขียน ข้อคิด และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

ทักษะการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญเพราะหากนักเรียนมีพื้นฐานที่ดีแล้ว สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ ดังนี้

บันลือ พฤกษ์วัน (2543: 13) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการอ่านทั่ว ๆ ไป การอ่านที่ถูกรวิธี จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนและเกิดความ เข้าใจเรื่องที่จะอ่าน ทำให้ได้รับความคิดความบันเทิง

สมบัติ มหารส (2544: 47) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความ ทำให้คนมีความฉลาดรอบรู้ และจะเป็นนักปราชญ์ได้ในอนาคต รวมถึงยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ พัฒนานิสัย และทักษะความรู้ให้นักเรียนทุกคน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 159 – 162) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความ สำคัญว่า การอ่านจับใจความมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ด้วยการพัฒนาความรู้ของตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจ ด้วยการนำความรู้มาพัฒนาอาชีพและระบบการใช้จ่าย การพัฒนาด้านสังคมด้วยการนำความรู้มาพัฒนาคุณภาพชีวิตในครอบครัว

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิมสำราญ (2547: 42) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน จับใจความว่า การอ่านจับใจมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุค

ปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เพราะการอ่านและการฟังจะทำให้ผู้คนที่ได้รับข่าวสารข้อมูลความรู้ และได้รับทราบความเคลื่อนไหวตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้คนในสังคม นอกจากนี้การอ่านยังสามารถพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอีกด้วย ผู้รับสารจะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ ถ้าผู้รับสารสามารถรับสารที่ผู้ส่งสารส่งให้อ่านอย่างครบถ้วนและถูกต้อง กระบวนการสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารจากเรื่องที่อ่านได้ก็คือการจับใจความ ฉะนั้นการจับใจความจึงนับว่าเป็นหัวใจของการอ่าน

เบญจรัตน์ ปิ่นเวหา (2549: 29) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจในเนื้อเรื่อง และได้รับความรู้จากเนื้อเรื่องที่อ่าน จึงก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิงในการที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี เพื่อใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ไปใช้ในวิชาอื่น ๆ และชีวิตประจำวันได้

จากความสำคัญของการอ่านจับใจความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ เป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการอ่านเนื้อเรื่องให้เข้าใจและถือว่าเป็นหัวใจของการอ่านทั่ว ๆ ไป รวมถึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

เนื่องจากบทร้อยกรองมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากร้อยแก้ว การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรองจึงมีความยุ่งยากซับซ้อนมากกว่าการอ่านจับใจความจากร้อยแก้ว การอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องและแก่นเรื่องของกวีนิพนธ์หรือบทร้อยกรอง ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

แวมยุรา เหมือนนิล (2541) ได้กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความจากบทร้อยกรองไว้ ดังนี้ การจับใจความร้อยกรองให้ถูกต้องและรวดเร็วมีแนวทางการพิจารณาดังนี้

1. ชื่อเรื่อง นับเป็นจุดชี้แนะ ใจความสำคัญไว้เป็นอันดับแรก เพียงแต่ไม่นิยมบอกตรงไปตรงมาเหมือนเรื่องที่มีมุ่งให้ความรู้เท่านั้น จึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบประกอบกับการอ่านจับใจความในรายละเอียดด้วย

2. แก่นเรื่อง แต่ละเรื่องจึงมีความสำคัญอย่างหนึ่ง เมื่อนำใจความสำคัญแต่ละบทมารวมกัน จะพบแก่นเรื่อง หรือใจความสำคัญที่สุดของบทร้อยกรอง ร้อยกรองในปัจจุบันมักเผยแก่นเรื่องหรือใจความสำคัญไว้ท้ายเรื่องหรือบทสุดท้าย หากต้องการจับใจความได้เร็วอาจพิจารณาจากชื่อเรื่องและคำประพันธ์ท้าย ๆ หรือบทสุดท้ายทันที

3. ภูมิหลัง ผลงานร้อยกรองแต่ละชิ้นมักสะท้อนความคิด อารมณ์สะท้อนใจของผู้แต่ง อย่างใดอย่างหนึ่ง การเข้าใจภูมิหลังของเหตุการณ์ จะช่วยเสริมให้การจับใจความสำคัญได้แม่นยำยิ่งขึ้น

4. น้ำเสียง หรือทางเสียงของผู้แต่ง ผลงานร้อยกรองทั่วไปผู้แต่งมักใช้จินตนาการกลวิธี ดำเนินเรื่องในการเขียนงานอย่างอิสระ และกว้างขวาง บางครั้งความหมายที่แท้จริงอาจไม่ตรงกับ ความหมายของถ้อยคำเสมอไป การพยายามจับน้ำเสียงหรือทางเสียงของผู้แต่งว่า ดีใจ เสียใจ เศร้าใจ เสียตสี เยาะเย้ย จะช่วยจับใจความสำคัญได้อย่างถูกต้องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5. อารมณ์สะท้อนใจ งานประพันธ์ร้อยกรองมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ สะท้อนใจเปลितเปล็นคล้อยตามความต้องการของผู้แต่ง ฉะนั้นหากมุ่งจับใจความสำคัญมากเกินไป ก็จะขาดรสแห่งความงาม ความไพเราะและอารมณ์สะท้อนใจไปได้ การอ่านร้อยกรองไทยปัจจุบันที่ดี จึงควรซึมซับทั้ง ทั้ง “อรรถ” ซึ่งได้แก่สาระสำคัญและ “รส” ซึ่งได้แก่อารมณ์สะท้อนใจไปพร้อม ๆ กัน

ฐะปะนีย์ นาครทรรพและคณะ (2546: 119 - 124) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความ บทร้อยกรอง ไว้ดังนี้

1. การจับใจความสำคัญของเรื่อง แนวคิดหรือแก่นของเรื่องที่ปรากฏในบทร้อยกรอง ผู้แต่งจะไม่บอกความหมายตรง ๆ ผู้อ่านต้องพยายามค้นหาและตีความด้วยตนเอง

2. เข้าใจความหมายหลายนัย บทร้อยกรองบทหนึ่ง ๆ อาจมีความหมายได้หลายอย่าง เพราะบทร้อยกรองจะไม่เสนอสารไว้ตรง ๆ ผู้อ่านต้องใช้จินตนาการ ความรู้สึกนึกคิด การเชื่อมโยง และการตีความ โดยคำนึงถึงภูมิหลังของผู้เขียน จุดประสงค์ในการเขียน

3. จับน้ำเสียงที่ปรากฏอยู่ในแนวคิดหรือแก่นเรื่องของบทร้อยกรอง ผู้อ่านต้องจับน้ำเสียง ด้วยว่ากวีใช้น้ำเสียงอย่างไร เช่น เยาะเย้ย ถากถาง เห็นอกเห็นใจ หรือประชดประชัน

จากหลักการอ่านทำความเข้าใจบทร้อยกรองข้างต้น ทำให้ทราบได้ว่าการมีความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการอ่านบทร้อยกรองเป็นการศึกษาและรับรสคุณค่าของภาษาไทยได้อีกทางหนึ่ง ดังนั้น การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ผู้อ่านควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภทของบทร้อยกรอง แต่ละประเภทว่ามีลักษณะฉันทลักษณ์บังคับอย่างไร นอกจากนี้ต้องอาศัยทักษะในการแปลความ ขยายความ และตีความด้วย ซึ่งถ้าผู้อ่านหมั่นศึกษาหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอแล้ว จะช่วยให้การอ่าน บทร้อยกรอง แต่ละเรื่องนั้นได้เข้าถึงอรรถรส และเกิดความซาบซึ้งในความงามของศิลปะทางภาษา ด้านบทร้อยกรองได้เป็นอย่างดี

หลักการอ่านจับใจความ

หลักการอ่านจับใจความเป็นสิ่งที่ผู้อ่านควรคำนึงถึง เพื่อไปใช้เป็นแนวทางการฝึกปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การอ่านจับใจความประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ดังที่

แววมยุรา เหมือนนิล (2541: 17 - 18) กล่าวว่า พฤติกรรมการอ่านที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนอ่านจับใจความได้หรือไม่ควรมีทักษะต่อไปนี้

1. การจำลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน และสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง
2. การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง รายละเอียด ชื่อ สถานที่ เหตุการณ์ วันที่ ฯลฯ

3. การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
4. การรู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือจินตนาการได้
5. การรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลที่มีอยู่แล้วได้
6. การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
7. การให้ตัวอย่างประกอบได้
8. การจำแนกใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญได้
9. การกล่าวสรุปได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 122) กล่าวถึงหลักสำคัญของการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า ควรอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจ และให้อ่านอย่างละเอียดอีกครั้ง เมื่ออ่านแล้วถามตัวเองว่า เรื่องนี้มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม และรวบรวมคำตอบทั้งหมดมาเรียบเรียงให้สละสลวย และเหมาะสมตามลำดับความสำคัญของเนื้อหา

สุปราณี พัดทอง (2543: 66 - 67) กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. อ่านเรื่องที่ต้องการอ่านจับใจความสำคัญโดยเริ่มตั้งแต่ชื่อเรื่องเพราะชื่อเรื่องมัก สอดคล้องกับเรื่อง โดยอ่านตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อให้เห็นเนื้อหาส่วนรวม แล้วตอบคำถามให้ได้ว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ใด เมื่อไร อย่างไร ทำไมจึงทำและได้ผลอย่างไร โดยสังเกตลำดับ และความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องซึ่งทำให้เรื่องดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายร่วมไปด้วย

2. พิจารณาหาใจความสำคัญจากแต่ละย่อหน้าโดยหนึ่งย่อหน้าต้องมีใจความสำคัญ เพียงใจความเดียว

3. นำใจความสำคัญของเรื่องที่จับมาได้ทั้งหมดมาเรียบเรียงให้ต่อเนื่องสละสลวย โดยรักษาเนื้อความเดิมไว้จะได้ใจความสำคัญของทั้งเรื่อง

4. เมื่อเรียบเรียงเสร็จแล้วควรทบทวนว่าเนื้อความต่อเนื่องกันดีหรือไม่มีใจความสำคัญ ครบถ้วนหรือไม่

กรมวิชาการ (2545 : 49 – 50) กล่าวถึงหลักการอ่านเพื่อจับใจความ ว่าเป็นการอ่านในใจโดยมุ่งแต่เนื้อเรื่องไม่พะวงกับการออกเสียง โดยครูแนะให้ตั้งคำถามตัวเองจากเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน อย่างไรและในการสอนครูควรแนะแนวทางให้ก่อน เพื่อที่จะช่วยให้การอ่านจับใจความได้ผลดี เช่น

1. อธิบายคำบางคำที่มีความหมายพิเศษหรือคำที่ควรทราบก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาในการเข้าใจความหมายในขณะที่อ่านเพื่อจับใจความ
2. ให้นักเรียนรู้จักมุ่งหมายในการอ่าน หรืออาจมีการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบจะช่วยให้ นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น
3. มีการสนทนาเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่องที่จะอ่านก่อน หรือสนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่จะให้อ่าน
4. กำหนดเนื้อหาและเวลาที่ให้อ่านได้อย่างเหมาะสมกับระดับวัยและความสามารถ
5. ควรมิกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ให้ตอบคำถามหรือให้เขียนสรุปเรื่องราวเพื่อทดสอบความเข้าใจ หรืออาจให้อ่านออกเสียงซ้ำในเนื้อหานั้นอีกก็ได้

จัวร์ตัน ลักษณะศิริ (2547 : 42) กล่าวถึงหลักของการจับใจความสรุปได้ว่า ในการอ่านครั้งแรกควรอ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่า เรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่องที่อ่าน หลังจากนั้นอ่านโดยละเอียดทำความเข้าใจให้ชัดเจน และเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดต่าง ๆ ในเรื่อง โดยอาจมีการขีดเส้นใต้ข้อความที่เห็นว่าสำคัญ และอ่านซ้ำเฉพาะตอนที่ไมเข้าใจ ทดสอบความเข้าใจ ด้วยการตอบคำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับประเด็นของเรื่องและใจความสำคัญ เช่น ถามว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม เป็นต้น และเรียบเรียงใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง อาจจะให้รายละเอียดของใจความเพิ่มเติมเพื่อให้ได้เนื้อหาที่สมบูรณ์

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการอ่านจับใจความครูต้องพยายามสร้างความสนใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านจับใจความ โดยฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อความเข้าใจ ในเรื่องราวที่กำหนดให้ การบอกใจความสำคัญ การจัดลำดับเหตุการณ์ การบอกถึงเหตุและผล โดยครูต้องตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอน ๆ ตามเรื่องนั้น นักเรียนจะหาจุดมุ่งหมายของการอ่านพบและเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง โดยใช้วิธีตั้งคำถามว่าเรื่องนี้ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม จะทำให้มองเห็นประเด็นสำคัญ หลังจากนั้นผู้อ่านควรสรุปใจความเป็นภาษาและสำนวนของตนเอง

การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

การอ่านจับใจความเป็นกระบวนการอ่านเพื่อทำความเข้าใจความหมายของข้อความหรือเนื้อเรื่องเพื่อระบุเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เนื้อหาเป็นอย่างไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ส่วนประกอบของเรื่อง และจัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ ดังนั้นการประเมินผลการอ่านจับใจความบทร้อยกรองจำเป็นต้องประเมินผลความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนด้วย ตามที่นักการศึกษาได้ให้แนวทางการประเมินผลการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 148 - 150) ได้เสนอการประเมินการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเนื้อเรื่องที่ผู้อ่านจับใจความ ไว้ 2 วิธี คือ

1. การใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบ ผู้อ่านจะต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป การยึดเกณฑ์นี้นักการศึกษามีความเห็นว่าผู้อ่านได้พลาตเนื้อหาบางตอนไปร้อยละ 30 แล้ว หากยึดเกณฑ์ประเมินที่ต่ำกว่านี้จะทำให้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง นักการศึกษบางคนกำหนดเกณฑ์ที่แตกต่างไปจากนี้ คือ เครสและจอห์นสัน (Kress and Johnson, 1965: 81 - 89) โดยเสนอแนะเกณฑ์การประเมินการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1.1 ผู้อ่านสามารถตอบคำถามหรือเล่าเรื่องได้ถูกต้องในขอบเขตร้อยละ 90 - 100 มีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับที่ 1

1.2 ผู้อ่านที่ตอบคำถามหรือเล่าเรื่องได้ถูกต้องร้อยละ 75 - 89 มีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับที่ 2

1.3 ผู้อ่านที่ตอบคำถามหรือเล่าเรื่องได้ถูกต้องต่ำกว่าร้อยละ 75 แสดงว่ายังมีข้อบกพร่องในการอ่านจับใจความ พลาตประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่อง ควรมีการอ่านทบทวน

ลักษณะการประเมินการอ่านจับใจความของภาษาไทยควรใช้เกณฑ์การอ่านจับใจความได้ร้อยละ 70 เป็นอย่างน้อย แล้วใช้หลักส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในการจับใจความให้มากขึ้น ควบคู่กับการพัฒนาอัตราเร็วในการอ่าน

2. การใช้แบบประเมินค่าโดยใช้ระดับตัวอักษรแล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน เช่น เมื่อผู้อ่านประเมินการอ่านจับใจความของตนแล้วรวมคะแนนทั้งหมดในแต่ละช่อง สมมติให้แบบประเมินค่าใดมีทั้งหมด 20 ข้อ ถ้าทำเครื่องหมายในช่อง “มาก” ทุกช่องจะได้คะแนนเต็ม 80 คะแนน โดยระดับคะแนนที่ได้มีขอบเขตดังนี้

คะแนน 72 - 80 เท่ากับระดับ	4	หมายถึง ดี
คะแนน 52 - 71 เท่ากับระดับ	3	หมายถึง ค่อนข้างดี
คะแนน 32 - 51 เท่ากับระดับ	2	หมายถึง พอใช้
คะแนน 0 - 31 เท่ากับระดับ	1	หมายถึง ปรับปรุง

ผู้อ่านที่ประเมินการอ่านจับใจความของตนเองแล้ว หากรวมคะแนนแล้วอยู่ในระดับ 4 และ 3 แสดงว่ามีความสามารถในการอ่านจับใจความเป็นที่น่าพอใจ แต่ถ้าผลที่ได้อยู่ในระดับ 2 หรือ 1 ผู้อ่านควรปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพการอ่านจับใจความให้ดีขึ้น

การประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง กระทำได้หลายวิธี การจะใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายเป็นสำคัญ ที่นิยมใช้มี 2 วิธี (จีเรียง บุญสม, 2543: 26) คือ

1. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มาตรฐาน (Standardized Test) ข้อสอบนี้นำไปให้นักเรียนทำเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยข้อความ เป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกตอบ เรียงจากเรื่องง่าย ๆ ไปหาเรื่องยาก จำกัดเวลา นักเรียนจะได้คะแนนตามความสามารถ ความเข้าใจในการอ่าน คะแนนจะออกมาในรูปคะแนนดิบ (Raw Score) เปอร์เซ็นไทล์ (Percentile) หรือระดับ (Grade - Equivalent)

2. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion - Referenced Test) ลักษณะของแบบทดสอบนี้คล้ายกับแบบทดสอบแรกคือ มีข้อความ เป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่าน และเลือกตอบ แต่ไม่เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติหรือนักเรียนกลุ่มอื่น คะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์การอ่าน เกณฑ์นี้ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จอยู่ระหว่างเกณฑ์ร้อยละ 80 - 90 นอกจากการวัดและประเมินผลการอ่านทั้ง 2 ชนิดแล้ว ยังมีวิธีหาความสามารถในการอ่าน เป็นรายบุคคลซึ่งดำเนินการได้ด้วยการคำนวณองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง คือ คะแนนวุฒิปัญญาซึ่งมีวิธีการดังนี้ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2543: 78 - 79) คะแนนวุฒิปัญญาได้มาจากการทดสอบ มาจากคำว่า Intellectual Function ใช้ตัวย่อว่า I.F. หมายถึง ความสามารถทางสมองรวมทั้งประสบการณ์ ด้านการอ่านที่ได้รับจากที่บ้านและทางโรงเรียนซึ่งผลของการหาค่า I.F. จะนำมาใช้คำนวณเพื่อหา ระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียนว่าตรงกับชั้นเรียนหรือไม่ แบบทดสอบวุฒิปัญญาจะมี 6 ชุด ชุดละ 20 ข้อ รวม 120 ข้อ ประกอบด้วย ชุดต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้ภาษา
2. การหาความสัมพันธ์ของรูปร่าง
3. การคิดหาเหตุผล
4. การเรียงลำดับตัวเลข
5. การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล
6. การแก้ปัญหา

การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความบทร้อยกรองสามารถทำได้หลายวิธี ทั้งการใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มาตรฐาน การใช้แบบประเมินค่า หรือการวัดคะแนนวุฒิปัญญา ซึ่งจะใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความบทร้อยกรองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มาตรฐาน เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการวิจัยต้องการ

เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยต้องการทราบความแตกต่างของผลความสามารถทางการอ่านของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการวัดและประเมินผลวิธีนี้ซึ่งเป็นวิธีที่จะได้ผลของคะแนนออกมาเป็นคะแนนตามความสามารถ ที่ต้องใช้เกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป เป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยข้อความเป็นตอน หรือเรื่องสั้น ๆ

ความสำคัญของการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทต่าง ๆ ล้วนมีความสำคัญแตกต่างกันไปตามประเภทของงานเขียน ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความบทร้อยกรองไว้ ดังนี้

ส่วน สิทธา พินิจภูวดล และประทีป วาทิกทินกร (2522: 7) กล่าวว่า การอ่านร้อยกรองให้คุณค่าหลายรูปแบบคือ ช่วยเราอารมณ์และความรู้สึก เราจินตนาการ เราความคิด เทียบเคียงประสบการณ์ของผู้อ่านและผู้แต่งร้อยกรอง ขยายวงความรู้ และประสบการณ์และจินตนาการของผู้อ่านให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น บทกวีนิพนธ์ชั้นดีจะให้สิ่งที่มีคุณค่าสูงทางภูมิปัญญาแก่ผู้อ่าน โดยใช้คำพูดเพียงไม่กี่คำ ซึ่งบรรจุอยู่ในบรรทัดสั้น ๆ ตามบังคับของบทโคลง ดังนั้นผู้อ่านจึงเสียเวลาเพียงไม่กี่นาทีในการเพิ่มพูนสิ่งที่ผู้อ่านมีอยู่แล้วให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้น ฉะนั้นร้อยกรองจึงมีคุณค่าสมควรศึกษาแยกแยะด้วยหลักการที่สอดคล้องกับความนิยมของสังคมและหลักวิชา

นอกจากนี้ วิภา กงกะนันท์ (2523: 138) กล่าวว่า จุดประสงค์ของการอ่านร้อยกรองนั้น บางคนอาจต้องการความสนุกทางอารมณ์ บางคนต้องการรับรู้รสทางภาษา บางคนต้องการศีลธรรมหรือปรัชญา เป็นต้น ส่วนประโยชน์ที่ได้จากการอ่านก็คือ เกิดนิสัยรักการอ่านหนังสือ เพราะวรรณศิลป์นั้นเป็นงานที่ช่วยให้คนเกิดนิสัยรักการอ่าน

วารภรณ์ บำรุงกุล (2542: 344) กล่าวว่า การอ่านจับใจความบทร้อยกรองทำให้ผู้อ่านเห็นศิลปะในการใช้ภาษา เนื้อหา กลวิธีในการแสดงความคิด ความไพเราะงดงามของภาษา และสามารถกระทบบอารมณ์ผู้อ่านผู้ฟังให้เกิดความซาบซึ้งประทับใจ

อิงอร สุพันธุ์วณิช (2554: 6) กล่าวว่า การอ่านหนังสือร้อยกรอง มีผลสำคัญต่อผู้อ่าน คือ ผู้อ่านได้สัมผัสกับการสร้างสรรค์ความงามด้วยตัวอักษร เสียง จังหวะ หรือลำนํ้า และถ้อยคำสื่อสารหรือสัญลักษณ์แทนบางสิ่งบางอย่าง อันก่อให้เกิดผู้อ่านนึกเห็นภาพได้อย่างสวยงาม มีจินตนาการที่กว้างไกล มีความรู้สึกสะเทือนใจที่เข้มข้นและลึกซึ้ง

จากความคิดของนักการศึกษาที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านร้อยกรองแสดงให้เห็นว่าร้อยกรอง เป็นงานที่ประณีตเพราะเป็นวรรณศิลป์ เป็นงานที่จูงใจให้คนติดนิสัยรักการอ่าน และยังให้ประโยชน์หลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านภาษา ด้านศิลปะ ด้านอารมณ์ ทำให้ผู้อ่านได้อรรรถรสให้ความสุขในอารมณ์ ได้รู้ถึงรสของภาษาที่สื่อสาร และประการสำคัญผู้อ่านร้อยกรองชนิดนั้น ๆ อ่านแล้วผู้อ่าน

ต้องจับใจความของเรื่องที่อ่านให้ได้ว่าผู้เขียนต้องการเสนอสาระอะไรให้ผู้อ่านทราบ เมื่อผู้อ่านอ่านแล้วต้องเข้าใจเรื่องและสรุปเรื่องที่อ่านได้จึงนับว่าผู้นั้นอ่านบทร้อยกรองเป็น

วิธีการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

การอ่านจับใจความงานเขียนแต่ละประเภทก็มีแนวทางในการอ่านจับใจความที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของงานเขียนแต่ละประเภทเพื่อให้สามารถจับใจความได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะวิธีการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงวิธีการอ่านจับใจความบทร้อยกรองไว้ ดังนี้

อัมพร สุขเกษม (2524: 141 - 142) ได้ประยุกต์แนวทางการอ่านบทประพันธ์ที่ปราณีธนานันท์ (2516: 25 - 28) ได้เสนอไว้เป็น 3 ระดับคือ การอ่านระดับเข้าใจข้อความต่าง ๆ ในบทประพันธ์ตามตัวอักษร หรืออ่านระดับ Comprehension หา literal meaning ระดับแปลความที่เป็นโวหารให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย (Figures of Speech) หรือ Interpretation หา Second Meaning และสรุปความ ดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านเพื่อเข้าใจข้อความในบทประพันธ์ตามตัวอักษร

การอ่านขั้นนี้เป็นขั้นสำคัญมาก เพราะถ้าหากความเข้าใจในขั้นนี้ ถูกต้องแล้ว การทำความเข้าใจในขั้นต่อ ๆ ไป ก็จะเข้าแนวถูกต้องไปด้วย และในทางกลับกันถ้าความเข้าใจในระดับนี้ ผิดพลาดไปแล้ว ความเข้าใจความหมายของบทร้อยกรองและความคิดรวบยอดของผู้อ่านที่มีต่อบทร้อยกรองก็จะผิดพลาดไปหมดด้วย การอ่านขั้นนี้ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. อ่านบทร้อยกรองนั้นให้ละเอียดทุกบททุกตอนทุกคำ เพื่อให้เข้าใจความหมายที่ปรากฏอยู่อย่างชัดเจนและถูกต้อง

2. ศึกษาคำแปลหรือความหมายของคำศัพท์ที่กว่าใช้ในบทประพันธ์นั้น ๆ แต่ละคำให้เข้าใจโดยศึกษาจากพจนานุกรม สารานุกรม หนังสือ ฯลฯ

3. เรียบเรียงถ้อยคำ จัดลำดับความในบทร้อยกรองเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย

จากการอ่านขั้นที่ 1 สรุปได้ว่าการอ่านขั้นนี้จะต้องพยายามทำความเข้าใจคำทุกคำในบทร้อยกรองอย่างถ่องแท้ ทั้งต้องพยายามวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคในบทร้อยกรอง การเรียงลำดับคำ การแบ่งประโยค การลดส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค การปรุงศัพท์ขึ้นใช้เป็นพิเศษ และที่สำคัญคือการจัดกระบวนความ ดังนั้น การอ่านบทร้อยกรองขั้นนี้จะมีการฝึกฝนอยู่มากในโรงเรียนซึ่งได้แก่การสอนให้อ่านบทร้อยกรองโดยการแปลศัพท์และให้ผู้เรียนถอดความและอธิบายความ

ขั้นที่ 2 ชั้นแปลความที่เป็นโวหารให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย

บทร้อยกรองมักใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายโดยนัยแฝงอยู่ จึงเป็นหน้าที่ของผู้อ่านต้องใช้ปัญญาตีความ โดยต้องอาศัยประสบการณ์ของแต่ละคนช่วย เพื่อให้เข้าใจได้ถ่องแท้และถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปความหมายรวมบทร้อยกรอง

ความหมายรวมของบทร้อยกรองทั้งบทนั้น หากผู้อ่านผ่านการอ่านร้อยกรอง 2 ขั้นดังกล่าวแล้วย่อมไม่เป็นการยากที่จะสรุปความหมายของบทร้อยกรองทั้งบทได้

จากขั้นตอนการอ่านบทร้อยกรองทั้ง 3 ขั้นดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการอ่านเป็นเรื่องของความชำนาญ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยอาศัยการปฏิบัติเป็นสำคัญ กฎเกณฑ์ข้อเสนอแนะเป็นเพียงแนวทางเท่านั้น ผู้เขียนบทร้อยกรองได้ดีต้องอ่านมาก และในทำนองเดียวกันผู้ที่อ่านบทร้อยกรองได้ดี อ่านให้เข้าใจตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียนรวมทั้งจับใจความสำคัญที่ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทร้อยกรองนั้น ได้อย่างถูกต้อง ผู้อ่านก็จำเป็นต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญโดยอาศัยการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และประสบการณ์ในชีวิตเป็นสำคัญ

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ (2547:44) กล่าวว่า การอ่านจับใจความบทร้อยกรองต้องพิจารณาทีละวรรค ทีละบท เพื่อหาใจความสำคัญของแต่ละวรรค แต่ละบท ควรพิจารณารายละเอียดอื่นประกอบด้วย เช่น สำนวนโวหาร อุปมาอุปไมย ตลอดจนคำพูด ความรู้สึกของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ และนำมาสรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ธนู ทดแทนคุณ (2549: 48) กล่าวว่า วิธีการอ่านจับใจความบทร้อยกรองเริ่มต้นจากควรจับใจความจากชื่อเรื่อง เพราะชื่อเรื่องมักจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง หาใจความสำคัญของแต่ละวรรค แต่ละบท ซึ่งแต่ละวรรค หรือบทมักจะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว หรืออาจไม่มีใจความสำคัญเลยก็ได้ ทั้งนี้ใจความสำคัญมักจะอยู่ที่วรรคแรก บทแรก หรือไม่ก็วรรคท้าย บทสุดท้าย และนำใจความสำคัญของร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ มาเรียบเรียงเพื่อให้ได้เนื้อความที่สั้น และเนื้อหาครบถ้วน

จากวิธีการอ่านจับใจความบทร้อยกรองข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง และประสบความสำเร็จนั้นผู้เรียนต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และเป็นขั้นตอน คือ การอ่านบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ ให้ละเอียดถี่ถ้วน การทำความเข้าใจกับคำศัพท์ในบทร้อยกรองโดยอาจใช้พจนานุกรมช่วยในการหาความหมายของคำศัพท์ รวมทั้งคำแฉล้มหรือบริบท เพื่อให้เข้าใจความหมายของบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และการแปลความหมายที่ได้จากการถอดคำประพันธ์บทร้อยกรองเพื่อนำมาพิจารณา เรียบเรียงความหมายที่เป็นเนื้อหาสำคัญให้เป็นสำนวนภาษาของตนเองให้เข้าใจได้ง่าย

เอกสารเกี่ยวกับบทร้อยกรอง

ความหมายของร้อยกรอง

คำว่า “ร้อยกรอง” เป็นคำที่สำนักวัฒนธรรมทางวรรณกรรม ซึ่งตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2485 ใช้เรียกวรรณกรรมประเภทที่มีลักษณะบังคับในการแต่งหรือมีการกำหนด คณะ และได้ใช้กันอย่างแพร่หลายควบคู่กับคำว่า “ร้อยแก้ว” ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา (ประทีป วาทีนกร, 2525: 30) คำว่า “ร้อยกรอง” นั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 931) ให้ความหมายว่า ร้อยกรองคือ คำประพันธ์ ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์

พระยาอนุমানราชธนะ (2515: 6) ได้ให้ความหมายของคำว่าร้อยกรองไว้ว่า คือถ้อยคำที่นำมาประกอบกัน มีขนาดจำนวนคำหรือพยางค์เสียงสูงต่ำ สั้นยาว ซึ่งเป็นไปตามกฎเกณฑ์

กรมศิลปากร (2544: 1) ได้ให้ความหมายของร้อยกรองอยู่ 2 นัย นัยที่หนึ่งจะหมายถึง การแต่งหนังสือให้มีความไพเราะ ส่วนอีกนัยหนึ่งจะมีความหมายเป็นที่คุ้นเคยของคนทั่วไป คือหมายถึงคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2516: 140) ให้ความหมายของคำว่าร้อยกรองว่า หมายถึง คำสำหรับเรียกวรรณกรรม ประเภทที่มีลักษณะบังคับในการแต่ง หรือมีการกำหนดคณะเข้าคู่กับคำว่า ร้อยแก้วและร้อยกรองก็ใช้แพร่หลายในความหมายนี้

กำชัย ทองหล่อ (2543:433) ได้ให้ความหมายว่า ร้อยกรอง หรือคำประพันธ์ หมายถึง ถ้อยคำที่ได้ร้อยกรอง หรือเรียบเรียงขึ้น โดยมีข้อบังคับจำกัดคำ และวรรคตอนให้รับสัมผัสกันไพเราะ ตามเกณฑ์ที่ได้วางไว้ในฉันทลักษณ์

นภดล สังข์ทอง (2544:9) ให้ความหมายว่า บทร้อยกรอง หมายถึง คำที่เรียบเรียงตามฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ชนิดนั้น ๆ ให้เกิดความไพเราะเหมาะเจาะด้วยเสียงความหมาย หรืออาจกล่าวได้ว่า บทร้อยกรองนั้นเป็นรูปแบบการเขียนอย่างหนึ่งของไทยซึ่งแตกต่างไปจากร้อยกรองโดยมีลักษณะพิเศษ คือมีสัมผัส (คำคล้องจอง) การเลือกใช้คำที่มีลักษณะเหมาะสมกลมกลืนและยังรวมไปถึงความงดงามไพเราะ สละสลวย ในภาษาด้วย โดยบทร้อยกรองไทยมีหลายชนิด เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย

วิเชียร เกษประทุม (2546:15) ให้ความหมายว่าร้อยกรองหรือ คำประพันธ์ หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ โดยมีกำหนดข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความครึกครื้นและมีความไพเราะแตกต่างไปจากถ้อยคำธรรมดา

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า บทร้อยกรอง หมายถึง วรรณกรรมหรืองานเขียนที่ เรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นระเบียบโดยมีเสียงรับสัมผัสกัน เพื่อให้เกิดความไพเราะสละสลวยตาม แบบฉันทลักษณ์ที่กำหนดไว้แต่ละประเภท เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย เป็นต้น

ประเภทของบทร้อยกรอง

การแบ่งประเภทของบทร้อยกรองนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของ บทร้อยกรองไว้ดังนี้

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2546: 351 - 352) กล่าวถึงประเภทของกานท์ หรือคำประพันธ์ ของไทย ดังนี้

1. ร่าย เป็นคำกานท์โบราณของไทย จะเห็นได้จากคำกานท์ของไทยเหนือ เช่น กาพย์ พระมณี หรือคำอ่าวซึ่งเป็นร่ายทั้งสิ้น
2. โคลง เป็นคำกานท์โบราณเช่นกัน แต่ก็มีเฉพาะแต่ในวรรณคดีสูง ๆ เพราะแต่งยาก
3. กาพย์ เป็นคำกานท์ที่ปรับปรุงขึ้นภายหลัง โดยอาศัยแบบแผนทางบาลีสันสกฤตปนกับ ของไทย
4. ฉันท์ เป็นคำกานท์ที่ไทยปรับปรุงขึ้นต่อจากกาพย์ โดยใช้ตำราบาลีที่ชื่อว่า “วุตโตทัย” เป็นหลัก
5. กลอน เป็นคำกานท์ที่ปรับปรุงขึ้นภายหลังที่สุด และโดยมากจะใช้คำร้องต่าง ๆ เช่น เสภา บทละคร เป็นต้น
6. เพลงต่าง ๆ คำกานท์พวกนี้ไม่มีใครมีในหนังสือวรรณคดี แต่ใช้ร้องกันอยู่ทั่วไปและมี ข้อบังคับต่างกัน

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2517: 134 - 163) แบ่งประเภทร้อยกรอง ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ร้อยกรองเชิงศิลป์ คือ บทร้อยกรองที่แสดงอารมณ์และทัศนคติซึ่งด้วยภาษาไพเราะ
2. ร้อยกรองที่เป็นเชิงคำสอนหรือวิชาการ เช่น โคลงโลกนิติ ฉันท์กล่อมช้าง

กำชัย ทองหล่อ (2543: 433) กล่าวว่า ร้อยกรองหรือคำประพันธ์จำแนกออกเป็น 7 ชนิด คือ

1. โคลง
2. ร่าย
3. ลิลิต
4. กลอน
5. กาพย์
6. ฉันท์
7. กลบท

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2541: 429) กล่าวว่า ร้อยกรองสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ

1. กาพย์ แบ่งเป็น กาพย์ยานี กาพย์ฉับบึง กาพย์สุรางคนางค์ กาพย์ขับไม้
2. กลอน แบ่งเป็น กลอนหก กลอนเจ็ด กลอนแปด กลอนเก้า นอกจากนี้ยังมีกลอนดอกสร้อย สักวา เสภา นิราศ กลอนกลบทแบบต่าง ๆ

3. โคลง แบ่งเป็นโคลงสอง โคลงสาม โคลงสี่ ซึ่งจัดเป็นโคลงสุภาพและยังมีโคลงตันอีกหลายชนิด มีชื่อเรียกต่าง ๆ เช่นกัน เช่น โคลงตันวิวิธมาลี จัตวาทัมที บาทกุญชร ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีโคลงพิเศษอีกหลายชนิด ได้แก่ โคลงกระทู้ โคลงกลอักษร และโคลงห้า หรือ มณฑกคิตีที่ใช้ในประกาศแข่งน้ำพิพัฒน์สัตยา

4. ฉันท แบ่งเป็นหลายชนิด เช่น อินทริเชียรฉันท ภูงคประยาตฉันท มาณวฉันท ฯลฯ
5. ร่าย แบ่งเป็น ร่ายโบราณ ร่ายสุภาพ ร่ายตัน และร่ายยาว

วราภรณ์ บำรุงกุล (2537: 33 - 199) ได้แบ่งประเภทของร้อยกรองไทยเป็น 5 ประเภท คือ

1. ร่าย แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ ร่ายยาว ร่ายโบราณ ร่ายตัน และร่ายสุภาพ
2. โคลง แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ โคลงโบราณ โคลงตัน และโคลงสุภาพ
3. กาพย์ แบ่งได้ 3 ประเภท คือ กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉับบึง 16 และกาพย์สุรางคนางค์ (28, 32, 36)

4. ฉันท แบ่งเป็น 108 ชนิด ไทยนิยมใช้ 8 ชนิด คือ วิชชุมมาลาฉันท มาณวฉันท จิตรปทาฉันท อินทริเชียรฉันท วสันตติลฉันท สัททลวิกกีฬิตฉันท ไตรภูกฉันท และสาลินีฉันท

5. กลอน แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ กลอนสุภาพ (กลอนแปด) กลอนสักวา กลอนดอกสร้อย กลอนบทละคร กลอนเสภา และกลอนนิราศ

จากการศึกษาประเภทของบทร้อยกรองที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บทร้อยกรองสามารถแบ่งตามลักษณะทางฉันทลักษณ์ ได้หลายชนิด เช่น โคลง ฉันท กาพย์ กลอน ร่าย เป็นต้น

ลักษณะบังคับของบทร้อยกรอง

ลักษณะบังคับหรือองค์ประกอบของคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง คือ ลักษณะสำคัญ ซึ่งเป็นหลักในการแต่งร้อยกรอง ข้อกำหนดหรือลักษณะบังคับในร้อยกรองแต่ละประเภทมีเหมือนกันบ้าง แตกต่างกันไปบ้าง ทำให้ร้อยกรองแต่ละประเภทมีลักษณะบังคับหรือฉันทลักษณ์แตกต่างกัน ซึ่งได้มีผู้ให้ลักษณะบังคับของร้อยกรองไว้ ดังนี้

จากการที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากตำราต่าง ๆ พบว่านักวิชาการได้แก่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2519: 227), สิทธา พินิจภูวดล (2518: 43 - 47), วราภรณ์ บำรุงกุล (2537: 3 - 8) มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับลักษณะบังคับของร้อยกรองประเภทต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

คณะ คือ ข้อกำหนดว่าร้อยกรองชนิดนั้นจะต้องมีจำนวนคำเท่าใดใน 1 วรรค 1 บาท และ 1 บท เช่น กาพย์ยานี 11 กำหนดคณะไว้ว่า 1 บท จะมี 2 บาท แต่ละบาทประกอบด้วย 2 วรรค วรรคแรกจะต้องมี 5 คำ วรรคหลัง 6 คำ ดังนี้ เป็นต้น ลักษณะบังคับข้อนี้เป็นลักษณะสำคัญที่ร้อยกรองทุกประเภทจะต้องมีมิฉะนั้นก็ไม่อาจบอกได้ว่าเป็นร้อยกรองประเภทใด

รูปแบบของร้อยกรอง ที่ควรทราบไว้ เป็นความรู้เบื้องต้นในการอ่านและศึกษาร้อยกรอง มีอยู่ 9 ประการคือ

1. คณะ หมายถึงการจัดหมวดหมู่ ซึ่งจะแยกจัดเป็นส่วนใหญ่ และส่วนย่อยเพื่อสะดวกในการนำคำ หรืออักษรมาเรียงร้อย ให้ได้รูปแบบร้อยกรองตามที่กวีเลือกสรรสำหรับใช้สร้างสรรค์ผลงานของตน คณะประกอบด้วย

1.1 คำพยางค์ ในการจัดระเบียบภาษาไทยให้เป็นร้อยกรองนั้นคำพยางค์หรือบางตำรา เรียกว่าอักษร เป็นส่วนประกอบส่วนย่อยที่สุด พยางค์ คือ การเปล่งเสียง ครั้งหนึ่งและคำหนึ่ง อาจมีหลายพยางค์ก็ได้ ในบางกรณี อนุโลมให้ใช้คำที่มีหลายพยางค์ ลง ณ ตำแหน่งต้องการเสียงเดียว แต่มีข้อสังเกตว่าเสียงที่เกิดมานั้น ต้องเป็นพยางค์เสียงเบาหรือสั้น สามารถรวบเสียงได้ ทั้งนี้ผู้อ่าน ต้องมีความแม่นยำในข้อบังคับ ของรูปแบบ จึงจะสามารถอ่านได้ ถูกต้องและไพเราะ

1.2 วรรค เป็นส่วนย่อยเหนือจากคำ ตามปกติการอ่านร้อยกรอง 1 วรรค ต้องได้ ความจบ 1 ความ และวรรคหนึ่งจะประกอบด้วย ถ้อยคำ ก็คำก็แล้วแต่ข้อบังคับของร้อยกรอง รูปแบบนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น กลอน 8 กำหนดให้วรรคหนึ่งมี 8 คำ

1.3 บาท คือการจัดหมวดหมู่ใหญ่ขึ้นจากวรรค ร้อยกรองแต่ละรูปแบบจะมีกี่บาทแล้วแต่ข้อบังคับกำหนดไว้ โดยทั่วไป 1 บาท มักประกอบด้วย 1 วรรค หรือ 2 วรรค และอาจมีสร้อยเต็มด้วย

1.4 บท คือตอนหนึ่ง ๆ ของรูปแบบร้อยกรอง การจัดบทคือการจัดหมวดหมู่ ส่วนใหญ่ ร้อยกรองบทหนึ่ง อาจประกอบด้วย 1 บาท 2 บาท 3 บาท หรือ 4 บาท แล้วแต่ข้อบังคับกำหนดไว้ ตัวอย่างเช่น กลอน 8 บทหนึ่งมี 2 บาท หรือ 2 คำกลอนบาทหนึ่งมี 2 วรรค วรรคหนึ่งมี 8 คำ

2. สัมผัส หมายถึง ข้อบังคับให้จัดคำให้คล้องจองกัน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ร้อยกรอง มีลักษณะเฉพาะ มีลีลา มีท่วงทำนอง และมีความไพเราะ สัมผัสมี 2 ชนิด ได้แก่

2.1 ชนิดของสัมผัส สัมผัสสระ ได้แก่ จัดคำให้คล้องจองกันตามเสียงสระ โดยใช้คำที่ อักษรต่างกัน ผสมสระเสียงเดียวกัน

2.2 ชนิดของสัมผัส สัมผัสพยัญชนะ ได้แก่ จัดคำให้คล้องจองกันตามเสียงพยัญชนะ โดยใช้คำที่สระต่างกัน ผสมพยัญชนะเสียงเดียวกัน

3. คำครุ คำลหุ เป็นคำที่บังคับใช้ในการแต่งฉันทลักษณ์ ส่วนร้อยกรองประเภทอื่น ๆ ไม่บังคับกับครุ (ใช้เครื่องหมาย ~ แทน) ได้แก่คำทุกคำที่มีเสียงสะกดและคำที่ประสมกับสระเสียงยาวในแม่

ก กา รวมทั้งสระอำ สระไอ สระอี สระเอา ซึ่งถือว่าเป็นเสียงมีตัวสะกดส่วนคำลหุ (ใช้เครื่องหมาย , แทน) ได้แก่คำที่ประสมกับสระเสียงสั้นในแม่ ก กา ซึ่งไม่มีตัวสะกดและคำที่ใช้พยัญชนะตัวเดียว เช่น บ ฦ ฦ นอกจากนี้คำที่ผสมสระอำ อาจจะใช้เป็นคำลหุได้

4. คำเอก คำโท เป็นคำที่บังคับใช้ในการแต่งโคลง และร่าย คำเอก ได้แก่คำหรือพยางค์ที่มีรูปวรรณยุกต์เอก และคำตายทั้งหมด ไม่ว่าจะ เป็นเสียงวรรณยุกต์ใด ๆ ก็ตามนับว่าเป็นคำเอกทั้งสิ้น ส่วนคำโทได้แก่ คำหรือพยางค์ ที่มีรูปวรรณยุกต์โท ในการแต่งโคลง และร่ายถือรูปวรรณยุกต์เป็นข้อบังคับสำคัญ ถึงกับยอมให้แปลงคำ ที่ใช้วรรณยุกต์เอก-โท สลับกันได้ เช่น ถ้าเข้าใช้เป็นท่า คำ ได้เรียกว่า เอกโทษ และ เล่น ช่วย ใช้เป็นเหล่าน ฉ่วย ได้ เรียก โทโทษ

5. คำเป็น คำตาย เป็นคำที่ใช้ในการแต่งโคลง ร่าย และร้อยกรองที่เป็นกลบท เช่น กลอนกลบท ที่มีคำตายล้วน เป็น คำเป็นได้แก่ คำที่ประกอบด้วยสระเสียงยาวในแม่ ก กา และคำที่มีตัวสะกด ในแม่ ก กน กม เกย เกอว รวมทั้งคำที่ประกอบด้วย สระ อำ ไอ โอ เอา ส่วนคำตาย ได้แก่ คำที่ประกอบด้วย สระเสียงสั้น ในแม่ ก กา (ยกเว้น อำ ไอ โอ เอา) และ คำที่มีตัวสะกดในแม่ ก ก กด กบ

6. เสียงวรรณยุกต์ เป็นข้อกำหนดที่บังคับในการแต่งกลอน โดยถือเรื่องเสียงวรรณยุกต์เป็นสำคัญ

7. พยางค์ คือ เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ จะมีความหมายหรือไม่ก็ได้ในการแต่งร้อยกรอง จะถือว่าพยางค์ก็คือคำนั่นเอง แต่ถ้าพยางค์นั้น มีเสียงเป็นลหุ จะรวม 3 พยางค์เป็น 1 คำก็ได้ เช่น ภริยา (3 พยางค์) จะนับเป็น 3 คำ หรือ 2 คำ ก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ลักษณะบังคับของร้อยกรองแต่ละประเภท

8. คำนำ เป็นคำที่ใช้ขึ้นต้น สำหรับร้อยกรอง บางประเภท เช่นกลอนสักวาใช้คำสักวาขึ้นต้น เช่น สักวา หวานอื่นมีหมื่นแสน กลอนดอกสร้อย ใช้คำซ้ำโดยคำว่าเอ๋ย สลับ เช่น งามเอ๋ย งามคำแหง คนเอ๋ยคนดี กลอนบทละครใช้วลี เมื่อนั้น บัดนั้น เป็นต้น

9. คำสร้อย เป็นคำที่ใช้ลงท้ายวรรค ท้ายบท หรือท้ายบาท เพื่อความไพเราะหรือเพื่อให้ครบจำนวนคำตามลักษณะบังคับ บางแห่งก็เป็นคำถามหรือใช้ย้ำความ คำสร้อยนี้มักจะใช้เฉพาะโคลงกับร่ายและมักจะเป็นคำเป็น เช่น พ่อ แม่ พี่ เทอญ นา ภา แล ฮา แฮ ฯลฯ

นอกจากนี้ สุปราณี พัดทอง (2543: 21) กล่าวว่า ร้อยกรองของไทยมีลักษณะบังคับหรือฉันทลักษณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละประเภท ซึ่งลักษณะบังคับต่าง ๆ ประกอบด้วย ลักษณะคณะสัมผัส คำครุ คำลหุ คำเอก คำโท คำเป็น คำตาย เสียงวรรณยุกต์ พยางค์ คำนำ และคำสร้อย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะบังคับที่สำคัญของร้อยกรอง มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ คณะ สัมผัส เพราะเป็นลักษณะบังคับ ของร้อยกรองทุกประเภท ส่วนลักษณะอื่น ๆ นั้นใช้บังคับเฉพาะบางประเภท ผู้ที่ประสงค์หรือจะแต่งหรืออ่านร้อยกรอง ให้ถูกต้อง ตามแบบแผนบังคับจำเป็นต้องทราบลักษณะบังคับทั้งหมดเป็นอย่างดี

คุณค่าของบทร้อยกรอง

บทร้อยกรองนั้นมีความสำคัญและคุณค่าหลายประการ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงคุณค่าของบทร้อยกรองไว้ดังนี้

นภลัย สุวรรณธาดา (2526: 40 – 47) ได้กล่าวถึง คุณค่าของร้อยกรองที่มีต่อผู้แต่ง และต่อผู้อ่านไว้ดังนี้

คุณค่าของบทร้อยกรองที่มีต่อผู้แต่งมี 4 ประเภท คือ

1. คุณค่าทางจิตใจ เป็นเครื่องระบายอารมณ์และพัฒนาจิตใจของผู้เขียนเอง
2. คุณค่าทางสติปัญญา ผู้เขียนจะต้องฝึกฝนความคิดโดยใช้วิจารณ์ญาณอันลึกซึ้งในการเขียน เพื่อให้ได้เนื้อหาในร้อยกรองที่ประพันธ์ขึ้นมา
3. คุณค่าทางสังคม เมื่อผู้เขียนประสบความสำเร็จในการเขียนบทกวีจะเกิดความมั่นใจภาคภูมิใจในความสำเร็จนั้น ๆ สังคมยอมรับว่าเป็นผู้มีความสามารถ
4. คุณค่าทางการศึกษา ทำให้วิสามารถเล่าเรื่องราวหรือถ่ายทอดความในใจสู่ผู้อ่าน ผู้ฟังและผู้ชม โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น การละเล่นพื้นบ้าน การแต่งบทละคร บทเพลง ประกอบดนตรีไทยเดิม บทเพลงไทยสากล บทกวีในหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

คุณค่าของร้อยกรองที่มีต่อผู้อ่านมี 2 ประเภท คือ

1. คุณค่าต่อผู้อ่านเฉพาะบุคคล ได้แก่ คุณค่าในด้านจิตใจ คุณค่าในด้านสติปัญญาและคุณค่าในด้านการปฏิบัติ บทร้อยกรองที่ไพเราะจะช่วยกล่อมเกลาจิตใจของผู้อ่านให้มองโลกในแง่ดี มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น สามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้อ่านได้โดยง่าย ทำให้เกิดความเข้าใจเห็นใจและปรารถนาจะช่วยเหลือผู้อื่น ประทับใจและปฏิบัติตามความดี หลีกเลี่ยงการทำความชั่วและเป็นการยกระดับความคิดของผู้อ่านที่ต้องใช้วิจารณ์ญาณในการไตร่ตรองตีความในความหมายของบทร้อยกรอง ซึ่งมีศิลปะการแต่งแตกต่างกันออกไป ทั้งบทร้อยกรองมักเป็นเครื่องมือสั่งสอนจริยธรรมแก่คนทุกยุคทุกสมัย ตั้งแต่มหากาพย์ของกรีกโรมันและของอินเดียจนกระทั่งถึงสุภาชิตพระร่วงและสุภาชิตคำพังเพยไทย ใช้เป็นตำราสอนเด็กมาตั้งแต่โบราณ กาพย์พระไชยสุริยา มูลบทบรรพกิจ เหล่านี้สอนทั้งไวยากรณ์ไทยและสอนข้อประพฤติปฏิบัติในชีวิตควบคู่กันไป ทำให้เด็ก ๆ ฝังใจว่าความรู้กับความประพฤติเป็นของคู่กันจะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดมิได้ ร้อยกรองจึงมีคุณค่าในด้านการประพฤติปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง

2. คุณค่าต่อสังคม ร้อยกรองเป็นสื่อทางวัฒนธรรม เป็นที่รวมของขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษา และความรู้สึกนึกคิดของคนทุกท้องถิ่น สามารถจะใช้ศึกษาค้นคว้าและควรแก่การอนุรักษ์สืบไป นอกจากนี้ร้อยกรองยังมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างมาก ดังเช่น โครงการแข่งน้ำในสมัยต้นกรุงศรีอยุธยา มีส่วนสำคัญในการสร้างความสามัคคีและความจงรักภักดีของบรรดาข้าราชการในยุคที่บ้านเมืองอยู่ในภาวะสงคราม วรรณคดีศาสนา อาทิ มหาชาติคำหลวง นันทโศกนันทสูตรคำหลวง

พระมาลัยคำหลวง ล้วนชักนำประชาชนให้ไฝ่ธรรมะเพื่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ลิลิตพระลอ โคลงสรรเสริญพระเกียรติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมุทโฆษคำฉันท์ เหล่านี้ล้วนมุ่งแสดงความกล้าหาญของพระมหากษัตริย์ ซึ่งทำให้ประชาชนยำเกรงและจงรักภักดียิ่งขึ้น อิเหนา รามเกียรติ์ สังข์ทอง ก็ล้วนส่งเสริมความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อบุญญาธิการของพระมหากษัตริย์ทั้งนั้น

อัมพร สุขเกษม (2535: 67 - 68) กล่าวถึงคุณค่าของบทร้อยกรองไว้ว่า ร้อยกรองเป็นกิจกรรมทางศิลปะที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อมนุษยชาติ คุณค่าของร้อยกรองอาจชี้ให้เห็นได้ 2 ด้าน คือ

1. คุณค่าต่อผู้แต่ง บทร้อยกรองเป็นผลงานทางศิลปะซึ่งต้องอาศัยกลวิธีในการแสดงออกที่ประณีตเพื่อนำเสนอความคิด ความสะเทือนใจ และจินตนาการของผู้แต่งออกมาสู่ผู้อ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้แต่งบทร้อยกรองมีจิตใจละเอียดละไม ได้รับความดีได้ง่าย รู้จักการแสดงออกอย่างอ่อนโยนงดงาม การแต่งบทร้อยกรองจึงเป็นวิธีขัดเกลาจิตใจให้ประณีตละเอียดอ่อนที่วิธีหนึ่ง

2. คุณค่าต่อผู้อ่าน มีคุณค่าหลายประการ ดังนี้

2.1 ช่วยให้อ่านมีจิตใจละเอียดละไม

2.2 ช่วยให้อ่านเข้าใจและปรารถนาดีต่อเพื่อนมนุษย์และเพื่อนร่วมโลกอย่างกว้างขวาง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมทั้งปลุกฝังนิสัยรักธรรมชาติ

2.3 ช่วยสร้างจินตนาการ เพราะสิ่งที่ผู้แต่งบทร้อยกรองนำเสนอต่อผู้อ่าน คือ จินตนาการของผู้แต่ง

2.4 ช่วยให้เกิดปัญญา เพราะบทร้อยกรองจะนำเสนอความรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณค่าและมักมีความคิดอันลึกซึ้งคมคายของผู้แต่งแทรกอยู่

2.5 ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน

2.6 ช่วยให้เกิดความประทับใจ

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2537: 600 - 606) ได้กล่าวถึงคุณค่าของบทร้อยกรองที่มีต่อเด็กไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความละเอียดละไมในจิตใจ บทร้อยกรองที่ไพเราะสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้ฟังให้เกิดความประทับใจโดยเฉพาะเด็ก ๆ ที่จิตใจยังอ่อนเยาว์ ในขั้นแรกที่ยังฟังเนื้อความไม่เข้าใจก็พอใจเสียงสัมผัสคล้องจอง เสียงสูงต่ำของทำนอง และน้ำเสียงอันไพเราะของผู้ขับ

2. ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้เด็กมีความเบิกบาน บทร้อยกรอง บทเพลง บทร้องประกอบการเล่นให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่เด็ก

3. บทร้อยกรองช่วยให้เด็กเกิดความคิดความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ บทร้อยกรองที่ไพเราะ กวีหรือผู้แต่งย่อมสรรหาคำและข้อความที่นอกจากจะให้ความไพเราะแล้วยังแฝงแง่คิดต่าง ๆ ไว้อย่างแนบเนียน เมื่อเด็กได้ฟังหรือได้อ่านข้อความเหล่านั้นก็จะสื่อความหมายให้เด็กคิดตามไปด้วย

4. บทร้อยกรองช่วยให้เด็กมีจินตนาการ คือ การคิดสร้างภาพขึ้นในจิตใจ เมื่อเด็กได้ฟังหรือได้อ่านบทร้อยกรองที่ไพเราะทั้งเสียงของคำและมีทั้งความหมาย ตลอดจนเนื้อหาชวนคิดเด็กก็จะติดตามคิดวาดภาพจากเนื้อหาที่ได้ฟัง เกิดเป็นภาพขึ้นในจิตใจ

5. ช่วยให้เกิดมีคุณธรรม หรือลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ บทร้อยกรองที่มีเนื้อหาแฝงคติหรือคุณธรรมต่าง ๆ จะถ่ายทอดซึมซาบเข้าสู่จิตใจของเด็ก

6. บทร้อยกรองช่วยให้เด็กจดจำความรู้หรือเรื่องราวที่ควรจดจำได้เร็วและง่ายกว่าข้อความที่เป็นร้อยแก้วหรือความเรียง เพราะคำที่สัมผัสคล้องจองกันช่วยให้จำได้ง่ายและจำได้ไม่ลืม

จากคุณค่าของบทร้อยกรองที่กล่าวมาสรุปได้ว่า บทร้อยกรอง เป็นงานเขียนที่มีคุณค่าต่อมนุษย์ ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประการ คือ

1. คุณค่าต่อผู้แต่ง เช่น เป็นเครื่องระบายอารมณ์ พัฒนาจิตใจ ฝึกฝนความคิด เป็นต้น
2. คุณค่าต่อผู้อ่าน เช่น ช่วยให้อ่านมีจิตใจละเมียดละไม เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ช่วยสร้างจินตนาการ ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน และเกิดความประทับใจ เป็นต้น
3. คุณค่าต่อสังคม เช่น เป็นสื่อทางวัฒนธรรม รวบรวมขนบธรรมเนียมประเพณีของคนทุกท้องถิ่น ใช้ศึกษาค้นคว้า ช่วยให้บ้านเมืองสงบสุข เป็นต้น

เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

คำว่า การเรียนแบบร่วมมือ “Cooperative Learning” มีนักการศึกษาหลายท่านได้บัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทยไว้อย่างหลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนแบบร่วมมือกัน เป็นกลุ่มการเรียนรู้แบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน การเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจกัน เป็นต้น สำหรับผู้วิจัยจะใช้ คำว่า “การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ” ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

วรรณทิพา รอดแรงคำ (2540: 98) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การที่นักเรียนปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการทำงานช่วยเหลือเกื้อกูล สนับสนุนความสำเร็จของกันและกัน โดยที่นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจะมีความรับผิดชอบของตนช่วยเหลือกัน และทุกคนตระหนักในการทำงานด้วยตนเอง

อรพรรณ พรสีมา (2541: 137) ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง วิธีการเรียนที่จัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน แต่ละคนต้องมีส่วนร่วมที่แท้จริงในการเรียนรู้และความสำเร็จของกลุ่ม

นรินทร์ กระพีแดง (2542: 11) ได้ให้ถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่จัดให้นักเรียนเรียนด้วยกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละประมาณ 2 - 6 คน สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถต่างกัน มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยอาศัยทักษะกระบวนการกลุ่ม มีเป้าหมายร่วมกัน คือ ความสำเร็จของกลุ่ม

ทิตนา แคมมณี (2550: 98) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า หมายถึง การเรียนรู้อย่างกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน ประมาณ 3 - 6 คน ช่วยกัน เรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายกลุ่ม

จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1991: 3) ได้กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือกันเป็นกลุ่ม หมายถึง การเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มนักเรียน เช่น มีการอภิปราย การช่วยเหลือกันและเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

สลาวิน (Slavin, 1995: 3) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องเรียนรู้ร่วมกัน รับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน โดยที่กลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ เมื่อสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายเดียวกัน นั่นคือ การเรียนเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมนั่นเอง

ไมล์ลี (Millis, 1988: Web Site) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า มีลักษณะทางจิตวิทยาร่วมกัน ดังนี้

เคารพความรู้เดิมของผู้เรียน

เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้านวิชาการ

มองว่า การเรียนรู้คือกระบวนการทางสังคม

เชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างและลงมือปฏิบัติ

ซูซาน เลคโลว์ (Susan Ledlow, 2003: Website) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกันในกลุ่มย่อย เพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้มีความแตกต่างไปจากการทำงานกลุ่มแบบเดิม

นักเรียนทำงานและเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย (2 - 5 คน)

ออกแบบลักษณะงานเหมาะสมกับการทำงานแบบกลุ่ม

มีการพึ่งพาอาศัยในทางบวก เป็นการรับรู้ว่ามีใครสำเร็จได้ถ้าคนในกลุ่มไม่สำเร็จ

สมาชิกทุกกลุ่มมีส่วนรับผิดชอบในการเรียนรู้ (ทุกคนในกลุ่มทำกิจกรรม)

การสนใจและเวลาในชั้นเรียนเกี่ยวข้องกับทักษะการสร้างความสัมพันธ์/ทักษะการสร้างความร่วมมือ

ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจาก “พระเอกหน้าชั้นเรียน” เป็น “ผู้ชี้แนะ” (เปลี่ยนบทบาทจากการถ่ายทอดความรู้ มาเป็นผู้ชี้แนะด้านวิชาการและการจัดชั้นเรียน)

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ประมาณ 2 - 6 คน สมาชิกแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และร่วมการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 (Salvin 1990, อ้างถึงใน วัชรานเล่าเรียนดี, 2548: 186) เป็นเทคนิคที่มีการปรับปรุงจากเทคนิคจิกซอว์ ตามความคิดของอารอนสัน (Aronson, 1979, quoted in Mattingly and Vansickle, 1991) ซึ่งเทคนิคจิกซอว์นั้นคะแนนจากการทดสอบของนักเรียนแต่ละคนจะไม่นำมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่มหรือผลงานของกลุ่ม แต่เทคนิคจิกซอว์ 2 ของสลาวิน จะกำหนดเกณฑ์ คือ ผลงานของทุกคนเฉลี่ยรวมกันเป็นผลงานของกลุ่ม ซึ่งเป็นความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่มในเวลาเดียวกัน นั่นคือ สมาชิกทุกคนมีโอกาสได้คะแนนผลสำเร็จเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่าจะมีคะแนนสอบต่างกันตามเทคนิคจิกซอว์ และจิกซอว์ 2 จะมีกลุ่มนักเรียนคละความสามารถเช่นเดียวกัน มีสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 5 - 6 คน สมาชิกในกลุ่ม 1 คนของแต่ละกลุ่มจะได้รับมอบหมายงานหรือสาระให้ศึกษาค้นคว้า จากนั้นสมาชิกที่ได้รับมอบหมายงานจากแต่ละกลุ่มจะรวมกันเป็นกลุ่ม “ผู้เชี่ยวชาญ” (expert) มีการศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์กันและกัน จนสามารถเข้าใจทุกเรื่อง แล้วกลับไปสอนหรืออธิบายให้กลุ่มของตนเองฟัง ต่อจากนั้นครูจะทดสอบเป็นรายบุคคล คิดคะแนนคำนวณคะแนนพัฒนาแล้วเฉลี่ยรวมเป็นคะแนนกลุ่ม ๆ ที่ได้คะแนนพัฒนาสูงสุดจะได้รับรางวัลเป็นการชื่นชมยกย่อง ประกาศผลงาน เป็นต้น

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นเทคนิคที่พัฒนาจากเทคนิคจิกซอว์ 1 นักเรียนจะถูกแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ สมาชิกของกลุ่มแต่ละคนจะแยกย้ายกันไปศึกษาร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อเดียวกัน จากนั้นสมาชิกของกลุ่มจะกลับไปยังกลุ่มของตนเพื่อนำข้อมูลมาให้ความรู้ต่อเพื่อนในกลุ่มได้เรียนรู้ในเรื่องที่ตนศึกษามา เมื่อจบบทเรียนจะมีการทดสอบย่อย ผลการสอบของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้ดีกว่าคะแนนฐานจะได้รับรางวัล

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 เป็นเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งนักการศึกษาได้ระบอบองค์ประกอบไว้ดังนี้

สลาวิน (Slavin, 1990, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี, 2548: 186) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบจิกซอร์ 2 ไว้ดังนี้

1. จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อร่วมมือกันเรียนรู้
2. จัดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องย่อยจากที่ครูกำหนด
3. การนำเสนอและพัฒนาผู้เชี่ยวชาญจากกลุ่มต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องในแต่ละกลุ่ม
4. การวัดผลการเรียนรู้และเก็บคะแนน กำหนดคะแนนพัฒนาของแต่ละคนภายในกลุ่มและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของแต่ละกลุ่ม
5. การยกย่องชมเชยความสำเร็จของกลุ่มที่ประสบความสำเร็จสูงสุด โดยติดบอร์ดชมเชย เพื่อเผยแพร่ผลงาน

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 โดยสรุปประกอบด้วย การจัดกลุ่มผู้เรียนในกลุ่มเดิม จัดกลุ่มผู้เรียนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ การศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้แก่กลุ่มเดิม การคิดคะแนนเป็นการนำคะแนนรายบุคคลมาคิดเป็นคะแนนของกลุ่ม และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับการชมเชย โดยการประกาศผลงาน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 เป็นเทคนิคในการจัดการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งการจะทำให้การจัดการเรียนรู้วิธีนี้ประสบความสำเร็จผู้สอนต้องมีความรู้และความเข้าใจในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้เป็นอย่างดี ซึ่งนักการศึกษาได้ระบุขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

สลาวิน (Slavin, 1990, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี, 2548: 186) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเทคนิคจิกซอร์ 2 มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และแจ้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนที่เป็นเป้าหมายในการสอนแต่ละครั้ง ทบทวนความรู้เดิมหรือมโนคติที่จำเป็นในการเรียนความรู้ใหม่ แนะนำระเบียบการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มการช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อจะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ และบรรลุตตามเป้าหมายของกลุ่ม

2. **ขั้นการสอน** เป็นการเสนอหัวข้อเรื่องในการเรียนแก่ผู้เรียน โดยการเตรียมเนื้อหาและสื่อการสอนที่เหมาะสมประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงหลักการ มโนคติความคิดรวบยอดของการเรียนรู้ในแต่ละครั้งก่อน โดยการใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย อภิปราย สาธิต การใช้คำถาม กรณีตัวอย่าง ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ

3. **ขั้นการศึกษากลุ่มย่อย** ครูแบ่งหัวข้อเรื่องที่จะศึกษาออกเป็นประเด็นย่อยเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่า ตนศึกษาหัวข้อใดแล้วให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนแยกไปศึกษาร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ที่สนใจหัวข้อเดียวกันให้เข้าใจอย่างแจ่มชัด จนสามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญได้ จากนั้นให้กลับมากลุ่มเดิมอธิบายเนื้อหาที่ตนเองไปศึกษาให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มเข้าใจ โดยผลัดกันอธิบาย

4. **ขั้นการทดสอบย่อย** ผู้เรียนจะต้องได้รับการทดสอบย่อยจากการทำแบบทดสอบและคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม ซึ่งในการทดสอบผู้เรียนทุกคนจะทำข้อสอบตามความสามารถของตนโดยไม่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การคิดคะแนนในการพัฒนาตนเองและกลุ่ม ซึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากการเปรียบเทียบคะแนนที่สอบได้กับคะแนนพื้นฐาน (base score) โดยคะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะทำได้หรือไม่จะขึ้นอยู่กับความขยันที่เพิ่มขึ้นจากครั้งก่อน หรือไม่ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสได้คะแนนสูงสุดเพื่อช่วยกลุ่ม หรืออาจจะไม่ได้เลยหากได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนฐานเกิน 10 คะแนน

5. **การยกย่องกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ** กลุ่มจะได้รับรางวัลเมื่อคะแนนถึงเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้ โดยกำหนดรางวัลได้แก่ กลุ่มเก่ง กลุ่มเก่งมาก และกลุ่มยอดเยี่ยม

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 โดยสรุปมี 5 ขั้นตอน ได้แก่

1) ขั้นนำ 2) ขั้นการสอน 3) ขั้นการศึกษากลุ่มย่อย 4) ขั้นการทดสอบย่อย 5) การยกย่องกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

วิธีการคิดคะแนนกลุ่มและคะแนนพัฒนา

ในการทดสอบแต่ละครั้งผู้เรียนแต่ละคนจะได้คะแนนพัฒนา จากนั้นก็จะนำคะแนนของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันแล้วคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ถ้ากลุ่มใดได้คะแนนเฉลี่ยสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดครูจะให้รางวัล การที่กลุ่มจะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับคะแนนของสมาชิกทุกคน สลาวิน (Salvin 1990, อ้างถึงใน วัชรวิภา เล่าเรียนดี, 2545 : 196) ได้ให้แนวปฏิบัติการคิดคะแนนพัฒนาไว้ดังนี้ ให้นำคะแนนแบบทดสอบของแต่ละคนไปเทียบกับคะแนนฐาน (base score) แล้วคิดเทียบเป็นคะแนนพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำคะแนนพัฒนาของสมาชิกในกลุ่มมารวมกันแล้วนำมาคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ถ้ากลุ่มใดได้คะแนนสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดก็จะได้รับรางวัล ซึ่งเป็นเครื่องหมายแห่งความสำเร็จ การคิดคะแนนทำได้โดยการนำระดับผลการเรียนในวิชาเดียวกันของภาคเรียนที่ผ่านมาหรือคะแนนจากการทดสอบในหน่วยการเรียนที่ผ่านมา แล้วนำมาเฉลี่ยเป็น

คะแนนฐานโดยในการสอบแต่ละครั้ง จะต้องมียคะแนนเต็มเท่ากัน คือ 100 คะแนน เช่น ถ้าแพร์ไหมทำการทดสอบ 4 ครั้ง ได้คะแนนดังนี้ 80, 86, 79 และ 92 คะแนนตามลำดับ แพร์ไหมจะมีคะแนนฐาน 84 คะแนนแล้วนำคะแนนฐานไปเทียบคิดหาคะแนนพัฒนา (improvement points) โดยมีเกณฑ์ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เกณฑ์การคิดคะแนนพัฒนา (improvement points)

คะแนนจากการทดสอบ	คะแนนพัฒนา
ต่ำกว่าคะแนนมาตรฐานมากกว่า 10 คะแนน	0
ต่ำกว่าคะแนนมาตรฐาน 1-10 คะแนน	10
เท่ากับคะแนนมาตรฐานหรือมากกว่า 1 คะแนน	20
สูงกว่าคะแนนมาตรฐานมากกว่า 10 คะแนน	30

ที่มา: Slavin 1995, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี, **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ** (นครปฐม: ม.ป.ท., 2545), 196.

ในการทดสอบแต่ละครั้ง ผู้เรียนทุกคนจะต้องรู้คะแนนฐานของตนเองก่อนแล้วคำนวณว่าตนเองจะต้องทำคะแนนอีกเท่าไรถึงจะได้คะแนนพัฒนาตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งคะแนนพัฒนาของแต่ละคนขึ้นอยู่กับความพยายามที่จะทำคะแนนการทดสอบให้มากกว่าคะแนนพื้นฐาน เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและของกลุ่ม ถ้ากลุ่มใดได้คะแนนสูงหรือเกณฑ์ที่กำหนดก็จะได้รับรางวัลซึ่งเป็นเครื่องหมายแห่งความสำเร็จ โดยให้เกณฑ์การคิดคะแนนดังนี้

ตารางที่ 7 เกณฑ์การกำหนดกลุ่มที่ได้รับรางวัล

คะแนนพัฒนาเฉลี่ยของกลุ่ม	ระดับการพัฒนา
0 - 15	กลุ่มแก่ง
16 - 25	กลุ่มแก่งมาก
26 - 30	กลุ่มยอดเยี่ยม

ที่มา: Slavin 1995, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี, **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ** (นครปฐม: ม.ป.ท., 2545), 196.

การหาคะแนนของนักเรียนในการเรียนแบบร่วมมือกัน ครูผู้สอนและนักเรียนต้องทราบ และคิดคะแนนฐานของนักเรียนแต่ละคนไว้ เพื่อการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบผลการเรียนของแต่ละคนว่ามีความก้าวหน้าขึ้นหรือไม่เพียงใด และเพื่อเป็นฐานในการคำนวณคะแนนพัฒนาและคะแนนความก้าวหน้าต่อไป คะแนนฐานของนักเรียนแต่ละคนอาจได้มาจากผลการเรียนในภาคการเรียนที่ผ่านมาในช่วงนั้น ๆ หรือจากคะแนนในกลุ่มวิชานั้น ๆ ในปีการศึกษาที่ผ่านมา แต่ถ้าเป็นคะแนนตลอดปีการศึกษาควรนำคะแนนมาเฉลี่ยก่อน ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การบันทึกคะแนนสอบและคะแนนพัฒนา

ชื่อกลุ่ม.....สอบครั้งที่.....เรื่อง				
ชื่อสมาชิก	คะแนนฐาน	คะแนนสอบ ย่อย	ส่วนต่างของคะแนนทดสอบ ย่อยกับคะแนนมาตรฐาน	คะแนน พัฒนา
1.	90	100	10	20
2.	90	82	-8	10
3.	85	74	-11	0
4.	75	79	4	20
คะแนนรวม				50
คะแนนเฉลี่ย $50 \div 4$				12.5
ระดับการพัฒนา				เก่ง

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เป็นวิธีการที่มีการจัดกลุ่มทำงาน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มพูนแรงจูงใจทางการเรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกกระตือรือร้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วนำความรู้มาแลกเปลี่ยนต่อกัน และกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม จึงเป็นการฝึกทักษะทางสังคม รวมถึงทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนสามารถเสนอความรู้ที่ได้เรียนรู้ให้แก่ผู้อื่นภายในกลุ่มอีกด้วย ดังที่ ศรีสมวงศ์ สุขคันธรักษ์ (2548: 135) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 มีการจัดกลุ่มผู้เรียนแบบความสามารถ โดยสมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหา การเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย จึงทำให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มและการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกัน อีกทั้งการนำคะแนนพัฒนาของแต่ละคนภายในกลุ่มมารวมกันแล้วนำมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม เพื่อเป็นกลุ่มที่มีคะแนนพัฒนายอดเยี่ยม ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม ในการที่จะทำให้กลุ่มของตนประสบความสำเร็จ เพื่อที่จะได้รับรางวัลและการยกย่องชมเชย

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงนั้นมีหลากหลายวิธีแต่ที่น่าสนใจคือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอว์ 2 เพราะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งด้านความรู้และด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ โดยในกลุ่มจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันทรัพยากร ให้กำลังใจกันและกัน คนเก่งจะช่วยคนที่อ่อนกว่า โดยที่สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อผลการเรียนของตนเองเท่านั้น แต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของบุคคล คือ ความสำเร็จของกลุ่ม และน่าจะเสริมให้เกิดความชำนาญ เพลิดเพลิน ในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นวัยที่เริ่มก้าวเข้าสู่วัยรุ่น นิยมทำกิจกรรมกับเพื่อน โดยทำกิจกรรมกลุ่มซึ่งกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลกับเด็กวัยนี้ การแบ่งกลุ่มเพื่อเรียนทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน (วัชรา เล่าเรียนดี, 2548: 102) ดังนั้นการนำวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ 2 และแบบฝึกทักษะมาสังเคราะห์เข้าด้วยกัน จะทำให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผู้เรียนจะได้รับการเรียนรู้เนื้อหาและสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเองและมีความชำนาญ เพลิดเพลินในการเรียนรู้ร่วมด้วย

การนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะมาสอนอ่านจับใจความบทร้อยกรอง เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงจุดเด่นของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 และแบบฝึกทักษะมาใช้ในการเรียนรู้ร่วมกัน กล่าวคือการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอว์ 2 เป็นเทคนิคการเรียนการสอนที่มีการรวมกลุ่มกันแบบละความสามารภ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเอง มีการช่วยเหลือกันในการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ และช่วยกันคิดแลกเปลี่ยนความรู้จนทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จและหากนักเรียนได้รับการฝึกฝนโดยใช้แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นก็จะสามารถพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองได้ดีขึ้น

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ลำดับขั้นตอนของแนวการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและนำขั้นตอนที่น่าสนใจของแนวการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน โดยใช้เทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (Slavin, 1990, อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดี, 2548: 121) มาสรุปเป็นรูปแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. ขั้นนำ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดรวบยอดหรือหลักการของการเรียนโดยใช้เกม เพลง การบรรยาย อภิปราย ฯลฯ ทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียนเพื่อเชื่อมโยงให้เข้ากับเนื้อหาใหม่

2. ชั้นกิจกรรม ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสามารถ และครูเสนอหัวข้อเรื่องในการเรียน แก่ผู้เรียน โดยการเตรียมเนื้อหาและสื่อการสอนที่เหมาะสมมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงหลักการ มโนคติความคิดรวบยอดของการเรียนรู้ในแต่ละครั้งก่อน เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และแจ้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียน แนะนำระเบียบในการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม การช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อจะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ และบรรลุตามเป้าหมายของกลุ่ม

3. ชั้นการศึกษากลุ่มย่อย ครูแบ่งหัวข้อเรื่องที่จะศึกษาออกเป็นประเด็นย่อยเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่า ตนศึกษาหัวข้อใด แล้วให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนแยกกันไปศึกษาร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ที่สนใจในหัวข้อเดียวกันให้เข้าใจอย่างแจ่มชัด จากนั้นให้กลับมากลุ่มเดิม อธิบายเนื้อหาที่ตนเองไปศึกษาให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มเข้าใจ โดยผลัดกันอธิบาย

4. ชั้นฝึกฝน นักเรียนทุกคนและทุกกลุ่มทำแบบฝึกทักษะ โดยครูคอยสังเกตและให้คำแนะนำนักเรียนตลอดเวลา

5. ชั้นสรุป ครูและนักเรียนรวบรวมความรู้ที่ได้จากชั้นกิจกรรมและชั้นฝึกฝนแล้วนำมาสรุปให้ได้สาระสำคัญตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยสรุปในรูปแบบของแผนผังความคิด

6. ชั้นการทดสอบย่อย ผู้เรียนจะต้องได้รับการทดสอบย่อยจากการทำแบบทดสอบและคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม ผู้เรียนทุกคนจะต้องทำข้อสอบตามความสามารถของตนโดยไม่มีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การคิดคะแนนในการพัฒนาตนเองและของกลุ่ม ซึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากการเปรียบเทียบคะแนนที่สอบได้กับคะแนนฐาน (Base Score) โดยคะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียนซึ่งผู้เรียนจะทำได้หรือไม่ จะขึ้นอยู่กับความขยันที่เพิ่มขึ้นจากครั้งก่อนหรือผู้เรียนทุกคนมีโอกาสได้คะแนนสูงสุดเพื่อช่วยกลุ่ม หรืออาจจะไม่ได้เลยถ้าหากได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนฐานเกิน 10 คะแนน

7. ชั้นประเมินผลและการยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ ครูเป็นผู้ประเมินผลพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการสังเกต การตั้งคำถาม การแบบทดสอบ การให้นักเรียนทำแบบประเมินผล หลังเรียนแต่ละครั้งตลอดจนทำแบบฝึกทักษะ กลุ่มจะได้รางวัลเมื่อคะแนนถึงเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้

เอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ

ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ที่มีความสำคัญอย่างมากในการนำมาช่วยเสริมในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาทางด้านภาษา เนื่องจากแบบฝึกทักษะจะช่วยให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ เรียนรู้ และเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้เป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 127) ให้ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกว่า แบบฝึก หรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมสำหรับให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกทักษะอยู่ท้ายบท

สมศักดิ์ สินธุระเวชัญ (2540: 18) นิยามว่า แบบฝึกทักษะ คือ การจัดประสบการณ์ การฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้องอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 145) อธิบายว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

กุศยา แสงเดช (2545: 5) ให้ความหมายของแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกว่า เป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหา แบบฝึกหัดจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะ สามารถเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ถวัลย์ มาศจรัส (2546: 18) นิยามว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง กิจกรรมพัฒนาทักษะเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนไปสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง เอกสารที่เป็นเครื่องมือทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนฝึกทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้มีทักษะหรือความชำนาญเพิ่มขึ้นหลังจากได้เรียนรู้ในภาคทฤษฎีหรือด้านเนื้อหาแล้ว และช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนการสอนได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง ส่งผลต่อการมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

จุดมุ่งหมายของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะมีความสำคัญอย่างมากต่อผู้เรียน ก่อนที่ครูผู้สอนจะสร้างแบบฝึกทักษะในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควรศึกษาจุดมุ่งหมายของแบบฝึกทักษะให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

จอห์นสัน และไรซิง (Johnson and Rising, 1967: 94 - 95) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

- 1) แบบฝึกทักษะทำให้เกิดการจำได้นาน
- 2) แบบฝึกทักษะเป็นการสร้างความแม่นยำ
- 3) แบบฝึกทักษะเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนหลังจากได้รับการเรียนรู้ไปแล้ว
- 4) แบบฝึกทักษะเป็นการสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

ธีราภรณ์ ทรงประศาสน์ (2551: 17) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1) เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่จัดทำอย่างเป็นระบบระเบียบ

2) ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กฝึกทักษะการใช้ภาษาได้ดีขึ้น แต่ต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย

3) ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น

อนงพันธ์ ไบสุชินธ์ (2555: 33) กล่าวว่าแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะผู้เรียนหลังเรียนจบเนื้อหา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจจนเกิดทักษะสูงสุด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความจำได้ยาวนาน มีความชำนาญด้านการใช้ภาษา มีความมั่นใจในตนเอง และส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งแบบฝึกทักษะยังเป็นสื่อการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่อครูอีกด้วย

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ

การนำหลักจิตวิทยามาใช้ในการสร้างแบบฝึกจะทำให้ได้แบบฝึกที่มีความสมบูรณ์และความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับนักเรียน และนักเรียนมีโอกาสได้ตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถ ความเข้าใจในการฝึกที่สอดคล้องกับวัย ความสามารถและความสนใจกับนักเรียน หลักจิตวิทยาการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกมีหลายประการ ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์ทรัพย์ (2543: 52-62) ได้แนะนำหลักจิตวิทยาที่ควรนำมาสร้างแบบฝึกพอสรุปได้ ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) เกี่ยวกับการฝึกหัด ซึ่งสอดคล้องกับการทดลอง วัตสัน (Watson) นั่นคือ สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ยิ่งทำให้ผู้ฝึกคล่องแคล่วสามารถทำได้ดี ในทางตรงข้ามสิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกหัดทิ้งไปนานแล้วย่อมทำได้ไม่ดีเหมือนเดิม ต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำก็จะช่วยให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรคำนึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ความถนัด ความสามารถและความสนใจต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสม ไม่ยากหรือง่ายเกินไป และควรมีหลายแบบ

3. การจูงใจผู้เรียน สามารถทำได้โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก นอกจากนี้การให้แบบฝึกสั้น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและการเรียนรู้มาให้ให้นักเรียนทดลองทำภาษาที่ใช้พูดใช้เขียนในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัวนอกจากจะจำได้แม่นยำ นักเรียนยังสามารถนำหลักการและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2542: 29 - 30) ได้เสนอทฤษฎีจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. การฝึกหัด คือ การให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมซ้ำ ๆ ย่อมทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจที่แม่นยำ

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการสร้างแบบฝึก ควรคำนึงว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจต่างกัน ดังนั้น ควรพิจารณาถึงความเหมาะสม คือ ไม่ยากหรือง่ายเกินไป และควรมีหลาย ๆ แบบ

3. การจูงใจให้ผู้เรียน โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

4. การให้ผู้เรียนทราบผลการทำงานของตน การเฉลยคำตอบให้ทราบเพื่อให้ผู้เรียนทราบผลงานของตนว่าต้องปรับปรุงแก้ไขหรือก้าวหน้าเพียงใด และในส่วนตัวของผู้สอนก็จะทราบได้ว่าผู้เรียนคนใดควรจะได้รับความช่วยเหลืออย่างไร

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการทางจิตวิทยาในแต่ละทฤษฎีถือว่าเป็นหัวใจที่สำคัญที่ครูผู้สอนควรคำนึงถึง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการสร้างแบบฝึกทักษะให้มีคุณภาพได้ ซึ่งแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นนั้นควรคำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ และความแตกต่างของเด็กโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ต้องให้การเสริมแรง การเรียนทักษะทางภาษา ครูผู้สอนควรจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ฝึกฝนบ่อย ๆ และให้คำติชมได้ทราบผลการใช้ภาษาของตนเองทันที จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาได้อย่างรวดเร็ว

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

การสร้างแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพที่ดีนั้น ผู้สร้างต้องคำนึงถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะก่อนที่จะลงมือสร้าง ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ ดังนี้

นิตยา ฤทธิโยธี (2530: 32) สรุป ลักษณะของแบบฝึกที่ดีประกอบด้วย

1. เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำให้ง่ายให้ใช้เวลาที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

วิชัย เพ็ชรเรือง (2531: 73) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะไว้

1. แบบฝึกเสริมทักษะแต่ละบทควรใช้จิตวิทยาเข้าช่วย เช่น มีการสร้างแรงจูงใจให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น และกระตุ้นหรือรื้อฟื้นที่อยากจะทำกิจกรรมนั้น ๆ เมื่อจบการฝึกแต่ละครั้งควรมีการเสริมแรงให้เด็กทุกครั้ง เพื่อที่เด็กจะได้อยากทำในกิจกรรมต่อ ๆ ไปเมื่อตนเองประสบผลสำเร็จ

2. การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละครั้ง ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วย เพื่อเด็กจะได้เกิดความรู้สึภาคภูมิใจที่เป็นเจ้าของกิจกรรมและเต็มใจที่จะทำกิจกรรมนั้น ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย

3. สำนวนภาษาไม่ควรยากเกินไป เพราะเด็กเกิดความท้อถอย และไม่ง่ายจนเด็กเกิดความเบื่อหน่าย

4. แบบฝึกเสริมทักษะควรฝึกในส่วนที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับตัวเด็ก มีความหมายต่อผู้ฝึก เพื่อเด็กจะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเด็กจะสามารถปรับเข้าสู่โครงสร้างทางความคิดของเด็กได้ง่ายขึ้น

5. คำสั่งหรือตัวอย่างไม่ควรยากเกินไป เพราะจะทำให้เด็กเข้าใจยากทั้งนี้เพื่อนักเรียนจะได้ศึกษาด้วยตัวเองได้ตามต้องการ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2534: 10-11) กล่าวแนะนำให้ผู้สร้างแบบฝึกได้ยึดลักษณะของแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. แบบฝึกที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างแสดงวิธีทำที่ใช้ไม่ควรยาวเกินไปเพราะจะทำให้เข้าใจยาก ควรปรับให้ง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตัวเองได้

2. แบบฝึกที่ดีควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึกลงทุนน้อย ใช้ได้นานและทันสมัยอยู่เสมอ

3. ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกที่ดีควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

4. แบบฝึกที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไปแต่มีกิจกรรมหลายรูปแบบเพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจและไม่น่าเบื่อหน่ายในการทำ และฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนเกิดความชำนาญ

5. แบบฝึกที่ดีควรมีทั้งการกำหนดคำตอบให้และให้ตอบโดยเสรี
6. แบบฝึกที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตัวเองและให้รู้จักค้นคว้า
7. แบบฝึกที่ดีควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. แบบฝึกที่ดีควรสามารถสร้างความสนใจของนักเรียนได้ตั้งแต่หน้าปกจนถึงหน้าสุดท้าย
9. แบบฝึกที่ดีควรได้รับการปรับปรุงคู่ไปกับหนังสือและแบบเรียนอยู่เสมอและควรใช้ให้ดีขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน

10. แบบฝึกที่ดีควรเป็นแบบฝึกที่สามารถประเมินและจำแนกความเจริญงอกงามของผู้เรียนได้ด้วย

วรรณ แก้วแพรง (2536: 33 - 38) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เนื้อหาที่นำมาต้องเป็นเนื้อหาที่มีอยู่ในบทเรียน หรือสอดคล้องสัมพันธ์กับแบบเรียน ทั้งที่เป็นคำ ประโยค ข้อความและเนื้อเรื่อง และมีเนื้อหาตรงตามหลักสูตรกำหนด
2. มีหลายแบบหลายลักษณะ เพื่อไม่ให้เบื่อและเป็นการท้าทายให้อยากทำ
3. ต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำ 3 ประการ คือ รู้คำเพิ่มขึ้น เข้าใจความหมายของคำดีขึ้น และมีความสามารถในการใช้คำสูงขึ้นด้วย
4. ต้องเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิด โดยอาศัยความรู้และความเข้าใจเดิมเป็นพื้นฐาน
5. ต้องไม่มีลักษณะอย่างข้อสอบทั่ว ๆ ไปที่มุ่งวัดความรู้ความเข้าใจอย่างเดียว แต่ต้องมีลักษณะที่สร้างความสนใจ ยั่วเย้า จูงใจให้นักเรียนได้คิด ได้พิจารณา และได้ศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ความเข้าใจทักษะ และความสามารถใช้คำสูงขึ้นด้วย

อัญชัญ อินคำ (2536: 45) กล่าวถึง แบบฝึกทักษะที่ดีต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ควรใช้หลักจิตวิทยาและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ควรสร้างขึ้นเพื่อฝึกสิ่งที่จะสอนและเกี่ยวข้องกับนักเรียน
3. คำพูดหรือเนื้อหา ควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่แล้ว เช่น จากการอ่าน การสนทนา
4. สิ่งที่ฝึกแต่ละครั้ง ควรเป็นแบบฝึกสั้น ๆ และเข้าใจง่าย ไม่น่าเบื่อ และที่สำคัญต้องกระตุ้นให้เด็กสนใจที่จะฝึก

ริเวอร์ส (ศิริลักษณ์ ทองบุ, 2539: 50 - 51, อ้างอิงมาจาก Revers, 1986: 97 - 100) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

1. ต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอสมควรในเรื่องหนึ่ง ๆ ก่อนที่จะมีการฝึกเรื่องอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้แบบฝึกควรสร้างเพื่อการสอนมิใช่เพื่อการทดสอบ
2. เป็นแบบฝึกที่เน้นให้นักเรียนใช้ความคิดในการฝึกเสมอ
3. คำศัพท์หรือประโยคที่ใช้ควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน

4. แบบฝึกควรมีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการปฏิบัติ
5. ประโยคที่ใช้เป็นแบบฝึกสำหรับนักเรียนควรเป็นข้อความกระชับ
6. แบบฝึกควรเป็นการฝึกแก้ปัญหาในโครงสร้างใหม่ และสิ่งที่เรียนรู้แล้ว
7. การฝึกควรเน้นให้นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้แล้วไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545: 114) ลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัด และตอบอย่างเสรี
7. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป และไม่ยากแก่การเข้าใจ
8. ควรมีหลายรูปแบบ มีความท้าทายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึก
9. ใช้หลักจิตวิทยา
10. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
11. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
12. ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ
13. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
14. สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดี ควรจะมีคำอธิบายในการใช้อย่างชัดเจนเข้าใจง่ายเป็นแบบฝึกสั้น ๆ ใช้เวลาฝึกไม่นานเกินไป มีหลายรูปแบบ มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ทั้งนี้ แบบฝึกที่ดีควรท้าทายให้ผู้เรียนแสดงความสามารถ และผู้เรียนสามารถใช้ฝึกหรือเรียนได้ด้วยตนเอง

หลักการและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ และความสามารถด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ทักษะการอ่านทักษะการเขียน ทักษะการคิดคำนวณ เป็นต้น ดังนั้นผู้สอนจึงควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักการสร้างตลอดจนรู้จักการทำแบบฝึกทักษะที่ดี และเหมาะสมเพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การสร้างแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพที่ดีนั้น ผู้สร้างต้องคำนึงถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะก่อนที่จะลงมือสร้าง ซึ่งมีนักการศึกษาได้เสนอหลักการและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

วิชัย เพ็ชรเรือง (2531: 7) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดทำแบบฝึกทักษะว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. แบบฝึกทักษะต้องมีเอกภาพ และสมบูรณ์ในตัว
2. เกิดความต้องการของผู้เรียนและสังคม
3. ครอบคลุมเนื้อหาหลายวิชาโดยบูรณาการให้เข้ากับการอ่าน
4. ใช้แนวคิดใหม่ในการจัดกิจกรรม
5. สนองความสนใจใคร่รู้และความสามารถของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วม

ในการเรียนเต็มที่

6. คำนึงถึงพัฒนาการและวุฒิภาวะของผู้เรียน
7. เน้นการแก้ปัญหา
8. ครูและผู้เรียนได้มีโอกาสวางแผนร่วมมือกัน
9. แบบฝึกทักษะควรเป็นที่ลึกลับ น่าสนใจ มีความแปลกใหม่สามารถปรับปรุงสำหรับเข้าสู่

โครงสร้างทางความคิดของผู้เรียนได้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 490) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างชุดฝึกหรือแบบฝึกสรุไปได้ ดังนี้

1. ควรมีคำชี้แจงการใช้ที่มีการกำหนดทิศทางไว้เด่นชัด เช่น เมื่อให้ผู้เรียนอ่านข้อความใด ข้อความหนึ่งแล้วก็จะเขียนว่า “โปรดอ่าน...หน้า...” หรือ “โปรดพลิกไปหน้า...เรื่อง...”

2. ควรมีตารางการปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนวางแผนได้เองซึ่งเรียกว่า “ใบแนะนำ” หรือ “Guide Sheet”

3. ไม่ว่าจะ เป็นแบบแผ่นหรือเป็นเล่มควรมี “แผนการสอน” โดยสังเขปไว้ด้วย โดยเฉพาะ มโนคติ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน สื่อการสอน และประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบทิศทาง เป้าหมาย และบทบาทของตนเอง

4. ในกรณีที่มีกิจกรรมให้นักเรียนตอบ เต็มคำ เขียนภาพ ฯลฯ ก็ต้องเตรียมเนื้อที่ไว้ในแบบฝึกให้ตรงกัน โดยใช้หมายเลขและรหัสไว้เด่นชัดพอที่ผู้เรียนจะต้องได้ตรงตามที่ครูกำหนดไว้และควรมี “บัตรเฉลย” ไว้ให้แต่ไม่เด่นชัดจนเกินไป เพื่อป้องกันการดูเฉลยก่อนทำกิจกรรม การมีเฉลยไว้จะช่วยแบ่งเบาภาระของครู เพราะนักเรียนช่วยกันตรวจเองและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลได้ด้วย “บัตรเฉลย” อาจอยู่ในแบบฝึกปฏิบัติหรือแยกต่างหากควรออกแบบให้สะดุดตาน่าอ่าน ใช้ภาษาที่เป็นกันเองและมีการ์ตูนประกอบเนื้อหาที่น่าสนใจ

5. เนื้อหาในชุดฝึกปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับหัวเรื่องต่าง ๆ ควรให้ตรงกับเนื้อหาหรือประสบการณ์อื่นใดที่ครูกำหนด

แบบฝึกไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับจินตนาการของผู้เรียน หากเป็น”กระดาศคำตอบ” ก็ไม่มีอะไรซับซ้อนและอาจไม่ต้องมีแผนการสอนไว้ถ้าผู้เรียนยังอยู่ระดับต่ำเกินไป เช่น ชั้นประถมศึกษาที่ 1 - 4 เป็นต้น

ฉวีวรรณ กীরติกร (2538: 11 - 12) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นนั้นสอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนที่เริ่มเรียนมีประสบการณ์น้อยจะต้องสร้างแบบฝึกทักษะที่น่าสนใจและจูงใจผู้เรียนด้วยการเริ่มจากข้อง่ายไปหายาก เพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจทำแบบฝึกทักษะ

2. แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นต้องตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการฝึกและต้องมีเวลาเตรียมการไว้ล่วงหน้าเสมอ

3. แบบฝึกทักษะควรมุ่งเสริมผู้เรียน แต่ละกลุ่มตามความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียน

4. แบบฝึกทักษะแต่ละชุดควรมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหรือมีตัวอย่างแสดงวิธีทำจะช่วยให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

5. แบบฝึกทักษะจะต้องถูกต้องครูจะต้องพิจารณาให้ต้ออย่าให้มีข้อผิดพลาดได้

6. แบบฝึกทักษะควรมีหลาย ๆ แบบเพื่อให้ผู้เรียนได้แนวคิดที่กว้างไกล

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543: 138 -139) ได้เสนอแนวทางการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. พิจารณาระลึกเสมอว่าต้องให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาก่อนใช้แบบฝึกทักษะ

2. ในแต่ละแบบฝึกทักษะอาจมีเนื้อหาสรุปย่อหรือเป็นหลักเกณฑ์ไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาทบทวนก่อนก็ได้

3. ควรสร้างแบบฝึกให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ต้องการและไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป

4. คำนี้ถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และความแตกต่างของผู้เรียน

5. ควรศึกษาแนวทางการสร้างแบบฝึกทักษะให้เข้าใจก่อนการสร้าง อาจนำหลักการของผู้อื่นหรือทฤษฎีการเรียนรู้ของนักการศึกษา หรือนักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสภาพการณ์ได้

6. ควรมีคู่มือการใช้แบบฝึก เพื่อให้ผู้สอนคนอื่นนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง หากไม่มีคู่มือต้องมีคำชี้แจงขั้นตอนการใช้ที่ชัดเจนแนบไปในแบบฝึกทักษะด้วย

7. การสร้างแบบฝึกทักษะ ควรพิจารณารูปแบบให้เหมาะสมกับธรรมชาติของแต่ละเนื้อหาวิชา รูปแบบจึงควรแตกต่างกันตามสภาพการณ์

8. การออกแบบชุดฝึกควรมีความหลากหลาย ไม่ซ้ำซาก ไม่ใช้รูปแบบเดียว เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ควรมีแบบฝึกทักษะหลาย ๆ แบบ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะอย่างกว้างขวาง และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

9. การใช้ภาพประกอบเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้แบบฝึกที่น่าสนใจและยังเป็นการพักสายตาให้กับผู้เรียนอีกด้วย

10. การสร้างแบบฝึกทักษะหากต้องการให้สมบูรณ์ครบถ้วน ควรสร้างในลักษณะของเอกสารประกอบการสอน แต่จะเน้นความหลากหลายของแบบฝึกทักษะมากกว่า และเนื้อหาที่สรุปไว้เพียงย่อ ๆ

11. แบบฝึกทักษะต้องมีความถูกต้องอย่าให้มีข้อผิดพลาดโดยเด็ดขาด เพราะเหมือนกับการยื่นยาพิษให้กับลูกศิษย์โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เขาจะจำในสิ่งที่ผิด ๆ ตลอดไป

12. คำสั่งในแบบฝึกทักษะเป็นสิ่งสำคัญที่มีควรมองข้ามไป เพราะคำสั่งคือประตูบานใหญ่ที่จะไขความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนเข้าไปสู่ความสำเร็จ คำสั่งจึงต้องสั้น กะทัดรัด ชัดเจน และเข้าใจได้ง่ายไม่ทำให้ผู้เรียนสับสน

13. การกำหนดเวลาในการใช้แบบฝึกทักษะในแต่ละชุดควรให้เหมาะสมกับเนื้อหา และความสนใจของผู้เรียน

14. กระดาษที่ใช้ควรมีคุณภาพเหมาะสม มีความเหนียวและทนทาน ไม่เปราะบางหรือขาดง่ายจนเกินไป

ถวัลย์ มาศจรัส (2546: 20) ได้กล่าวถึงขั้นตอนง่าย ๆ ของการสร้างและจัดทำแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระสำหรับการจัดทำแบบฝึกทักษะ
2. วิเคราะห์เนื้อหาสาระโดยละเอียดเพื่อกำหนดจุดประสงค์ในการจัดทำ
3. ออกแบบการจัดทำแบบฝึกทักษะตามจุดประสงค์
4. สร้างแบบฝึกทักษะ และส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น แบบทดสอบก่อนฝึก บัตรคำสั่ง ขั้นตอนกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ และแบบทดสอบหลังฝึก
5. นำแบบฝึกทักษะไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. ปรับปรุง พัฒนาให้สมบูรณ์

นอกจากนี้ บล็อก (Bock, 1993, อ้างถึงใน อุษา มะหะหมัด, 2548: 95) ได้ให้ข้อพิจารณาในการสร้างแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงจุดมุ่งหมายของแบบฝึก
2. ให้รายละเอียดต่าง ๆ เช่น คำแนะนำในการทำแบบฝึก หรือขั้นตอนในการทำอย่างละเอียด
3. สร้างแบบฝึกให้มีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนให้มากที่สุด เช่น แบบฝึกอาจใช้รูปแบบที่ง่าย ๆ โดยเริ่มจากการให้นักเรียนตอบคำถามในลักษณะถูกผิดจนถึงการให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
4. แบบฝึกควรสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียน เช่น การให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นลงในตารางหรือแผนภูมิที่กำหนดให้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ เริ่มด้วยการวิเคราะห์ปัญหาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดวัตถุประสงค์ เลือกเนื้อหา กำหนดรูปแบบและส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ สร้างโครงร่างแบบฝึกทักษะ สร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบทดสอบย่อยในแบบฝึกทักษะแต่ละชุด ดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนสนุกสนาน นักเรียนมีความพอใจที่จะเรียน และประสบความสำเร็จในการเรียนยิ่งขึ้น เมื่อสร้างเสร็จต้องนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และนำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้ เพื่อหาประสิทธิภาพและข้อบกพร่องต่าง ๆ จากนั้นปรับปรุงแก้ไข แล้วรวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจงคู่มือการใช้ ก่อนที่จะนำไปใช้จริงเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

การสร้างและพัฒนานวัตกรรม เช่น เอกสารประกอบการเรียนชุดการสอน และแบบฝึกหัดนี้ควรพิจารณาเลือกนวัตกรรมให้เหมาะกับการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของผู้เรียนในเรื่องที่กำหนดว่าเป็นปัญหา หรือเรื่องที่ต้องการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมทางการศึกษา สิ่งที่ต้องทำคือการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมหรือแบบฝึกทักษะตามสูตร E_1/E_2 (มาเรียม นิลพันธุ์, 2549: 245)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2520: 134 - 135) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกหมายถึง การนำแบบฝึกไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงแล้วก็นำไปทดลองสอนจริง (Trail Run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วจึงผลิออกมาเป็นจำนวนมาก และกำหนดวิธีการหาเกณฑ์ประสิทธิภาพทำได้โดยการประเมินผลของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพผลลัพธ์) การกำหนดค่า E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้นให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งไว้ 80/80 หรือ 85/85 หรือ 90/90 ส่วนที่เป็นเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 ซึ่งสอดคล้องกับ มาเรียม นิลพันธุ์ (2549: 245) ได้กล่าวถึง หลักการกำหนดค่าประสิทธิภาพของนวัตกรรม คือ

1. นวัตกรรมที่เป็นเนื้อหาเน้นความรู้ ความเข้าใจ ควรตั้งค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 90/90 หรือเท่ากับ 85/85

2. หากเป็นเนื้อหาที่ยากเน้นทักษะปฏิบัติ หรือคิดคำนวณขั้นสูง ควรตั้งค่าประสิทธิภาพต่ำลงจากเนื้อหาที่เป็นความรู้ และความเข้าใจ เช่น E_1/E_2 เท่ากับ 75/75 หรือเท่ากับ 80/80 แต่โดยทั่วไป การกำหนดค่าประสิทธิภาพของนวัตกรรมควรตั้งค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80/80

จากที่กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพของแบบฝึก หรือนวัตกรรม โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพผลลัพธ์) กล่าวคือ การกำหนดค่า E_1/E_2 จึงขยายความหมายของ E_1/E_2 ดังที่ มาเรียม นิลพันธุ์ (2549: 245) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

E1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ (กระบวนการ คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอน หรือกระบวนการจัดการเรียนโดยใช้นวัตกรรมระหว่างเรียนทั้งหมด โดยคิดจากคะแนนทำแบบทดสอบ หลังเรียนของนวัตกรรมแต่ละหน่วย บท ชุดของแต่ละเรื่อง) ดังนั้น ตัวเลข 80 ตัวแรก หมายถึง ผู้เรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยหลังเรียนของนวัตกรรมแต่ละหน่วย บท ชุด ของแต่ละเรื่องได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เท่ากับค่า E_1

E2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (ผลลัพธ์ หมายถึง หลังจากผู้เรียนเรียนจบกระบวนการ หรือใช้นวัตกรรมครบทุกหน่วย บท และทุกชุดแล้ว โดยคิดคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลังใช้นวัตกรรมทุกชุด) ดังนั้น ตัวเลข 80 ตัวหลัง หมายถึง ผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เท่ากับค่า E_2

การหาประสิทธิภาพแบบฝึกโดยใช้สูตรดังกล่าวหาได้จากการนำคะแนนแบบฝึกหัดหรือ ผลงานในขณะประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยและคะแนนสอบหลังเรียน คำนวณด้วยการ หาค่า E_1/E_2 เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 การทดสอบหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตร ดังกล่าวมีขั้นตอนดังนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2520: 137 - 138)

1. การหาประสิทธิภาพแบบรายบุคคล (Individual Tryout) คือ นำแบบฝึกไปทดลองใช้ กับผู้เรียน 1 - 2 คน หรือ 1 : 3 ซึ่งมีระดับความรู้แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน แล้วจึงนำ ผลที่ได้มาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขดีขึ้น

2. การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) คือ นำแบบฝึกที่ปรับปรุง แก้ไขจากขั้นการทดลองแบบรายบุคคลไปทดลองใช้กับนักเรียน 6 - 10 คน หรือ 1: 9 ซึ่งระดับความรู้ แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วนำข้อบกพร่อง มาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

3. การหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (Field Tryout) คือ นำแบบฝึกที่ผ่านขั้นการทดลอง แบบรายบุคคลและแบบกลุ่มเล็กและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน 30 - 100 คน หรือ 1 : 30 แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณหาประสิทธิภาพเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หากการทดลอง ในภาคสนามมีค่า E_1 และ E_2 ไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จะต้องปรับปรุงแบบฝึกด้วยตนเองและทดสอบหา ประสิทธิภาพซ้ำอีก

ในกรณีที่ประสิทธิภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้นไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากมีตัวแปรที่ ควบคุมไม่ได้ เช่น ความพร้อมของนักเรียน บทบาทของครูผู้สอน ความเชี่ยวชาญในการใช้แบบฝึก เป็นต้น จะมีการกำหนดระดับค่าความคลาดเคลื่อนในการยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพของ แบบฝึกไว้ร้อยละ 2.5 ถึงร้อยละ 5.0

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 2.5 ขึ้นไป
2. เท่ากับเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่เกินร้อยละ 2.5
3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ถือว่าแบบฝึกยังมีประสิทธิภาพยอมรับได้

สรุปการหาประสิทธิภาพของแบบฝึก หรือนวัตกรรม หมายถึง ระดับคุณภาพของนวัตกรรมที่ได้จากการนำแบบฝึกไปทดลองใช้รายบุคคล กลุ่มเล็ก ภาคสนาม และการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามหลักการกำหนดค่าประสิทธิภาพ จากนั้นนำค่าประสิทธิภาพมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ซึ่งหมายถึงประสิทธิภาพของแบบฝึกเป็นที่ยอมรับได้หรือไม่ได้

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้พิจารณาเลือกนวัตกรรมคือ แบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของผู้เรียนที่มีความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 เพราะแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองในงานวิจัยนี้เน้นปฏิบัติการอ่านจับใจความบทร้อยกรองอย่างแท้จริง ตรงตามการสร้างและพัฒนานวัตกรรมที่กล่าวมาข้างต้น การกำหนดค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองในงานวิจัยนี้ได้กำหนดค่าประสิทธิภาพตามหลักการ คือ แบบฝึกทักษะนี้เน้นการปฏิบัติจึงได้ตั้งค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80/80 และผู้วิจัยได้หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะทั้ง 2 ขั้นตอน คือ การหาประสิทธิภาพ แบบกลุ่มเล็ก และแบบภาคสนาม (ไม่หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะขั้นรายบุคคล เนื่องจากผู้วิจัยจัดการเรียนรู้แบบกลุ่ม 3 - 5 คน)

หลักในการฝึกทักษะ

การใช้แบบฝึกทักษะเพื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนควรคำนึงถึงหลักการในการฝึกทักษะประกอบกันด้วย เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักในการฝึกทักษะไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 167) เสนอหลักการใช้แบบฝึกไว้ดังนี้

1. ก่อนการฝึกควรสอนให้นักเรียนเข้าใจจุดประสงค์ในการทำแบบฝึกเสียก่อน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและทราบถึงเหตุผลที่ต้องฝึก
2. การฝึกควรให้ผู้เรียนได้รับการฝึกตามขั้นตอนที่ถูกต้องภายใต้การแนะนำที่ดี ถ้าฝึกทักษะที่ผิด ๆ จะทำให้เสียเวลาเป็นอย่างมากในการแก้ไข
3. ช่วงเวลาการฝึกสั้น ๆ บ่อย ๆ ด้วยแบบฝึกที่คัดเลือกแล้วเป็นอย่างดีจะมีประสิทธิภาพมากกว่าการฝึกช่วงยาว ๆ ซึ่งผู้เรียนจะเบื่อหน่ายไม่สนใจ

4. กิจกรรมการฝึกควรจะมีหลากหลาย นอกจากแบบฝึกหัดต่าง ๆ อาจใช้เกมปัญหาหรือกิจกรรมอื่น ๆ บ้าง

5. การฝึกอย่างมีความมุ่งหมายจะเกิดประโยชน์มาก ถ้าผู้เรียนเห็นคุณค่าและความจำเป็นของสิ่งที่เรียนหรือฝึก โดยอาจใช้การทดสอบหรือวิธีอื่น ๆ เพื่อชี้ให้เห็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังการฝึก

อรอุมา ตั้งพัฒนาสมบุญ (2546: 32) ได้กล่าวถึงหลักในการฝึกทักษะ ไว้ดังนี้

1. สร้างแบบฝึกทักษะให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของนักเรียนตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะนั้นต้องอาศัยรูปภาพพจนานุกรม และควรจัดเรียงเนื้อหาตามลำดับจากง่ายไปหายาก นักเรียนจะมีกำลังใจทำแบบฝึกทักษะ

2. มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะฝึกทักษะในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ถ้าสามารถแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความสามารถแล้วจึงจัดทำแบบฝึกทักษะจะดียิ่ง

4. แบบฝึกทักษะที่ดีจะต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ ที่นักเรียนอ่านเข้าใจและทำแบบฝึกเสริมทักษะได้ด้วยตนเอง

5. แบบฝึกทักษะต้องมีความถูกต้อง ครูต้องพิจารณาให้รอบคอบ ทดลองทำด้วยตนเองเสียก่อนอย่าให้มีข้อผิดพลาด

6. การให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละครั้ง ต้องให้เหมาะสมกับช่วงเวลาและความสนใจ

7. แบบฝึกเสริมทักษะควรมีหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เบญจวรรณ วิเชียรครุฑ (2552: 14 – 15) กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ดังนี้

1. ครูจะต้องอธิบายวิธีทำให้ชัดเจนให้นักเรียนเข้าใจได้ถูกต้อง และต้องกำหนดขอบเขตให้แน่นอนไม่กว้างขวางเกินไป

2. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของนักเรียน 3. แบบฝึกทักษะควรเป็นเรื่องที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วเพราะความรู้เดิมย่อมเป็นรากฐานหรือประสบการณ์ใหม่ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปได้ง่ายและสะดวกขึ้น

4. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของแบบฝึกทักษะ เพื่อให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าอันเป็นเครื่องเร้าใจให้นักเรียนทำสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

5. ครูต้องเร้าความสนใจของนักเรียนให้มีต่อแบบฝึกทักษะนั้น

6. ครูต้องเป็นผู้ตั้งปัญหาขึ้นและปัญหานั้นไม่ยากเกินความสนใจของนักเรียน แต่เร้าความอยากรู้อยากเห็น และช่วยให้นักเรียนอยากแก้ปัญหาที่นั้น ๆ

7. การให้นักเรียนรู้ค่าโคงเสียก่อนจะเป็นเครื่องเร้าใจให้นักเรียนทำต่อให้สำเร็จ

8. เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แบบฝึกทักษะที่กำหนดให้นักเรียนแก่นักเรียนปานกลาง และนักเรียนอ่อนควรมีความยากง่ายต่างกัน ถ้าให้เหมือนกันก็พิจารณาด้านคุณภาพให้แตกต่างกัน หรือให้นักเรียนที่เรียนมีเวลาทำมากกว่า

9. ควรช่วยให้นักเรียนพยายามทำเพื่อผลงานมากกว่าหวังรางวัลหรือเกรงกลัวการลงโทษ การเข้าใจคุณค่าคำถาม ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจทำจริง ๆ

10. ควรคำนึงถึงวัยของนักเรียน เด็กเล็กควรมุ่งให้เกิดความรู้ ความชำนาญ สำหรับเด็กโตรู้จักใช้ความคิดแล้ว ควรให้งานที่ส่งเสริมให้ใช้ความคิดมากขึ้น

11. การใช้แบบฝึกทักษะควรเหมาะสมกับเวลาที่นักเรียนมีอยู่ไม่ควรให้มากเกินไปจนนักเรียนไม่สามารถทำสำเร็จได้ และไม่ควรให้น้อยจนมีเวลามากเกินไป ควรให้นักเรียนใช้เวลาทำแบบฝึกทักษะจนเกิดความรู้และทักษะจริง

12. แบบฝึกทักษะที่ให้ควรมีความแตกต่างกันและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเพื่อมิให้ซ้ำจนเกิดความเบื่อหน่าย

สรุป การฝึกทักษะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญหลายประการ คือ ครูต้องรู้ และเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน ต้องให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์จากการทำแบบฝึกทักษะ ก่อนฝึกควรให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเสียก่อน และต้องฝึกตามขั้นตอนที่ถูกต้อง กิจกรรมการฝึกต้องหลากหลาย โดยยึดหลักว่าต้องฝึกซ้ำ ทบทวนบ่อย ๆ และใช้ระยะเวลาสั้น เพื่อที่จะให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะมีความจำเป็น และสำคัญอย่างมากในการช่วยเสริมทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางด้านภาษาทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจได้รวดเร็ว ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของครูและการเรียนของผู้เรียนประสบความสำเร็จ ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะมีดังนี้

อดุลย์ ภูปลี (2539: 24 - 25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกได้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนจำเนื้อหา และคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
3. ช่วยให้เกิดความสนุกสนานในขณะเรียน
4. ทำให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. สามารถนำแบบฝึกหัดมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้
6. ทำให้ทราบข้อบกพร่องของนักเรียน

7. ทำให้ครูประหยัดเวลา

8. ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กาญจนา คุณารักษ์ (2539 : 8 -10) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะไว้ ดังนี้

1. ช่วยลดเวลาการสอนของครูและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

2. เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้เรียนเพราะเป็นการเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

ซึ่งถ้าครูเพิกเฉยต่อการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละบุคคล จะทำให้เกิดประสิทธิภาพการสอนที่ไม่เกิดผลเท่าที่ควร แบบฝึกเสริมทักษะจึงเหมาะกับเอกลักษณ์ของผู้เรียนแต่ละคน

3. ประโยชน์ต่อการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินแบบอิงเกณฑ์ โดยประเมินผู้เรียนแต่ละคนเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ หรือเปรียบเทียบกับจุดประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540: 146) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ว่า

1. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น

2. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ

3. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน

4. ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนได้ชัดเจนซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุง แก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันเวลาที่

5. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการเตรียมการสร้างแบบฝึก นักเรียนไม่ต้องเสียเวลาในการคัดลอกแบบฝึก ทำให้มีเวลาในการฝึกทักษะมากขึ้น

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมที่ช่วยในการฝึกเสริมทักษะทางภาษา การใช้ภาษาของผู้เรียนและนักเรียนสามารถนำไปทบทวนฝึกฝนได้ด้วยตนเอง ทำให้จดจำเนื้อหาได้คงทน มีเจตคติที่ดีต่อทักษะภาษาไทย นักเรียนรู้คำศัพท์และความหมายได้กว้างขวางยิ่งขึ้น นำแบบฝึกไปแก้ปัญหา การอ่าน การเขียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มได้ดี แบบฝึกถือว่าเป็นอุปกรณ์การเรียนอย่างหนึ่งซึ่งสามารถทดสอบความรู้ วัดผลการเรียนรู้และประเมินผลนักเรียนก่อนและหลังเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนเฉพาะจุดได้ นักเรียนทราบผลความก้าวหน้าของตนเอง ครูประหยัดเวลาและลดภาระได้มาก

โดยสรุป แบบฝึกทักษะมีประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะภาษาไทยสาระการอ่าน สาระการเรียนรู้แกนกลาง กำหนดการอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้น ๆ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ นิทานชาดก บทความ บทโฆษณา งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวันและสารคดีและบันเทิงคดี โดยกำหนดตัวชีวิต คือ อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องทีอ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องทีอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อ่านหนังสือทีมีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอแลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องทีอ่าน แบบฝึกทักษะการอ่านจึงมีความสำคัญ มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน เพราะเด็กยังฝึกบ่อย ๆ จะช่วยสร้างความรู้แลความจำทีแม่นย่ำ ยาวนาน ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้นำนวัตกรรมชนิดนี้มาใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี

งานวิจัยทีเกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยทีเกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัยดังนี้

วีชรา เวชบรรพต (2550: 109 - 110) ทำวิจัยเรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้านโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ (Jigsaw) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านม่วงสว่างสามัคคี” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ทีมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านม่วงสว่างสามัคคี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 31 คน เครื่องมือทีใช้ในการวิจัยคือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้านโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ แต่ละแผนมีแบบทดสอบท้ายแผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้านโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทีสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.91/85.05 และมีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .5982 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 59.82

ปริญญา ปันสุวรรณ (2553: 99 - 100) ทำวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทีจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 กับแบบปกติ” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทีจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 กับแบบปกติ

2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม อ.เมือง จ.นครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 2 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 และแบบปกติแบบละ 8 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนวรรณคดีไทย 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยคะแนนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยคะแนนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และนักเรียนมีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยมากต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน และบรรยากาศในการเรียน

มัญญา ลาหาญ (2554: 117 - 118) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามแยกผดุงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) หนังสือส่งเสริมการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง จำนวน 6 เรื่อง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสือส่งเสริมการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.80/80.53 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

แมตติงลี่ และ แวนส์ลิกส์ (Mattingly and Vansickle, 1991: 118) ได้ทำการศึกษาวิจัย การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบจิกซอว์ 2 (Jigsaw 2) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคม ศึกษา โดยได้ทำการศึกษาวิจัยกับนักเรียนระดับ 9 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สุ่มนักเรียนจำนวน 23 คน ให้ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบจิกซอว์ 2 (Jigsaw 2) และสุ่มนักเรียน อีก 2 คน ให้ได้รับการสอนแบบดั้งเดิม ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือกัน เรียนรู้แบบจิกซอว์ 2 (Jigsaw 2) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบดั้งเดิม

ฮอลิเดย์ (Holliday, 1995, อ้างถึงในกัลยาณี พลศักดิ์, 2543: 57) ได้ศึกษาผลของ การสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบจิกซอว์ 2 (Jigsaw 2) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ในการเรียนสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ไม่ส่งผลต่อเพศ แต่ส่งผลเรื่องอารมณ์ และความรู้สึก

สเตปคา (Stepka, 1999: 109) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ ชั้นเรียนแบบจิกซอว์กับวิธีเรียนแบบบรรยายในชั้นเรียนระดับอุดมศึกษาของวิทยาลัยชุมชนแห่งหนึ่ง เพื่อศึกษาถึงสิ่งที่เหมือนกันของวิธีการเรียนทั้ง 2 แบบ และศึกษาว่ากลุ่มใดมีผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่า เมื่อวัดผลตอนสิ้นสุดการเรียน ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ใช้วิธีการเรียน แบบร่วมมือแบบจิกซอว์มีค่าคะแนนสูงกว่านักศึกษาที่ใช้วิธีการเรียนแบบบรรยาย การประเมินทัศนคติ ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคลพบว่า นักศึกษาที่ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบเทคนิคจิกซอว์ มีทัศนคติ เป็นไปในทางบวกมากกว่าการใช้วิธีเรียนแบบบรรยาย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในขณะนี้ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยในประเทศที่นำวิธีการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ประกอบกับแบบฝึกทักษะมาสอนอ่าน จับใจความบทร้อยกรอง นอกจากเทคนิคจิกซอว์ 2 ใช้ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีอื่น การสอนอ่านจับใจความบทร้อยกรองกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคอื่น อย่างไรก็ตามทั้งเทคนิคจิกซอว์และจิกซอว์ 2 ต่างก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงและสอดคล้องกันหากแต่เทคนิค จิกซอว์ 2 มีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่แตกต่างจากเทคนิคจิกซอว์ เมื่อศึกษางานวิจัยทั้งภายใน และต่างประเทศสามารถสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จิกซอว์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักเรียน โดยที่ นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกทั้งเปิดโอกาส ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้ศึกษาหาความรู้ตามความเหมาะสม มีความรับผิดชอบในการ เรียนรู้ของตนเองและกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มจะเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนแต่ละคนมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ” เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์ คือ มีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

- 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
- 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 151 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 1 ห้องเรียน คือ ห้อง ม.1/1 มีนักเรียนจำนวน 39 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยขั้นพื้นฐาน (Pre – Experimental Design) แบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนสอบหลัง (One – Group Pretest – Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2549: 144) มีแบบแผนการทดลองดังนี้

T ₁	X	T ₂
----------------	---	----------------

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
X	แทน	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ รวมทั้งสิ้น 5 แผน แผนละ 2 คาบ
2. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง จำนวน 5 ชุด แต่ละชุดมี 4 กิจกรรม
3. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง วิชาภาษาไทย (ก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างและพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

1.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ การอ่านบทร้อยกรองจากวรรณคดี และการสร้างแบบฝึกทักษะ

1.3 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 10 คาบ ไม่รวมการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความสำคัญ		สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์	จำนวน ชั่วโมง
แผนที่ 1	การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ (กลอนแปด)	อ่านและสรุปบทร้อยกรองปัจจุบันประเภทกลอนสุภาพ (กลอนแปด)	1. สามารถบอกลักษณะคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ ได้ 2. สามารถอธิบายความหมายคำศัพท์ตีความ ถอดคำประพันธ์ เรียบเรียงเรื่องราวและจับใจความสำคัญ จากบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ (กลอนแปด)ได้อย่างถูกต้อง	2

ตารางที่ 9 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความสำคัญ		สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์	จำนวน ชั่วโมง
แผนที่ 2	การอ่านจับ ใจความบท ร้อยกรองประเภท กาพย์ยานี 11	อ่านและสรุปบท ร้อยกรองปัจจุบัน ประเภทกาพย์ยานี 11	1. สามารถบอกลักษณะ คำประพันธ์ประเภท กาพย์ยานี 11 ได้ 2. สามารถอธิบาย ความหมายคำศัพท์ ตีความ ถอดคำ ประพันธ์ เรียบเรียง เรื่องราวและจับ ใจความสำคัญ จากบท ร้อยกรองประเภท กาพย์ยานี 11 ได้อย่าง ถูกต้อง	2
แผนที่ 3	การอ่านจับ ใจความบท ร้อยกรองประเภท กาพย์ฉันทน์ 16	อ่านและสรุปบทร้อย กรองปัจจุบันประเภท กาพย์ ฉันทน์ 16	1. สามารถบอกลักษณะ คำประพันธ์ประเภทกาพย์ ฉันทน์ 16 ได้ 2. สามารถอธิบาย ความหมายคำศัพท์ ตีความ ถอดคำประพันธ์ เรียบเรียงเรื่องราวและจับ ใจความสำคัญ จากบท ร้อยกรองประเภทกาพย์ ฉันทน์ 16 ได้อย่างถูกต้อง	2

ตารางที่ 9 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความสำคัญ		สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์	จำนวนชั่วโมง
แผนที่ 4	การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์สุรางคนางค์ 28	อ่านและสรุปบทร้อยกรองปัจจุบันประเภทกาพย์สุรางคนางค์ 28	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถบอกลักษณะคำประพันธ์ประเภทกาพย์สุรางคนางค์ 28 ได้ 2. สามารถอธิบายความหมายคำศัพท์ตีความ ถอดคำประพันธ์เรียบเรียงเรื่องราวและจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองประเภทกาพย์สุรางคนางค์ 28 ได้อย่างถูกต้อง 	2
แผนที่ 5	การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ	อ่านและสรุปบทร้อยกรองปัจจุบันประเภทโคลงสี่สุภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถบอกลักษณะคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ได้ 2. สามารถอธิบายความหมายคำศัพท์ตีความ ถอดคำประพันธ์เรียบเรียงเรื่องราวและจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองประเภทกาพย์โคลงสี่สุภาพ ได้อย่างถูกต้อง 	2
รวม				10

แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดรวบยอดหรือหลักการของการเรียน ทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียนเพื่อเชื่อมโยงให้เข้ากับเนื้อหาใหม่ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และแจ้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียน แนะนำระเบียบในการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม การช่วยเหลือกันในกลุ่ม เพื่อจะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ และบรรลุตามเป้าหมายของกลุ่ม

2. ขั้นกิจกรรม ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสามารถ และครูเสนอหัวข้อเรื่องในการเรียนแก่ผู้เรียน โดยการเตรียมเนื้อหาและสื่อการสอนที่เหมาะสมมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงหลักการ มโนคติความคิดรวบยอดของการเรียนรู้

3. ขั้นการศึกษากลุ่มย่อย ครูแบ่งหัวข้อเรื่องที่จะศึกษาออกเป็นประเด็นย่อยเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่า ตนศึกษาหัวข้อใด แล้วให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนแยกกันไปศึกษาร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ที่สนใจในหัวข้อเดียวกันให้เข้าใจอย่างแจ่มชัด จากนั้นให้กลับมากลุ่มเดิม อธิบายเนื้อหาที่ตนเองไปศึกษาให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มเข้าใจ โดยผลัดกันอธิบาย

4. ขั้นฝึกฝน นักเรียนทุกคนและทุกกลุ่มทำแบบฝึกทักษะ

5. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนรวบรวมความรู้ที่ได้จากขั้นกิจกรรมและขั้นฝึกฝนแล้วนำมาสรุปให้ได้สาระสำคัญตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยสรุปในรูปแบบของแผนผังความคิด

6. ขั้นการทดสอบย่อย ผู้เรียนจะต้องได้รับการทดสอบย่อยจากการทำแบบทดสอบและคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม ผู้เรียนทุกคนจะต้องทำข้อสอบตามความสามารถของตนโดยไม่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การคิดคะแนนในการพัฒนาตนเองและของกลุ่ม ซึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากการเปรียบเทียบคะแนนที่สอบได้กับคะแนนฐาน (Base Score) โดยคะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียนซึ่งผู้เรียนจะทำได้หรือไม่จะขึ้นอยู่กับความขยันที่เพิ่มขึ้นจากครั้งก่อนหรือผู้เรียนทุกคนมีโอกาสได้คะแนนสูงสุดเพื่อช่วยกลุ่มหรืออาจจะไม่ได้เลยถ้าหากได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนฐานเกิน 10 คะแนน

7. ขั้นประเมินผลและการยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ ครูเป็นผู้ประเมินผลพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการสังเกต การตั้งคำถาม การทำแบบทดสอบ การให้นักเรียนทำแบบประเมินผลหลังเรียน และเมื่อคะแนนถึงเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้ โดยกำหนดรางวัล ได้แก่ กลุ่มเก่ง กลุ่มเก่งมาก และกลุ่มยอดเยี่ยม

8. เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ด้านการใช้ภาษาและเนื้อหา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

9. เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ ต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 1 คน ด้านการสอน 1 คน และด้านการวัดผลและประเมินผล 1 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

นำผลการพิจารณาไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยมีสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยค่า IOC จะต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 แสดงว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้กับเนื้อหา จากผลการประเมินได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

10. ปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนห้องอื่น ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง โดยใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 36 คน

11 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่แก้ไขแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือการวิจัย

จากขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สามารถสรุปได้ดังแผนภาพที่ 2

ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2
ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

แผนภาพที่ 2 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

2. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่

2.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2

2.1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

2.1.3 วิเคราะห์เนื้อหาสาระเกี่ยวกับการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

2.1.4 ดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับร่าง ซึ่งในแบบฝึกประกอบด้วย คำชี้แจง จุดประสงค์ กิจกรรม ทั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบฝึกทักษะจำนวน 5 ชุด โดยใช้เนื้อหาในแบบฝึกทักษะเป็นบทร้อยกรองปัจจุบันที่ไม่ซ้ำกับที่ใช้สอน แต่ละชุดมี 4 กิจกรรม ดังนี้

- 1) กิจกรรมที่ 1 การแปลความหมายของคำศัพท์หรือกลุ่มคำ
- 2) กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง
- 3) กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง
- 4) กิจกรรมที่ 4 การเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

2.1.5 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับร่าง ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.1.6 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านแบบฝึกทักษะ เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงของแบบฝึกทักษะ หลังจากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง มีความสอดคล้องเหมาะสม
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองนั้นมีความสอดคล้องเหมาะสม
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองนั้นไม่มีความสอดคล้องเหมาะสม

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ต้องได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จากผลการประเมินได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อต่ำสุดคือ 0.67 ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อสูงสุดคือ 1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก ฉ)

2.1.7 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่เคยศึกษาเนื้อหาเนื้อมาก่อน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จากสูตร E_1 / E_2 โดยนำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นไปทดลองตามขั้นตอนแบบการทดลองกลุ่มย่อย และการทดสอบภาคสนาม แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

2.1.7.1 หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบกลุ่มย่อย โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่มีระดับผลการเรียนภาษาไทยระดับ เก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 3 คน เพื่อหาข้อบกพร่องด้านเนื้อหา และความเหมาะสมกับเวลา นำข้อมูลมาหาประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งปรากฏผล พบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ในกลุ่มย่อยนี้มีค่าเท่ากับ 81.37/80.55 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ) จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างทดลองใช้แบบฝึกทักษะพบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำแบบฝึกทักษะ อ่านและเข้าใจคำชี้แจงในทุกกิจกรรมมากขึ้น แต่ตอบคำถามผิด เนื่องจากนักเรียนขาดการคิดวิเคราะห์ ครูจึงคอยชี้แนะแนวทางการวิเคราะห์และคอยให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ

2.1.7.2 หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบภาคสนาม โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และไม่ใช่เรียนในกลุ่มทดลองแบบกลุ่มย่อย เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อหาข้อบกพร่องด้านเนื้อหา และความเหมาะสมกับเวลาอีกครั้ง นำข้อมูลมาหาประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งปรากฏผลพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ในแบบภาคสนามนี้มีค่าเท่ากับ 80.19/80.83 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ)

2.1.7.3 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

3. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง วิชาภาษาไทย (ก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ) เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

3.1 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปี พ.ศ. 2551

3.1.2 ศึกษาวิธีการเขียนและสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

3.1.3 วิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

3.1.4 จัดทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบ

ตารางที่ 10 ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้						รวม (ข้อ)
	รู้/จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	
บทร้อยกรองปัจจุบันประเภทกลอนสุภาพ							
- สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	-	1	-	-	1	1	3
- ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-
- ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	-	1	1	-	-	-	2
- บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	-	-	-	-	-	-	-
บทร้อยกรองปัจจุบันประเภทกาพย์ยานี 11							
- สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	-	1	-	-	-	-	1
- ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง	-	1	-	-	-	-	1
- ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	-	3	-	-	1	2	6
- บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	-	-	-	1	-	-	1
บทร้อยกรองปัจจุบันประเภทกาพย์ฉกั 16							
- สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	-	2	-	-	-	-	2
- ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-
- ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	-	2	2	2	-	1	7
- บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 10 ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง(ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้						รวม (ข้อ)
	รู้จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	
บทร้อยกรองปัจจุบันประเภทกาพย์สุรางคนางค์ 28							
- สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	-	3	-	-	-	-	3
- ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-
- ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	1	-	1	-	1	-	3
- บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	-	1	-	-	-	-	1
บทร้อยกรองปัจจุบันประเภทโคลงสี่สุภาพ							
- สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	-	2	-	-	-	-	2
- ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-
- ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	1	2	-	1	1	1	6
- บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	-	1	1	-	-	-	2
รวม	2	20	5	4	4	5	40

3.1.5 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองที่เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

3.1.6 เสนอแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองก่อนและหลังเรียนการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา ความถูกต้องของข้อคำถาม จากนั้นปรับปรุงและแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.1.7 เสนอแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการเรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 และด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา ความถูกต้องของข้อคำถาม (Content Validity) โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดความสามารถมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดความสามารถมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดความสามารถไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

โดยค่า IOC จะต้องมามีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 แสดงว่ามีความเหมาะสม และสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ จากผลการประเมินพบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง 0.67 - 1.00 จำนวน 59 ข้อ มีเพียง 1 ข้อ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.33 ผู้วิจัยจึง ตัดแบบทดสอบข้อนั้นออก

3.1.8 นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง จำนวน 59 ข้อ ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัย และพัฒนาการศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน ที่เคยเรียนเรื่องการอ่าน จับใจความบทร้อยกรองมาแล้ว

3.1.9 ตรวจสอบคำตอบแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน

3.1.10 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพรายข้อโดยหาค่าความยากง่าย (level of difficulty หรือค่า p) และค่าอำนาจจำแนก (discrimination หรือ ค่า r) โดยได้แบบทดสอบมีคุณภาพตามเกณฑ์ และคัดเลือกข้อสอบไว้ 40 ข้อ โดยมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.26 - 0.78 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.87

3.1.11 นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ที่คัดเลือกไว้ 40 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามสูตร KR - 20 ของ คูเดอร์ และ ริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

3.1.12 นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง จำนวน 40 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงตามเกณฑ์แล้ว ไปใช้ทดสอบก่อนเรียน (pre - test) และทดสอบหลังเรียน (post - test)

จากขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง สามารถสรุปได้ดังแผนภาพที่ 3

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง แบบปรนัย

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ เพื่อเป็นแนวทาง ในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ สอบถามใน 3 ประเด็น คือ 1) บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนการสอน 3) ประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งคำถามที่ใช้มีการกำหนดค่าความคิดเห็นตามรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 เกณฑ์การกำหนดค่าความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น	ค่าคะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

สำหรับการให้ความหมายค่าที่วัดได้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการให้ความหมาย ซึ่งพัฒนามาจาก แนวคิดของเบสท์ (Best W. John., 1997: 190, อ้างถึงใน สำนักทดสอบการศึกษา, 2543: 47 – 57) ดังนี้

ตารางที่ 12 เกณฑ์การแปลความหมายของค่าความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย
เห็นด้วยมากที่สุด	4.50 – 5.00
เห็นด้วยมาก	3.50 – 4.49
เห็นด้วยปานกลาง	2.50 – 3.49
เห็นด้วยน้อย	1.50 – 2.49
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1.00 – 1.49

4.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษาให้ถูกต้อง

4.4 ปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาไทย วิธีการสอน และการวัดและประเมินผล พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

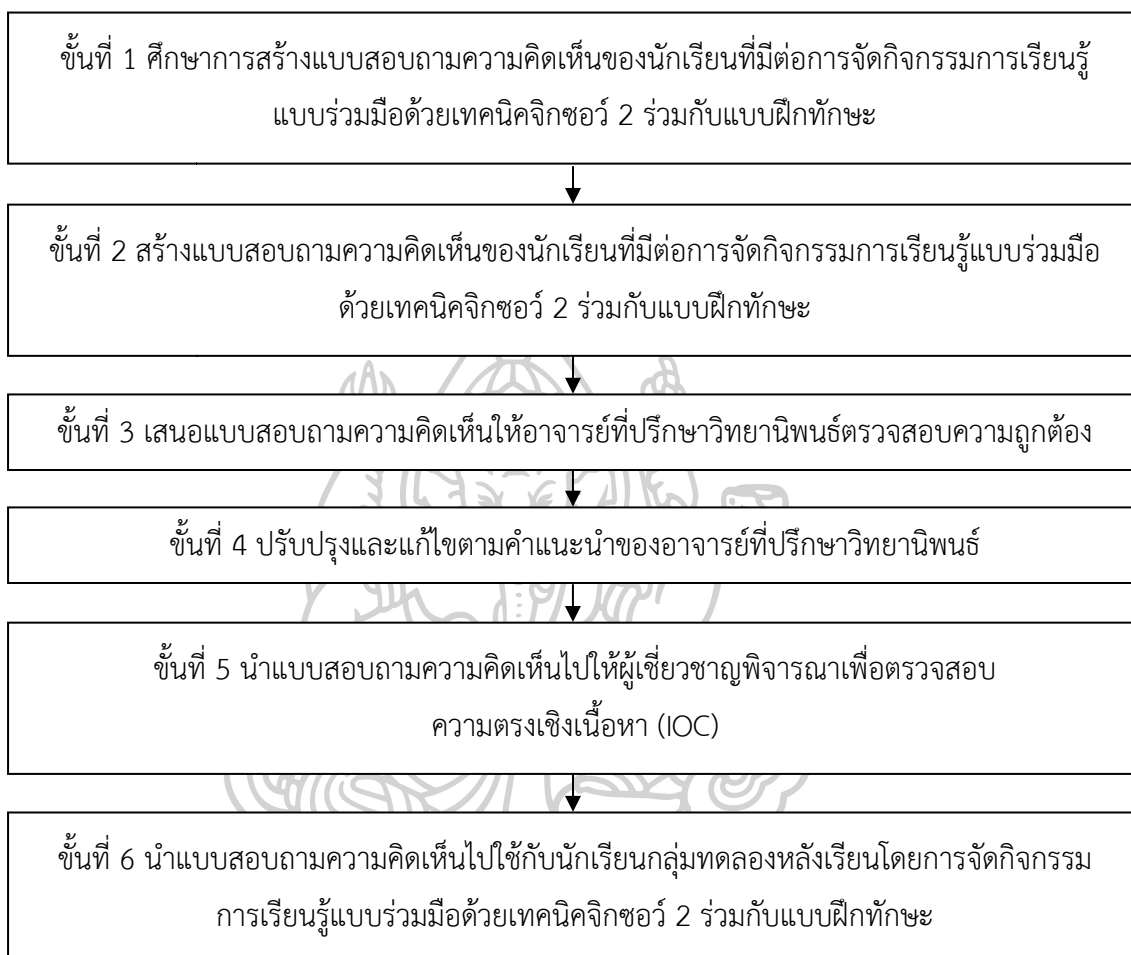
+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด

ซึ่งแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ควรมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.50 ขึ้นไป จากผลการประเมินได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

4.6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ดังรายละเอียดแผนภาพที่ 4

**ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ**

แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ผู้วิจัยทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่องการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง แล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มทดลองโดยการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ผู้วิจัยทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลอง ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน แต่สลับตัวเลือก แล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนหลังเรียนสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

4. สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนของกลุ่มทดลองด้วยแบบสอบถามความคิดเห็น หลังการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานและเพื่อสรุปการทดลองดังนี้

1. วิเคราะห์ความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t – test dependent)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ” เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง และแบบสอบถามความคิดเห็น ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา โดยทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์และข้อคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

กลุ่มทดลอง	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t - test	Sig.
การทดสอบก่อนเรียน	39	40	25.69	3.70	4.196*	.000
การทดสอบหลังเรียน	39	40	29.17	3.55		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 พบว่าผลความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ หลังเรียน ($\bar{X} = 29.17$, S.D.= 3.55) สูงวก่อนเรียน ($\bar{X} = 25.69$, S.D. = 3.70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ตารางที่ 14 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านบรรยากาศ					
1	นักเรียนรู้สึกสนุก มีความสุขในการร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้และทำแบบฝึกทักษะ	4.28	0.55	เห็นด้วยมาก	4
2	ครูเป็นกันเองกับนักเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น	4.61	0.54	เห็นด้วยมากที่สุด	1
3	ครูคอยช่วยเหลือแนะนำนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.51	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด	2
4	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบมากขึ้น	4.12	0.61	เห็นด้วยมาก	5
5	นักเรียนได้ใช้ความคิดทุกครั้งในการร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้และทำแบบฝึกทักษะ	4.33	0.62	เห็นด้วยมาก	3
รวมด้านบรรยากาศ		4.37	0.36	เห็นด้วยมาก	(1)
ด้านการจัดการเรียนรู้					
6	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม และสรุปบทเรียนได้ด้วยตนเอง	4.23	0.80	เห็นด้วยมาก	1
7	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะเป็นลำดับไม่สับสนช่วยให้ นักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาบท ร้อยกรองที่อ่านได้	3.92	0.77	เห็นด้วยมาก	3
8	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	4.10	0.78	เห็นด้วยมาก	2
รวมด้านการจัดการเรียนรู้		4.08	0.70	เห็นด้วยมาก	(3)

ตารางที่ 14 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
9	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทหรือกรอบประเภทต่าง ๆ ที่อ่านมากขึ้น	4.23	0.58	เห็นด้วยมาก	5
10	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการอ่านจับใจความบทหรือกรอบครั้งต่อไป	4.25	0.49	เห็นด้วยมาก	3
11	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความบทหรือกรอบได้ดีขึ้น	4.28	0.55	เห็นด้วยมาก	2
12	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความบทหรือกรอบมากขึ้น	4.43	0.59	เห็นด้วยมาก	1
13	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและตั้งใจอ่านมากขึ้น	4.25	0.67	เห็นด้วยมาก	3
14	นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความบทหรือกรอบซึ่งเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.20	0.73	เห็นด้วยมาก	6
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ		4.28	0.38	เห็นด้วยมาก	(2)
ภาพรวม		4.27	0.37	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 14 พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากทุกด้าน ซึ่งเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่หนึ่งด้านบรรยากาศ

ในการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 ลำดับรองลงมาคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 และด้านการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 ซึ่งแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านบรรยากาศ นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูเป็นกันเองกับนักเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความบทร้อยกรองมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความบทร้อยกรองซึ่งเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73

ด้านการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม และสรุปทบทวนได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะเป็นลำดับไม่สับสนช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาบทร้อยกรองที่อ่านได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ” เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 1/1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จำนวน 39 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ซึ่งผ่านการตรวจคัดค้านีความสอดคล้อง IOC ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 2) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง จำนวน 5 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ ชุดที่ 2 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ชุดที่ 3 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ฉบัง 16 ชุดที่ 4 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์สุรางคนางค์ 28 และชุดที่ 5 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 การหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนแบบการทดลองกลุ่มย่อยได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.37/80.55 และการทดสอบภาคสนามได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.19/80.83 3) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.26 - 0.78 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.87 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ ประเมินในด้านการบรรยายการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00 และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้
2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สามารถอภิปรายดังนี้

1. ความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้เรื่องอ่านจับใจความบทร้อยกรอง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เป็นวิธีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทั้งด้านทักษะการอ่านและทักษะทางสังคม โดยเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มแรงจูงใจทางการเรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกกระตือรือร้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วนำความรู้มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันภายในสมาชิกกลุ่ม จึงเป็นการฝึกทักษะทางสังคม ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกภูมิใจในการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้ศึกษามาให้แก่สมาชิกในกลุ่ม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีการร่วมกันปรึกษา เรียนรู้และทำใบงานภายในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเพิ่มความเข้าใจและจดจำได้มากขึ้น สามารถนำไปถ่ายทอดต่อสมาชิกกลุ่มบ้านได้ถูกต้อง ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากขั้นตอนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการศึกษากลุ่มย่อย

หลังจากที่นักเรียนได้เข้ากลุ่มบ้าน โดยสมาชิกในกลุ่มบ้านประกอบด้วยสมาชิกที่เรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน จากชั้นที่ 2 ชั้นกิจกรรมแล้ว ในชั้นที่ 3 นักเรียนต้องแยกย้ายเข้ากลุ่มใหม่ที่เรียกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อไปศึกษาความรู้ทั้งหมด 4 หัวข้อตามเกณฑ์ที่ครูจัดคือ นักเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มบ้านคนที่ 1 จะเป็นนักเรียนที่มีความสามารถต่ำจะต้องอยู่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มที่ 1 ซึ่งจะได้ศึกษาความรู้ที่ไม่ยากนักและมีจำนวนเนื้อหาน้อย สำหรับสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 3 และ 4 จะได้อยู่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตามความสามารถทางการเรียนเดิมของตน แล้วศึกษาเรียนรู้จาก ใบความรู้ที่ได้รับในแต่ละกลุ่ม รวมทั้งช่วยกันทำใบงานในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้สำเร็จ แล้วสมาชิก แยกกลับมากลุ่มบ้านเดิม เพื่ออธิบายเนื้อหาที่ตนเองไปศึกษาให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มเข้าใจ โดยผลัดกันอธิบายเนื้อหาที่ได้ไปศึกษามาจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจนครบทุกคน นอกจากนี้ขั้นตอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 3 ชั้นการศึกษากลุ่มย่อย ยังส่งเสริมความสำคัญของผู้เรียน ทุกคนต่อกลุ่มได้เป็นอย่างดี เพราะผู้เรียนแต่ละคนจะมีบทบาทในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และต้องนำความรู้ ที่ได้รับกลับไปอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มบ้านของตนเองให้เข้าใจ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ ดังที่ วิณา ประชากุลและประสาธ เนืองเฉลิม (2553: 205) กล่าวไว้ว่า หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือเน้นให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมด้วยกันในการเรียนรู้มากกว่าแข่งขันกันซึ่งการแข่งขันทำให้เกิดสถานการณ์แพ้ ชนะ อันเป็นสถานการณ์ที่ตีกว่าทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา การเรียนรู้แบบนี้มุ่งให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง ด้วยการร่วมมือและการช่วยเหลือจากเพื่อน รวมทั้งได้พัฒนา ทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้าง ความสัมพันธ์ รวมทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด การแก้ปัญหาและอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของวอร์เรนทิวา รอดแรงคำ (2540: 98) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จิกซอร์ว 2 ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการทำงาน ช่วยเหลือสนับสนุนความสำเร็จของกัน และกัน โดยที่ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มจะรับผิดชอบงานส่วนของตน และทุกคนตระหนักในการทำงาน ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของซูซาน เลคโลว์ (Susan Ledlow, 2003: Website) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือกันในกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มบรรลุความสำเร็จ มีการพึ่งพาอาศัยกันในทางบวก เป็นการรับรู้ ว่าไม่มีใครสำเร็จได้ถ้าทุกคนในกลุ่มไม่ช่วยกันรับผิดชอบทำให้สำเร็จ

นอกจากนี้การทำแบบฝึกทักษะ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น สามารถพัฒนาและเสริมสร้างประสบการณ์ ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือกระทำจริงจึงทำให้จดจำและ เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาตนเอง และพบข้อบกพร่องจากการ เรียนซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจและประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่ม มากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะจำนวน 5 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 การอ่านจับใจความ

บทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ ชุดที่ 2 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ชุดที่ 3 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ฉบัง 16 ชุดที่ 4 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์สุรางคนางค์ 28 และชุดที่ 5 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นประกอบด้วยคำชี้แจง ขั้นตอนการใช้สำหรับนักเรียน วัตถุประสงค์ของการทำแบบฝึกทักษะและจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะพบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองได้ดีขึ้น เข้าใจบทร้อยกรองเรื่องที่อ่าน ตอบคำถามจากบทร้อยกรองเรื่องที่อ่านได้ และสามารถนำความรู้ที่จากการฝึกอ่านจับใจความบทร้อยกรองไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเรียนรู้บทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ผ่านการอ่านด้วยตนเองได้ ดังจะเห็นได้จากแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความทั้ง 5 ชุด โดยเฉพาะกิจกรรมที่ 4 การเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง ตั้งแต่แบบฝึกทักษะชุดที่ 2 เป็นต้นไปนั้นผู้เรียนมีการเขียนตอบคำถามจากเรื่อง และสามารถเรียบเรียงเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่อ่าน จนสามารถสรุปเป็นใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องมาจากแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองแต่ละชุดจะประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหมด 4 กิจกรรม ซึ่งผู้เรียนจะไม่สามารถทำกิจกรรมที่ 4 ได้สำเร็จ ถ้าขาดการทำแบบฝึกทักษะตั้งแต่กิจกรรมที่ 1 การแปลความหมายของคำศัพท์หรือกลุ่มคำ กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง และกิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง

โดยกิจกรรมที่ 1 ของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองทุกชุดจะเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นกิจกรรมค้นหาความหมายของคำศัพท์จากบทร้อยกรองเรื่องที่กำหนดให้เหมือนกันทุกชุด แต่จะมีรูปแบบของกิจกรรมค้นหาความหมายของคำศัพท์ที่แตกต่างกันไป เพื่อเป็นการกระตุ้น สร้างความสนใจ ไม่เกิดความเบื่อหน่าย และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการหาความหมายของคำศัพท์เพิ่มมากขึ้น เช่น แบบฝึกทักษะชุดที่ 1 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ ในกิจกรรมที่ 1 จะมีรูปแบบการหาความหมายของคำศัพท์โดยการจับคู่ความหมายกับคำศัพท์ แบบฝึกทักษะชุดที่ 2 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 รูปแบบของกิจกรรมที่ 1 จะมีลักษณะเป็นปริศนาอักษรไขว้ โดยให้เขียนตัวอักษรประกอบเป็นคำลงไปในรอบอักษรไขว้ให้ตรงกับความหมายของคำศัพท์ที่อยู่ด้านล่าง แบบฝึกทักษะชุดที่ 3 กิจกรรมที่ 1 มีลักษณะเป็นการค้นหาความหมายของคำศัพท์เติมลงในช่องว่าง และแบบฝึกทักษะชุดที่ 5 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ มีลักษณะเป็นการนำคำศัพท์มาเติมให้ตรงกับความหมายของศัพท์นั้น ๆ จากลักษณะของรูปแบบกิจกรรมที่ 1 จะเห็นว่ามีความหลากหลาย และช่วยดึงดูดความสนใจผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้วิธีการหาความหมายของคำศัพท์ได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งกิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง ในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความทุกชุดจะมีรูปแบบเป็นการจับคู่เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องให้ถูกต้องตรงกับ

เนื้อเรื่องของบทร้อยกรองที่อ่าน สำหรับกิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่องจะมีรูปแบบเป็นการกำหนดคำถามจากบทร้อยกรองแล้วให้ตอบคำถาม การตอบคำถามแบบเลือกตอบถูกผิด โดยลักษณะคำถามมีการถามข้อคิดจากเรื่องและการนำข้อคิดจากเรื่องทีอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงอีกด้วย ตลอดจนผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างแบบฝึก มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบฝึกทักษะ ตรวจสอบโดยการทดลองหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย และภาคสนามทำให้แบบฝึกทักษะมีความสมบูรณ์ทั้งเนื้อหา กิจกรรม และภาษาที่ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา รวมนใหม่ (2553: 106) ที่กล่าวว่าแบบฝึกทักษะที่ดีต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะอย่างมีระบบ การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง จึงทำให้แบบฝึกมีความสมบูรณ์เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง นิทาน เพลง เรื่องสั้น บทความ และข่าว สามารถนำไปฝึกให้เกิดความชำนาญเป็นทักษะ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสอดคล้องกับ รังษิมา สุริยารังสรรค์ (2555: 79) ที่กล่าวว่าแบบฝึกที่มีการใช้เนื้อหาที่หลากหลายเป็นเรื่องราวใกล้ตัวผู้เรียน มีภาพประกอบที่เหมาะสมดึงดูดความสนใจ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน จะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความดีขึ้น มีความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ ดังจะเห็นได้จากแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองชุดที่ 1 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ มีการนำบทร้อยกรองเรื่องเกี่ยวกับตำนานนิทานของพระเจ้าอู่ทอง ซึ่งมีประวัติการตั้งเมืองในบริเวณอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองชุดที่ 5 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ เนื้อหาบทร้อยกรองเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพลัดพรากจากภูมิลำเนาเดิมจังหวัดสุพรรณบุรีของคุณศิวกานท์ ปทุมสูตรเพื่อมาศึกษาต่อที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเนื้อหาของบทร้อยกรองที่นำมาใช้ในแบบฝึกทักษะแต่ละชุดนั้นล้วนเกี่ยวข้องกับหรือใกล้กับภูมิลำเนาของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก เช่นเดียวกับ ณิชชาพร ปรีชาวิภาช (2555: 101) ที่กล่าวว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นมาจากความต้องการของนักเรียน มีเนื้อหาใกล้ตัว มีภาพประกอบ เนื้อหาที่มีความหลากหลายอยู่ในความสนใจของผู้เรียน การลำดับเนื้อหาและกิจกรรมจากง่ายไปหายาก ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการอ่านจับใจความได้จากแบบฝึกทักษะด้วยตนเอง

จากผลการทดลองและงานวิจัยต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าการสร้างแบบฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและเป็นเรื่องราวใกล้ตัวของผู้เรียน ควรมีภาพประกอบเรียงลำดับกิจกรรมแบบฝึกจากง่ายไปหายาก และมีการทดลองใช้แบบฝึกทักษะ และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนมีความเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วยมากในทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับ สุดท้าย เมื่อพิจารณาแต่ละด้านย่อย พบว่า ในด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ประเด็นที่นักเรียนเห็น ด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ ครูเป็นกันเองกับนักเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 เป็นการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันโดยครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะ ให้คำปรึกษา กระตุ้นนักเรียน ให้เกิดความคิด เกิดความเชื่อมโยงในการทำกิจกรรมในชั้นเรียนต่าง ๆ เท่านั้น ซึ่งอาจเป็นผล ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกประหม่าหรือเกร็งในการทำงานด้วยตนเอง ดังเช่น ในขั้นฝึกฝน ครูให้นักเรียน ทุกคนและทุกกลุ่มทำแบบฝึกทักษะ ซึ่งครูจะคอยสังเกต ติดตาม ให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักเรียน ตลอดเวลาอย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลให้นักเรียนรู้สึกว่าการสนทนากับเพื่อนมากกว่ารู้สึก ว่าเป็นผู้ที่คอยมอบหมายสั่งงานอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อาทซท์และนิวแมน (Artz and Newman, 1990: 448 - 449) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนมีหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือชี้แนะ แหล่งข้อมูล และจัดหาสื่ออุปกรณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ และ พรรณรัตน์ เเงาธรรมสาร (2533: 35 - 36) ที่กล่าวว่า บทบาทของครูในการเรียนแบบร่วมมือกัน ครูจะเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ สังเกตการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม และในขั้นสรุป นักเรียน ได้รวบรวมความรู้ที่ได้จากขั้นกิจกรรมและขั้นฝึกฝนนำมาสรุปสาระสำคัญในรูปแบบของแผนผัง ความคิด ซึ่งในขั้นนี้นักเรียนจะมีโอกาสได้นำเสนองานที่สรุปเป็นแผนผังความคิดตามลำดับของกลุ่ม โดยนักเรียนกลุ่มที่นำเสนอแล้วหรือยังไม่ได้นำเสนอจะเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับชิ้นงานของเพื่อน กลุ่มอื่นในขณะที่นำเสนอ ทำให้เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องที่เรียนซึ่งกันและกันภายใน ชั้นเรียน เมื่อนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นักเรียนก็จะได้รับความรู้ใหม่ ทำให้ เกิดความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น จึงสามารถพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความ บทหรือกรองของนักเรียนให้ดีขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของวัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545: 42) ที่ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุดคือ กระบวนการกลุ่มที่สมาชิกในกลุ่มจะต้อง ช่วยเหลือกันและกัน แลกเปลี่ยนและแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้พูดคุยและอภิปราย ร่วมกัน และได้ร่วมกันสรุปความคิดรวบยอด เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ด้วยดี และนักเรียนเห็น ด้วยเป็นลำดับสุดท้ายคือ นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็น เพราะในขั้นสรุปที่มีการนำเสนอแผนผังสรุปความคิด นักเรียนอาจเสนอความคิดเห็นได้ไม่ทั่วถึงนัก เนื่องจากเวลาที่มีจำกัดและต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นอื่นด้วย

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความบทร้อยกรองมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้วิธีนี้มีวิธีและขั้นตอนที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ มีการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่มีความหลากหลายที่ช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะและเข้าใจในการอ่านบทร้อยกรอง เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ จึงทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านที่ดีมากขึ้น สอดคล้องกับอภิปัญญาไชยสุข (2553: 104) ที่กล่าวว่า การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านบทร้อยกรอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD พบว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้านการอ่านบทร้อยกรอง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการอ่านบทร้อยกรองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่หลากหลายวิธีเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ โดยใช้สื่อต่าง ๆ ทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อีกทั้งการสอนของครูที่คอยแนะนำและให้ความรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรม และการให้ความสำคัญในการสอน จึงทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้าย คือ นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความบทร้อยกรองซึ่งเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนบางคนอาจจะยังไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับไปใช้กับวิชาอื่น ๆ ได้

ด้านการจัดการเรียนรู้ ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม และสรุปทบทวนได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง กล่าวแสดงออกและนำเสนอความรู้ของตนในเพื่อนในกลุ่มฟัง สอดคล้องกับสมบัติ กาญจนารักพงษ์ (2547: 15) ที่ได้กล่าวไว้ว่า วิธีสอนแบบกลุ่ม เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเอง นักเรียนในกลุ่มเก่งจะช่วยเหลือและยอมรับนักเรียนกลุ่มอ่อน ทำให้นักเรียนกลุ่มอ่อนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความต้องการที่เรียนมากขึ้น ผลที่ตามมาคือ ผลคะแนนที่ได้ก็จะมากขึ้นตามไปด้วย และผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนก็จะดีขึ้น และประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับสุดท้าย คือ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะเป็นลำดับไม่สับสนช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาบทร้อยกรองที่อ่านได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะนั้นเป็นการสอนที่ให้นักเรียน คิดเป็นระบบ เป็นขั้นตอน และนักเรียนต้องร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม ซึ่งในการจัดการเรียนรู้จะมีหลายขั้นตอน โดยเฉพาะในขั้นขั้นการศึกษากลุ่มย่อย ซึ่งนักเรียนในกลุ่มแต่ละคนต้องแยกกันไปศึกษาร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ แล้วกลับมาถ่ายทอดความรู้ให้สมาชิกในกลุ่มเดิมเข้าใจ ซึ่งเป็นการเรียนรู้เป็นลำดับขั้น อาจส่งผลทำให้นักเรียนเกิดความสับสนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ ชั้นกิจกรรม ชั้นการศึกษากลุ่มย่อย ชั้นฝึกฝน และขั้นสรุป ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับเรื่องความร่วมมือของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อกลุ่ม เพราะบางครั้งมีนักเรียนในบางกลุ่มที่ละเลยไม่รับผิดชอบ และไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ครูผู้สอนจึงควรกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม

2. ขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นการศึกษากลุ่มย่อย ซึ่งมีการเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีนักเรียนบางส่วนที่ขาดสมาธิ และไม่ให้ความสนใจกับการศึกษาใบความรู้เท่าที่ควร ดังนั้นครูควรกำหนดกฎกติกาที่ชัดเจนในการปฏิบัติกิจกรรม หรือเสริมแรงจูงใจสำหรับนักเรียนที่มีความตั้งใจ และสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม

3. จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำแบบฝึกทักษะ พบว่า นักเรียนมักข้ามขั้นตอนการศึกษาคำแนะนำในการทำแบบฝึกทักษะ ขั้นตอนการอ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงในแต่ละกิจกรรม โดยลงมือทำแบบฝึกทักษะเลย เมื่อพบปัญหาค่อยกลับมาศึกษาคำชี้แจง ดังนั้นก่อนการทำแบบฝึกทักษะครูควรแนะนำนักเรียนให้ปฏิบัติตามขั้นตอน โดยเริ่มจากศึกษาคำแนะนำในการทำแบบฝึกทักษะ อ่านและทำความเข้าใจคำชี้แจงของทุกกิจกรรม แล้วจึงลงมือทำแบบฝึกทักษะ และตรวจสอบความถูกต้องจากเฉลย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับใช้ในการสอนวิชาภาษาไทยในทักษะการอ่านด้านอื่น ๆ เช่น การอ่านตีความ การอ่านวิเคราะห์ และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2. ควรมีการวิจัยที่นำเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะไปใช้ในการสอนทักษะด้านอื่นในวิชาภาษาไทย เช่น การเขียน การฟัง การพูด เป็นต้น

3. ควรขยายผลการวิจัย โดยนำการวิจัยที่นำเทคนิคจิกซอร์ว 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะไปใช้สำหรับรายวิชาอื่น และระดับชั้นอื่นด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกพร แสงสว่าง. (2540). “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันในรายวิชา ส 305 โลกของเราของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์กับการสอนปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2526). **คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). **การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนจิตวิทยาระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2545). **เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2546). **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมศิลปากร. (2513). **ประถม ก กา ประถม ก กา หัดอ่าน ปฐมมาลา อักษรนิติ แบบเรียนหนังสือไทย**. พระนคร. กรมศิลปากร.
- _____. (2546). **กวีวิจารณ์สัมผัสใจ**. กรุงเทพมหานคร. กรมศิลปากร.
- ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. (2533). “ใช้วิชาภาษาไทยเพื่อแสวงหาความรู้.” **วิทยาสารก้าวไกล 1** (กันยายน 2533): 50 – 51.
- _____. (2545). **แนวการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กัญจนา รวมใหม่. (2553). “ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบเทคนิค STAD.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กัลยา สหชาติโกสีห์ และคณะ. (2545). **สื่อการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.

- กัลยาณี พลศักดิ์. (2543). “การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการเรียนแบบร่วมมือ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2539). **การออกแบบการเรียนการสอน**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กาญจนา นาคสกุล และคณะ. (2521). **การใช้ภาษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย.
- กานต์มณี ศักดิ์เจริญ. (2546). **ปฏิกะการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.
- การุณันท์ รัตนแสนวงษ์. (2555). **THI 118 การอ่านและการเขียนเชิงวิชาการ Academic reading
and Writing**. กรุงเทพมหานคร: แสงจันทร์การพิมพ์.
- กำชัย ทองหล่อ. (2543). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น.
- กุศยา แสงเดช. (2552). **คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับ
ประถมศึกษาปีที่ 4**. เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2552. เข้าถึงได้จาก <http://academy.chaiyaphum3.go.th/view1.php? qID=55>.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2517). **วรรณกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร: แผนกเอกสารและการพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนิษฐา แสงภักดี. (2540). “การใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียนสรุปความ จากบทร้อยแก้ว “พัฒนากุล”
จังหวัดสระบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จันทวรรณ เทวรักษ์. (2533). **เสน่ห์คน**. กรุงเทพมหานคร: ศรีมงคลการพิมพ์.
- จันทรา ตันติพิงสานุรักษ์. (2543). “การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning).” **วิชาการ**
3, 12 (ธันวาคม): 36 - 55.
- จารุวรรณ เทียนเงิน. (2547). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การพินิจวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ใช้วิธีสอนตามแนวคิดของสเตอร์นเบอร์กกับวิธีสอนปกติ.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- จีเรียง บุญสม. (2543). “ผลของเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกับการเสริมแรงที่มีต่อเจตคติความสามารถในการ
อ่านออกเสียงและความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มี
ความสามารถในการอ่านต่ำ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาทยัน อิมสาราญ. (2547). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
พี. เพรส จำกัด.

- จุฑามาศ กันตื๊บ. (2554). “การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เรื่องการเขียนสะกดคำ โดยใช้เทคนิค จิกซอร์ 2 ร่วมกับเกมการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉวีวรรณ กীরติกร. (2538). **เอกสารประกอบการอบรมการพัฒนาการคิดคำนวณของนักเรียนระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉวีลักษณ์ บุญยกกาญจนะ. (2525). **จิตวิทยาการอ่าน**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). **เทคนิคการอ่าน**. กรุงเทพมหานคร: บุรพาสานส์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2520). **ระบบสื่อการสอน**. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2537). “หน่วยที่ 14 ชุดการสอนระดับประถมศึกษา.” ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อ การสอนระดับประถมศึกษา**, หน้า 129. พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และ กิตยวดี บุญเชื้อ. (2516). **หนูน้อยพลอยเพลิง รวมบทร้อยกรองสำหรับเด็ก ประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการโครงการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย.
- _____. (2519). **ภาษาไทยสำหรับครู**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2541). **การเขียน 2**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- _____. (2545). **การสอนภาษาไทยพื้นฐานระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: เมธีพิปส์.
- _____. (2546). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ฐิติมา อุ่นใจ. (2538). “การเปรียบเทียบการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือกับประสบการณ์ตามแผนปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดวงรัตน์ คูหาเจริญ. (2558). **ศิลปะการรับสาร**. กรุงเทพมหานคร: ซี.เอ็ม.เอส. พิมพ์ ดิจิตอล.
- ถวัลย์ มาตจรัส. (2546). **นวัตกรรมการศึกษาชุด แบบฝึกหัด - แบบฝึกเสริมทักษะ**. กรุงเทพมหานคร: ชารอักษร.
- ทัศน์ี ศุภเมธี. (2536). **พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิวต์ล มณีโชติ. (2549). **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

- เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. (2543). **ฝากฝันกลอนกานท์**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.
- ธนู ทดแทนคุณ. (2549). **ภาษาไทย 1**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเอส พรีนติ้งเฮ้าส์.
- ธีราภรณ์ ทรงประศาสน์. (2551). “การใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการแต่งประโยคสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณิชภาพร ปรีชาวิภาช. (2555). “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). **ศาสตร์การสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา ฤทธิโยธี. (2530). **การทำและการใช้แบบฝึกทักษะ**. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- นภดล สังข์ทอง. (2544). **ร้อยกรองเขียนไม่ยาก**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊ค.
- นภลัย สุวรรณธาดา. (2526). **เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 2 การประพันธ์ไทย 22212 หน่วยที่ 1 - 7**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นรินทร์ กระพีแแดง. (2542). “ผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ที่มีต่อทักษะการทำงานร่วมกันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประชาธิปไตยในรายวิชา ส 402 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นุชน้อย สติธอังกูร. (2533). **ภาษาไทย 1**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. (2521). **คำหยาต: ประคำรองรวมบทกวีนิพนธ์ของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์**. กรุงเทพมหานคร: การเวก.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2530). **อุปเทศการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการทางการสอน**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). **การพัฒนาการสอน**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเหลือ เทพสุพรรณ, ม.ล. (2520). **ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม ชุมนุมส่งเสริมการใช้วิชาภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- บุษบา โชคช่วยชู. (2547). “การเรียนแบบร่วมมือที่นิยมใช้ในปัจจุบัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เบญจวรรณ วิเชียรครุฑ. (2552). “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยมรัชดาภิเษกในพระบรมราชูปถัมภ์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประทีป วาทีทินกร. (2522). **ร้อยกรอง**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). **การสอนอ่านเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ปริญญา ปั่นสุวรรณ. (2553). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 กับแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิ่น มาลากุล, ม.ล. (2532). **โคลงสี่สุภาพ/ ม.ล. ปิ่น มาลากุล**. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- ปิยะฉัตร ขาวแก้ว. (2542). “ผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ที่มีต่อการทำงานร่วมกันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา ส 306 : ประเทศของเรา 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พงษ์กรณ์ วีรพิพัฒน์. (2554). “ผลการใช้รูปแบบจิกซอว์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณี ชูชัย. (2522). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: วรุฒิการพิมพ์.
- พรรณรัตน์ เก้าธรรมสาร. (2533). “การเรียนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน (Co-operative Learning).” **สารพัฒนาหลักสูตร** 95 (กุมภาพันธ์): 35 - 37.
- พรรณีภา พลขาง. (2550). “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ประกอบการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัชรินทร์ แจ่มจำรูญ. (2547). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ที่ได้รับการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL Plus กับวิธีสอนแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรทิพย์ ชาศะรัตน์. (2545). “การอ่าน: เครื่องมือในการแสวงหาความรู้.” **วิชาการ** 5, 1 (มกราคม): 59.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). **การส่งเสริมการอ่าน**. ชลบุรี: ชลบุรีการพิมพ์.
- ไพวรินทร์ ขาวงาม. (2554). **ม้าก้านกล้วย**. กรุงเทพมหานคร: แพรว.

- ฟองจันทร์ สุขยั้ง และคณะ. (2553). **ศิลปะการอ่านอย่างมีอาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: ปันรุ้.
- มนัญญา ลาหาญ. (2554). “การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2547). **เอกสารชุดการสอนวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 21. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาลินี ชาญศิลป์. (2535). **ภาษาไทย 2**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2549). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. นครปฐม: โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารคำสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แมนมาส ขวลิต. (2542). **การสร้างสังคมการอ่านและการใช้สารนิเทศ Towards Reading and Information Society**. กรุงเทพมหานคร: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- รังษิมา สุริยารังสรรค์. (2555). “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัชณี ศรีไพรวรรณ. (2537). “แบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย สำหรับเด็กแรกเรียน.” ใน **คู่มือครูแนวความคิดและทฤษฎีบางประการเกี่ยวกับกลุ่โลบายการสอนเด็กเริ่มเรียนที่พูดสองภาษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- รุ่งกานต์ จันทา. (2551). “การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนบทร้อยกรอง (กลอนแปด) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วรรณ แก้วแพรง. (2526). **คู่มือการสอนเขียนชั้นประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ. (2540). “การเรียนแบบร่วมมือ.” ใน **สาระการศึกษาการเรียนการสอน**, หน้า 131 - 193. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2545). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร: แอล ที เพรส.
- วราภรณ์ บำรุงกุล. (2537). **ร้อยกรอง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิชัย เพ็ชรเรือง. (2531). “การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พูดภาษาถิ่นระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะซ่อมเสริมทั่วไปของโรงเรียนสุนทรวัฒนา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ.”

ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

วิเชียร เกษประทุม. (2546). **ลักษณะคำประพันธ์ไทย**. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.

วิภา กงกะนันท. (2523). **วรรณคดีศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). **นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้**. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิณา ประชากุล และ ประสาท เนื่องเฉลิม. (2533). **รูปแบบการเรียนการสอน**. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วัชรา เวชบรรพต. (2550). “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้านโดยใช้
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วัชรา เล่าเรียนดี. (2548). **เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิด การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วัชรารักษ์ กองมณี. (2546). “การพัฒนาแผนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติโดยเน้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). **การอ่านจับใจความ**. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.

ศศิธร ธัญลักษณ์านนท์. (2542). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น**. กรุงเทพมหานคร: เจริญ
เอ็ดดูเคชั่น.

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และ ไพเราะ พุ่มมัน. (2542). **แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะ ดี เก่ง
มีสุข**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

ศิลปากร, กรม. (2544). **ครุฑครลองร้อยกรองไทย**. กรุงเทพมหานคร: เอดิสัน เพรส โปรดักส์.

ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2531). **ดอกจันในดวงใจ รวมบทกวีของศิวกานท์ ปทุมสูติ**. กรุงเทพมหานคร:
ต้นอ้อ.

_____. (2540). **หนึ่งทรายมณี**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ต้นอ้อ แกรมมี.

_____. (2547). **ครอบครัวดวงตะวัน**. สุพรรณบุรี: คนตะวันตก.

_____. (2548). **กวีวิจนาหลากลีลาฉันทลักษณ์: สร้อยสันติภาพ**. กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย.

_____. (2554). **เพื่อนแก้วคำกาพย์**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2547). “การพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่พระประจักษ์ณ์ จังหวัดสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริลักษณ์ ทองบุ. (2539). “การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะที่มีประสิทธิภาพวิชาคณิตศาสตร์ พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533).” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรีพระจันทร์ แสงเขตต์. (2557). “การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน.” **วารสารวิชาการ Veridian E – Journal** 8, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม): 1201 – 1202.
- ศรีวิไล ดอกจันทร์. (2529). **การสอนวรรณกรรมวรรณคดีไทย**. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรีสมวงศ์ สุขคันธรักษ์. (2548). “การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องเทคโนโลยีสื่อสารข้อมูลของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 กับเทคนิคกลุ่มแข่งขัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สนิท ตั้งทวี. (2536). **การอ่านไทย**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สนิท สัตโยภาส. (2545). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สายพร ปัทมเรขา. (2544). **ฉันเป็นคนไทย**. กรุงเทพมหานคร: ดับเบิลยูเอ็น.
- สิทธิเดช กนกแก้ว. (2554). **แสงเทียนส่องไทย**. กรุงเทพมหานคร: 2554.
- สมชัย ไชยสกุล. (2536). “การสร้างแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำที่สะกดด้วยแม่ “กก” “กต” และ “กบ” สำหรับนักเรียนที่พูดภาษามลายู ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมบัติ กาญจนารักษ์พงษ์. (2547). **เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย: การเรียนแบบร่วมมือ**. กรุงเทพมหานคร: อักษร.
- สมบัติ จำปาเงิน และ สำเนียง มณีกาญจน์. (2550). **กลเม็ดการอ่านให้เก่ง**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: เยลโล่การพิมพ์.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2537). “การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน.” ใน **เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 33 การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2525). **วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต.

- สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย. (2543). **ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาที่ต้องนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึก**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุจินต์ วิศวรรานนท์. (2537). “หน่วยที่ 11 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์.” ใน **ประมวลสาระชุดวิชาสารัตถะและวิทยวิธีทางวิทยาศาสตร์**, หน้า 234 - 293. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และคณะ. (2544). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2534). **การอ่านภาษาไทย**. เอกสารการสอนหน่วยที่ 1 - 7 สาขาศิลปศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2545). **หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2545). **หลักการและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2543). **การสร้างแบบฝึก**. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- สุนาฏ นิธิมูทากุล. (2520). “การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ และความสนใจอันเกิดจากการอ่านหนังสือที่ใช้สำนวนของเด็กในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับหนังสือที่ผู้ใหญ่เขียน.” **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร**.
- สุปราณี พัดทอง. (2543). **การใช้ภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล พยอมแย้ม. (2544). **จิตวิทยาพื้นฐานสำหรับการศึกษา**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2531). “การเรียนแบบร่วมมือ.” **วิทยจารย์** 5, 10 (กุมภาพันธ์): 37 - 51.
- สุรีย์ บาวเออร์. (2535). “การเรียนรู้อยู่โดยการร่วมมือ.” **วารสารวิชาการ-อุดมศึกษา** 27, 15 (กันยายน - ธันวาคม): 14 - 20.
- สุวคนธ์ ทองแก่น. (2547). “การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคจิกซอว์ (Jigsaw) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ **ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**.
- สุวัฒน์ ไวจรรยา. (2553). **ตัวรัก...และผูกพัน**. ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). **รายงานการประเมินความสามารถทางภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา และสภาพการดำเนินการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สิริอาภา รัชตะหิรัญ. (2548). **เอกสารประกอบการสอน รายวิชา 465141 ศิลปะการอ่าน (Reading Art)**. นครปฐม: โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สิทธา พินิจภูวดล และ ประทีป วาทิกนิกร. (2516). **ร้อยกรอง**. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อนงพันธ์ ไบสุพันธ์. (2551). “การใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนชั้นอนุบาล.” **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2536). **เสริมความรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. พะเยา: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา.
- อนุমানราชธน, พระยา. (2515). **การศึกษาวรรณคดีไทยในวรรณศิลป์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.
- _____. (2545). **คำประพันธ์บางเรื่อง**. พระนคร: เกษมสุวรรณ.
- อภิญา ไชยสุข. (2553). “การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านบทร้อยกรอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**.
- อรพรรณ พรสีมา. (2541). “การเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจ.” ใน **คู่มือการดำเนินการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง**, หน้า 137 - 138. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อรอุมา ตั้งพัฒนาสมบุญ. (2546). “การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**.

- อรุณณี สายเสมา. (2541). “ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีทำนาย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อัจฉรา ประดิษฐ์. (2552). **ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (1)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักอุทยานการเรียนรู้.
- อัญชัญ อินคำ. (2536). “การศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกซ่อมเสริมนักเรียนชาวเขาเผ่าแม้ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีปัญหาด้านการออกเสียงตัวสะกดไม่ชัดเจน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัมพร สุขเกษม. (2524). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับร้อยกรองไทย**. มหาสารคาม: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- อารีรัตน์ ดอกสี. (2541). “การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุดมพร พัสถาน. (2537). “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกับเจตคติการอ่านก่อนและหลังฝึกอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (2546). **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- อุษา มะหะหมัด. (2548). “การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ จากนิทานพื้นบ้านไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโพธิ์ จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อิงอร สุพันธ์ุวัฒน์. (2554). **วรรณกรรมวิจารณ์**. กรุงเทพมหานคร: ธนาเพลส.

ภาษาต่างประเทศ

- Artzt, Alice F., and Chaire M. Newman. (1990). “Cooperative Learning.” **The Mathematics Teacher** 83 (September): 448 – 449.
- Johnson, D. W, and Johnson. (1991). **Cooperative and Competition: Theory and Research**. Edina, Minn: Interaction Book Company.
- Johnson, Donovan, and Rising. (1967). **Guidelines for teaching Mathematics**. California: Wadsworth Publishing Company.

- Mattingly, R. M. and R. L. Vansickle. (1991). "Cooperative Learning and Achievement in Social Studies: Jigsaw II." **Social Education** 55 (October): 118.
- Millis, B. J. and P. G. Jur. Cottel. (1998). **Cooperative Learning for Higher Education Faculty**. American Council on Education, Series on Higher Education. Orxy Press. P.5. American: Oryx Press.
- Scott, Myers M. (1970). **Every Employer a Manager; More Mcaningful Work Through Job Environment**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Slavin, Robert E. (1995). **Cooperative Learning Theory, Research and Practice**. Massachusetts: A Simon and Schuster Company.
- Susan Ledlow. (2003). **Cooperative/Collaborative Learning**. Arizona: Arizona State University and Neil Davidson of the University of Maryland.
- Wainright, Gordon R. (1972). **Rapid Reading Made Simple**. Great Britain: W.H. Allen, Co. Ltd.
- Stepka, Hunkapller T. (1999). "A Comparison of Cooperative Learning/The Jigsaw Classroom and Lecture at the Community College Level." **Dissertation Abstracts International**.

สัมภาษณ์

- ธนวรรณ สอนประเสริฐ. (2559). อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. **สัมภาษณ์**, 24 พฤษภาคม 2559.
- พรอูมา พิษยะสุนทร. (2559). อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. **สัมภาษณ์**, 24 พฤษภาคม 2559.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญการตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

1. ผศ. ดร. วสันต์ เตือนแจ้ง	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
	วุฒิการศึกษา	ปร.ด. วัฒนและสถิติวิจัย
		มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี
	สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
		วิทยาเขตกำแพงแสน
		ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา นครปฐม
2. ผศ. ดร. แสงเดือน เจริญฉิม	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
	วุฒิการศึกษา	ปร.ด. หลักสูตรและการสอน
		มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม
	สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
		วิทยาเขตกำแพงแสน
		ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา นครปฐม
3. อาจารย์ ยงยุทธ อังคสัญญลักษณ์	ตำแหน่ง	ครู คศ. 1
	วุฒิการศึกษา	คม.การสอนภาษาไทย
		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
	สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม นนทบุรี

ภาคผนวก ข
แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ การอ่านจับใจความ

วิชาภาษาไทย 1 ท 21101

เรื่อง การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

เวลา 2 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1

ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี 11 ได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายคำศัพท์ จากการอ่านบทร้อยกรองปัจจุบันประเภทกาพย์ยานี 11 ได้
3. นักเรียนสามารถเรียบเรียงเรื่องราวจากการอ่านบทร้อยกรองปัจจุบันประเภทกาพย์ยานี 11 ได้
4. นักเรียนสามารถถอดคำประพันธ์ จากการอ่านบทร้อยกรองปัจจุบันประเภทกาพย์ยานี 11 ได้
5. นักเรียนสามารถตีความ จากการอ่านบทร้อยกรองปัจจุบันประเภทกาพย์ยานี 11 ได้
6. นักเรียนสามารถจับใจความจากการอ่านบทร้อยกรองปัจจุบันประเภทกาพย์ยานี 11 ได้

3. สาระสำคัญ

บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 เป็นบทร้อยกรองประเภทกาพย์ที่กวีนิยมแต่งที่สุด อาจแต่งกาพย์ยานี 11 เพียงลำพังหรือแต่ง ผสมกับบทร้อยกรองประเภทอื่น เช่น ฉันท์ แต่ไม่ใช่เสียนักเบา (ครู หลุ) แบบร้อยกรองประเภทฉันท์ เนื่องจากกาพย์ยานีหนึ่งบทมีสองบาท บาทละ 11 คำ จึงเรียกว่ากาพย์ยานี 11 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 มีหลักการสำคัญ คือ การรู้จำนวนคำและความหมายของคำในแต่ละวรรคเนื่องจากกาพย์ยานี 11 มีจำนวนคำไม่มากไม่เกิน 6 คำ อาจมีการใช้คำที่สั้นแต่มีความหมายที่ลึกซึ้ง

4. สาระการเรียนรู้

4.1 ความรู้ (K)

การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

4.2 ทักษะ/กระบวนการ (P)

ทักษะการอ่าน

ทักษะการเขียน

ทักษะการคิดวิเคราะห์

กระบวนการทำงานกลุ่ม

4.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (A)

ความมุ่งมั่นในการทำงาน

ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

ทักษะการอ่านจับใจความ

5.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

1. กระบวนการปฏิบัติ

2. กระบวนการทำงานกลุ่ม

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. ใบกิจกรรมที่ 1 บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

2. แบบฝึกทักษะชุดที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

3. แผนผังความคิดสรุปผลการศึกษาของกลุ่ม

จับใจความ โดยเริ่มจากการรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ลักษณะคำประพันธ์ของบทร้อยกรอง ประเภทต่าง ๆ การเรียบเรียงถอดคำประพันธ์บทร้อยกรอง และตีความความหมายที่ได้เป็นสาระสำคัญ จากบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ ซึ่งคล้ายกับการอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ แต่ต่างกันตรงต้องสังเกตและทำความเข้าใจคำและความหมายของคำ เพราะกาพย์ยานี 11 จะมีจำนวนคำในวรรคไม่มาก ไม่เกิน 5 – 6 คำเป็นการใช้คำสั้นแต่กินความหมายได้มาก)

2. ชั้นกิจกรรม

2.1 ครูจัดนักเรียนเข้ากลุ่มกลุ่มบ้าน Home Group (กลุ่มใหม่) แบบคละความสามารถ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มละ 4 คน ซึ่งมีทั้งหมด 10 กลุ่ม ประกอบด้วย นักเรียนที่มีความสามารถสูง 1 คน ปานกลาง 2 คน และต่ำ 1 คน

หมายเหตุ สมาชิกกลุ่มบ้าน กลุ่มที่ 10 จะมีสมาชิกจำนวน 3 คน (จำนวนนักเรียนทั้งหมด 39 คน)

ครูให้นักเรียนกลุ่มบ้าน ทุกกลุ่ม ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเกี่ยวกับบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกับบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ

2.2 ตัวแทนนักเรียนกลุ่มบ้านทุกกลุ่มนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 กับกลอนสุภาพ

3. ชั้นศึกษากลุ่มย่อย

3.1 ครูเตรียมชองกิจกรรม จำนวน 4 ชอง โดยแต่ละชองประกอบด้วยใบความรู้ในหัวข้อ ดังนี้

ชองกิจกรรมที่ 1 - ใบความรู้ที่ 1) ความหมายและลักษณะของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 (สำหรับสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 1)

ชองกิจกรรมที่ 2 - ใบความรู้ที่ 2 ลักษณะข้อบังคับของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 (สำหรับสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 2)

ชองกิจกรรมที่ 3 - ใบความรู้ที่ 3 ประกอบด้วย หลักการถอดคำประพันธ์จากบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 บทร้อยกรองเรื่อง ครอบคร้วดวงตะวัน บท “ภูมิไฉนะที่รัก” (กาพย์ยานี 11) และใบคำศัพท์ (สำหรับสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 3)

ชองกิจกรรมที่ 4 - ใบความรู้ที่ 4 ประกอบด้วย หลักการอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 บทร้อยกรองเรื่อง ครอบคร้วดวงตะวัน บท “ในคม” (กาพย์ยานี 11) และใบคำศัพท์ (สำหรับสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 4)

3.2 ให้นักเรียนแยกย้ายเข้ากลุ่มใหม่ (Expert Group กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ) ตามหัวข้อที่ได้แบ่งไว้ในข้อ 3.1 (สมาชิกในกลุ่มใหม่หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะมีสมาชิกที่แยกมาจากกลุ่มบ้าน มาอยู่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มละ 10 คน สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะมีทั้งหมด 10 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน โดย

สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย นักเรียนที่มีความสามารถต่ำ 10 คน
สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย นักเรียนที่มีความสามารถปานกลาง 10 คน

สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย นักเรียนที่มีความสามารถปานกลาง 10 คน

สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 4 ประกอบด้วย นักเรียนที่มีความสามารถเก่ง 9 คน)

หมายเหตุ เกณฑ์ในการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มใหม่ (Expert Group กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ) จัดตามความยากง่ายของเนื้อหาใบความรู้ตามของกิจกรรมทั้ง 4 ของ เช่น นักเรียนที่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 1 ต้องเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ เนื่องจากเนื้อหาของใบความรู้ในของกิจกรรมที่ 1 เป็นเรื่องเกี่ยวกับความหมายและลักษณะของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ซึ่งมีเนื้อหาน้อยและไม่ยากนัก เป็นต้น

3.3 สมาชิกในกลุ่มใหม่ (Expert Group กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ) ร่วมกันศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหา ช่วยเหลือกันทำกิจกรรมตามใบงานในของกิจกรรมให้สำเร็จ

3.4 นักเรียนแยกย้ายกลับเข้ากลุ่มเดิม (กลุ่มบ้าน) และอธิบายเนื้อหาความรู้ที่ได้ไปศึกษาจากการเข้ากลุ่ม Expert Group (กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ) ให้สมาชิกกลุ่มบ้านเข้าใจ (ใช้เวลา 20 นาที)

4. ชั้นฝึกฝน

4.1 นักเรียนในกลุ่มบ้านร่วมกันทำแบบฝึกทักษะชุดที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 (15 นาที)

คาบที่ 2

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียนและทบทวนความรู้เดิม

- ครูทบทวนความรู้เดิมด้วยการสนทนาซักถามนักเรียนถึงวิธีการอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

5. ชั้นสรุป

5.1 นักเรียนในกลุ่มบ้าน ร่วมอภิปรายเกี่ยวกับหลักการอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 โดยสรุปในรูปแบบของแผนผังความคิด จากนั้นตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอแผนผังความคิด แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

6. ขั้นการทดสอบย่อย

6.1 นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยเป็นรายบุคคล จำนวน 10 ข้อ หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยมาคำนวณคะแนนพัฒนา

จากนั้นคิดคะแนนพัฒนา โดยนำคะแนนพัฒนาที่ได้จากการทดสอบไปเปรียบเทียบกับคะแนนฐานของแต่ละบุคคลในกลุ่มบ้าน ซึ่งคะแนนฐานมาจากผลการทดสอบครั้งที่ผ่านมา แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์เพื่อกำหนดคะแนนพัฒนารายบุคคลและหาคะแนนพัฒนาของกลุ่ม (ใช้เวลา 20 นาที)

7. ขั้นประเมินผลและการยกย่องกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

7.1 ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนตรวจใบกิจกรรมที่ 1 จากนั้นครูมอบรางวัลให้แก่กลุ่มที่ทำคะแนนได้ตามเกณฑ์

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ตัวอย่างบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 จากเรื่องแสงเทียนส่องไทย
2. ชองกิจกรรม (ใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบย่อย)
3. แบบฝึกทักษะชุดที่ 2 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

10. รายละเอียดเนื้อหาสาระ

ความหมายและลักษณะของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

กาพย์ เป็นบทร้อยกรองที่มีการกำหนดคณะ พยางค์ และสัมผัส มีลักษณะคล้ายกับบทร้อยกรองประเภทฉันทน์ แต่ไม่ได้กำหนดครุ ลหุ (เสียงหนักเบา) เหมือนกับฉันทน์ กาพย์มีจำนวนคำในแต่ละวรรคไม่มากนัก ทำให้เสียงของคำในกาพย์สั้น ห้วน ให้ความรู้สึกอีกหึง กาพย์ที่นิยมใช้ในภาษาไทยมี 3 ชนิด ได้แก่ กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉบ้ง 16 และกาพย์สุรางคนางค์ 28

กาพย์ยานี 11 มักนิยมแต่งเป็นบทสวด บทเห่เรือ บทพากย์โขน บทสรภัญญะ ในบทละคร นิยมแต่งเกี่ยวกับตอนที่เป็นพรรณนาโวหาร ตอนชมสิ่งต่าง ๆ หรือตอนโศกเศร้าคร่ำครวญ

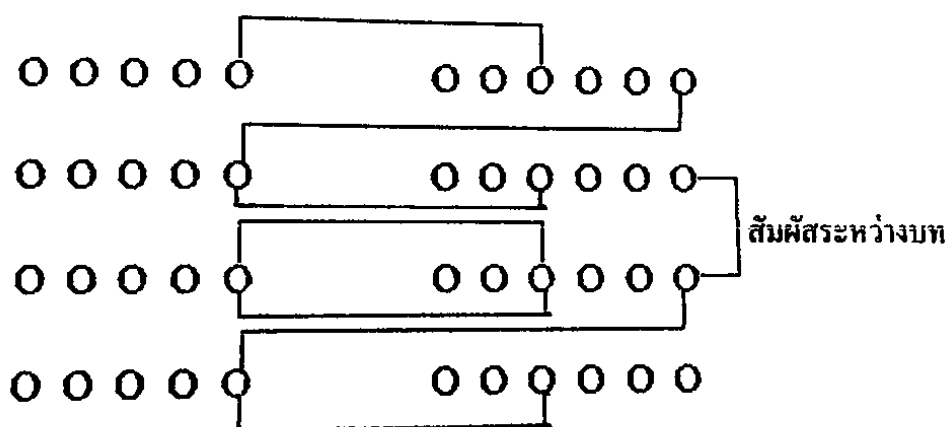
กาพย์ยานี 11 มีชื่อเรียกได้หลายอย่าง คือ กาพย์ยานี กาพย์ยานีลำน่าน หรือกาพย์ 11 เหตุที่เรียกว่ากาพย์ยานีนั้น เพราะเป็นกาพย์ที่แปลงมาจากคำฉันทบาลีใน “รัตนสูตร” ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำว่า “ยานี” จึงเรียกชื่อตามคำขึ้นต้น ดังนี้

“ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ, ภูมมมนิวา ยานิว อนตลิกเข
สพเพว ภูตา สมนา ภวนตุ, อโถปี สกุกจจ สุนนตุ ภาสิติ ฯลฯ”

ลักษณะบังคับของกาพย์ยานี 11

1. บทหนึ่งมี 2 บาท บาทหนึ่งมี 2 วรรค วรรคแรก 5 คำ วรรคหลัง 6 คำ รวมเป็น 11 คำ
2. สัมผัสระหว่างวรรคมี 2 คู่ คือ คู่ที่คำสุดท้ายของวรรคหน้าสัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรคหลัง และคู่ที่คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 3
3. สัมผัสระหว่างบทมี 1 คู่ คือ คำสุดท้ายของแต่ละบทสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ของบทต่อไป

แผนผังกาพย์ยานี 11

ตัวอย่าง กาพย์ยานี 11

เพลงไทยก็เพลงเขย	เอ็งเงิงเงยอยู่ตาปี
ต้องฟังเพลงหรั่งซี	ถึงเซ็งซีสับมีสใจ
คิดอย่างฝรั่งคิด	ต้องฟุดฟิดและฟอไฟ
ชีวิตวิญญานไทย	จึงขายถูกเป็นธรรมดา

(ผงเข้าตา: เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

เอกสารอ้างอิง

กำชัย ทองหล่อ. (2543). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.

หลักการถอดคำประพันธ์บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

ก่อนที่จะสามารถสรุปใจความสำคัญของบทร้อยกรองทุกประเภทได้นั้น ต้องทำตามขั้นตอนในการอ่านบทร้อยกรองอย่างถูกต้องเสียก่อน ขั้นแรกที่สำคัญคือการถอดคำประพันธ์ หรือการอ่านเพื่อทำความเข้าใจข้อความในบทร้อยกรอง ซึ่งถ้าสามารถอ่านบทร้อยกรองเข้าใจในขั้นนี้ได้ จะทำให้สามารถพัฒนาไปสู่การอ่านเพื่อสรุปใจความของบทร้อยกรองได้ต่อไป การถอดคำประพันธ์บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 มีหลักการและขั้นตอนดังนี้

1. อ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ให้ละเอียดทุกวรรค ทุกบท
2. รวบรวมคำศัพท์ยากพร้อมหาความหมายของคำศัพท์เหล่านั้นจากพจนานุกรม สารานุกรม หนังสือ ฯลฯ
3. ตีความข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบว่าผู้แต่งเปรียบเทียบสิ่งใดกับสิ่งใด
4. สรุป อธิบาย และเรียบเรียงความหมายของบทร้อยกรองที่อ่านทั้งหมดด้วยสำนวนภาษาของตนเองให้กะทัดรัด เข้าใจง่าย

ตัวอย่าง การถอดคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี 11

ทำงานให้เป็นระเบียบ	ทั้งเรียบร้อยตามแบบแผน
งานหลักต้องเป็นแกน	งานอื่นเสริมเพิ่มสมบูรณ์
งานใดเป็นส่วนรวม	ร่วมคิดทำไม่ปล่อยสูญ
นัดไว้ต้องถือกุล	อย่าถ่วงให้ผู้อื่นคอย
	(งานดีสมหทัย: จันทรวรรณ เทวรักษ์)

คำศัพท์/ความหมาย

1. แบบแผน หมายถึง ขนบธรรมเนียมที่กำหนดใช้หรือที่เคยปฏิบัติสืบต่อกันมา
2. แกน หมายถึง ส่วนกลาง ส่วนสำคัญ
3. สูญ หมายถึง หายไป
4. ถือกุล หมายถึง ช่วยเหลือสนับสนุน
5. ถ่วง หมายถึง ทำให้ช้า

ถอดคำประพันธ์

ควรทำงานอย่างเรียบร้อยตามรูปแบบที่ถูกต้อง ควรทำงานที่สำคัญก่อนแล้วจึงทำงานอื่นจะทำให้งานออกมาครบถ้วน สำหรับงานที่ทำเป็นกลุ่ม ทุกคนควรช่วยเหลือกันและกันในกลุ่มไม่ควรทำการใด ๆ ที่อาจทำให้งานเสร็จช้าหรือทำให้งานไม่สำเร็จ

หลักการอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

บทร้อยกรองประเภทหนึ่งที่กวีนำมาแต่งเป็นร้อยกรองปัจจุบันก็คือ กาพย์ยานี 11 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ซึ่งเป็นบทร้อยกรองที่มีลักษณะต่างไปจากบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ ทั้งจำนวนคำ สัมผัส เสียง เป็นต้น ผู้เริ่มอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ควรอ่านจับใจความเพื่อให้ทราบสาระสำคัญของบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ ให้ได้ ผู้อ่านจึงควรใช้หลักการพิจารณา ดังนี้

1. อ่านบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ ให้ละเอียดถี่ถ้วน
2. ทำความเข้าใจกับถ้อยคำบางคำที่เห็นว่ามีความสำคัญ รวมทั้งคำแวดล้อมหรือบริบท (Context) เพื่อให้เข้าใจความหมายของบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อาจใช้พจนานุกรมช่วยในการหาความหมายของถ้อยคำ
3. จำนวนคำและความหมายในวรรค กาพย์ยานี 11 จะมีจำนวนคำในวรรคไม่มาก (ไม่เกิน 5 – 6 คำ) ซึ่งอาจมีผลในเรื่องของคำที่เลือกมาใช้ในบทร้อยกรองแต่ละวรรค ทำให้เป็นการใช้คำสั้น แต่กินความหมายได้มากลึกซึ้ง ผู้อ่านจึงควรพิจารณาในเรื่องนี้ด้วย
4. การตีความด้านน้ำเสียงของผู้แต่ง
การค้นหาถ้อยคำที่เป็นความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่ง ว่าเป็นไปในทำนองใด เช่น จริงจัง ประชดประชัน เสียดสี จะทำให้เห็นถึงบุคลิกภาพและศีลธรรมของผู้แต่งที่แฝงอยู่ในเนื้อหาของบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ
5. ความหมายที่ได้จากการถอดคำประพันธ์
เมื่อผู้อ่านสามารถถอดคำประพันธ์ของบทร้อยกรองเรื่องต่าง ๆ ได้ก็หมายความว่า ผู้อ่านทราบความหมายของบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ
6. การเรียบเรียงถ้อยคำที่ได้จากการถอดคำประพันธ์เพื่อตีความให้ได้สาระสำคัญหรือใจความสำคัญของบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ
การนำความหมายจากการถอดคำประพันธ์นี้ มาพิจารณา เรียบเรียงความหมายที่เป็นประเด็นเนื้อหาสำคัญ และเนื้อหาสำคัญนี้ก็คือใจความสำคัญของบทร้อยกรองที่ผู้แต่งต้องการสื่อออกมานั่นเอง

ตัวอย่าง การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

ทำงานให้เป็นระเบียบ	ทั้งเรียบร้อยตามแบบแผน
งานหลักต้องเป็นแกน	งานอื่นเสริมเพิ่มสมบูรณ์
งานใดเป็นส่วนรวม	ร่วมคิดทำไม่ปล่อยสูญ
นัดไว้ต้องเกื้อกูล	อย่าถ่วงให้ผู้อื่นคอย
	(งานดีสมหทัย: จันทวรรณ เทวรักษ์)

1. หาความหมายจากการถอดคำประพันธ์

ควรทำงานอย่างเรียบร้อยตามรูปแบบที่ถูกต้อง ควรทำงานที่สำคัญก่อนแล้วจึงทำงานอื่น จะทำให้งานออกมาครบถ้วน สำหรับงานที่ทำเป็นกลุ่ม ทุกคนควรช่วยเหลือกันและกันในกลุ่ม ไม่ควรทำการใด ๆ ที่อาจทำให้งานเสร็จช้าหรือทำให้งานไม่สำเร็จ

2. พิจารณาความหมายของบทร้อยกรองโดยแยกเป็นวรรค เป็นบาท (บรรทัด) หรือเป็นบท

ทำงานให้เป็นระเบียบ ทั้งเรียบร้อยตามแบบแผน

ความหมาย ควรทำงานอย่างเรียบร้อยตามรูปแบบที่ถูกต้อง

งานหลักต้องเป็นแกน งานอื่นเสริมเพิ่มสมบูรณ์

ความหมาย ควรทำงานที่สำคัญก่อนแล้วจึงทำงานอื่นจะทำให้งานออกมาครบถ้วน

งานใดเป็นส่วนรวม ร่วมคิดทำไม่ปล่อยสูญ

ความหมาย สำหรับงานที่ทำเป็นกลุ่ม ทุกคนควรช่วยเหลือกันและกันในกลุ่ม

นัดไว้ต้องเกื้อกูล อย่าถ่วงให้ผู้อื่นคอย

ความหมาย ไม่ควรทำการใด ๆ ที่อาจทำให้งานเสร็จช้าหรือทำให้งานไม่สำเร็จ

3. หาประเด็นเนื้อหาสำคัญจากความหมายที่ได้จากการถอดคำประพันธ์ (ใจความสำคัญของบทร้อยกรอง)

การทำงานให้ได้ดีนั้นควรจะทำอย่างเรียบร้อย และถูกต้อง รู้จักเรียงลำดับความสำคัญในการทำงาน สำหรับงานกลุ่มสมาชิกในกลุ่มควรรับผิดชอบช่วยเหลือกันเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

ฟองจันทร์ สุขยิ่งและคณะ. (2553). ศิลปะการอ่านอย่างมีอาชีพ. กรุงเทพฯ : ปันรุ้.

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....จำนวน.....คน
วันที่ประเมิน.....เดือน.....พ.ศ.....

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ความร่วมมือ				ขั้นตอนการทำงาน				การแสดงความคิดเห็น				ความรับผิดชอบ				รวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมินผลพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

เกณฑ์ การประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. ความ ร่วมมือ	สมาชิกในกลุ่ม ทุกคนร่วมมือกัน ทำงาน มีการ ประสานงานที่ดี	สมาชิกในกลุ่ม ร่วมมือกันทำงาน 3 คน มีการ ประสานงานที่ดี	สมาชิกในกลุ่ม 2 คนทำงานที่ได้รับ มอบหมาย แต่ยังไม่ ขาดการประสาน งานในกลุ่ม	สมาชิกในกลุ่มบาง คนไม่ทำงานกลุ่ม ขาดการประสาน งาน
2. ขั้นตอนการ ทำงาน	กำหนดขั้นตอน การทำงานที่ ชัดเจนตั้งแต่เริ่ม ทำงาน จนกระทั่งเห็น ผลงานสมบูรณ์ เต็ม100%	กำหนดขั้นตอน การทำงาน ค่อนข้างชัดเจน ตั้งแต่เริ่มการ ทำงานจนกระทั่ง เห็นผลงานสมบูรณ์ ร้อยละ 70	กำหนดขั้นตอนการ ทำงานแต่มีความ สำเร็จของงาน สมบูรณ์ ร้อยละ 50	กำหนดขั้นตอนการ ทำงานไม่ชัดเจน ทำให้ผลงาน ไม่สมบูรณ์
3. การแสดง ความคิดเห็น	สมาชิกทุกคน ร่วมแสดงความคิด เห็น	สมาชิก 3 คน ร่วม แสดงความคิดเห็น	สมาชิก 2 คนร่วม แสดงความคิดเห็น	สมาชิกไม่ให้ความ ร่วมมือในการแสดง ความคิดเห็น
4. ความ รับผิดชอบ	สมาชิกทุก คนทำงานที่ได้รับ มอบหมายจน งานเสร็จสมบูรณ์	สมาชิก 3 คน ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนงาน เสร็จสมบูรณ์	สมาชิก 2 คนเลียง งาน ไม่ทำหน้าที่ ตามที่ได้รับ มอบหมาย งานเสร็จ สมบูรณ์ร้อยละ 50	สมาชิกไม่มีความ รับผิดชอบ ทำให้งาน ไม่บรรลุเป้าหมาย

เกณฑ์การตัดสิน

13 – 16	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
10 – 12	คะแนน	หมายถึง	ดี
7 – 9	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
4 – 6	คะแนน	หมายถึง	ควรปรับปรุง

แบบประเมินการตรวจแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทความร้อยกรองฯ

เกณฑ์ การประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. ความ ถูกต้อง	ทำแบบฝึกทักษะได้ อย่างถูกต้องสมบูรณ์ 100%	ทำแบบฝึกทักษะ ได้ร้อยละ 70	ทำแบบฝึกทักษะ ได้ร้อยละ 50	ทำแบบฝึกทักษะ ได้น้อยกว่าร้อยละ 50
2. ความ ครบถ้วน	ทำแบบฝึกทักษะได้ อย่างครบถ้วน100%	ทำแบบฝึกทักษะ ได้ครบถ้วนร้อยละ 70	ทำแบบฝึกทักษะ ได้ครบถ้วน ร้อยละ 50	ทำแบบฝึกทักษะ ได้น้อยกว่าร้อยละ 50
3. การสรุป ใจความสำคัญ	- สรุปใจความสำคัญ ของเรื่องครบทุก ประเด็น - เรียงลำดับเนื้อหา ถูกต้องจากลำดับ แรกถึงลำดับสุดท้าย	- สรุปใจความ สำคัญของเรื่อง ขาด 1 ประเด็น - เรียงลำดับเนื้อหา สลับที่ 1 ตำแหน่ง	- สรุปใจความ สำคัญของเรื่อง ขาด 2 ประเด็น - เรียงลำดับเนื้อหา สลับที่ 2 ตำแหน่ง	- สรุปใจความ สำคัญของเรื่อง ขาด 3 ประเด็น - เรียงลำดับเนื้อหา สลับที่ 3 ตำแหน่ง ขึ้นไป
4. ความ สะอาด เรียบร้อย	เขียนด้วยลายมือที่ เรียบร้อย ไม่มี รอยลบ	เขียนด้วยลายมือที่ เรียบร้อย มีรอยลบ คิดเป็นร้อยละ 70	เขียนด้วยลายมือที่ เรียบร้อย มีรอยลบ คิดเป็นร้อยละ 50	เขียนไม่เรียบร้อยมี รอยลบเป็นจำนวน มาก

เกณฑ์การตัดสิน

13 – 16	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
10 – 12	คะแนน	หมายถึง	ดี
7 – 9	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
4 – 6	คะแนน	หมายถึง	ควรปรับปรุง

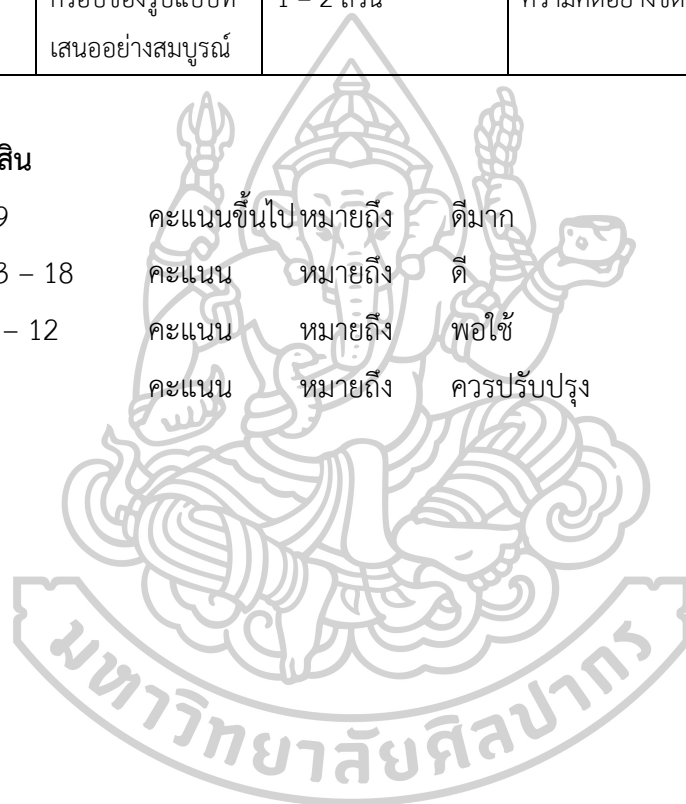
เกณฑ์การประเมิน: แผนที่ความคิด

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. การใช้ถ้อยคำนำเสนองาน	ใช้ถ้อยคำได้เหมาะสมถูกต้องชัดเจนดีมากทุกจุด	ใช้ถ้อยคำได้เหมาะสมถูกต้อง แต่ไม่ชัดเจน 1 - 2 จุด	ถ้อยคำในจุดสำคัญๆ และในจุดย่อย 1 - 2 จุดยังไม่ชัดเจน	ใช้ถ้อยคำผิดพลาดทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด
2. การลำดับความคิด	ภาพความคิดเป็นระบบ ลำดับความคิดได้ดี สื่อความได้ชัดเจนเข้าใจง่าย	ภาพความคิดเป็นระบบ ลำดับความคิดสื่อความเข้าใจยาก 1 - 2 จุด	ภาพความคิดขาดรายละเอียดและการสื่อความเข้าใจยาก 3 - 4 จุด	การลำดับภาพความคิดและการสื่อความสับสนเข้าใจยาก
3. ความคิดสร้างสรรค์	เป็นชิ้นงานที่แปลกใหม่แสดงถึงกำลังของความคิดที่พยายามริเริ่มทำสิ่งใหม่ที่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น	เป็นชิ้นงานที่แปลกใหม่โดยพยายามปรับปรุงแนวคิดเดิมให้ต่างจากเดิมและดีขึ้นไปจากเดิมโดยเห็นได้ชัด	เป็นชิ้นงานที่ดัดแปลงจากชิ้นงานสามัญทั่วไปและเพิ่มเติมขึ้นแต่ยังคงคิดในกรอบเดิมๆ	เป็นชิ้นงานที่เหมือนกับตัวอย่างหรือผลงานที่พบเห็นโดยทั่วไปหรือลอกความคิดผู้อื่น
4. การใช้สัญลักษณ์แสดงทิศทางและเชื่อมโยงความคิด	สัญลักษณ์ที่ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลักกับความคิดย่อยอย่างชัดเจนและสมบูรณ์ในภาพรวม	สัญลักษณ์ที่ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลักกับความคิดย่อยแต่รายละเอียดของส่วนย่อย 1 - 2 จุดยังไม่สมบูรณ์	สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงให้เห็นความคิดหลักส่วนใหญ่แต่ขาดความคิดย่อยที่เป็นส่วนประกอบอยู่ 3 - 4 จุด	ผลของการใช้สัญลักษณ์ไม่ชัดเจนว่าอะไรคือความคิดหลัก อะไรคือความคิดย่อย ทั้งสองส่วนปะปนกันแยกไม่ออกว่าส่วนใดมีความสำคัญมากกว่าส่วนใด
5. การใช้สีสัญลักษณ์ลูกศร	ตัวกลางใช้สี 3 สีขึ้นไป มีภาพน่าสนใจแทนคำสำคัญและเชื่อมโยงความคิดด้วยลูกศร	ตัวกลางใช้สี 2 สี มีภาพน่าสนใจแทนคำสำคัญและเชื่อมโยงความคิดด้วยลูกศร	ตัวกลางใช้สี 2 สี ขาดภาพน่าสนใจแทนคำสำคัญและเชื่อมโยงความคิดด้วยลูกศร	ตัวกลางใช้สี 2 สี ขาดภาพน่าสนใจแทนคำสำคัญและไม่มีลูกศรเชื่อมโยงความคิด

เกณฑ์ การประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
6. ความ สอดคล้อง ระหว่างรูปแบบ ของแผนที่ ความคิดกับ เนื้อหาในบท อ่าน	รูปแบบของ แผนภาพความคิดดี มากสอดคล้องกับ เนื้อหาในเรื่องที่อ่าน สามารถจัดทุก ความคิดลงใน กรอบของรูปแบบที่ เสนออย่างสมบูรณ์	ความคิดสำคัญ ๆ หรือ เนื้อหาหลักจากเรื่องที่ อ่านบรรจุอยู่ครบใน กรอบของรูปแบบที่ เลือกเสนอได้ส่วน ความคิดย่อยปรากฏ 1 – 2 ส่วน	รูปแบบของภาพที่ เสนอให้ภาพคร่าว ๆ ของความคิดจากเรื่อง ที่อ่านเท่านั้นไม่ สามารถให้ รายละเอียดของ ความคิดอย่างชัดเจน	รูปแบบไม่เหมาะสมกับ เนื้อหาไม่ช่วยให้ ผู้อ่านเกิดภาพรวม ของความคิดจาก เรื่องที่อ่าน

เกณฑ์การตัดสิน

19	คะแนนขึ้นไปหมายถึง	ดีมาก
13 – 18	คะแนน หมายถึง	ดี
7 – 12	คะแนน หมายถึง	พอใช้
6	คะแนน หมายถึง	ควรปรับปรุง

ใบความรู้ที่ 1

ความหมายและลักษณะของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

กาพย์ที่นิยมใช้ในภาษาไทยมี 3 ชนิด ได้แก่ กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉบัง 16 และกาพย์สุรางคนางค์ 28 สำหรับใบความรู้นี้จะกล่าวถึงเฉพาะกาพย์ยานี 11

กาพย์ยานีหนึ่งบทมีสองบาท วรรคหน้ามี 5 คำ วรรคหลังมี 6 คำ รวมบาทละ 11 คำ กาพย์ยานี 11 มีจังหวะซ้ำ จึงนิยมแต่งเป็นบทสวด บทเห่เรือ บทพากย์โขน บทสรภัญญะ ในบทละครนิยมแต่งเกี่ยวกับตอนที่เป็นพรรณนาโวหาร ชมนก ชมไม้ พรรณนาธรรมชาติ หรือตอนโศกเศร้า คร่ำครวญ

เอกสารอ้างอิง

กำชัย ทองหล่อ. (2543). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.

ใบกิจกรรมที่ 1**บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11****เรื่อง ความหมายและลักษณะของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11**

สำหรับสมาชิกกลุ่ม Expert Group กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลุ่ม.....

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่าน ใบความรู้ เรื่องความหมายและลักษณะของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบแล้ว ให้ตอบคำถามต่อไปนี้

1. บทร้อยกรองประเภทกาพย์ที่นิยมใช้ในภาษาไทยมีกี่ชนิด ประกอบด้วยชนิดใดบ้าง

ตอบ

2. เหตุใดจึงเรียกบทร้อยกรองประเภทนี้ว่ากาพย์ยานี 11

ตอบ

3. กาพย์ยานี 11 นิยมนำมาแต่งเป็นวรรณกรรมประเภทใดและใช้แต่งในตอนใดของเรื่อง

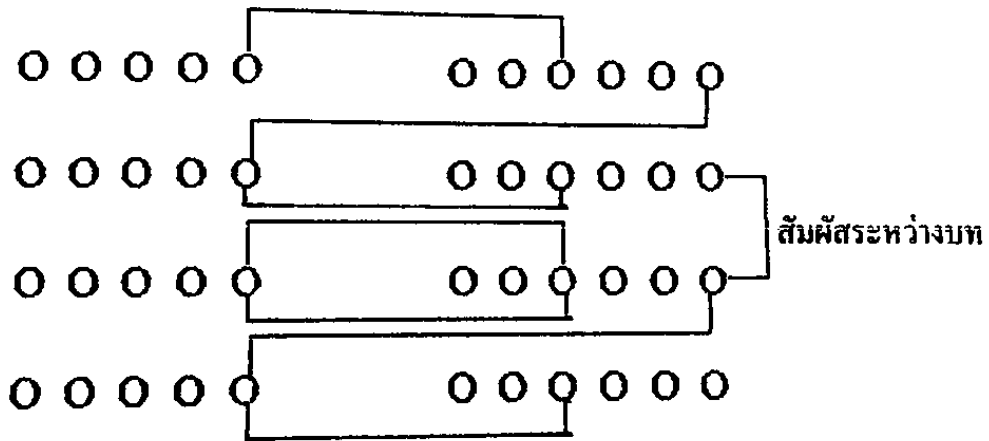
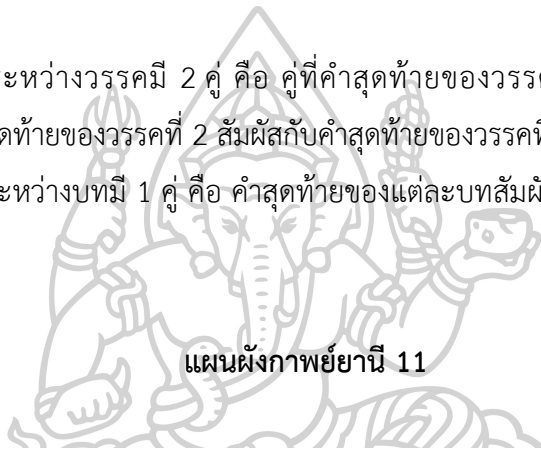
ตอบ

เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้

ใบความรู้ที่ 2

ลักษณะข้อบังคับของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

1. กาพย์ยานี 11 บทหนึ่งมี 2 บาท บาทหนึ่งมี 2 วรรค วรรคแรก 5 คำ วรรคหลัง 6 คำ รวมเป็น 11 คำ
2. สัมผัสระหว่างวรรคมี 2 คู่ คือ คู่ที่คำสุดท้ายของวรรคหน้าสัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรคหลัง และคู่ที่คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 3
3. สัมผัสระหว่างบทมี 1 คู่ คือ คำสุดท้ายของแต่ละบทสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ของบทต่อไป

ใบกิจกรรมที่ 2
บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11
เรื่อง ลักษณะข้อบังคับของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

สำหรับสมาชิกกลุ่ม Expert Group กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลุ่ม.....

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่าน ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะข้อบังคับของบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบแล้ว ให้ตอบคำถามต่อไปนี้

1. บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 มีลักษณะบังคับ จำนวนคำในแต่ละวรรคอย่างไร และจงระบุข้อเปรียบเทียบความแตกต่างกับลักษณะของบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ

ตอบ

2. บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 มีการสัมผัสอย่างไร

ตอบ

เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้

ใบความรู้ที่ 3

หลักการถอดคำประพันธ์หรือกรองประเภทกวีนิพนธ์ 11

หลักการถอดคำประพันธ์หรือกรองประเภทกวีนิพนธ์ 11 มีหลักการและขั้นตอนดังนี้

1. อ่านหรือกรองประเภทกวีนิพนธ์ 11 ให้ละเอียดทุกวรรค ทุกบท
2. รวบรวมคำศัพท์ยากพร้อมหาความหมายของคำศัพท์เหล่านั้นจากพจนานุกรม สารานุกรม หนังสือ ฯลฯ
3. ตีความข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบว่าผู้แต่งเปรียบเทียบสิ่งใดกับสิ่งใด
4. สรุป อธิบาย และเรียบเรียงความหมายของบทหรือกรองที่อ่านทั้งหมดด้วยสำนวน ภาษาของตนเองให้กะทัดรัด เข้าใจง่าย

บทร้อยกรองเรื่อง ครอบครัวดวงตะวัน บท ภูมิไฉนะที่รัก (กาพย์ยานี 11)

ปลูกวังขึ้นกลางไร่	ปลูกมิ่งไม้รายรอบวัง
ขุดบ่อเพื่อบัวหยั่ง	ก้านบัวงามในน้ำใส
เลี้ยงนกในเวียงฟ้า	ดักเมฆาลงตุ้มใหญ่
ผีเสื้อกับดอกไม้	อาศัยรักเป็นรั้วล้อม
ก่อไฟไม่ขาดเตา	หุงข้าวขาวชาวเหนือหอม
โอบเอื้อในอดออม	ถนอมมิตรผู้ไมตรี
พุดคุยกับสายหมอก	หยอกสายลมและวารี
วาดแดดที่แสดสี	บนผ้าใสहतัยชน
หวานดาวไว้พรารพร้อย	แฝงหิ่งห้อยโทยมหน
ในคืนน้ำค้างหล่น	เก็บร้อยมุกสนุกฝัน
สอนไก่ให้ตื่นเช้า	ฝึกกาเหว่าให้ตื่นทัน
ถักรุ่งงามเฉิดฉัน	ต่างสะพานข้ามคุ้งคลอง
ภูมิไฉนใหม่ที่รัก	ทิพย์ตำหนักดงสักทอง
มีเราเนาสุขสอง	ตั้งราชาราชนี
ประตู่สะเดาระหง	ประหนึ่งองค์มณเฑียรศรี
กล้วยตองดงปล้องปลี	ปรารค์ปราสาทราชฐาน
ร้องคูแห่งนี้ครา	มีปูปลาเป็นบริวาร
เสนาผู้กล้าหาญ	สี่สหายล้วนเท่าดัง
ภูมิไฉนะที่รัก	ทั้งตำหนักและเวียงวัง
สนมนางห้ามทั้ง	นางกำนัลหนึ่งนางเดียว
หนึ่งนั้นราชินี	ที่ราชารักแน่นเหนียว
‘สัตย์ซื่อ’ คือเชือกเกลียว	ที่มอบไว้ตราบววยปราณ
ราชามหาอำนาจ	เป็นทั้งทาสและภูบาล
สมบัติพิสดาน	แสนล้านใด...อยู่ในเรา

(ภูมิไฉนะที่รัก: ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

ใบคำศัพท์

บทร้อยกรองเรื่อง ครอบครว้ดวงตะวัน บท ภูมิไฉนะที่รัก

คำศัพท์	อธิบายคำศัพท์
วัง	ที่อยู่ของเจ้านาย
เว้ง	ที่เปิดกว้างเข้าไปถัดจากที่แคบ เช่น พ้นจากปากถ้ำไปเห็นเป็นเว้ง
ตุ้ม	ภาชนะสำหรับชั่งหรือใส่น้ำ
ชาว	การเอาข้าวสารล้างน้ำด้วยวิธีใช้มือคนให้ทั่วเพื่อให้สะอาดก่อนหุงต้ม เรียก ชาวข้าว
วารี	น้ำ
แสด	มีสีเหลืองปนแดง
หทัย	หัวใจ
โพยม	ท้องฟ้า, อากาศ
สัก	ชื่อต้นไม้เนื้อไม้แข็งและคงทน เหมาะแก่การสร้างบ้านและทำเครื่องเรือน
ประคู้	ชื่อต้นไม้ขนาดใหญ่ดอกสีเหลืองกลิ่นหอมใช้ปลูกเป็นไม้ให้ร่มเงา
มณฑียร	เรือนหลวงที่ใช้เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์
คู	ร่องน้ำที่ขุดขึ้นเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้
นครา	เมือง
นางกำนัล	หญิงชาววัง มีหน้าที่รับใช้พระมหากษัตริย์
ปราณ	ลมหายใจ, ชีวิต
พัสดาน	หลักฐาน ใช้คู่กับคำว่า สมบัติ

ใบกิจกรรมที่ 3
บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

สำหรับสมาชิกกลุ่ม Expert Group กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลุ่ม.....

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 เรื่องและบทที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบ
จบแล้ว ให้นักเรียนเขียนถอดคำประพันธ์จากบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ

บทร้อยกรองเรื่อง

บท.....

บทที่ 1 - 2

.....
.....
.....

บทที่ 3 - 4

.....
.....
.....

บทที่ 5 - 6

.....
.....
.....

บทที่ 7 - 8

.....
.....
.....

บทที่ 9 - 10

.....
.....
.....

บทที่ 11 - 12

.....
.....
.....

ใบกิจกรรมที่ 3.1
บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11
เรื่อง หลักการถอดคำประพันธ์

สำหรับสมาชิกกลุ่ม Expert Group กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลุ่ม.....

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่าน ใบความรู้ เรื่องหลักการถอดคำประพันธ์บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบแล้ว ให้เขียนสรุปลำดับขั้นตอนหลักการถอดคำประพันธ์บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ให้ถูกต้อง

หลักการถอดคำประพันธ์บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

```

graph TD
  A[ ] --> B[ ]
  B --> C[ ]
  C --> D[ ]
  
```

เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้

ใบความรู้ที่ 4

หลักการอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

หลักการอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 มีหลักพิจารณา ดังนี้

1. อ่านบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ ให้ละเอียดถี่ถ้วน
2. ทำความเข้าใจกับถ้อยคำบางคำที่เห็นว่ามีมีความสำคัญ รวมทั้งคำแวดล้อมหรือบริบท (Context) เพื่อให้เข้าใจความหมายของบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อาจใช้พจนานุกรมช่วยในการหาความหมายของถ้อยคำ
3. จำนวนคำและความหมายในวรรค กาพย์ยานี 11 จะมีจำนวนคำในวรรคไม่มาก (ไม่เกิน 5 – 6 คำ) ซึ่งอาจมีผลในเรื่องของคำที่เลือกมาใช้ในบทร้อยกรองแต่ละวรรค ทำให้เป็นการใช้คำสั้นแต่กินความหมายได้มากลึกซึ้ง ผู้อ่านจึงควรพิจารณาในเรื่องนี้ด้วย
4. การตีความด้านน้ำเสียงของผู้แต่ง
การค้นหาถ้อยคำที่เป็นความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่ง ว่าเป็นไปในทำนองใด เช่น จริงจัง ประชดประชัน เสียดสี จะทำให้เห็นถึงบุคลิกภาพและศีลธรรมของผู้แต่งที่แฝงอยู่ในเนื้อหาของบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ
5. ความหมายที่ได้จากการถอดคำประพันธ์
ความหมายที่ได้จากการถอดคำประพันธ์ให้นำมาพิจารณา เรียบเรียงความหมายที่เป็นประเด็นเนื้อหาสำคัญซึ่งก็คือใจความสำคัญของบทร้อยกรองนั่นเอง
6. การเรียบเรียงถ้อยคำที่ได้จากการถอดคำประพันธ์เพื่อตีความให้ได้สาระสำคัญหรือใจความสำคัญของบทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ

บทร้อยกรองเรื่อง ครอบคร้วดวงตะวัน บท “ในคม” (กาพย์ยานี 11)

จอบคมตะไบชูด	พิสูจน์ใครตะไบจอบ
ใครถากใครทดสอบ	จอบตะไบของใครคม
คนสวนคนมือสาก	เฝ้าถากสวนไม่เสร็จสม
จอบบาดตีนระบม	ชมพิชไ้ตะไบหนอง
มือจอบชอบเชิงไ้	มือตะไบไ้เชิงช่อง
พลั้งคมมิอาจประคอง	คมที่สองคมที่สาม
จอบคมไ้ราคิน	และเล็ดรินไ้เลวทราม
จะเข็มจะฝ่าข้าม	หนามและขวากที่ถากพรวน
จับจอบเข้าไ้เจ้า	จะเข้าใจซึ่งคนสวน
จับคมไ้สมควร	อย่าลุ่มคมไม่เห็นคุณ
คุณจอบไ้แรงใจ	คุณตะไบไ้แรงบุญ
ตีนมือเจ้าละมุน	เพราะทุนเหื่อใครเป็นมัน
ทดสอบสิจอบน้อย	ถากเพชรพลอยสักร้อยพัน
ตะไบเหื่อไ้ไ้คลฝืน	ฝากคมรอยสักร้อยคม
ในคมตะไบชูด	พิสูจน์สอบจอบไ้สม
หล้ารอกอยู่นอกร่ม	พิสูจน์ร่อยไ้โน่นแล้ว.

(ในคม: ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

ใบคำศัพท์

บทร้อยกรองเรื่อง ครอบครวดวงตะวัน บท ในคม

คำศัพท์	อธิบายคำศัพท์
จอบ	เครื่องมือสำหรับขุด พรวนหรือถากดิน ทำด้วยเหล็กหน้าแบนกว้าง มีด้ามยาว
ตะใบ	เหล็กเครื่องมือใช้ถูไม้หรือโลหะอื่น ๆ ให้เกลี้ยงเกลา ที่ผิวหน้าทั้ง 2 ด้านข้างเป็นรอยหยาบๆ
ถาก	ฟันเอาเปลือกหรือส่วนนอกออก เช่น ใช้จอบถากหญ้าให้เตียน เป็นต้น
สาก	ขรุขระพื้นไม่ราบเรียบ ไม่ละเอียดอ่อน ไม่นุ่มนวล
ระบม	อาการเจ็บร้าวที่เกิดจากความเมื่อยหรือบอบซ้ำ
หนอง	น้ำเลือดเสียที่กลายเป็นสีขาวข้นที่คั่งอยู่ในแผลและฝี
เชิง	กระบวนท่า ท่วงที
ราคิน	ความมัวหมอง มลทิน
พรวน	คุ้ยดินให้เป็นกลุ่มล่อมต้นไม้ เช่น ใช้จอบทำดินให้โปร่งหรือร่วน
ลูบคม	ทำให้เกียรติหรือศักดิ์ศรีด้อยลงไป
ละมุน	อ่อนนุ่ม นุ่มนวล
ทูน	ของเดิมหรือเงินเดิมที่มีไว้ ลงไว้ กำหนดไว้ จัดตั้งไว้เพื่อทำประโยชน์

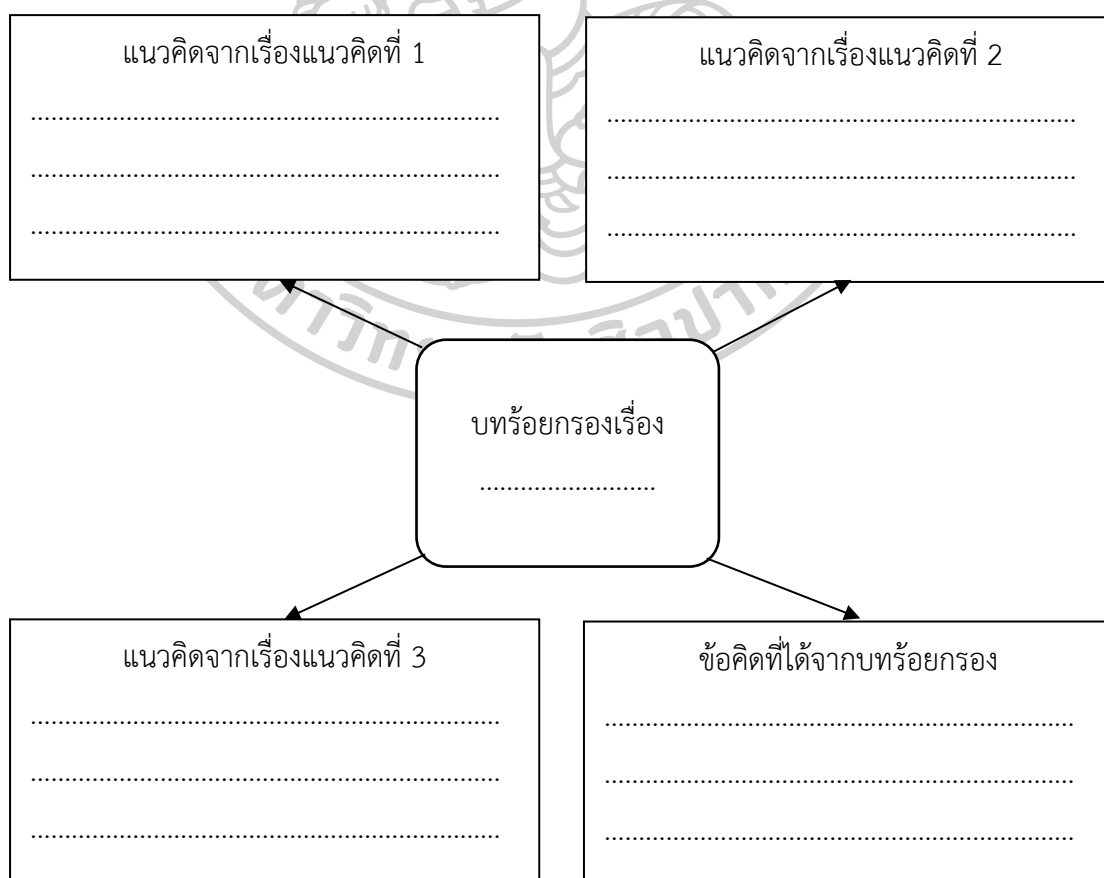
ใบกิจกรรมที่ 4
บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

สำหรับสมาชิกกลุ่ม Expert Group กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลุ่ม.....

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 เรื่องและบทที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบ
จบแล้ว ให้นักเรียนเขียนแผนภาพสรุปใจความสำคัญ และบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านของ
บทร้อยกรองเรื่องนั้น ๆ

บทร้อยกรองเรื่อง

บท.....

ใบกิจกรรมที่ 4.1
บทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11
เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ

สำหรับสมาชิกกลุ่ม Expert Group กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลุ่ม.....

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่าน ใบความรู้ เรื่องหลักการอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบแล้ว ให้เขียนสรุปลำดับขั้นตอนหลักการอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ให้ถูกต้อง

หลักการอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

```

graph TD
    A[ ] --> B[ ]
    B --> C[ ]
    C --> D[ ]
    D --> E[ ]
    E --> F[ ]
  
```

แบบทดสอบย่อย
การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภท กาพย์ยานี 11

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 3

“ปลุกวังขึ้นกลางไร่ ปลุกมิ่งไม้รายรอบวัง
ชูดบ่อเพื่อบัวหยัง ก้านบัวงามในน้ำใส
เลี้ยงนกในเวียงฟ้า ดักเมฆาลงตุ่มใหญ่

(ภูมิไฉนะที่รัก: ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

1. “วัง” หมายถึงข้อใด (ความเข้าใจ)

ก. พระราชวัง	ข. พลับพลา
ค. บ้าน	ง. บ้านพักตากอากาศ

2. “ดักเมฆาลงตุ่มใหญ่” หมายถึงการกระทำตามข้อใด (ความเข้าใจ)

ก. การขอฝน	ข. การผลิตฝน
ค. การต้อนน้ำฝน	ง. การร่อนน้ำฝน

3. การกระทำจากบทร้อยกรองข้างต้น ทำให้เห็นวิถีชีวิตแบบใด (ความเข้าใจ)

ก. รักธรรมชาติ	ข. เกษตรกรรม
ค. สังคมชั้นสูง	ง. อนุรักษ์ธรรมชาติ

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 4

“ภูมิใจใหม่ที่รัก ทิพย์ตำหนักดงสักทอง
มีเรานาสุขสอง ดั่งราชาราชินี”

(ภูมิไฉนะที่รัก: ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

4. จากบทร้อยกรองข้างต้น เหตุใดจึงเปรียบตนเองว่าเป็น “ราชาราชินี” (วิเคราะห์)

ก. ต้องการมีอำนาจเหมือนราชาราชินี	ข. ต้องการมีความสุขเหมือนราชาราชินี
ค. ต้องการความภูมิใจเหมือนราชาราชินี	ง. ต้องการตำหนักเหมือนราชาราชินี

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 5

“สมบัติพัสถาน แสนล้านใด...อยู่ในเรา”

(ภูมิไฉนะที่รัก: ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

5. ข้อใดคือข้อคิดที่ได้รับจากบทร้อยกรองข้างต้น (นำไปใช้)

ก. สมบัติต่าง ๆ มีอยู่ในตัวเราเอง	ข. สมบัติต่าง ๆ มีราคาแสนล้าน
ค. สมบัติต่าง ๆ สร้างได้ด้วยตัวเอง	ง. สมบัติต่าง ๆ ซื้อได้ด้วยเงินแสนล้าน

6. ข้อใดบอกการใช้งานของจอบและตะไบ (วิเคราะห์)

ก. จอบคมตะไบขูด	พิสูจนไครตะไบจอบ
ข. จอบบาดตีนระบม	ชมพิชไช้ตะไบหนอง
ค. จับคมให้สมควร	อย่าลูบคมไม่เห็นคุณ
ง. จอบคมใช้ราคิน	และเลียดรินใช้เลวทราวม

7. ข้อใดเป็นผลจากการใช้จอบโดยไม่ได้ประโยชน์ที่สุด (วิเคราะห์)

ก. คนสวนคนมือสาก	เฝ้าถากสวนไม่เสร็จสม
ข. จอบบาดตีนระบม	ชมพิชไช้ตะไบหนอง
ค. พลังคมมีอาจประคอง	คมที่สองคมที่สาม
ง. จอบคมใช้ราคิน	และเลียดรินใช้เลวทราวม

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 8

“จะเข้มจะฝ่าข้าม หนามและขวกที่ถากพรวน”

(ในคม: ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

8. จากบทร้อยกรองข้างต้น “หนามและขวกที่ถากพรวน” หมายถึงข้อใด (ความเข้าใจ)

ก. สิ่งไม่ดี	ข. ปัญหาอุปสรรค
ค. ความล้มเหลว	ง. ต้นไม้วัชพืช

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 9

“จับคมให้สมควร

อย่าลุ่มคมไม่เห็นคุณ”

(ในคม: ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

9. ข้อใดเป็นสาระสำคัญของบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)

ก. อย่าลุ่มคมจนทำให้เกิดอันตราย

ข. อย่าลดคุณค่าของสิ่งที่เราใช้ประโยชน์

ค. อย่าเห็นคุณค่าของสิ่งไม่ใช้ประโยชน์

ง. อย่ามองคุณค่าของอุปกรณ์ทำสวนไม่ดี

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 10

“ในคมตะไบชุด

พิสุจน์สอบจอบใดสม

หญาารกอยู่นอกกรม

พิสุจน์รออยู่โนนแล้ว.”

(ในคม: ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

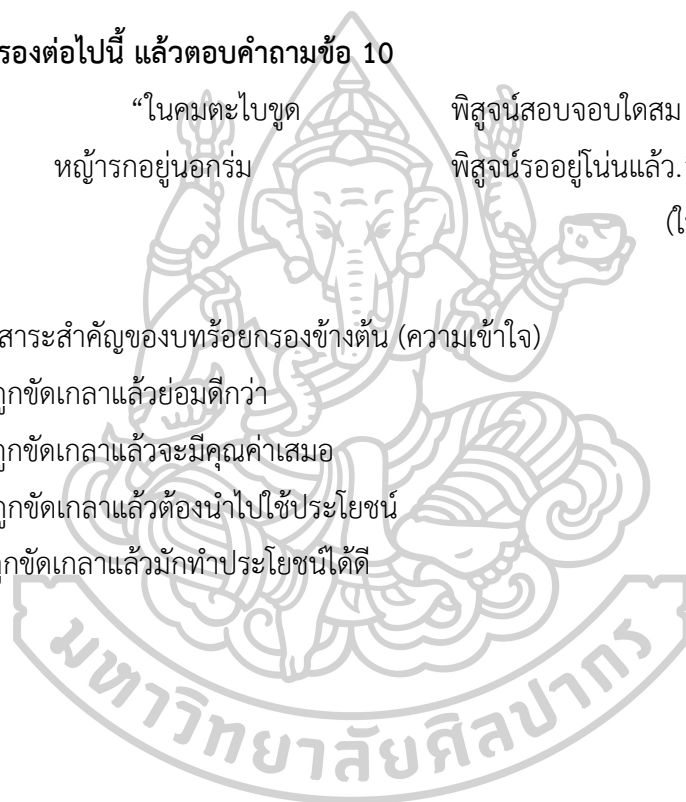
10. ข้อใดเป็นสาระสำคัญของบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)

ก. สิ่งใดที่ถูกขัดเกลาแล้วย่อมดีกว่า

ข. สิ่งใดที่ถูกขัดเกลาแล้วจะมีคุณค่าเสมอ

ค. สิ่งใดที่ถูกขัดเกลาแล้วต้องนำไปใช้ประโยชน์

ง. สิ่งใดที่ถูกขัดเกลาแล้วมักทำประโยชน์ได้ดี

คะแนนแบบทดสอบย่อยนำมาคำนวณคะแนนพัฒนาตามเกณฑ์ดังนี้

คะแนนจากการทดสอบ	คะแนนพัฒนา
ต่ำกว่าคะแนนมาตรฐานมากกว่า 10 คะแนน	0
ต่ำกว่าคะแนนมาตรฐาน 1-10 คะแนน	10
เท่ากับคะแนนมาตรฐานหรือมากกว่า 1 คะแนน	20
สูงกว่าคะแนนมาตรฐานมากกว่า 10 คะแนน	30

หมายเหตุ คะแนนฐานมาจากการทดสอบครั้งที่ผ่านมา

เฉลย แบบทดสอบย่อย
การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

1	ค	6	ก
2	ง	7	ก
3	ข	8	ข
4	ข	9	ข
5	ค	10	ง

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

อาจารย์ผู้สอน : นางสาวรุจินันท์ ดวงจันทร์

สมาชิกกลุ่มบ้าน กลุ่มที่..... ชื่อกลุ่ม.....

1. ชื่อ..... นามสกุล..... เลขที่.....

2. ชื่อ..... นามสกุล..... เลขที่.....

3. ชื่อ..... นามสกุล..... เลขที่.....

4. ชื่อ..... นามสกุล..... เลขที่.....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/.....

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

คำชี้แจง

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง จำนวน 5 ชุด โดยแบ่งตาม ลักษณะคำประพันธ์ 5 ประเภท ดังนี้

- แบบฝึกทักษะชุดที่ 1 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 2 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 3 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ฉบัง 16
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 4 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์สุรางคนางค์ 28
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 5 การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ

โดยแบบฝึกทักษะแต่ละชุดมี 4 กิจกรรม ดังนี้

- 1) กิจกรรมที่ 1 การแปลความหมายของคำศัพท์หรือกลุ่มคำ
- 2) กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง
- 3) กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง
- 4) กิจกรรมที่ 4 การเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

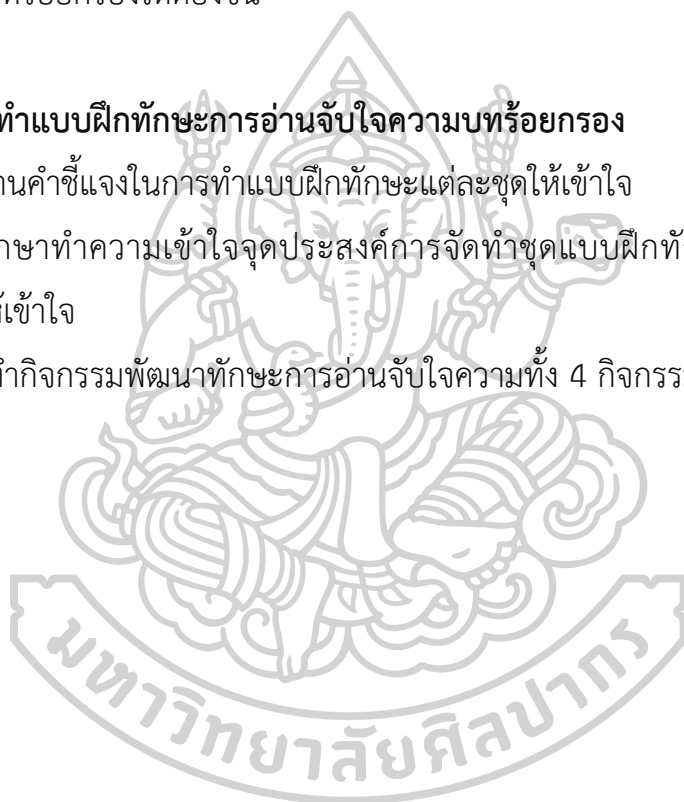
คำแนะนำ ขั้นตอนการใช้สำหรับนักเรียน

วิธีการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

1. นักเรียนควรนำความรู้ที่ได้จากการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง มาใช้ในการทำแบบฝึกทักษะแต่ละชุด
2. นักเรียนควรฝึกทำแบบฝึกทักษะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนการทำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

1. อ่านคำชี้แจงในการทำแบบฝึกทักษะแต่ละชุดให้เข้าใจ
2. ศึกษาทำความเข้าใจจุดประสงค์การจัดทำชุดแบบฝึกทักษะและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าใจ
3. ทำกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความทั้ง 4 กิจกรรมตามลำดับก่อนหลัง

วัตถุประสงค์ของการทำแบบฝึกทักษะและจุดประสงค์การเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของการทำแบบฝึกทักษะ

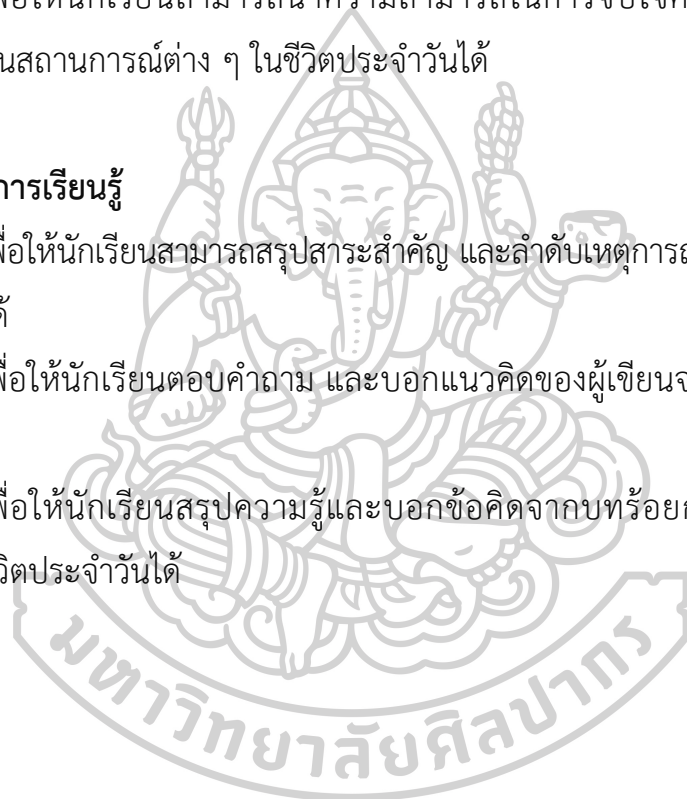
การจัดทำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความบทร้อยกรองให้กับนักเรียน
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถจับใจความบทร้อยกรองเรื่องต่าง ๆ ได้
3. เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความสามารถในการจับใจความบทร้อยกรองไป

ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญ และลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับบทร้อยกรองเรื่อง ที่อ่านได้
2. เพื่อให้ นักเรียนตอบคำถาม และบอกแนวคิดของผู้เขียนจากบทร้อยกรองเรื่อง ที่อ่านได้
3. เพื่อให้ นักเรียนสรุปความรู้และบอกข้อคิดจากบทร้อยกรองเรื่อง ที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

แบบฝึกทักษะชุดที่ 1

การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง เรื่อง “นิยายปรัมปรา เรื่อง ห่า - ตามล่าพระเจ้าอุทุมพร” แล้วทำแบบฝึกทักษะให้ครบทั้ง 4 กิจกรรม

บทร้อยกรองเรื่อง “นิยายปรัมปรา เรื่อง ห่า - ตามล่าพระเจ้าอุทุมพร”

กาลครั้งหนึ่งนานไกลไม่กำหนด	พระดาบสบำเพ็ญโพธิโลกุตร
มีศิษย์สองศิษษาวินยาธ	จนสิ้นศตวรรษสถาบัน
สองศิษย์จึงอำลาอาจารย์รัก	กลับคืนนัคเรศไพเศษสรรรค์
ถึงกลางทางพบบ่อทองต้องใจครัน	ตกลงกันผลัดชูรูปกายตน
คนแรกชูปกายทองผ่องงามผุด	เพื่อนช่วยฉุดขึ้นได้ในเบื้องต้น
อีกคนโดดลงบ่อในบัดดล	หมายสภณธรรมเหมือนกับเพื่อนรัก
แต่เพื่อนกลับทรยศด้วยคตคิด	เกรงว่ามีตรจะแข่งรัศมีศักดิ์
จึงทิ้งเพื่อนไปครองเมืองรุ่งเรืองนัก	นามประจักษ์เลื่องรู้ “เจ้าอุทุมพร”
ฝ่ายมุนีหนึ่งพบชายผู้ยาก	ช่วยขึ้นจากบ่อสุวรรณอันผุดผ่องพร้อมให้พร
หนึ่งข้อตามขอร้อง	ชายนั้นปองเป็น “ห่า” ไส่เพื่อนใจคด
มุนีท่านประธานพรตงวอนขอ	ให้ทำก่อกกรรมผลาญเพื่อนขบถ
เจ้าอุทุมพรถูกห่าล่าไม่ลด	จึงปรากฏนิยายย้ายเมืองเอย

(รวมบทกวี ดอกจันในดวงใจ: ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

กิจกรรมที่ 1 “แปลศัพท์ จับคู่”

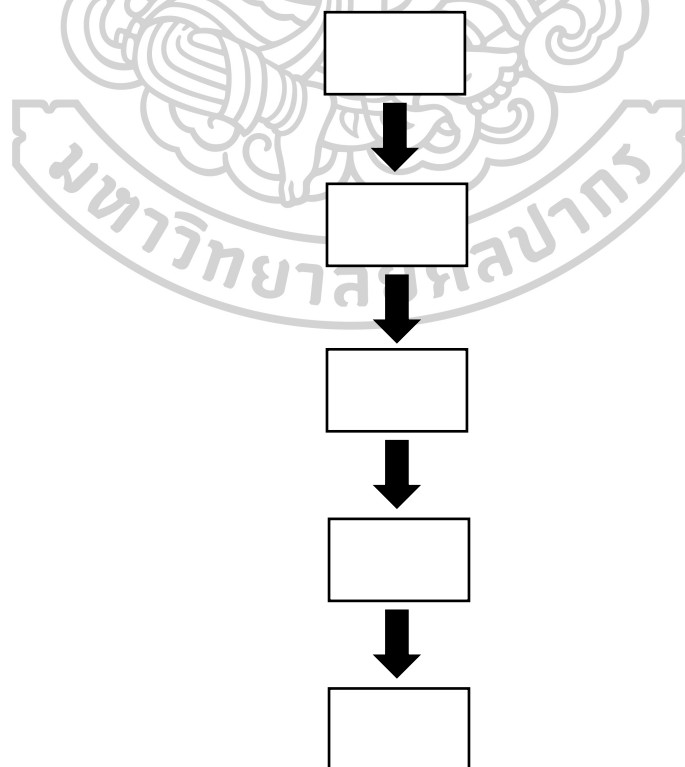
คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “นิยายปรัมปรา เรื่อง ห่า - ตามล่าพระเจ้าอุทุมพร” แล้ว ให้จับคู่คำศัพท์ที่มีความหมายตรงกัน โดยให้นำตัวอักษรหน้าข้อความทางด้านขวามือมาเติมลงในช่องว่างหน้าข้อด้านซ้ายมือให้ถูกต้องตรงกัน

(1) พระดาบส	ก. แสงสว่าง
(2) โภธิโลกุตระ	ข. ชื่อผีจำพวกหนึ่ง ถือกันว่าทำให้เกิดโรคระบาดอย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้คนตายจำนวนมาก เช่น อหิวาตกโรค จึงเรียกโรคนี้ว่า โรคห่า
(3) วิทยาอาวุธ	ค. ประทศร้ายต่อทางอาณาจักร, ทฤษฎี
(4) นักเรศ	ง. นักปราชญ์, ฤๅษี, พระสงฆ์
(5) ไพเศษ	จ. ฤๅษี
(6) สกนธ์	ฉ. ร่างกาย
(7) รัศมี	ช. ความรู้และการต่อสู้
(8) มุณี	ซ. การตรัสรู้ธรรมที่พ้นวิสัยของโลก
(9) ห่า	ฌ. เมือง
(10) ขบถ	ญ. พิเศษ

กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง “นิยายปรัมปรา เรื่อง ห่า - ตามล่าพระเจ้าอุทอง” ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง โดยนำตัวเลขหน้าเหตุการณ์ไปใส่ในกรอบสี่เหลี่ยมด้านล่าง เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดก่อนไปหาเหตุการณ์ที่เกิดหลังสุด

1. ศิษย์คนหนึ่งคิดหักหลังเพื่อน เพราะกลัวว่าเพื่อนจะได้ดีกว่าตน
2. ศิษย์ทั้งสองเดินทางไปพบบ่อทอง แล้วผลัดกันลงไปชุบตัวในบ่อทองนั้น
3. ศิษย์ผู้ที่ได้เป็นพระเจ้าอุทองนั้นต้องย้ายเมือง เพราะคนในเมืองป่วยเป็นโรคห่ากันมาก
4. ศิษย์สองคนได้สำเร็จการศึกษาจากสำนักที่เรียน
5. ศิษย์ผู้ถูกทิ้งในบ่อทอง ขอพรหนึ่งข้อ คือ ขอให้ “โรคห่า” ทำให้เพื่อนที่หักหลังตนมีความเดือดร้อนไปทุกหนแห่ง

กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “นิยายปรัมปรา เรื่อง ห่า - ตามล่าพระเจ้าอุทอง” แล้ว
ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

1. หลังจากศิษย์ทั้งสองศึกษาความรู้จากพระดาบสแล้ว ทั้งสองได้เดินทางไปพบกับสิ่งใด

ตอบ.....

2. ศิษย์ทั้งสองทำอย่างไรกับสิ่งที่พบ

ตอบ.....

3. เกิดเหตุการณ์ใดขึ้นระหว่างศิษย์ทั้งสองคน

ตอบ.....

4. ศิษย์คนที่ถูกเพื่อนทรยศได้กระทำการสิ่งใดเพื่อแก้แค้น

ตอบ.....

5. ศิษย์คนที่ทรยศเพื่อนได้รับผลกรรมอย่างไร

ตอบ.....

กิจกรรมที่ 4 การเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากบทร้อยกรองเรื่อง “นิยายปรัมปรา เรื่อง ห่า – ตามล่า
พระเจ้าอุทุมพร” โดยเขียนตามลำดับขั้นดังนี้

ตัวละครสำคัญคือ

เรื่องเกิดขึ้นที่ใด

สาระสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใคร:

ทำอะไร:

ที่ไหน:

อย่างไร:

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะชุดที่ 1 การอ่านจับใจความประเภทกลอนสุภาพ

กิจกรรมที่ 1 การแปลความหมายของคำศัพท์หรือกลุ่มคำ

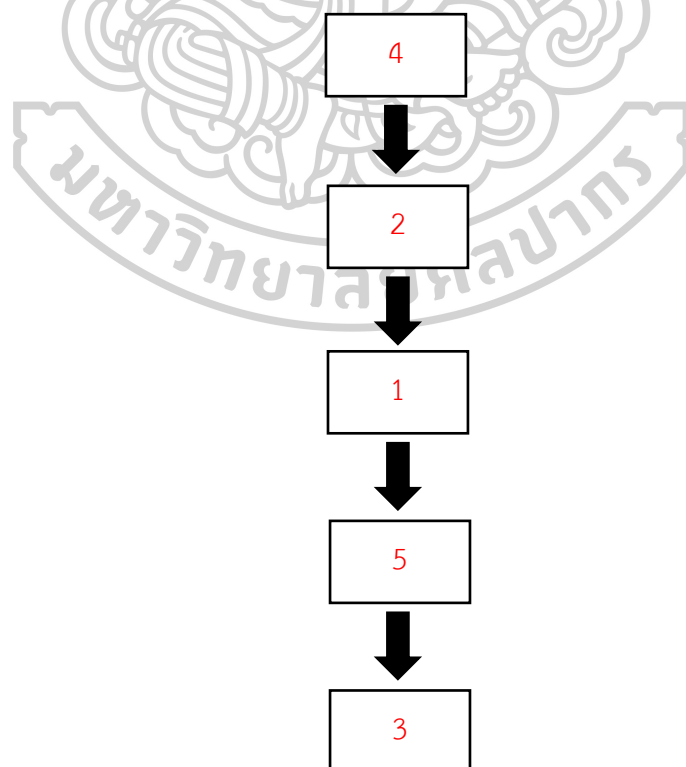
คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “นิยายปรัมปรา เรื่อง ท่า - ตามล่าพระเจ้าอุทอง” แล้วให้จับคู่คำศัพท์ที่มีความหมายตรงกัน โดยให้นำตัวอักษรหน้าข้อความทางด้านขวามือมาเติมลงในช่องว่างหน้าข้อด้านซ้ายมือให้ถูกต้องตรงกัน

จ... (1) พระดาบส	ก. แสงสว่าง
ช... (2) โพรธิโลกบุตร	ข. ชื่อผีจำพวกหนึ่ง ถือกันว่าทำให้เกิดโรคระบาดอย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้คนตายจำนวนมาก เช่น อหิวาตกโรคจึงเรียกโรคนี้ว่า โรคท่า
ซ... (3) วิทยาวุธ	ค. ประทุษร้ายต่อทางอาณาจักร, ทฤษฎี
ฅ... (4) นักเรศ	ง. นักปราชญ์, ฤๅษี, พระสงฆ์
ญ... (5) ไพเศษ	จ. ฤๅษี
ฉ... (6) สกนธ์	ฉ. ร่างกาย
ก... (7) รัศมี	ช. ความรู้และการต่อสู้
ง... (8) มุนี	ซ. การตรัสรู้ธรรมที่พ้นวิสัยของโลก
ข... (9) ท่า	ฅ. เมือง
ค... (10) ขบถ	ญ. พิเศษ

กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง “นิยายปรัมปรา เรื่อง ห่า - ตามล่าพระเจ้าอุทอง” ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง โดยนำตัวเลขหน้าเหตุการณ์ไปใส่ในกรอบสี่เหลี่ยมด้านล่าง เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดก่อนไปหาเหตุการณ์ที่เกิดหลังสุด

1. ศิษย์คนหนึ่งคิดหักหลังเพื่อน เพราะกลัวว่าเพื่อนจะได้ดีกว่าตน
2. ศิษย์ทั้งสองเดินทางไปพบบ่อทอง แล้วผลัดกันลงไปชุบตัวในบ่อทองนั้น
3. ศิษย์ผู้ที่ได้เป็นพระเจ้าอุทองนั้นต้องย้ายเมือง เพราะคนในเมืองป่วยเป็นโรคห่ากันมาก
4. ศิษย์สองคนได้สำเร็จการศึกษาจากสำนักที่เรียน
5. ศิษย์ผู้ถูกทิ้งในบ่อทอง ขอพรหนึ่งข้อ คือ ขอให้ “โรคห่า” ทำให้เพื่อนที่หักหลังตนมีความเดือดร้อนไปทุกหนแห่ง

กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “นิยายปรัมปรา เรื่อง ห่า - ตามล่าพระเจ้าอุทอง” แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

1. หลังจากศิษย์ทั้งสองศึกษาความรู้จากพระดาบสแล้ว ทั้งสองได้เดินทางไปพบกับสิ่งใด

ตอบ.....บ่อทอง.....

2. ศิษย์ทั้งสองทำอย่างไรกับสิ่งที่พบ

ตอบ.....ผลักดันกระโดดลงไปชุบตัวในบ่อทอง.....

3. เกิดเหตุการณ์ใดขึ้นระหว่างศิษย์ทั้งสองคน

ตอบ.....ศิษย์คนที่กระโดดลงไปบ่อทองที่หลังขึ้นจากบ่อไม่ได้เพราะเพื่อนไม่ช่วยดึงขึ้นมาจากบ่อเพื่อนไม่ยอมช่วยเพราะกลัวจะมีชีวิตที่ดีกว่าตน.....

4. ศิษย์คนที่ถูกเพื่อนทรยศได้กระทำการสิ่งใดเพื่อแก้แค้น

ตอบ.....ได้ขอพรหนึ่งข้อจากผู้ชายที่มาช่วยเขาขึ้นมาจากบ่อทองว่าขอให้เพื่อนที่ทิ้งเขาไปมีโรคห่าตามรังควานไปตลอด.....

5. ศิษย์คนที่ทรยศเพื่อนได้รับผลกระทบอย่างไร

ตอบ.....ศิษย์ผู้นี้ภายหลังได้ขึ้นเป็นกษัตริย์นามว่าพระเจ้าอุทองแต่ชีวิตต้องระหกระเหินย้ายบ้านเมืองหนีโรคห่าที่ระบาดทำให้ผู้คนในเมืองตายเป็นจำนวนมาก โดยย้ายมาตั้งเมืองใหม่นามว่ากรุงศรีอยุธยา

แบบฝึกทักษะชุดที่ 2

การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

 คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง เรื่อง “กบน้อยหลงตน” แล้วทำแบบฝึกทักษะให้ครบทั้ง 4 กิจกรรม

บทร้อยกรองเรื่อง กบน้อยหลงตน

เดือนหกฝนตกมา	ห้องทุ่งนาสดสีเขียว
เจ้ากบน้อยปราดเปรียว	ออกมาเที่ยวवादตัวเอง
ส่งเสียงร้องก้องดัง	กราดกริ้วฟังไม่เป็นเพลง
คุยมัวทำตัวเก่ง	ประกาศก้องเรียกฝนมา
กบพบกับเขียดน้อย	มันก็พลอยถามเขียดว่า
ใครเรียกฝนตกมา	ตอบว่าจาเข้าได้ไหม
เขียดน้อยนั้นไม่รู้	แค่เป็นอยู่เรื่อยเรื่อยไป
กบवादเร็วทันใด	ข้านี้เฝ้าผู้เรียกฝน
เขียดน้อยก็ฉุกคิด	กบพลาดผิติดคิดหลงตน
ผู้รู้เรื่องของฝน	คือฝูงมดดำแน่นอน
ต่อมาในวันหนึ่ง	เวียนมาถึงฤดูร้อน
กบจะต้องร้องก่อน	เพื่อพรา้เพเรียกเรียกฝนมา
กบพบกับเขียดน้อย	มันก็พลอยพูดไปว่า
เขียดยังอยู่นี่นา	ลูกหลานข้าน่าสงสาร
เขียดน้อยมองเจ้ากบ	อยากจะลบเรื่องตำนาน
คำกบที่กล่าวขาน	โ้อวดตนนั้นมันเกินไป
เขียดน้อยถามกบว่า	เรียกฝนมาได้จริงไหม
กบร้องขึ้นคราใด	ฟ้าก็พลอยปล่อยฝนมา
เจ้ากบผู้หลงไหล	ลึงโลดใจเต้นเริงรำ
เรื่องฝนไร้ปัญหา	คอยดูขำร้องเรียกดู
เขียดน้อยยกมือห้าม	ตั้งคำถามอย่างหตุ้
หากฝนไม่หล่นพรู	ตั้งถ้อยคำทำอย่างไร
กบน้อยเดินลึงโลด	แล้วกระโดดดอย่างมั่นใจ
ถ้าขำทำไม่ได้	จะหนีไกลไปอยู่รู

กบเริ่มร้องเรียกฝน
 อ่อนโยยไม่น่าดู
 ฝนตกหรือฟ้าร้อง
 เขียดน้อยเวทนา
 มดดำเดินผ่านมา
 จะตกจากเบื้องบน
 กบน้อยก้มหน้าเศร้า
 จำใจเข้าโพรงดิน

ร้องเสียจนเขียดหดหู
 ไม่มีฝนตกลงมา
 เป็นเรื่องของดินและฟ้า
 เจ้ากบน้อยผู้หลงตน
 บอกไว้ว่าเรื่องของฝน
 ก็แล้วแต่ฟ้าและดิน
 เพียงมดเล่าให้ได้ยิน
 อยู่จำศีลตลอดไป

(หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง กบน้อยหลงตน: จุฬา ละคร)

กิจกรรมที่ 1 “แปลศัพท์ สลับอักษร”

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทหรือกรองเรื่อง “กบน้อยหลงตน” แล้ว ให้หาคำศัพท์ที่อยู่ในตาราง
ด้านบนมาเติมในช่องว่างให้ตรงกับความหมายในช่องว่างด้านล่าง

ก	บ	ส	เ	ชี	ย	ด	พ	ฝ	พ
ป	เ	ว	ท	น	า				รุ
ร		ห	ท	พ	โ	ย	ท	ว	ภ
า		ลิ	ต	ง	โ	ม้	ด	ม	
ด		ง		ส	อ		หู่	า	แ
เ	ล	โ		ช	ช		ต	ท	ฉุ
ป	ห	ล	น	จำ	สี	ล	ร	ด	ก
รี	ป	ด	ง	า	ก	ค	ร	โ	คิ
ย	จ		เ	ดี	อ	น	ห	ก	ด
ว	เ		ร	ย			ใ	ง	

แนวตั้ง

..... (1) ว่องไว, คล่องแคล่ว

..... (2) อาการที่เคลื่อนมาพร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก

..... (3) อาการตื่นเต้นดีใจมาก ๆ

..... (4) คิดขึ้นมาทันที, คิดได้ขณะนั้น, บังเอิญคิดได้

..... (5) อาการที่รู้สึกห่อเหี่ยวไม่ชื่นบาน

แนวนอน

..... (6) สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

..... (7) สลดใจ

..... (8) พุดเกินความจริง

..... (9) นอนนิ่งไม่ออกหาอาหารเป็น
ระยะเวลาหนึ่ง

..... (10) เดือนที่เริ่มฤดูการเพาะปลูก
และเข้าสู่ช่วงฤดูฝน

กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง “กบน้อยหลงตน” แล้ว จับคู่เหตุการณ์ในเรื่อง โดยให้นำเลขลำดับเหตุการณ์ทางด้านขวามือมาเติมลงในช่องว่างหน้าเหตุการณ์ด้านซ้ายมือเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดก่อนไปหาเหตุการณ์ที่เกิดหลังให้ถูกต้อง

.....เจ้ากบบอกกับเขียดน้อยอย่างมั่นใจว่าตนจะเรียกให้ฝนตกลงมาให้ดู

.....เขียดน้อยรู้ว่าเจ้ากบเข้าใจผิดคิดว่าตนเองทำให้ฝนตกได้ จึงออกอุบายเพื่อให้เจ้ากบได้รู้ตัวว่าแท้จริงแล้วไม่ได้เป็นเช่นนั้น

.....มดดำบอกเจ้ากบและเขียดว่า การที่ฝนจะตกได้ ขึ้นอยู่กับฟ้าและผืนดิน

.....เจ้ากบอวดตนเองกับเขียดน้อยว่าทำให้ฝนตกได้

.....เจ้ากบส่งเสียงโหยหวนร้องเรียกให้ฝนตกลงมา แต่ก็ไม่มีฝนตกลงมา เจ้าเขียดน้อยเห็นแล้วก็รู้สึก
สลดใจเจ้ากบน้อยผู้หลงตน

กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “กบน้อยหลงตน” แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

1. กบพบกับสัตว์ชนิดใดบ้าง

ตอบ.....

2. เพราะเหตุใดกบจึงคิดว่าตนสามารถทำให้ฝนตกได้

ตอบ.....

3. เขียดมีวิธีอย่างไรให้กบเลิกหลงตนเอง

ตอบ.....

4. ฝนจะตกได้เพราะเหตุใด

ตอบ.....

5. นักเรียนได้รับข้อคิดจากเรื่อง “กบน้อยหลงตน” อย่างไร

ตอบ.....

กิจกรรมที่ 4 การเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากบทร้อยกรองเรื่อง “กบน้อยหลงตน” โดยเขียนตามลำดับขั้นดังนี้

ตัวละครสำคัญคือ

เรื่องเกิดขึ้นที่ใด

สาระสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใคร:

ทำอะไร:

ที่ไหน:

อย่างไร:

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะชุดที่ 2

การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11

กิจกรรมที่ 1 “แปลศัพท์ สลับอักษร”

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “กบน้อยหลงตน” แล้ว ให้หาคำศัพท์ที่อยู่ในตาราง ด้านบนมาเติมในช่องว่างให้ตรงกับความหมายในช่องว่างด้านล่าง

ก	บ	ส	เ	จี	ย	ด	พ	ฝ	พ
ป	เ	ว	ท	น	า				ฐ
ร		ท	ท	พ	โ	ย	ท	ว	ภ
า		ลิ	ต	ง	โ	ม้	ด	ม	
ด		ง		ส	อ		หู่	า	แ
เ	ล	โ		ข	ช		ต	ท	ฉุ
ป	ห	ล	น	จำ	ศี	ล	ร	ด	ก
รี	ป	ด	ง	า	ก	ค	ร	โ	คิ
ย	จ		เ	ดี	อ	น	ห	ก	ด
ว	เ		ร	ย			ใ	ง	

แนวตั้ง

แนวนอน

ปราดเปรียว (1) ว่องไว, คล่องแคล่ว

เจียด (6) สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

พรุ (2) อาการที่เคลื่อนมาพร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก

เวทนา (7) สลดใจ

ลิงโลด (3) อาการตื่นเต้นดีใจมาก ๆ

ไม้ (8) พุดเกินความจริง

อุกคิต (4) คิดขึ้นมาทันที, คิดได้ขณะนั้น, บังเอิญคิดได้

จำศีล (9) นอนนิ่งไม่ออกหาอาหาร เป็นระยะเวลาหนึ่ง

หดหู่ (5) อาการที่รู้สึกห่อเหี่ยวไม่ชื่นบาน

เดือนหก (10) เดือนที่เริ่มฤดูการ เพาะปลูกและเข้าสู่ช่วงฤดูฝน

กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง “กบน้อยหลงตน” แล้ว แล้วจับคู่เหตุการณ์ในเรื่อง โดยให้นำเลขลำดับเหตุการณ์ทางด้านขวามือมาเติมลงในช่องว่างหน้าเหตุการณ์ด้านซ้ายมือเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดก่อนไปหาเหตุการณ์ที่เกิดหลังให้ถูกต้อง

...3.....เจ้ากบบอกกับเขียดน้อยอย่างมั่นใจว่าตนจะเรียกให้ฝนตกลงมาให้ดู

...2.....เขียดน้อยรู้ว่าเจ้ากบเข้าใจผิดคิดว่าตนเองทำให้ฝนตกได้ จึงออกอุบายเพื่อให้เจ้ากบได้รู้ตัวว่าแท้จริงแล้วไม่ได้เป็นเช่นนั้น กบบอกว่าถ้าฝนไม่ตก กบจะจำศีลไปตลอดชีวิต

...5... มดตำบอกเจ้ากบและเขียดว่า การที่ฝนจะตกได้ ขึ้นอยู่กับฟ้าและผืนดิน กบจึงต้องจำศีลตลอดชีวิต

...1.....เจ้ากบอวดตนเองกับเขียดน้อยว่าทำให้ฝนตกได้

...4.....เจ้ากบส่งเสียงโหยหวนร้องเรียกให้ฝนตกลงมา แต่ก็ไม่มีฝนตกลงมา เจ้าเขียดน้อยเห็นแล้วก็รู้สึก สลดใจเจ้ากบน้อยผู้หลงตน

กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทหรือยกเรื่อง “กบน้อยหลงตน” แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

1. กบพบกับสัตว์ชนิดใดบ้าง

ตอบ.....เขียนและมดดำ.....

2. เพราะเหตุใดกบจึงคิดว่าตนสามารถทำให้ฝนตกได้

ตอบ...เพราะเมื่อใดที่ฝนตกกบมักจะออกไปส่งเสียงร้องท่ามกลางสายฝนจึงโทษตนเอง.....

3. เขียนวิธีอย่างไรให้กบเลิกหลงตนเอง

ตอบ...เขียนรู้ว่าแท้จริงแล้วผู้ที่รู้ว่าฝนจะตกเมื่อใดนั้นคือมดดำ เขียนจึงออกอุบายว่าถ้ากบทำให้ฝนตกไม่ได้กบจะทำเช่นไร กบสัญญาว่าถ้าทำไม่ได้กบจะหนีไปจำศีลไม่มาให้เห็นอีก.....

4. ฝนจะตกได้เพราะเหตุใด

ตอบ.....มดดำบอกว่าฝนจะตกได้นั้นเกิดจากท้องฟ้าและแผ่นดินที่จะสามารถทำให้ฝนตกได้.....

5. นักเรียนได้รับข้อคิดจากเรื่อง “กบน้อยหลงตน” อย่างไร

ตอบ...ไม่ควรโอ้อวดตนเองในสิ่งที่ตนยังไม่มีความรู้หรือความสามารถมากพอ.....

แบบฝึกทักษะชุดที่ 3

การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ฉบัง 16

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง เรื่อง “จับมือประสานใจ” แล้วทำแบบฝึกทักษะให้ครบทั้ง 4 กิจกรรม

บทร้อยกรอง เรื่อง “จับมือประสานใจ”

ต่อโลกมีล้านพระศรี	อาริยะปรานี
สถิตทวีปคามภิบาล	
ต่อโลกมีล้านสถาน	ศักดิ์สิทธิ์สักการ
บวงสรวงสังเวชบุชา	
ต่อโลกมีล้านชีปนา	วรุโปลงโลกา
ทรงอานุภาพเลิศล้ำ	
ต่อโลกมีล้านผู้นำ	อัจฉริยะกุมกำ
อำนาจบันดาลบันดล	
ต่อโลกมีล้านเม็ดฝน	เพชรถั่งถกล
เถกิงแก้วสารพัดนึก	
ต่อโลกมีล้านกัลปฤกษ์	ผลทองคำอธึก
ผลิทั่วทุกถิ่นทุกฐาน	
ฤโลกจะสบสุขศานต์	เสพสันติสราญ
เพราะล้านล้านศิวิไลซ์	
เปล่าเลยสุภาวะโลกัย	ณ ภาวะสมัย
ไซ้เกิดโดยเนื้อมูลนั้น	
จับมือประสานใจกัน	กระหวัดรดขวัญ
พันถักทวยศีลธรรม	
แน่นเหนียวเกลียวนิจฉนำ	มิเพเลียงมิพล้ำ
อกุศลกรรมกร่อนกลืน	
นั้นแลภริมย์ฉมชื่น	สงบเย็นยังยืน
หมิ่นกัปแสนกัลป์ล้านชัย	
มือจับมือมันฉนไต	ใจประสานใจ
มันคงฉนนันฉนจร	

(บท “จับมือประสานใจ” สร้อยสันติภาพ: ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

กิจกรรมที่ 1 “ค้นศัพท์ รับรู้ความหมาย”

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “จับมือประสานใจ” แล้ว ให้หาความหมายของคำศัพท์ที่สอดคล้องกับบทร้อยกรองเรื่องที่อ่านพร้อมเขียนความหมายของคำศัพท์ลงในใบไม้ด้านล่าง

สติต =

บาล =

บวงสรอง =

ชิปนาวุธ =

อัจฉริย =

ถกล =

แก้วสารพัดนึก =

อธิก =

ฉนำ =

สุก =

กษณะ =

ขวัญ =

ฉม =

ชัย =

คาม =

สักการ =

สั่งเวย =

=อนุภาพ =

ถิ่ง =

เถกิง =

กัลปพฤกษ์ =

ศานต์ =

นิจ =

ภิรมย์ =

กระหวัด =

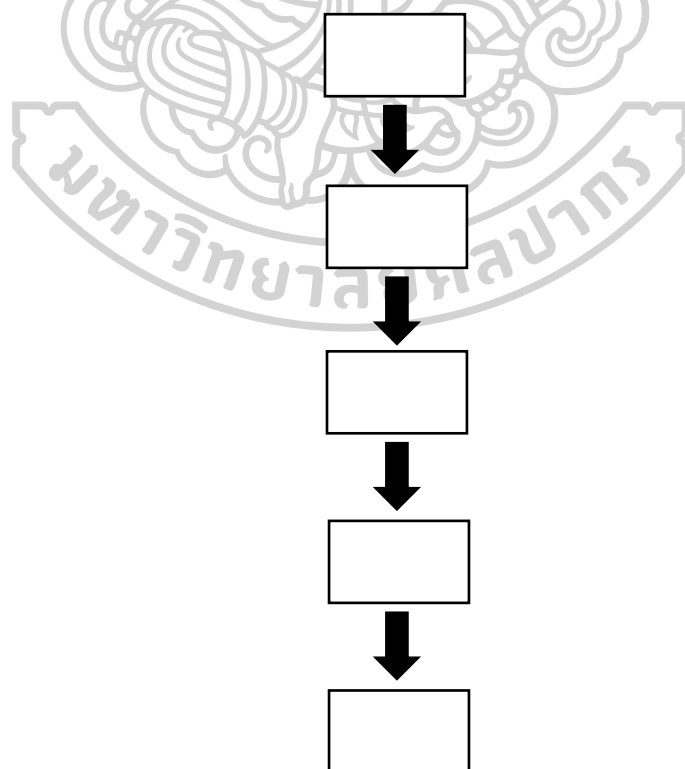
ฟัน =

กัป, กัลป์ =

กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเนื้อความบทร้อยกรองเรื่อง “จับมือประสานใจ” ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง โดยนำตัวเลขหน้าเนื้อความไปใส่ในกรอบสี่เหลี่ยมด้านล่าง เรียงลำดับเนื้อความที่เกิดก่อนไปหาเนื้อความอันดับหลังสุด

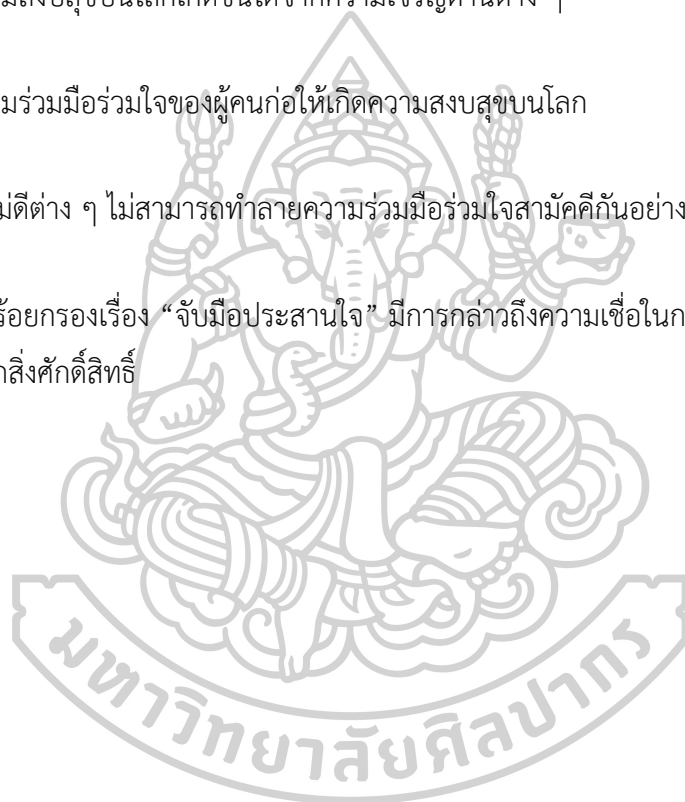
1. ถึงแม้ว่าโลกจะมีต้นกัลปพฤกษ์ที่สามารถขอสิ่งใดตามใจปรารถนาได้เป็นล้านต้น
2. หรือว่าโลกจะสงบสุขได้เพราะความเจริญทั้งหลาย แต่อาจเป็นเพราะความดิ้นรนมากกว่าที่จะทำให้โลกสงบสุขได้
3. ถึงแม้ว่าโลกจะมีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่อาจขออำนาจให้ได้ดังประสงค์เป็นล้านแห่ง
4. ถึงแม้ว่าโลกจะมีผู้นำที่มีความสามารถและพลังมากอยู่ล้านคน
5. โลกจะสงบสุขได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจและความสามัคคีของผู้คน

กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “จับมือประสานใจ” แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับบทร้อยกรองเรื่องนี้โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ หรือ X ลงในช่องว่าง

- มีทหารล้านคนบนโลกก็สามารถสร้างความสงบได้
- ความสงบสุขบนโลกเกิดขึ้นได้จากความเจริญด้านต่าง ๆ
- ความร่วมมือร่วมใจของผู้คนก่อให้เกิดความสงบสุขบนโลก
- สิ่งไม่ดีต่าง ๆ ไม่สามารถทำลายความร่วมมือร่วมใจสามัคคีกันอย่างเหนียวแน่นของผู้คนได้
- บทร้อยกรองเรื่อง “จับมือประสานใจ” มีการกล่าวถึงความเชื่อในการได้รับความคุ้มครองจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์

กิจกรรมที่ 4 การเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากบทร้อยกรองเรื่อง “จับมือประสานใจ”

สาระสำคัญของเรื่อง

เฉลยแบบฝึกทักษะชุดที่ 3
การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์ฉบั้ง 16

กิจกรรมที่ 1 “ค้นศัพท์ รับรู้ความหมาย”

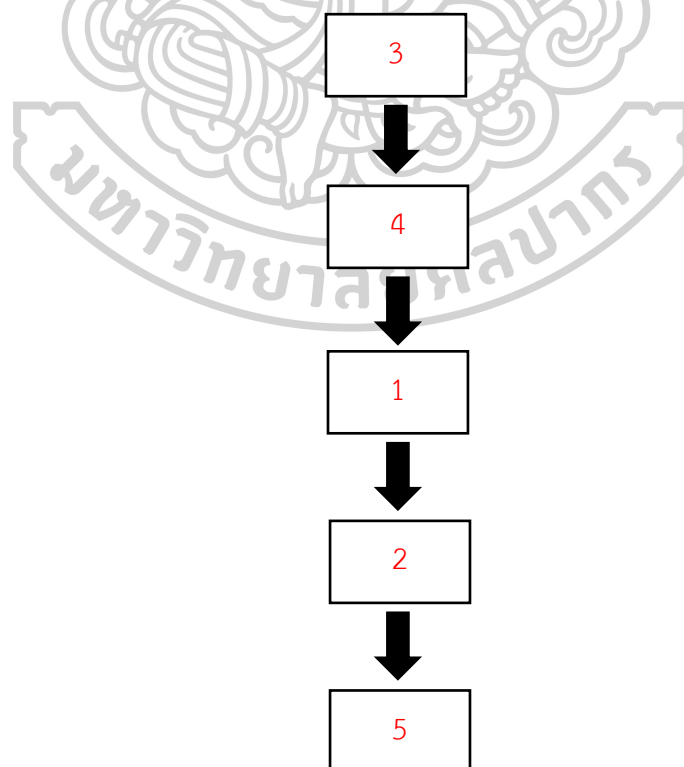
คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “จับมือประสานใจ” แล้ว ให้หาความหมายของคำศัพท์ที่สอดคล้องกับบทร้อยกรองเรื่องที่อ่านพร้อมเขียนความหมายของคำศัพท์ลงในใบไม้ของต้นไม้ด้านล่าง

กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเนื้อความบทร้อยกรองเรื่อง “จับมือประสานใจ” ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง โดยนำตัวเลขหน้าเนื้อความไปใส่ในกรอบสี่เหลี่ยมด้านล่าง เรียงลำดับเนื้อความที่เกิดก่อนไปหาเนื้อความอันดับหลังสุด

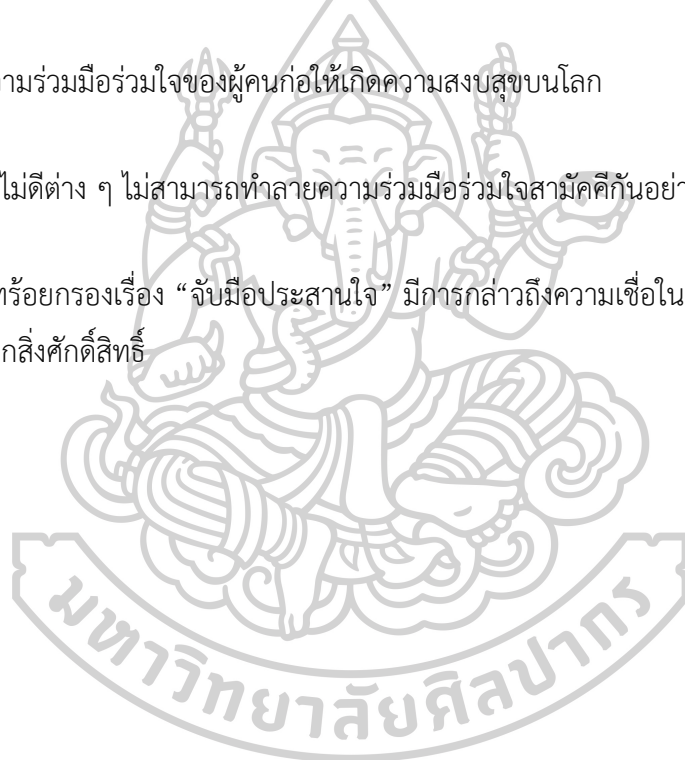
1. ถึงแม้ว่าโลกจะมีต้นกัลปพฤกษ์ที่สามารถขอสิ่งใดตามใจปรารถนาได้เป็นล้านต้น
2. หรือว่าโลกจะสงบสุขได้เพราะความเจริญทั้งหลาย แต่อาจเป็นเพราะความดิ้นรนมากกว่าที่จะทำให้โลกสงบสุขได้
3. ถึงแม้ว่าโลกจะมีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่อาจขออำนาจให้ได้ดังประสงค์เป็นล้านแห่ง
4. ถึงแม้ว่าโลกจะมีผู้นำที่มีความสามารถและพลังมากอยู่ล้านคน
5. โลกจะสงบสุขได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจและความสามัคคีของผู้คน

กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง

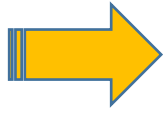
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “จับมือประสานใจ” แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับบทร้อยกรองเรื่องนี้โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ หรือ X ลงในช่องว่าง

-X..... มีทหารล้านคนบนโลกก็สามารถสร้างความสงบได้
-X..... ความสงบสุขบนโลกเกิดขึ้นได้จากความเจริญด้านต่าง ๆ
-✓..... ความร่วมมือร่วมใจของผู้คนก่อให้เกิดความสงบสุขบนโลก
-✓..... สิ่งไม่ดีต่าง ๆ ไม่สามารถทำลายความร่วมมือร่วมใจสามัคคีกันอย่างเหนียวแน่นของผู้คนได้
-✓..... บทร้อยกรองเรื่อง “จับมือประสานใจ” มีการกล่าวถึงความเชื่อในการได้รับความคุ้มครองจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์

แบบฝึกทักษะชุดที่ 4

การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์สุรางคนางค์ 28

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง เรื่อง “ดาวเรือง” แล้วทำแบบฝึกทักษะให้ครบทั้ง 4 กิจกรรม

บทร้อยกรองเรื่อง ดาวเรือง

ยอกรเหนือคิ้ว	มือข้าสืบนิ้ว	คือตั้งเทียนทอง
ไหว้คุณพระธรรม	เลิศล้ำทั้งผอง	คุณพระทั้งสอง
		สุดแสนแดนไตร
ข้าไหว้พระสงฆ์	สาวกพระองค์	ทรงพระวินัย
ไหว้คุณครูสอน	แนนอนเหลือใจ	ควรทำจำไว้
		ยกใส่เกศา
ไหว้พระเสด็จสรรพ	ที่นี้จะกลับ	ไหว้คุณบิดา
ย้อนไหว้มารดา	ท่านเลี้ยงรักษา	จนโตใหญ่กล้า
		ย่อมนามการุญ
		(ดาวเรือง: กรมศิลปากร)

กิจกรรมที่ 1 “แปลศัพท์ จับคู่”

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “ดาวเรือง” แล้ว ให้จับคู่คำศัพท์ที่มีความหมายตรงกัน โดยให้นำตัวอักษรหน้าข้อความทางด้านขวามือมาเติมลงในช่องว่างหน้าข้อด้านซ้ายมือให้ถูกต้องตรงกัน

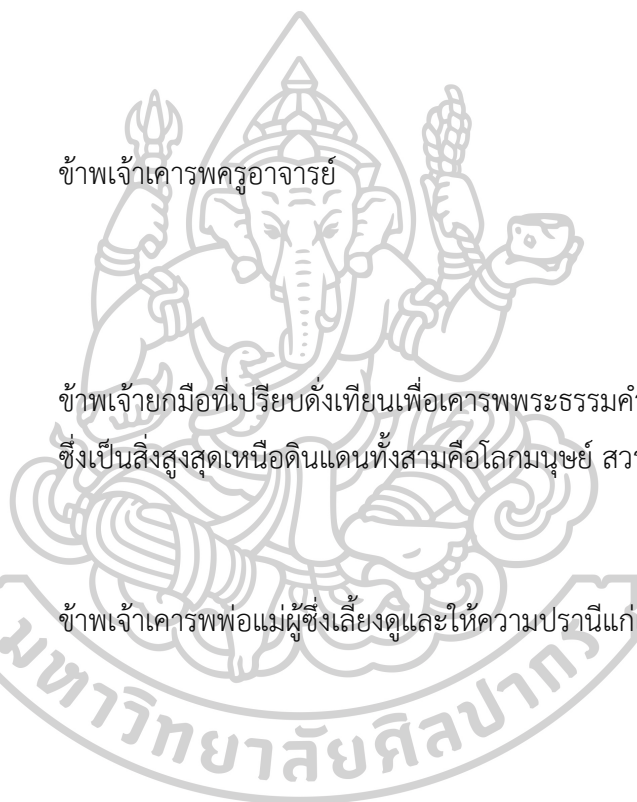
(1) กร	ก. ความกรุณา
(2) เลิศ	ข. ทุกสิ่ง
(3) ผอง	ค. มือ
(4) แคนไตร	ง. ยก
(5) สรรพ	จ. โลกมนุษย์ สวรรค์ บาดาล
(6) การัญ	ฉ. ยอดดีหรือยอดเยี่ยมในทางใดเป็นพิเศษ
(7) เกศา	ช. ทั้งปวง, ทั้งหมด
(8) ยอ	ซ. ศิษย์ของพระศาสดา
(9) สวาก	ณ. ศีรษะ

กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเนื้อความบทร้อยกรองเรื่อง “ดาวเรือง” ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง โดยพิจารณาเนื้อความต่อไปนี้ว่าเป็นเนื้อความลำดับใด และเขียนเลขลำดับเนื้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

- ข้าพเจ้าเคารพพระสงฆ์ผู้เป็นศิษย์ของพระพุทธเจ้า
- ข้าพเจ้าเคารพครูอาจารย์
- ข้าพเจ้ายกมือที่เปรียบตั้งเทียนเพื่อเคารพพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นสิ่งสูงสุดเหนือดินแดนทั้งสามคือโลกมนุษย์ สวรรค์ บาดาล
- ข้าพเจ้าเคารพพ่อแม่ผู้ซึ่งเลี้ยงดูและให้ความปรานีแก่เรา

กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “ดาวเรือง” แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

1. จากบทร้อยกรอง เรื่อง “ดาวเรือง” มีการเคารพสิ่งใดบ้าง

ตอบ.....

2. แดนไตร คือดินแดนใด

ตอบ.....

3. เหตุใด “พระธรรม” จึงมีความสำคัญสูงสุดต่อดินแดนทั้งสาม

ตอบ.....

4. นักเรียนได้รับข้อคิดจากเรื่อง “ดาวเรือง” อย่างไร

ตอบ.....

กิจกรรมที่ 4 การเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากบทร้อยกรองเรื่อง “ดาวเรือง”

สาระสำคัญของเรื่อง

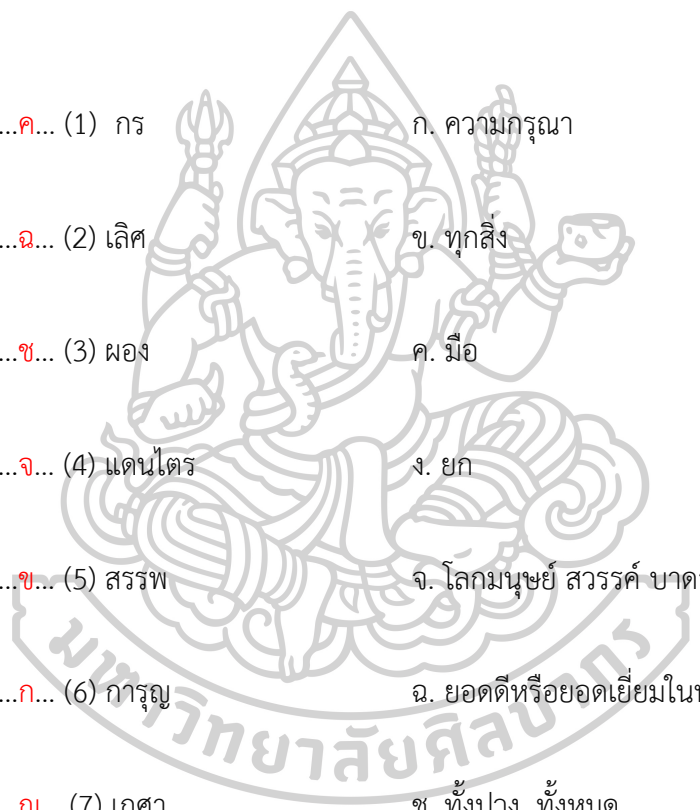

เฉลยแบบฝึกทักษะชุดที่ 4

การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทกาพย์สุรางคนางค์ 28

กิจกรรมที่ 1 “แปลศัพท์ จับคู่”

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “ดาวเรือง” แล้ว ให้จับคู่คำศัพท์ที่มีความหมายตรงกัน โดยให้นำตัวอักษรหน้าข้อความทางด้านขวามือมาเติมลงในช่องว่างหน้าข้อความซ้ายมือ ให้ถูกต้องตรงกัน

-
ค... (1) กร	ก. ความกรุณา
ฉ... (2) เลิศ	ข. ทุกสิ่ง
ช... (3) ผอง	ค. มือ
จ... (4) แดนไตร	ง. ยก
ช... (5) สรรพ	จ. โลกมนุษย์ สวรรค์ บาดาล
ก... (6) การัญ	ฉ. ยอดดีหรือยอดเยี่ยมในทางใดเป็นพิเศษ
ฉ... (7) เกศา	ช. ทั้งปวง, ทั้งหมด
ง... (8) ยอ	ซ. ศิษย์ของพระศาสดา
ช... (9) สาก	ฉ. ศีรษะ

กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเนื้อความบทร้อยกรองเรื่อง “ดาวเรือง” ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง โดยพิจารณาเนื้อความต่อไปนี้ว่าเป็นเนื้อความลำดับใด และเขียนเลขลำดับเนื้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

...2.....

ข้าพเจ้าเคารพพระสงฆ์ผู้เป็นศิษย์ของพระพุทธเจ้า

...3.....

ข้าพเจ้าเคารพครูอาจารย์

...1.....

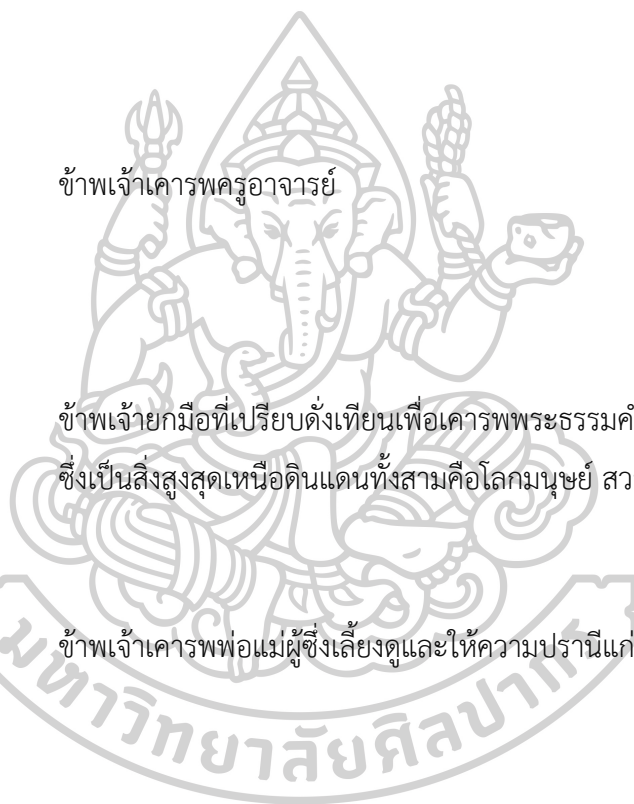

ข้าพเจ้ายกมือที่เปรียบตั้งเทียบเพื่อเคารพพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นสิ่งสูงสุดเหนือดินแดนทั้งสามคือโลกมนุษย์ สวรรค์ บาดาล

...4.....

ข้าพเจ้าเคารพพ่อแม่ผู้ซึ่งเลี้ยงดูและให้ความปรานีแก่เรา

กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “ดาวเรือง” แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

1. จากบทร้อยกรอง เรื่อง “ดาวเรือง” มีการเคารพสิ่งใดบ้าง

ตอบ.....พระพุทธรเจ้า...พระธรรม...พระสงฆ์...ครูอาจารย์...พ่อแม่.....

2. แดนไตร คือดินแดนใด

ตอบ.....โลกมนุษย์...สวรรค์...บาดาล.....

3. เหตุใด “พระธรรม” จึงมีความสำคัญสูงสุดต่อดินแดนทั้งสาม

ตอบ...เพราะพระธรรมเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธรเจ้าที่ช่วยควบคุม ชี้แนวทางให้ผู้คนในทุกดินแดนให้ดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง.....

4. นักเรียนได้รับข้อคิดจากเรื่อง “ดาวเรือง” อย่างไร

ตอบ...เราควรให้ความเคารพองค์พระสัมมาสัมพุทธรเจ้า...พระธรรม...พระสงฆ์...ครูอาจารย์และพ่อแม่ของเราเพราะทุกท่านและทุกสิ่งล้วนอบรมสั่งสอนให้เราเป็นคนดี.....

แบบฝึกทักษะชุดที่ 5

การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง เรื่อง “รสสลิลิตแม่จ๋า” แล้วทำแบบฝึกทักษะให้ครบทั้ง 4 กิจกรรม

บทร้อยกรองเรื่อง รสสลิลิตแม่จ๋า

จากมาเพียงชีพแล้ง	ลำพัง
ทิ้งแม่ทิ้งนาปรัง	ทุ่งกว้าง
เพราะมาดเพราะหมายหวัง	เรื่องรุ่ง
มูฝึกศึกษาสร้าง	สิ่งค้าชุตนา
แม่จนยากลูกก็รู้	ระวังเจียม
ไปมุ่งสูงสุดเทียม	เพื่อนพ้อง
ทุกบาทสตางค์เซียม	เงินแม่
ปากกัดตีนถีบต้อง	อดกลั้นทนไหวฯ
ไกลสุพรรณบ้านทุ่ง	มุ่งมหา นครเนอ
แนวนักเจตนา	ตระหนกสู
ศึกษาผู้ใหญ่ครา	โอกาส
เรียนลัดเร็วเร่งรู้	หลักแล้วเพียรเสริมฯ
เทอมชีวิตคาบอะเคื้อ	เรียนครู
แพรม่านรั้วชมพู	เปิดพร้อม
สมความประสงค์ครู	แรกแต่ เดิมนา
พระแม่สุนันทาอ้อม	โอบเอื้อกรณปองฯ
ครรลองแนวมรรคล้า	อำไพ
เถอะมิเลิศโลกัย	ลุ่มฟ้า
วิถีแม่พิมพ์ไทย	อุดมคติ
อุปสรรคหนักอึ้งทำ	บมิท้อทางจรัลฯ
ฝันลูกวาตฉะนี้	แม่เอย
สีภาคเรียนผ่านเลย	ล่องพัน
ฝันผุดและเด่นเผย	ภาพลักษณ์
ท่ามฉากชีวิตขึ้น	ค่าคุ้มภูมิใจฯ

(เรื่อง รสสลิลิตแม่จ๋า จาก หนังสือรวมบทกวี ดอกจันในดวงใจ: ศิวกานท์ ปทุมสูติ)

กิจกรรมที่ 1 การแปลความหมายของคำศัพท์หรือกลุ่มคำ

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “รสสลิตแม่จ๋า” แล้วให้พิจารณาคำศัพท์ในกล่อง ด้านบนให้ตรงกับความหมายด้านล่าง และนำคำศัพท์จากกล่องด้านบนมาเติมลงใน ช่องว่างหน้าข้อด้านล่างให้ถูกต้องตรงกัน

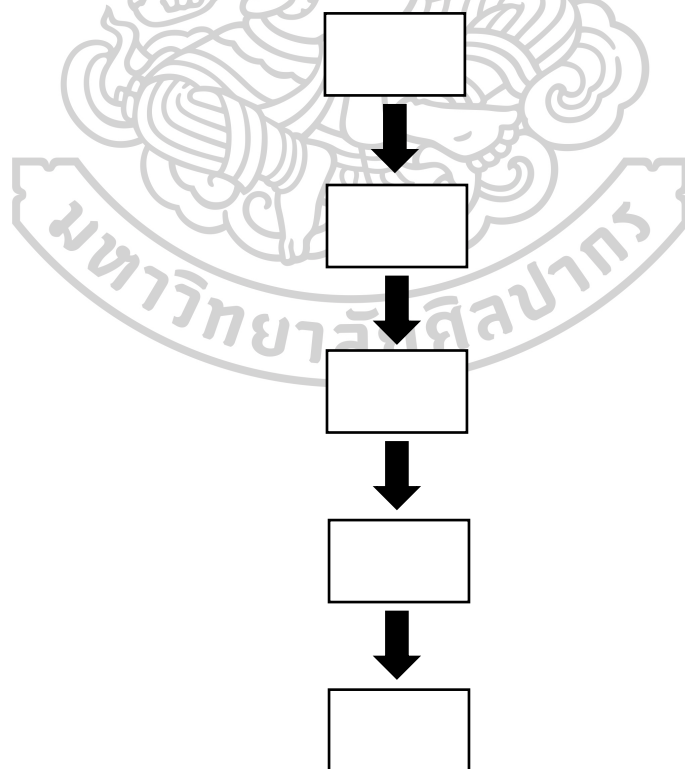
นาปรัง	กรูณ
เขียม	มรรค
ครรลอง	อำไพ
แม่พิมพ์	โลกย์
อะเคื้อ	จรัล

-
- (1) กรูณา
- (2) ทาง, แนวทาง, แบบฉบับ
- (3) งาม, สว่าง
- (4) ของโลก
- (5) เดิน
- (6) ต้นแบบ, ครูอาจารย์
- (7) ทาง
- (8) นาที่ทำในฤดูแล้งนอกฤดูทำนา
- (9) ประหยัด
- (10) งาม

กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากบทร้อยกรองเรื่อง “รสสลิตแม่จ๋า” ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง โดยนำตัวเลขหน้าเหตุการณ์ไปใส่ในกรอบสี่เหลี่ยมด้านล่าง เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดก่อนไปหาเหตุการณ์ที่เกิดหลังสุด

1. ถึงแม่ผู้เขียนจะมาเรียนด้วยความยากลำบากแต่ในที่สุดผู้เขียนก็เรียนจบ
2. เส้นทางการศึกษาจะเป็นครูไม่ใช่เรื่องง่ายมีอุปสรรคมากแต่ผู้เขียนก็ไม่ท้อถอย
3. ผู้เขียนต้องจากแม่อันเป็นที่รักจากทุ่งนาที่ต่างจังหวัดเพื่อมาเรียนในกรุงเทพฯ
4. แม่ได้สอนผู้เขียนว่าให้ระวังรักษาตัว ควรประหยัดอดออมไว้
5. ผู้เขียนได้มาเรียนที่วิทยาลัยครูสวนสุนันทาในกรุงเทพฯ

กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “รสสลิตแม่จ๋า” แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

1. บ้านเกิดของผู้เขียนอยู่ที่ใด

ตอบ.....

2. ผู้เขียนจะเดินทางไปศึกษาต่อที่ใด

ตอบ.....

3. แม่ของผู้เขียนได้ฝากคำสอนให้ผู้เขียนก่อนเดินทางไปศึกษาต่อในเรื่องใดบ้าง

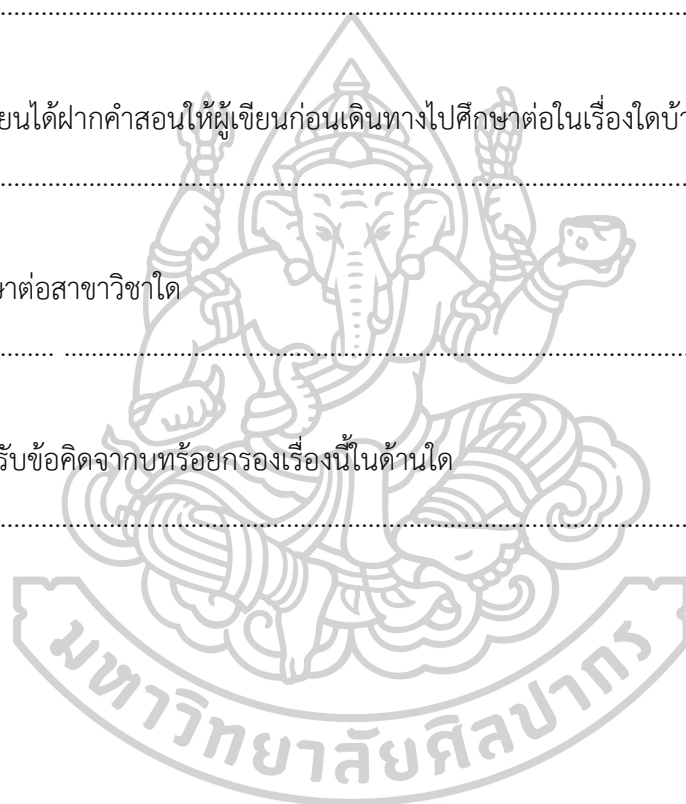
ตอบ.....

4. ผู้เขียนศึกษาต่อสาขาวิชาใด

ตอบ.....

5. นักเรียนได้รับข้อคิดจากบทร้อยกรองเรื่องนี้ในด้านใด

ตอบ.....

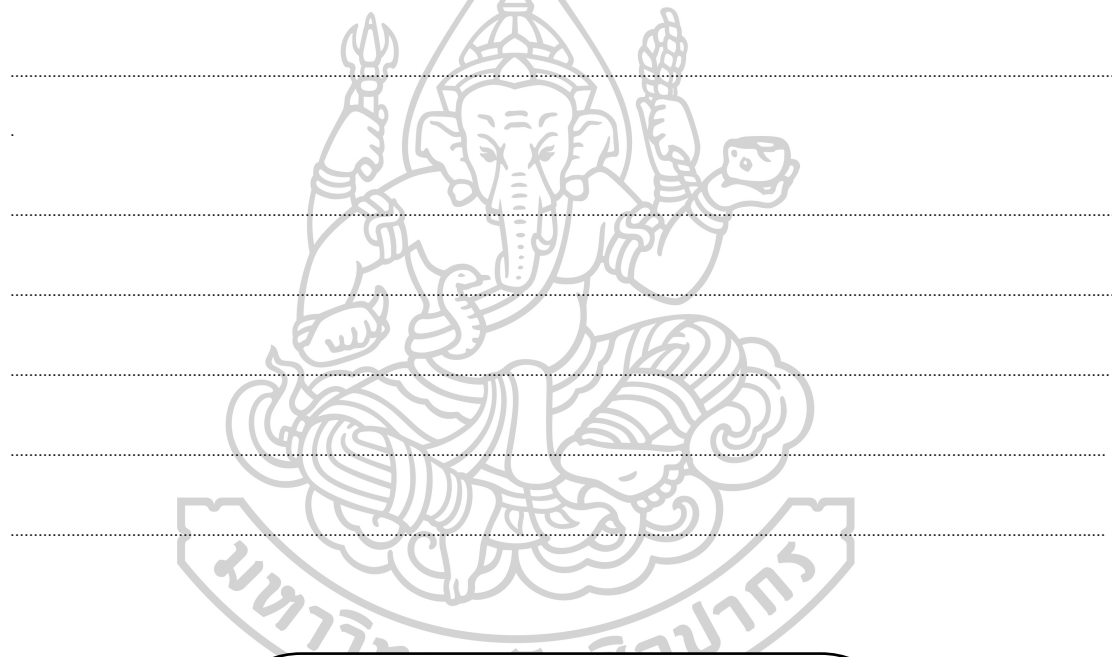
กิจกรรมที่ 4 การเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากบทร้อยกรองเรื่อง “รสสลิลิตแม่จ๋า” โดยเขียนตามลำดับขั้นดังนี้

ตัวละครสำคัญคือ

เรื่องเกิดขึ้นที่ใด

สาระสำคัญของเรื่อง

ใคร:

ทำอะไร:

ที่ไหน:

อย่างไร:

.....

เฉลยแบบฝึกทักษะชุดที่ 5

การอ่านจับใจความบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ

กิจกรรมที่ 1 การแปลความหมายของคำศัพท์หรือกลุ่มคำ

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “รสสลิลิตแม่จ๋า” แล้วให้พิจารณาคำศัพท์ในกลอง
ด้านบนให้ตรงกับความหมายด้านล่าง และนำคำศัพท์จากกลองด้านบนมาเติมลงใน
ช่องว่างหน้าข้อด้านล่างให้ถูกต้องตรงกัน

นาปรัง	กรูณ
เชียม	มรรค
ครรลอง	อำไพ
แม่พิมพ์	โลกัย
อะเคื้อ	จรัล

...กรูณ..... (1) กรูณา

...แม่พิมพ์..... (6) ต้นแบบ, ครูอาจารย์

...ครรลอง... (2) ทาง, แนวทาง, แบบฉบับ

...มรรค..... (7) ทาง

...อำไพ..... (3) งาม, สว่าง

...นาปรัง..... (8) นาที่ทำในฤดูแล้งนอกฤดูทำนา

...โลกัย..... (4) ของโลก

...เชียม..... (9) ประหยัด

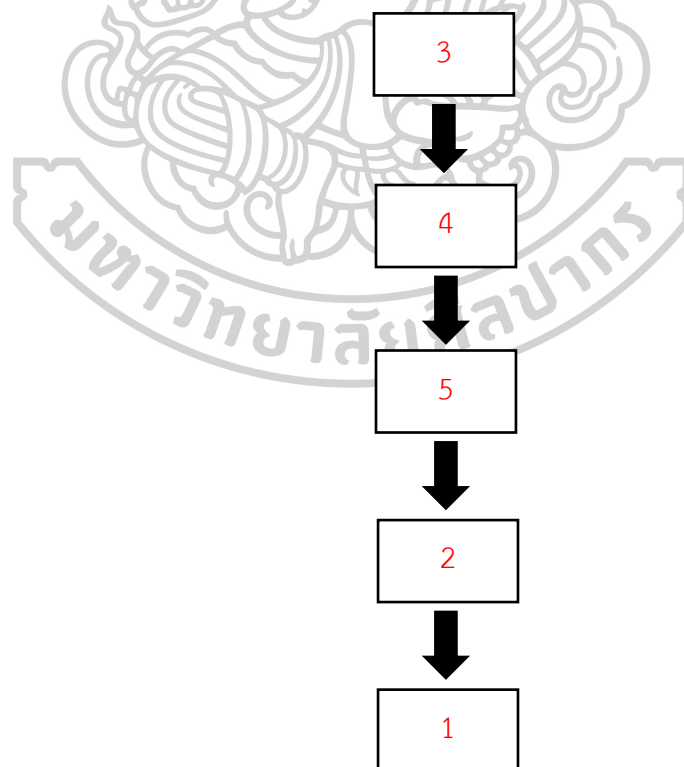
...จรัล..... (5) เดิน

...อะเคื้อ..... (10) งาม

กิจกรรมที่ 2 การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากบทร้อยกรองเรื่อง “รสสลิตแม่จ๋า” ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง โดยนำตัวเลขหน้าเหตุการณ์ไปใส่ในกรอบสี่เหลี่ยมด้านล่าง เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดก่อนไปหาเหตุการณ์ที่เกิดหลังสุด

1. ถึงแม่ผู้เขียนจะมาเรียนด้วยความยากลำบากแต่ในที่สุดผู้เขียนก็เรียนจบ
2. เส้นทางกลายเป็นครุไม่ใช่เรื่องง่ายมีอุปสรรคมากแต่ผู้เขียนก็ไม่ท้อถอย
3. ผู้เขียนต้องจากแม่อันเป็นที่รักจากทุ่งนาที่ต่างจังหวัดเพื่อมาเรียนในกรุงเทพฯ
4. แม่ได้สอนผู้เขียนว่าให้ระวังรักษาตัว ควรประหยัดอดออมไว้
5. ผู้เขียนได้มาเรียนที่วิทยาลัยครูสวนสุนันทาในกรุงเทพฯ

กิจกรรมที่ 3 การตอบคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “รสสลิตแม่จ๋า” แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

1. บ้านเกิดของผู้เขียนอยู่ที่ใด

ตอบ.....**สุพรรณบุรี**.....

2. ผู้เขียนจะเดินทางไปศึกษาต่อที่ใด

ตอบ.....**กรุงเทพฯ**.....

3. แม่ของผู้เขียนได้ฝากคำสอนให้ผู้เขียนก่อนเดินทางไปศึกษาต่อในเรื่องใดบ้าง

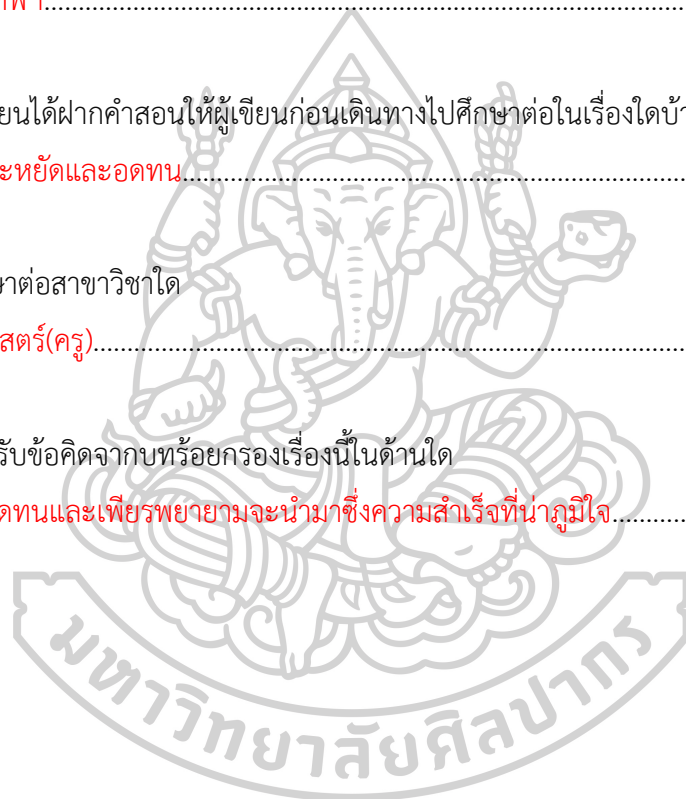
ตอบ.....**ให้ประหยัดและอดทน**.....

4. ผู้เขียนศึกษาต่อสาขาวิชาใด

ตอบ.....**ครุศาสตร์(ครู)**.....

5. นักเรียนได้รับข้อคิดจากบทร้อยกรองเรื่องนี้ในด้านใด

ตอบ...**ความอดทนและเพียรพยายามจะนำมาซึ่งความสำเร็จที่น่าภูมิใจ**.....

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

3. บุคคลใดประพฤตินสอดคล้องกับบทร้อยกรองข้างต้น (นำไปใช้)
- เก่งกาจเพื่อนไปตักกรอทำร้ายเพื่อนอีกโรงเรียนหนึ่งเพื่อแก้แค้นครั้งที่ตนเคยถูกทำร้ายร่างกาย
 - บอกลูกเพื่อนลื้อและหาเรื่องชวนทะเลาะแต่บอกลก็ไม่สนใจเพื่อนคนนั้น
 - แอมมีก้อจฉฉาเพื่อนที่ทำคะแนนสอบได้มากกว่าตนเองเสมอ
 - ฟ้ามักชอบช่วยเหลือเพื่อนติวหนังสือวิชาที่สอบตกอยู่เสมอ

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 4 – 5 (กลอนสุภาพ)

ความสุขในความไม่มี

หากเธอเก็บของใต้ให้สั้งคืน	นั่นเป็นของคนอื่นอย่าหลบหนี
ทำตัวเป็นเจ้าของนั้นไม่ดี	นำไปใช้ก็บ่งชี้ว่าขโมย
หากเธออยากได้ของของคนอื่น	ก็เป็นพวกกระหายหินและหิวโหย
หากทำงานสิ่งใดหวังกอบโกย	เธอก็ชั่ว ชั่วโดยเป็นสันดาน

(แสงเทียนส่องไทย: สิริธิดา กนกแก้ว)

4. สาระสำคัญของบทร้อยกรองข้างต้นสอดคล้องกับหลักธรรมศีล 5 ของพระพุทธศาสนาข้อใด (ประเมินค่า)
- ศีลข้อ 4 ไม่พูดโกหก
 - ศีลข้อ 3 ไม่ประพฤตินิยมในกาม
 - ศีลข้อ 2 ไม่ลักขโมย
 - ศีลข้อ 1 ไม่ฆ่าสัตว์
5. ข้อบทร้อยกรองข้างต้น “ความสุขในความไม่มี” สอดคล้องกับสาระสำคัญของบทร้อยกรองเรื่องนี้ ตามข้อใด (สังเคราะห์)
- เราสามารถมีความสุขได้ด้วยการทำงานโดยหวังผลประโยชน์
 - เรามีความสุขได้โดยไม่จำเป็นต้องเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน
 - เราสามารถมีความสุขได้โดยการนำของผู้อื่นมาเป็นของตน
 - เรามีความสุขได้โดยไม่จำเป็นต้องมีเงินทองมากมาย

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6 – 7 (กาพย์ยานี 11)

หนังสือ

หนังสือคือของรักฉันประจักษ์ในคุณค่า

อ่านเขียนเพียรศึกษา	ค่อยเข้าใจในสิ่งสรรพ
แปลกแท้สิ่งแม่สอน	ว่าเป็นกลอนไพเราะครั้น
วันหนึ่งคำกลอนนั้น	ฉันอ่านได้ในหนังสือ
นิทานแม่เคยเล่า	ยามฉันเข้านอนตาปรือ
เห็นครูชูในมือ	เรื่องเดียวกันฉันอ่านเพลิน
เติบโตใหญ่ได้เรียนรู้	สิ่งที่ครูชี้ทางเดิน
หนังสือสื่อชวนเชิญ	ให้อ่านเพิ่มเสริมปัญญา
ใครช่างสร้างหนังสือ	เป็นเครื่องมือดีนักหนา
ความคิดจิตปรีชา	ต่างสมัยได้สื่อสาร
หนังสือสื่อวิเศษ	พาข้ามเขตแดนกันดาร
ท่องเที่ยวโลกไพศาล	ปลอบจิตใจให้รื่นรมย์

(รวมบทร้อยกรองหนูน้อยพลอยเพลิน: ฐะปะนีย์ นาครทรรพและกิตติยวดี บุญชื่อ)

6. ข้อใดคือข้อคิดจากบทร้อยกรองข้างต้น (วิเคราะห์)

- ก. หนังสือมีประโยชน์หลากหลายเราควรรักการอ่าน
- ข. หนังสือทำให้เรารู้เส้นทางในการเดินทาง
- ค. หนังสือมีอำนาจวิเศษทำให้เราเรียนเก่ง
- ง. หนังสือทำให้เราไปได้เที่ยวทั่วโลก

7. จากบทร้อยกรองข้างต้น ประโยชน์จากหนังสือต่อไปนี้ข้อใดสำคัญที่สุด (ประเมินค่า)

- ก. พาข้ามเขตแดนกันดาร
- ข. ท่องเที่ยวโลกไพศาล
- ค. ปลอบจิตใจให้รื่นรมย์
- ง. หนังสือสื่อวิเศษ

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8 – 9 (กาพย์ยานี 11)

เปิดน้อย

ลูกเปิดและแม่มัน	ต่างสุขสันต์อยู่ในธาร
วันนี้สุขสำราญ	แต่ไม่รู้ภัยจะมา
นายพรานถือปืนจ้อง	แม่เปิดร้องรีรถา
คิดเกรงว่าลูกยา	ต้องถูกฆ่ารอดวายไป
จึงรีเข้าไปว่า	จงฆ่าฉันให้พอใจ
ลูกน้อยโปรดละไว้	ในหัวใจแม่ร้าวราน
ลูกเปิดพลันได้ยิน	ความกลัวสิ้นยืนตระหง่าน
ยิ่งฉันทัดนายพราน	โปรดปลดปล่อยแม่ฉันไป
นายพรานพลันสำนึก	จึงรู้สึกละอายใจ
แม่ลูกผูกพันไหน	คนสัตว์ไม่แตกต่างกัน
เก็บปืนเดินจากไป	ในหัวใจสุดโศกศัลย์
แม่เปิดพร้อมลูกพลัน	สรรเสริญในน้ำใจคน

(รวมบทร้อยกรองหนูน้อยพลอยเพลิน: ฐะปะนีย์ นาครทรรพและกิตติยวดี บุญเชื้อ)

8. ควรเรียงลำดับเหตุการณ์ (1) – (4) จากบทร้อยกรองข้างต้นอย่างไร (ความเข้าใจ)

1. ลูกเปิดกำลังเล่นน้ำในลำธาร
2. แม่เปิดรีบวิ่งรถาไปหาลูกเปิด
3. นายพรานเกิดความละอายใจ
4. นายพรานถือปืนจ้องจะฆ่าลูกเปิด

- ก. 4 2 1 3
 ข. 4 3 2 1
 ค. 1 4 2 3
 ง. 1 2 3 4

9. คุณธรรมข้อใดสอดคล้องกับบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)

- ก. ความละอายใจ
 ข. ความเห็นแก่ตัว
 ค. ความเมตตา
 ง. ความรัก

10. บทร้อยกรองข้างต้น ควรนำมาใช้กับบุคคลกลุ่มใด (ประเมินค่า)

- ก. คนที่ชอบให้อาหารสัตว์
- ข. คนที่ชอบค้าขายสัตว์
- ค. คนที่ชอบถ่ายรูปสัตว์
- ง. คนที่ชอบล่าสัตว์

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11 – 14 (กาพย์ยานี 11)

ป. หนึ่งถึง ป. สี่	ที่อ่านเขียนเพียรขยัน
ร่วมเรียนเล่นด้วยกัน	ภวายังคิดติดตาใจ
บัดนั้นจบบัดนี้	วันเดือนปีได้เปลี่ยนไป
แต่ใจไม่เปลี่ยนไหว	อย่างไรเคยก็ยังคง
เพื่อนรักน้ำใจรู้	ใช้น้ำคูที่ขึ้นลง
ไข่นุ่นไข่นุ่นผง	แต่หนักแน่นดังแผ่นดิน
ผดปลั่งอภัยเพื่อน	ค่อยตึงเดือนไม่ดิฉิน
พอกล้าพอกลั่นกิน	ก็ข่มบ้างอุเบกขา

(ศิวภานท์ ปทุมสูตร)

11. จากบทร้อยกรองข้างต้น ผู้เขียนมีความรู้สึกตามข้อใด (ความเข้าใจ)

- ก. อาลัยอาวรณ์
- ข. เสียใจ
- ค. กังวล
- ง. ดีใจ

12. จากบทร้อยกรองข้างต้น ข้อความ “ใช้น้ำคูที่ขึ้นลง” มีความหมายตรงกับข้อใด (ความเข้าใจ)

- ก. ใจที่เป็นสุข
- ข. ใจที่เฉยชา
- ค. ใจที่มั่นคง
- ง. ใจที่สงบ

13. ข้อใดเป็นสาระสำคัญจากบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)

- ก. ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน
- ข. ควรมีน้ำใจให้กับเพื่อน
- ค. ควรมีเพื่อนไว้มาก ๆ
- ง. เพื่อนควรให้อภัยกัน

14. บทร้อยกรองข้างต้น ควรตั้งชื่อเรื่องตามข้อใดจึงเหมาะสม (สังเคราะห์)

- ก. เพื่อนกันไม่เก่าเลย
- ข. เพื่อนอภัยได้เสมอ
- ค. เพื่อนตายหายาก
- ง. เพื่อนรัก

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15 – 17 (กาพย์ฉบัง 16)

ความสุขบนผืนแผ่นดิน

คนดีคือไม่หลอกลวง	ไม่หวังดักดวง
ไม่คิด โหมโก่งผู้ใด	
ประพฤติชอบ กาย วาจา ใจ	พึ่งตนเองได้
ยึดความถูกต้องเป็นธรรม	
จริงใจต่องานประจำ	รู้คิดรู้ย้า
ไม่มุ่งประโยชน์ส่วนตน	
ภาระหน้าที่สุจริต	เพื่อให้เกิดผล
สำเร็จในทุกการงาน	
กิริยาวาจาอ่อนหวาน	รู้เก็บอาการ
ไม่แสดงถึงความหยาบคาย	
จริงใจต่อคนทั้งหลาย	เพื่อนหญิงเพื่อนชาย
ตอบแทนผู้มีพระคุณ	
และรู้จักการทำบุญ	ช่วยเหลือเกื้อหนุน
เป็นที่เคารพสรรเสริญ	
ชื่อสัตย์สุจริตดำเนิน	อย่าขาดอย่าเกิน
เพื่อความสุขบนผืนแผ่นดิน	

(แสงเทียนส่องไทย: สิทธิเดช กนกแก้ว)

18. จากบทร้อยกรองข้างต้น ใครปฏิบัติตนเป็นจิตอาสาได้เหมาะสมที่สุด (วิเคราะห์)
- พลอยใส่ไปหารายได้พิเศษหลังเลิกเรียนโดยไปสอนอ่านหนังสือให้เด็ก ๆ ที่มูลนิธิคนตาบอด
 - ธนาไปสอนหนังสือเด็กในสถานสงเคราะห์ทุกครั้งเมื่อมีเวลาว่าง โดยไม่รับค่าสอน
 - สมพงษ์ซื้ออาหารไปบริจาคให้สุนัขจรจัดทุกวันจนเงินเดือนของตนไม่พอใช้
 - ฟ้าใส่ใช้เวลาเรียนของตนไปเดินเรียไ้เงินบริจาคให้กับมูลนิธิคนพิการ

19. ข้อใดเป็นสาระสำคัญจากบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)

- หากเราให้ผู้อื่นอยู่เสมอเราจะมีคุณสมบัติของการเป็นจิตอาสาอย่างแท้จริง
- หากเราช่วยเหลือผู้ใดโดยไม่หวังผลถือว่าเราเป็นจิตอาสาอย่างแท้จริง
- หากเราให้ความช่วยเหลือผู้ใดแล้วเรามากจะได้ผลตอบแทนที่ดีเช่นกัน
- หากเราอยากช่วยเหลือสังคมเราต้องไปเป็นจิตอาสา

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 20 – 24 (โคลงสี่สุภาพ, กาพย์ฉกั 16)

สมบัติอักษร

ก ไก่ ข ไข่ พร้อม	เพื่อนตาย
สี่สิบสี่ตัวหมาย	เหมาะล้วน
กับ ฮ นกฮูก ราย	ท้ายสุด
ท่านว่า ข ขวด ของเรา	แต่ ข ขวด เสร้า
เหลือเพียงขวดเปล่าอนิจจัง	
ค คน ก็ไม่ซิงซัง	คนจริงซิงซัง
เลิกใช้ไม่อ่านไม่เขียน	
ณ เณร เออหนอกก็เพี้ยน	เด็กทุกโรงเรียน
ใส่ กระ หน้า เณร ช้าชอง	
อีก ฬ จุฬา หยุดผยอง	เด็กเด็กเขาร้อง
เป็น จ จุฬา กวนใจ	

(ฉันทเป็นคนไทย: สายพร ปัทมเรขา)

20. ข้อใดเป็นสาระสำคัญของบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)
- การท่องจำอักษรไทยทั้ง 44 ตัวอย่างถูกต้องเหมาะสมกับการเขียนและอ่านในปัจจุบัน
 - ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ตัวอักษร คือไม่มีการใช้อักษร ข และ ค ในการเขียนและอ่าน
 - การเปลี่ยนแปลงตัวอักษรภาษาไทยในปัจจุบัน บางตัวไม่นิยมใช้ และถ้ายังใช้อยู่ก็มีการใช้ผิดเพี้ยนไป
 - ปัจจุบันนักเรียนที่เรียนภาษาไทยใช้อักษรไทยในการเขียนไม่ถูกต้อง และเข้าใจความหมายของตัวอักษรผิดเพี้ยนไป
21. จากบทร้อยกรองข้างต้น บุคคลในข้อใดสามารถช่วยอนุรักษ์การใช้อักษรไทยที่กำลังสูญหายได้อย่างเหมาะสม (นำไปใช้)
- กรองขวัญมักตกแต่งชิ้นงานในทิวทัศน์ด้วยตัวอักษร ข และ ค อย่างสม่ำเสมอ
 - ดวงฤทัยหมั่นคัดไทยตัวอักษร ข และ ค ในเวลาว่างอย่างสม่ำเสมอ
 - แพรวพรรณนมักใช้เวลาว่างแต่งกลอนโดยใช้คำที่มีการใช้ตัวอักษรที่ไม่ค่อยได้ใช้แล้วโพสลงสื่อออนไลน์ หรือนำไปประยุกต์ในการแต่งกลอนประกวดในงานต่าง ๆ
 - แพม หมั่นตั้งใจเขียนอ่านภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ มักนำคำที่มีตัวอักษรที่ไม่นิยมใช้มาแต่งกลอนและในงานเขียนต่าง ๆ
22. จากบทร้อยกรองข้างต้น “ณ เณร เออหนอกก็เพี้ยน” เหตุใด ณ เณร จึงผิดเพี้ยนไป (วิเคราะห์)
- ในการท่องจำ ณ มีการใส่คำว่า “กระ” นำหน้า เณร ทำให้ความหมายไม่เหมือนเดิม
 - ในการท่อง ณ ของเด็กทุกโรงเรียนนิยมใส่คำว่า “กระ” นำหน้า เณร จึงทำให้อ่านเพี้ยนไป
 - ในการท่อง ณ ใส่คำว่า “กระ” นำหน้า ทำให้ความหมายเปลี่ยนเป็นภานะสาน ซึ่งความหมายของ ณ เณร ที่แท้จริงหมายถึงต้นไม้
 - ในการท่อง ณ ใส่คำว่า “กระ” นำหน้าทำให้ความหมายเปลี่ยนเป็นต้นไม้ ซึ่งความหมายของ ณ เณร ที่แท้จริงหมายถึงภานะสาน
23. ผู้เขียนบทร้อยกรองข้างต้นมีความรู้สึกอย่างไร (ความเข้าใจ)
- เศร้าใจ
 - กังวลใจ
 - เสียตายน
 - ห่วงใย

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 24 – 26 (กาพย์สุรางคนางค์ 28)

เกิดมาเป็นคน	หนังสือเป็นต้น	วิชาหนาเจ้า	
ถ้า मैंไม่รู้	อดสูายเขา	เพื่อนฝูงเยาะเย้ย	ว่าเง่าว่าโง่
กลางคนเกิดมา	ไม่รู้วิชา	เคอะอยู่จนโต	
ไปเป็นข้าเขา	เพราะเง่าเพราะโง่	บ้างเป็นคนโง่	เที่ยวขอก็กมี
ถ้ารู้วิชา	ประเสริฐหนักหนา	ชูหน้าราศี	
จะไปแห่งใด	มีคนปรานี	ยากไร้ไม่มี	สวัสดีมงคล

(วิชาหนาเจ้า: ประถม ก กา)

24. จากบทร้อยกรองข้างต้น “คนโง่” มีความหมายตรงกับข้อใด (ความรู้/จำ)

- ก. คนยากจน
- ข. คนผอม
- ค. คนป่วย
- ง. คนโง่

25. ข้อใดเป็นสาระสำคัญจากบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)

- ก. คนเราถ้าไม่เรียนหนังสือจะโดนดูถูกว่าโง่
- ข. คนเราถ้ามีความรู้ไว้จะทำให้ไม่ยากจนในอนาคต
- ค. คนเราถ้าเรียนหนังสือจะทำให้ชีวิตมีแต่ความสะดวกสบาย
- ง. คนเราต้องเรียนหนังสือจะได้มีความรู้ไม่ลำบากในการใช้ชีวิต

26. ข้อใดเป็นข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)

- ก. ควรมีความรู้ติดตัวจะได้รู้เท่าทันคนอื่น
- ข. ควรเรียนหนังสือให้ได้ผลการเรียนดี
- ค. ควรหาความรู้เพื่อให้คนอื่นชมเชย
- ง. ควรใฝ่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 27 (กาพย์สุรางคนางค์ 28)

เราเป็นนักเรียน	ตั้งหน้าปากเพียร	เสาะหาวิชา
ลำบากวันนี้	โชคดีวันหน้า	ความรู้จะพา
		ให้เราสบาย

(พระครูเกษมทัตตคุณ (สมชัย เขมทสสี)

27. ข้อใดเป็นสาระสำคัญจากบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)

- นักเรียนควรตั้งใจเรียนเพื่อจะได้ประสบแต่ความโชคดีในอนาคต
- นักเรียนควรตั้งใจเรียนและความรู้จะทำให้สุขสบายในอนาคต
- นักเรียนมีความรู้มากเท่าใดก็จะทำให้ชีวิตสบายมากเท่านั้น
- นักเรียนเรียนยากลำบากวันนี้แต่จะสบายในอนาคต

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28 – 30 (กาพย์สุรางคนางค์ 28)

คุณค่าป่าไม้	มีมากมายไซ้	สุดพรรณนา
ให้ความชุ่มชื้น	ร่มรื่นหนักหนา	เรามีผืนป่า
และแล้ววันหนึ่ง	มีผู้คนซึ่ง	เห็นค่าจ้างวาน
ให้ตัดต้นไม้	เหมือนไฟล้างผลาญ	ทุกข์ทรมาน
		แผ่นดินเป็นไฟ

(เบญจพร เตชะกัน)

28. ข้อใดเป็นสาระสำคัญจากบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)

- ป่าไม้มีค่ามากต่อมนุษย์แต่มีมนุษย์บางกลุ่มตัดไม้ทำลายป่าเพื่อเงินโดยไม่เห็นคุณค่าของป่า
- ประโยชน์จากป่าไม้นั้นมีมากมาย มนุษย์จึงพยายามหาเงินจากป่าไม้โดยการตัดไม้ทำลายป่า
- ป่าไม้มีคุณค่าต่อมนุษย์ทั้งเป็นแหล่งน้ำให้ความชุ่มชื้นและความร่มเย็น
- มนุษย์ทุกคนรู้ว่าป่ามีคุณค่ามากแต่ก็ยังแสวงหาผลประโยชน์จากป่า

29. จากบทร้อยกรองข้างต้น บุคคลในข้อใดช่วยอนุรักษ์ป่าได้อย่างเหมาะสม (นำไปใช้)

- เมื่อแน่นไปเที่ยวป่าถ้าจุดไฟจะดับให้สนิทและไม่นำสิ่งใดในป่ากลับมาด้วย
- เมื่อออกไปเที่ยวป่ามักทิ้งเศษขยะไว้ในป่าเพราะขี้เกียจเก็บกลับมาด้วย
- เมื่อแอมไปเที่ยวป่ามักจะเด็ดดอกไม้หน้าตาแปลกๆ กลับมาด้วยเสมอ
- เมื่อเตลไปเที่ยวป่าจะไม่เด็ดหรือนำส่วนของต้นไม้ออกมาจากป่า

30. บทร้อยกรองข้างต้น ควรตั้งชื่อเรื่องตามข้อใดจึงเหมาะสม (สังเคราะห์)

- ก. ป่าไม้มีค่าอย่าทำลาย
- ข. ประโยชน์ของป่าไม้
- ค. อวสานป่าไม้
- ง. รักษป่า

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 31 – 34 (โคลงสี่สุภาพ)

ปัญญาแลประเสริฐกว่าทรัพย์

เงินทองทรัพย์สินนั้น	วัวควาย
โจรลักขโมยขาย	แย่งยื้อ
ซื้อสรรพสิ่งทั้งหลาย	ด้วยทรัพย์ นั้นแล
แต่มีอาจซื้อได้	สุขแท้หนีพพาน

(ฝากฝึกกลอนกานท์: สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

31. จากบทร้อยกรองข้างต้น “สรรพสิ่ง” มีความหมายตรงกับข้อใด (ความรู้/จำ)

- ก. สิ่งของต่าง ๆ มากมาย
- ข. สิ่งของที่มีประโยชน์
- ค. สิ่งของที่สวยงาม
- ง. สิ่งของที่ยากได้

32. นักเรียนเห็นด้วยกับสิ่งที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบทร้อยกรองข้างต้นหรือไม่ เพราะเหตุใด (ประเมินค่า)

- ก. ไม่เห็นด้วย เพราะการมีเงินจะทำให้เราได้รับการยอมรับจากสังคม
- ข. เห็นด้วย เพราะความสุขทางใจคือความสุขที่แท้จริง
- ค. เห็นด้วย เพราะการมีเงินเท่านั้นจึงทำให้มีความสุข
- ง. ไม่เห็นด้วย เพราะจะไร้ความสุขใจถ้าไม่มีเงิน

33. ข้อใดคือสาระสำคัญของบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)

- ก. ถ้าเรามีเงินมาก เราก็จะมีความสุขมากเช่นกัน
- ข. เงินใช้ซื้อทุกอย่างได้ยกเว้นความสุขที่แท้จริง
- ค. ความสุขอันแท้จริงคือความสุขทางใจ
- ง. เงินไม่สามารถใช้ซื้อทุกอย่างได้

34. ข้อใดคือข้อคิดที่ได้รับจากบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)
- เราควรให้ความสำคัญกับการใช้เงินเพื่อซื้อความสุขต่าง ๆ ในชีวิต
 - เราควรเก็บเงินไว้ให้มากเพื่อให้มีความสุขในบั้นปลายชีวิต
 - เราควรให้ความสำคัญกับความสุขทางใจมากกว่าเงินทอง
 - เราควรเก็บรักษาเงินทองไว้ให้ปลอดภัยจากโจรขโมย

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 35 – 38 (โคลงสี่สุภาพ)

คนโกรธขาดสติยั้ง	โมโห
เอาชนะโดยโทโส	ตอบบ้าง
ต่างคนต่างพูดโย	ซึ่งโกรธ
ความโกรธมีเล็กร้าง	เพราะเกรี้ยวกราดกัน
ผู้ใดข่มจิตด้วย	ทมะ
สามารถเอาชนะ	โกรธได้
ผู้โกรธก็อาจละ	ความโกรธ
ที่เลิกโกรธนั้นไซ้	เพราะแพ้คุณธรรม

(ฝากฝึกกลอนกานท์: สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

35. สาระสำคัญของบทร้อยกรองข้างต้นคือข้อใด (ความเข้าใจ)
- ความโกรธ
 - ความมีสติ
 - การอดทนอดกลั้น
 - การทะเลาะเบาะแว้ง
36. สำนวนในข้อใดสอดคล้องกับบทร้อยกรองข้างต้น (ความเข้าใจ)
- พึงชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ
 - อ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ
 - น้ำน้อยย่อมแพ้ไฟ
 - แพ้แล้วอย่าพาล
37. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายในการแต่งบทร้อยกรองข้างต้นตามข้อใด (วิเคราะห์)
- ให้ข้อคิด
 - ขอเรื่อง
 - สั่งสอน
 - แนะนำ

38. บทร้อยกรองข้างต้น ควรตั้งชื่อเรื่องตามข้อใดจึงเหมาะสม (สังเคราะห์)

- ก. ความโกรธเสมือนเปลวเพลิง
- ข. โกรธคือโง่โง่คือบ้า
- ค. หนทางดับความโกรธ
- ง. วิธีชนะความโกรธ

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 39 – 40

ใครแทนพ่อแม่ได้	ไปมี เลยท่าน
คือคู่จันทรสุรีย์ศรี	สว่างหล้า
สิ้นท่านทั่วปฐพี	มีดหม่น
หมองมิ่งขวัญซ่อนหน้า	นึ่งน้ำตาไหล
พ่อแม่เสมอพระเจ้า	บนสวรรค์
ลูกนึ่งน้อมมิ่งขวัญ	กราบไหว้
น้ำตาต่างรสสุคนธ์	อบรำ หอมฤ
หอมค่าน้ำใจไซ้	ท่านให้หมดเสมอ ฯ

(กระทรวงศึกษาธิการ)

39. จากบทร้อยกรองข้างต้น พ่อแม่เปรียบได้กับข้อใด (ความเข้าใจ)

- ก. ดวงจันทร์ดวงอาทิตย์, เทพเจ้าบนสวรรค์
- ข. น้ำ, อากาศ
- ค. น้ำตา, น้ำใจ
- ง. ผืนดิน, ท้องฟ้า

40. ข้อใดแสดงว่านักเรียนนำข้อคิดจากบทร้อยกรองข้างต้นไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม (นำไปใช้)

- ก. แหมไหว้พ่อแม่ก่อนไปทำงานและกลับจากทำงานทุกวันแต่มักจะตะคอกพ่อแม่เมื่อหงุดหงิด
- ข. พลอยไหว้พ่อแม่ก่อนไปโรงเรียน แต่กลับจากโรงเรียนจะไม่ไหว้เพราะขี้เกียจ
- ค. แพรวไหว้พ่อแม่ก่อนไปโรงเรียนและกลับจากโรงเรียนทุกวัน
- ง. พิมพ์ชื่อขนมที่พ่อแม่ชอบมาฝากพ่อแม่ทุกวัน

เฉลยแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ก	21	ง
2	ก	22	ค
3	ข	23	ค
4	ค	24	ก
5	ข	25	ง
6	ก	26	ง
7	ก	27	ข
8	ค	28	ก
9	ก	29	ก
10	ง	30	ก
11	ก	31	ก
12	ค	32	ข
13	ก	33	ข
14	ก	34	ค
15	ก	35	ค
16	ข	36	ก
17	ก	37	ก
18	ข	38	ง
19	ข	39	ก
20	ค	40	ค

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2
ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ตารางที่ 15 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความความคิดเห็นของนักเรียน				
		5	4	3	2	1
ด้านบรรยากาศ						
1	นักเรียนรู้สึกสนุก มีความสุขในการร่วมทำกิจกรรม การเรียนรู้และทำแบบฝึกทักษะ					
2	ครูเป็นกันเองกับนักเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น					
3	ครูคอยช่วยเหลือแนะนำนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
4	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบมากขึ้น					
5	นักเรียนได้ใช้ความคิดทุกครั้งในการร่วมทำกิจกรรม การเรียนรู้และทำแบบฝึกทักษะ					
ด้านการจัดการเรียนรู้						
6	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม และสรุปทเรียนได้ด้วยตนเอง					
7	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะเป็นลำดับไม่สับสนช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาบทร้อยกรองที่อ่านได้					
8	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ					

ตารางที่ 15 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	ระดับความความคิดเห็นของนักเรียน				
		5	4	3	2	1
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ						
9	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ที่อ่านมากขึ้น					
10	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองครั้งต่อไป					
11	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความบทร้อยกรองได้ดีขึ้น					
12	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านอ่านจับใจความบทร้อยกรองมากขึ้น					
13	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและตั้งใจอ่านมากขึ้น					
14	นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความบทร้อยกรองซึ่งเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ภาคผนวก จ

ข้อมูลแสดงความสอดคล้องของเครื่องมือ

ตารางที่ 16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้				
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนสมบูรณ์	+1	+1	+1	1.00
2. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีระดับที่เป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ	+1	+1	+1	1.00
จุดประสงค์การเรียนรู้				
1. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนสามารถวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ได้	+1	+1	+1	1.00
สาระการเรียนรู้				
1. สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
2. สาระการเรียนรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนและสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน	+1	+1	+1	1.00
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
การวัดและประเมินผล				
1. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
3. การวัดและประเมินผลมีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00
4. การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ	+1	0	+1	0.67
สื่อและแหล่งการเรียนรู้				
1. สื่อและแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
2. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00
3. สื่อและแหล่งการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 17 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ด้านคำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง				
1. สื่อความหมายชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	1.00
2. บอกรายละเอียดของเนื้อหาได้ครอบคลุม	+1	+1	+1	1.00
3. ได้รับความสนใจของผู้เรียน	0	+1	+1	0.67
ด้านเนื้อหา				
1. มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด	0	+1	+1	0.67
2. มีความชัดเจน	+1	+1	+1	1.00
3. เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00
4. เป็นไปตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ (จากง่ายไปหายาก)	+1	+1	+1	1.00
5. มีความยากง่ายพอเหมาะ	+1	+1	+1	1.00
6. ช่วยส่งเสริมความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง	+1	+1	+1	1.00
7. ภาพที่นำมาประกอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00
ด้านแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง				
1. แบบฝึกทักษะมีจำนวนพอเหมาะ	+1	+1	+1	1.00
2. แบบฝึกทักษะมีความยากง่ายพอเหมาะ	+1	+1	+1	1.00
3. แบบฝึกทักษะได้รับความสนใจของผู้เรียน	0	+1	+1	0.67
ด้านภาษา				
1. ความเหมาะสมของการใช้คำในการสื่อความหมาย	+1	+1	+1	1.00
2. ความถูกต้องของภาษา	+1	+1	+1	1.00
3. ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	1.00
4. ความเหมาะสมของตัวอักษรที่ใช้	+1	+1	+1	1.00
ด้านรูปเล่ม				
1. รูปภาพที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	1.00
2. สะดวกในการนำไปใช้	+1	0	+1	0.67
3. มีความสวยงาม	+1	+1	+1	1.00
4. ได้รับความสนใจของผู้เรียน	0	+1	+1	0.67

ตารางที่ 18 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความ
บทร้อยกรอง

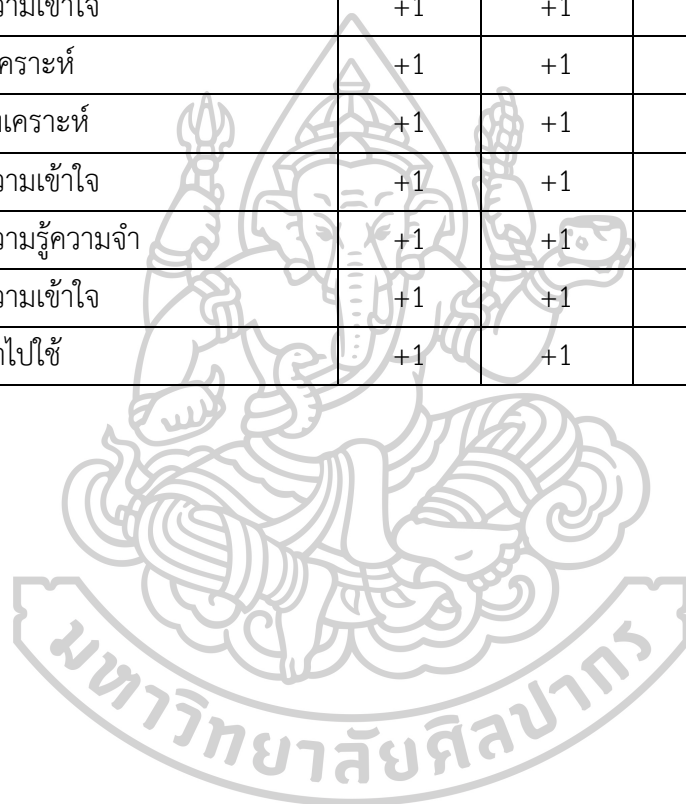
ข้อที่	ประเภท	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
2	ความเข้าใจ	0	+1	+1	0.67
3	ความเข้าใจ	+1	0	+1	0.67
4	นำไปใช้	+1	0	+1	0.67
5	ความรู้ความจำ	+1	+1	+1	1.00
6	วิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
7	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
8	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
9	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
10	ประเมินค่า	+1	0	+1	0.67
11	นำไปใช้	+1	+1	+1	1.00
12	สังเคราะห์	+1	0	+1	0.67
13	วิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
14	วิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
15	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
16	ประเมินค่า	+1	+1	+1	1.00
17	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
18	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
19	ความรู้ความจำ	+1	+1	+1	1.00
20	ประเมินค่า	+1	0	+1	0.67
21	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
22	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
23	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
24	สังเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
25	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 18 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความ
บทร้อยกรอง (ต่อ)

ข้อที่	ประเภท	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
26	วิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
27	การนำไปใช้	+1	+1	+1	1.00
28	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
29	ประเมินค่า	+1	+1	+1	1.00
30	สังเคราะห์	0	+1	+1	0.67
31	วิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
32	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
33	ความเข้าใจ	0	+1	+1	0.67
34	นำไปใช้	+1	+1	+1	1.00
35	วิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
36	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
37	ความรู้ความจำ	+1	+1	+1	1.00
38	ความเข้าใจ	0	+1	+1	0.67
39	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
40	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
41	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
42	ประเมินค่า	+1	0	0	0.33
43	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
44	ความรู้ความจำ	+1	+1	+1	1.00
45	ความเข้าใจ	0	+1	+1	0.67
46	วิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
47	นำไปใช้	+1	+1	+1	1.00
48	สังเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
49	ความรู้ความจำ	+1	+1	+1	1.00
50	ประเมินค่า	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 18 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความ
บทร้อยกรอง (ต่อ)

ข้อที่	ประเภท	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
51	ความเข้าใจ	0	+1	+1	0.67
52	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
53	ความเข้าใจ	0	+1	+1	0.67
54	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
55	วิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
56	สังเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
57	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
58	ความรู้ความจำ	+1	+1	+1	1.00
59	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00
60	นำไปใช้	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 19 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	นักเรียนรู้สึกสนุก มีความสุขในการร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้และทำแบบฝึกทักษะ	+1	+1	+1	1.00
2	ครูเป็นกันเองกับนักเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น	+1	+1	+1	1.00
3	ครูคอยช่วยเหลือแนะนำนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	1.00
4	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00
5	นักเรียนได้ใช้ความคิดทุกครั้งในการร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้และทำแบบฝึกทักษะ	+1	+1	+1	1.00
6	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม และสรุปบทเรียนได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1.00
7	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะเป็นลำดับไม่สับสน ช่วยให้ นักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาบทร้อยกรองที่อ่านได้	+1	+1	+1	1.00
8	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 19 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
9	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ที่อ่านมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00
10	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองครั้งต่อไป	+1	+1	+1	1.00
11	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความบทร้อยกรองได้ดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00
12	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านอ่านจับใจความบทร้อยกรองมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00
13	การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและตั้งใจอ่านมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00
14	นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความบทร้อยกรองซึ่งเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 20 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	*0.74	0.79	21	*0.56	0.46	41	*0.32	0.83
2	*0.62	0.87	22	*0.62	0.87	42	0.78	0.00
3	0.84	- 0.18	23	*0.78	0.75	43	0.73	0.13
4	*0.62	0.36	24	*0.50	0.75	44	0.22	0.00
5	0.87	0.63	25	*0.74	0.79	45	*0.74	0.79
6	0.78	0.00	26	0.56	0.00	46	0.27	0.13
7	0.79	- 0.31	27	*0.68	0.83	47	*0.37	0.59
8	0.50	0.12	28	0.50	0.12	48	*0.74	0.79
9	0.56	0.00	29	*0.50	0.34	49	*0.78	0.75
10	*0.68	0.83	30	0.89	0.00	50	*0.74	0.79
11	0.50	0.12	31	*0.68	0.83	51	*0.32	0.59
12	*0.57	0.67	32	*0.68	0.83	52	*0.68	0.51
13	0.74	- 0.41	33	*0.37	0.59	53	*0.43	0.67
14	*0.68	0.83	34	*0.78	0.75	54	*0.78	0.75
15	0.84	0.18	35	*0.63	0.59	55	*0.68	0.51
16	*0.50	0.34	36	*0.50	0.55	56	*0.26	0.41
17	*0.53	0.89	37	*0.78	0.75	57	*0.50	0.55
18	*0.33	0.25	38	*0.78	0.75	58	0.13	0.63
19	0.16	0.18	39	*0.56	0.46	59	0.22	0.00
20	*0.62	0.87	40	0.38	0.12	60	*0.74	0.79

*ข้อสอบที่มีคุณภาพจำนวน 40 ข้อ เพื่อนำไปใช้ในการทดลอง

หมายเหตุ

- ข้อสอบที่มีค่า p ต่ำกว่า 0.20 จัดเป็นข้อสอบที่ยาก
- ข้อสอบที่มีค่า p สูงกว่า 0.80 จัดเป็นข้อสอบที่ง่าย
- ข้อสอบที่มีค่า r ต่ำกว่า 0.20 จัดเป็นข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์
- ข้อสอบที่มีค่า r เป็นลบ จัดเป็นข้อสอบที่ไม่มีค่าอำนาจจำแนก

เนื่องด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองมีจำนวน 60 ข้อ ซึ่งได้ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง และได้คำนวณหาข้อสอบที่มีคุณภาพ จำนวน 40 ข้อ ได้ดังนี้เพื่อนำไปใช้ในการทดลอง ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 10, 12, 14, 16,17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 60

ตารางที่ 21 ตารางแสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะแบบกลุ่มย่อย

นักเรียน คนที่	คะแนนแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน					รวม 170 คะแนน	คะแนนทดสอบ หลังเรียน คะแนน 40 คะแนน
	ชุดที่ 1 กลอน สุภาพ	ชุดที่ 2 ภาพยยานี 11	ชุดที่ 3 ภาพยฉบั้ง 16	ชุดที่ 4 ภาพย สุรางคนางค์ 28	ชุดที่ 5 โคลง สี่สุภาพ		
	30	30	50	30	30		
1	26	27	41	29	29	152	33
2	19	23	43	26	28	139	34
3	23	23	45	26	28	145	32
4	24	25	41	24	20	134	32
5	27	25	38	28	21	139	32
6	22	19	34	21	17	113	33
7	17	25	49	20	19	130	28
8	27	26	38	26	27	144	34
9	25	28	41	27	28	149	32
รวม	210	221	370	227	217	1245	290
ค่าเฉลี่ย	23.34	24.56	41.12	25.23	24.12	138.34	32.22
S.D.	3.50	2.66	4.35	3.04	4.76	11.77	1.79
ร้อยละ	77.78	81.85	82.22	84.07	80.37	81.37	80.55

$$\begin{aligned} \sum x &= 1245 & \sum F &= 290 \\ E_1 &= 81.37 & E_2 &= 80.55 \end{aligned}$$

ตารางที่ 22 ตารางแสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะแบบภาคสนาม

นักเรียน คนที่	คะแนนแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน					รวม 170 คะแนน	คะแนน ทดสอบหลัง เรียน คะแนน 40 คะแนน
	ชุดที่ 1 กลอน สุภาพ	ชุดที่ 2 ภาพย์ ยานี 11	ชุดที่ 3 ภาพย์ ฉบั้ง 16	ชุดที่ 4 ภาพย์ สุรางคนางค์ 28	ชุดที่ 5 โคลง สี่สุภาพ		
	30	30	50	30	30		
1	22	25	49	28	27	151	34
2	25	22	37	22	25	131	33
3	24	23	40	29	28	144	30
4	19	19	41	20	28	127	31
5	22	24	35	26	21	128	34
6	23	25	32	26	25	131	32
7	22	24	34	21	23	124	33
8	22	23	38	27	26	136	31
9	24	20	28	26	26	124	30
10	23	25	44	25	19	136	34
11	18	22	36	24	20	120	35
12	25	20	46	26	23	140	30
13	22	18	38	28	25	131	33
14	26	19	39	22	23	129	31
15	19	23	44	28	25	139	28
16	20	24	37	27	23	131	34
17	26	28	43	27	26	150	31
18	26	24	45	25	25	145	30
19	28	25	43	27	24	147	32
20	25	26	46	23	28	148	28
21	24	24	41	24	26	139	34

ตารางที่ 22 ตารางแสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะแบบภาคสนาม (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน					รวม 170 คะแนน	คะแนน ทดสอบหลัง เรียน คะแนน 40 คะแนน
	ชุดที่ 1 กลอน สุภาพ	ชุดที่ 2 ภาพย์ ยานี 11	ชุดที่ 3 ภาพย์ ฉบั้ง 16	ชุดที่ 4 ภาพย์ สุรางคนางค์ 28	ชุดที่ 5 โคลงสี่ สุภาพ 30		
22	19	22	35	24	26	126	33
23	19	23	48	26	27	143	34
24	22	25	38	26	25	136	35
25	24	25	39	25	27	140	34
26	19	25	41	27	20	132	32
27	23	19	42	24	25	133	35
28	26	26	39	27	29	147	33
29	20	24	44	28	26	142	32
30	23	25	39	25	28	140	34
รวม	680	697	1201	763	749	4090	970
ค่าเฉลี่ย	22.67	23.23	40.03	25.43	24.97	136.33	32.33
S.D.	2.64	2.45	4.77	2.22	2.55	8.43	1.97
ร้อยละ	75.56	77.44	80.07	84.78	83.22	80.19	80.83

$$\sum x = 4090$$

$$E_1 = 80.19$$

$$\sum F = 970$$

$$E_2 = 80.83$$

ตารางที่ 23 ตารางแสดงคะแนนความสามารถทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองก่อนเรียนและ
หลังเรียน

ลำดับ ที่	คะแนน		ค่า ความต่าง	ลำดับ ที่	คะแนน		ค่า ความต่าง
	ก่อนเรียน	หลังเรียน			ก่อนเรียน	หลังเรียน	
1	20	32	12	22	26	27	1
2	28	31	3	23	30	27	-3
3	25	31	6	24	27	28	1
4	21	36	15	25	31	32	1
5	24	36	12	26	27	27	0
6	28	31	3	27	29	35	6
7	24	32	8	28	20	34	14
8	19	32	13	29	30	25	-5
9	28	27	-1	30	24	29	5
10	28	26	-2	31	29	26	-3
11	24	30	6	32	30	27	-3
12	25	25	0	33	33	36	3
13	20	30	10	34	29	31	2
14	24	27	3	35	23	25	2
15	28	26	-2	36	20	22	2
16	26	29	3	37	24	26	2
17	29	34	5	38	26	27	1
18	18	30	12	39	23	24	1
19	27	30	3				
20	30	27	-3	\bar{X}	25.69	29.17	
21	25	28	3	S.D.	3.70	3.55	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวรุจินันท์ ดวงจันทร์
วัน เดือน ปี เกิด	14 เมษายน พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2556 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาไทย (เกียรตินิยมอันดับ 2) คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2557 ศึกษาต่อปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2556 อาจารย์สอนภาษาไทย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) พ.ศ. 2557 - ปัจจุบัน อาจารย์สอนภาษาไทย โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
ที่อยู่ปัจจุบัน	36/8 หมู่บ้านสวนสน ถนนรามคำแหง 60 แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240